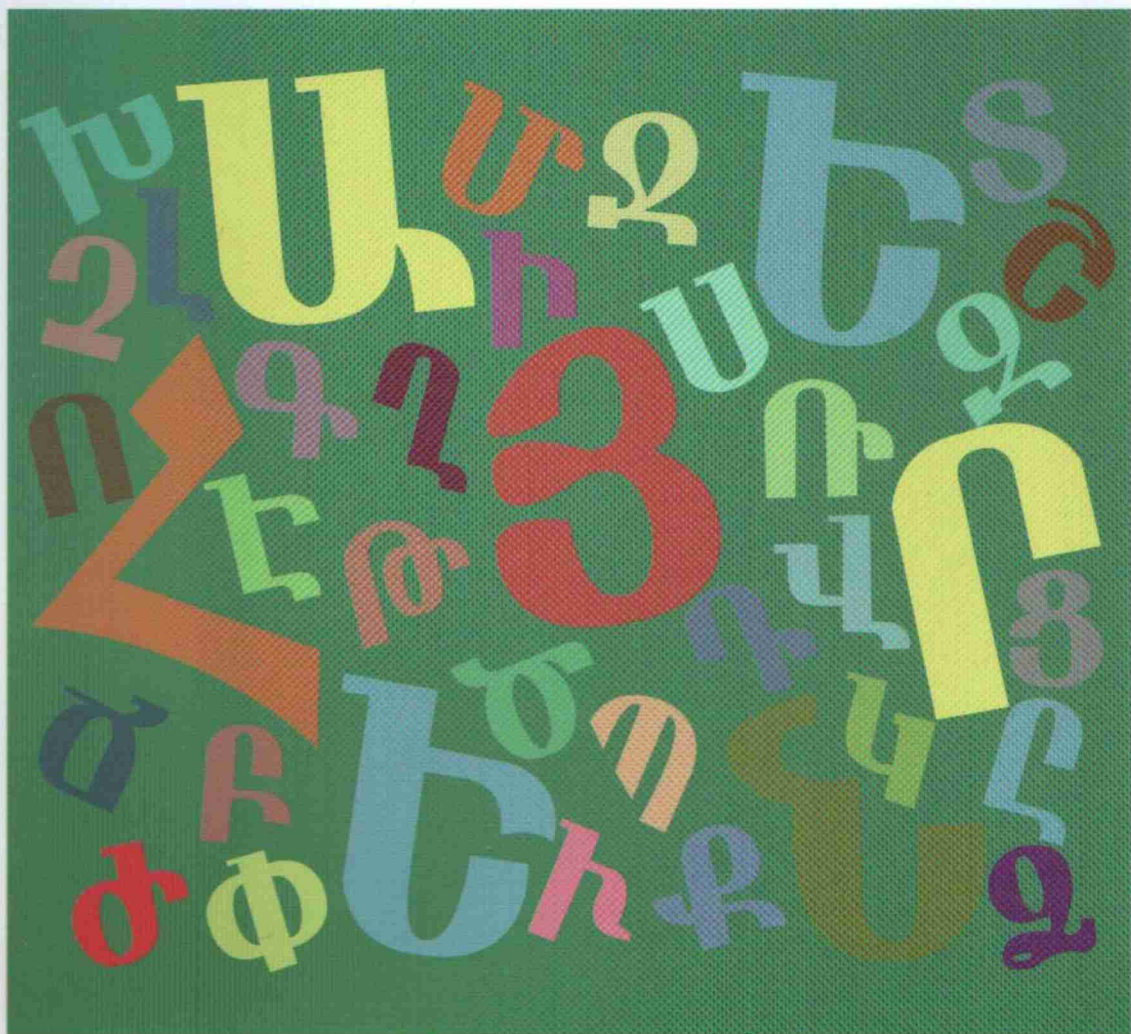

ANAHIT S. AVETISYAN

EASTERN
ARMENIAN

comprehensive self-study language course

ANAHIT S. AVETISYAN
ԱՆԱՐԻՏ Ս. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Eastern - Armenian
Comprehensive Self-Study Language Course

Արևելահայերենի Ինքնուսույց

Երևան
Հեղինակային հրատարակություն
2008

ՀՏԴ 809.198.1

ԳՄԴ 81.2 3

Ա 791

Անահիտ Ա. Ավետիսյան

Ա 791 Արևելահայերենի ինքնուսույց - Երևան: Հեղինակային հրատարակություն, 2008 – 224 էջ:

Արևելահայերենի այս ինքնուսույցը նախատեսված է անզլերենի հիման վրա արևելահայերեն սովորողների համար: Այն սովորեցնում է կարճ ժամանակամիջոցում գրել, կարդալ, խոսել արևելահայերեն: Ինքնուսույցը օգտակար կարող է լինել նաև սկիզբնաշրջանի:

ԳՄԴ 81.2 3

Բոլոր հեղինակային և հարակից իրավունքները պահպանված են: Անօրինական պատճենահանումը արգելված է: Հիմք՝ «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքը:

© Ա. Ա. Ավետիսյան, 2008

Anahit S. Avetisyan

Eastern Armenian Comprehensive Self-Study Language Course: Yerevan, 2008 - 224 pages

This Eastern Armenian self-study language course is intended for speakers and communicators of English who wish to learn the modern spoken form of the Eastern Armenian language.

With the exception of the Grammar Notes, everything is provided in three forms: *Armenian, Armenian transliteration and English translation*. It is a combined teaching method of reading, writing and speaking, and will be useful for any English-speaking language students, adult learners, and Diasporan Armenians, ranging from the beginner to the intermediate level.

Eastern Armenian Comprehensive Self-Study Language Course, First Edition

By Anahit Avetisyan

Published by the author: Yerevan, Armenia (RA)

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system transmitted in any form or by any means, whether electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior written permission of the author.

ISBN – 978 – 9939 – 53 – 022 - 2

Acknowledgments

I would like to thank *Arsen Avetisyan, Tigran Avetisyan & Gohar-Jewel Goodby* for making this project possible.

I also extend my sincere gratitude to *James Goodby, Annie Haig Tateos Bostanian, Ani Sarkisian, Syuzanna Azoyan, Korina Kalopsidiotou, Raffi Vartanian, Barsegh and Armen Bakirtzyans, Tereza Gevorgyan, Maro Siranosyan, Jeffrey Parechan, Ani & Anush Avetisyan* for their help and contributions.

Printed in Tigran Mets Printing house, Yerevan, Armenia, RA

© A. C Avetisyan, 2008

Dedicated to
MY DEAREST MOTHER
ALFRETA

About the Course

Dear student,

If you are determined to study the Eastern Armenian language properly, this course is for you. Not only is it versatile but it also utilizes an entirely new approach to learning the language.

It is designed for individual and independent study as well as for the classroom.

It can be used by beginners and intermediate students.

It utilizes the form Armenian – Armenian Transliteration – English Translation in its structure.

It is meant to be used as a workbook, feel free to make notes and fill in blanks.

This groundbreaking approach to Armenian language instruction was developed over many years of teaching. Every detail, every sentence, and every vocabulary word has been carefully thought-out in the textbook. Many multinational citizens, university students and foreign diplomats in Armenia have already used this new teaching method and contributed to its development. The end result is a meticulously crafted text and comprehensive approach to learning.

This textbook empowers students to take charge of their learning and to develop strong communication skills for application in the real world. The first edition of this textbook, enabling self-study, accounts for the subtlest details of teaching and learning. Therefore teachers, intermediate students, and beginners will all find it useful. The lessons and exercises demonstrating grammatical concepts will also provide a valuable resource for those who continually want to improve their writing, reading, and speaking skills.

This Eastern Armenian self-study language course offers a wonderful resource to the motivated student.

You don't need a fancy pen.

You don't need expensive tutorial software.

You don't need a cheerleader.

All you need is the desire to learn and master this textbook.

Learning a language is like learning any new skill. When learning to paint, preach, or play the piano you must exercise patience, keep an open mind and appreciate the learning process.

Armenian is one of the world's most unique languages. Eastern Armenian is one of the two main dialects of the Armenian language (the other being Western Armenian). While the two dialects differ considerably, they also share an abundance of similarities and learning Eastern Armenian will bolster one's comprehension of Western Armenian.

The Armenian language has its own unique alphabet, so it is not an easy language to master. If you are starting from scratch, don't be intimidated. This textbook will guide you through each step of the language from the very basics of everyday communication, such as pleasantries, to more complex sentences and verb structures. If you have ever been exposed to Western Armenian you are already at an advantage. Furthermore, your knowledge of both dialects will strengthen dramatically upon completing this course.

This textbook starts with a few words about the historical roots of the Armenian language before moving on to the practical and comprehensive presentation of the language itself. To assist your learning, each lesson is supplemented by exercises that will help you to use and practice your skills while reading, writing and speaking.

The book is structured to include:

Introduction

28 topic-based lessons

Appendices including grammar charts

List of verbs

Key to exercises

The introductory chapter includes some hints about the Armenian language and:

The Armenian Alphabet (printed, cursive, sound, and letter names)

Grammar Tips (vowels, letters that can function as words, punctuation marks)

Vocabulary Prompt (comprehensive vocabulary which enables quick speaking. Other prompts appear throughout the lessons)

The 28 lessons each have their own themes or topics which you will find useful for communicating and understanding the needs, information, thoughts and feelings of everyday life. Each lesson is framed in the same way:

Alphabet (new letters are introduced with explanations for pronunciation)

Grammar Notes & Writing (with exercises)

Reading and Speaking (with new vocabulary and text)

Every lesson comprises a combination of writing, reading, and speaking activities, and each detail aims to foster speaking and easy communication. English translations and Armenian transliteration accompany the entire text with the exception of the grammar notes. For good pronunciation, the Armenian letter ը (ə) is presented in its original Armenian form in all transcriptions throughout the book. The transliteration is based on the way the words are correctly *spoken*, which can sometimes differ slightly from the way the word is *spelled*.

The Alphabet Section explores the uniqueness of the Armenian language. In my teaching experience, I have noticed the challenges students face when learning the alphabet and have designed this method accordingly. The Armenian alphabet has two forms of writing: printed and cursive. They are completely different from each other, and in order to read and write properly students should study both forms from the very beginning.

I have chosen to display the printed and cursive letters side-by-side, a method which has proved successful for many students. There are 39 letters in the alphabet and each lesson introduces 5 new letters, leaving space to practice copying. Thus, by the end of Lesson 8, the student should be able to both read and write the Armenian alphabet. Subsequent lessons draw on these foundations to improve reading and writing techniques.

Grammar is just a fancy name for the rules and patterns of a language. Fortunately, Eastern Armenian grammar is relatively logical. Explanations of the rules accelerate the learning process and the grammar sections should be read carefully. To aid the process, the essential information in the *grammar spotlight boxes* is followed by a series of contextualized practice exercises, progressing from simple fill-ins to more challenging activities. The spotlight pages model target structures in contexts related to the lesson topic and provide brief, straightforward explanations when necessary.

Grammar Notes are found throughout the text and are followed by exercises. They include specifically chosen rules which are essential to understanding certain topics. Grammar structures are first contextualized in dialogues and the *exercises* prompt students to practice the material. Answers to all exercises can be found at the end of the book. The lessons are followed by the appendices, which contain some practical guidelines.

The Reading, Writing and Speaking sections aim to synchronize skills presented and practiced in the unit with engaging, multi-stage activities. Pre- and post- reading questions support the text. Real-life situation dialogues help students describe themselves and express their needs. The text improves speaking skills and develops reading and writing techniques at the same time.

After finishing the alphabet work students can review the vocabulary and text, further enhancing their speaking abilities. *New Vocabulary* appears in each lesson while a list of verbs appears at the end of the book. Memorize and repeat them all the time. The translations will help you to speak quickly. First, learn the vocabulary. Then, if you want to memorize the dialogues, learn both parts like a monologue.

Dialogues spoken by Armenians in real-life situations fill these pages. They are presented in Armenian first, then in transliteration, and finally in English. The texts and dialogues include basic language structures and conversational formulas. For the best results, do your best to memorize them. Vocabulary sections accompany the dialogues. All names and figures mentioned in dialogues should be regarded only as examples.

The Appendices contain practical guidelines and provide additional practice sessions that students may need.

Key to Exercises: The answers to all the exercises are included in the back of the book.

Rather than teaching facts to memorize I strive to help you understand the logic behind the language and practice is essential. My method includes a multitude of vocabulary words, phrases, and rules of grammar. This course aims to promote active use of language and cultivate independent learning skills.

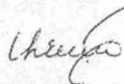
The time it takes to finish the course certainly depends on the learner, but students who are focused and committed can complete it within 4 to 6 months.

The structure enables students at different levels to find what they want, improving writing, reading and speaking skills at all levels. For some people every detail in this book will be new, for others it will both refresh and enhance existing knowledge, but one thing is for sure: everyone will find what he is looking for. Upon completing the course, you can use the textbook again and again to review and to make improvements.

After completing the lessons you will be able to...

- ✓ *Handle introductions between two or more people*
- ✓ *Introduce yourself to others*
- ✓ *Tell others about work, colleagues and language studies*
- ✓ *Talk about the weather, the seasons, and the time*
- ✓ *Talk about family members and experiences*
- ✓ *Talk about the city/state/country where you are from*
- ✓ *Talk about your university and area of study and ask others about theirs*
- ✓ *Ask for and follow directions*
- ✓ *Travel by bus or minibus*
- ✓ *Order a taxi and provide directions to the driver*
- ✓ *Order food and drink from a café and/or restaurant*
- ✓ *Make a purchase at an outdoor bazaar*
- ✓ *Exchange money*
- ✓ *Shop at a supermarket*
- ✓ *Go to the doctor and explain your ailments*
- ✓ *Ask about someone's birthday*
- ✓ *Discuss what you like to do in your spare time*
- ✓ *Describe someone's appearance and character*
- ✓ *Describe a trip/excursion*
- ✓ *Speak about holidays in Armenia*
- ✓ *Talk about Armenia*

GOOD LUCK WITH YOUR STUDIES!

Anahit Avetisyan

A Note about the Author and the Textbook

Anahit Avetisyan has been working at the **Birthright Armenia/Depi Hayk Foundation** as an Armenian language tutor since May 2005. She composed a new Armenian textbook for our language program, which is used by program participants who do not speak Armenian, and the results are more than satisfactory. This textbook is a very effective teaching tool, and its organization allows for basic conversational speaking and in-depth grammatical understanding.

Because knowledge of the Armenian alphabet is the key to proper pronunciation, Avetisyan begins the textbook with the alphabet and slowly introduces the letters and sounds through the exercises. These exercises are supplemented by logically structured appendices that provide the student with easy access to groups of vocabulary words, nouns, and lists of verbs and tenses.

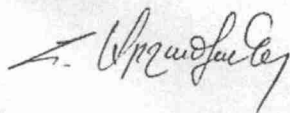
The selection of common topics of conversation is helpful in teaching vocabulary and sentence structure in a context that students can use with local Armenians, and each vocabulary or grammar set is followed by a dialogue that Armenian people would use on a daily basis. These factors contribute to a highly successful methodology that teaches the reader how to speak and, more importantly, think in Armenian.

The compilation of all facets of the Eastern Armenian language enables comprehensive learning and allows a student of any level to make total use of the textbook. For instance, a student that already knows how to read Armenian can still learn vocabulary and sentence structure. For those who are just starting to read Armenian, the transliteration offers practice with the pronunciation of unfamiliar letters and words.

Avetisyan seamlessly combines reading, writing and speaking together in one concise book rather than in three separate texts. The book also contains a very user-friendly chart of the Armenian alphabet that combines the name of the letters, their pronunciations, and their appearances in print and in cursive. The textbook's arrangement of grammar, vocabulary, and exercises not only gives students the opportunity to practice Armenian by themselves in an organized manner but also provides teachers a set method for instruction.

Those who have come to Armenia without even a basic knowledge of Armenian speaking or understanding have found the dialogues to be one of the most useful parts of the textbook. Moreover, the book provides important background information, such as the language's historical roots, to render a full understanding of the Armenian language as an integral part of a rich culture.

Anahit Avetisyan's *Eastern Armenian Self-Study Textbook* is an essential publication for anyone attempting to learn the Eastern Armenian language.

Haykak Arshamian
PhD

Table of Contents

Introduction	
▶ About the Course	4 – 6
▶ About the Textbook and Author – Foreword by Haykak Arshamian	7
▶ The Armenian Language	11
▶ The Armenian Alphabet	12, 13
▶ Some Grammar Hints: vowels, letter–words & endings, punctuation marks	14
▶ Vocabulary Prompt	15 – 21
Lesson One	
▶ Alphabet Ա – Ե	22
▶ Grammar notes: Personal Pronouns ♦ Endings ♦ To be (present & past)	22, 23
▶ Vocabulary: General	24
▶ Speaking: Mini–dialogues: “Greetings & Acquaintance”	25
Lesson Two	
▶ Alphabet Ձ – Ժ	26
▶ Grammar notes: Position in the sentence	27
▶ Vocabulary: nouns, question words, conjunctions	26, 27
▶ Speaking: “How are you?”	28
▶ Writing: Exercises	29
Lesson Three	
▶ Alphabet Ի – Կ	30
▶ Grammar notes: Present Tense: Position in the sentence	31, 32
▶ Vocabulary: General	34, 35
▶ Speaking: “Meeting”	36
▶ Writing: Exercises	32, 33
Lesson Four	
▶ Alphabet Յ – Ս	37
▶ Grammar notes: Numerals	37
▶ Vocabulary: General	38
▶ Speaking: “What time is it?”	39
▶ Writing: Exercises	39, 40
Lesson Five	
▶ Alphabet Յ – Չ	41
▶ Vocabulary: The days of the week / Time indicating words / Months / Date	42
▶ Speaking: “How is the weather today?”	43
Lesson Six	
▶ Alphabet Պ – Վ	44
▶ Grammar notes: Noun declension / Ի (i), ՎԱ (va), ԱՆ (an) declensions	44
▶ Vocabulary: General	45
▶ Speaking: “The Seasons of the Year”	46, 47
▶ Writing: Exercises	45, 46
Lesson Seven	
▶ Alphabet Տ – Փ	48
▶ Grammar notes: ՈՒ (u) Future Tense	49
▶ Vocabulary: General	50
▶ Speaking: “Telephone Conversation”, Questionnaire: “Over the Weekend”	48, 50
▶ Writing: Exercises	50
Lesson Eight	
▶ Alphabet Բ – Ծ	51
▶ Grammar notes: To have, know, there is /are / Some Demonstrative Pronouns	51, 52, 54
▶ Vocabulary: General	53
▶ Writing: Exercises	53, 55

Lesson Nine	
▶ Grammar notes: Postpositions and Locations	56
▶ Vocabulary: Colors / Office	58
▶ Speaking: <i>"My Office"</i>	57, 58
▶ Writing: Exercises	59
Lesson Ten	
▶ Grammar notes: Plural Formation / Possessive Articles/ Noun Declension Ի (i), Ո (vo), ՈՒ (u), ՈՋ (och), Ց (ts) / Genitive + Postpositions	60 – 64
▶ Vocabulary: Family and other relationships	60, 61
▶ Speaking: Questionnaire: <i>"My Family"</i>	65
▶ Writing: Exercises	66
Lesson Eleven	
▶ Grammar notes: Proper and Common Nouns / Definite and Indefinite Articles	67, 71
▶ Vocabulary: Countries, Nationalities, Languages	67 – 69
▶ Speaking: <i>"My Country, State, City"</i>	73
▶ Writing: Exercises	70, 71, 72, 74, 75
Lesson Twelve	
▶ Grammar notes: Present Perfect – Regular Verbs	76, 77
▶ Vocabulary: Verbs & General	76, 77
▶ Speaking: <i>"Biography", "Yesterday"</i>	78, 79
▶ Writing: Exercises	79
Lesson Thirteen	
▶ Grammar notes: Present Perfect – Irregulars & Other Category Verbs	80 – 83
▶ Vocabulary: Verbs and General	80 – 83
▶ Speaking: <i>"My Trip to Armenia"</i> Questionnaire: <i>"Last Weekend"</i>	84 – 86
▶ Writing: Exercises	84, 86
Lesson Fourteen	
▶ Grammar notes: Imperative Mood – Regular & Irregular verbs	87, 89
▶ Vocabulary: Verbs and General	87, 89
▶ Speaking: <i>"Ordering a Taxi"</i>	92
▶ Writing: Exercises	88, 90, 91
Lesson Fifteen	
▶ Grammar notes: Imperative mood – Derivative & Causative	93 – 95
▶ Vocabulary: Transportation	98
▶ Speaking: Transportation: <i>"In a Foreign City", "Asking for Directions"</i>	99, 100
▶ Writing: Exercises	96, 97
Lesson Sixteen	
▶ Grammar notes: Adjectives, Degrees of Comparison	104
▶ Vocabulary: Food, Adjectives, Verbs	101, 102
▶ Speaking: <i>"Ordering at a Café"</i>	103
▶ Writing: Exercises	102, 105
Lesson Seventeen	
▶ Vocabulary: Fruits, Vegetables, Meat, Dairy Products	106, 107, 109
▶ Speaking: <i>"In the Shop", "In a Market", "Money Exchange"</i>	107 – 110
Lesson Eighteen	
▶ Vocabulary: Food, Verbs, Herbs, Cereal	111
▶ Speaking: Questionnaire: <i>"My Eating Habits"</i>	112 – 113
Lesson Nineteen	
▶ Grammar notes: Simple Past Tense / Regular Simple Verbs	114, 115
▶ Vocabulary: General	116, 117
▶ Speaking: <i>"The Day Before Yesterday"</i>	116, 117
▶ Writing: Exercises	115, 116
Lesson Twenty	
▶ Grammar notes: Simple Past Tense / Irregular Verbs	118

▶ Speaking: "At a Restaurant"	120
▶ Writing: Exercises	119, 121
▶ Vocabulary: General	118, 119
Lesson Twenty – one	
▶ Grammar notes: Simple Past tense / Derivative Verbs	122 – 124
▶ Vocabulary: Jewellery & New Verbs	122 – 125
▶ Speaking: "Vernissage" – Arts and Crafts	125
Lesson Twenty – two	
▶ Grammar Notes: Simple Past Tense / Causative Verbs	126
▶ Vocabulary: Verbs & Lesson Vocabulary	126, 130
▶ Speaking: Congratulations, "My Son's Birthday", "Armenian Official Holidays", "Congratulations", "Letter from Armenia"	128 – 130
▶ Writing: Exercises	127, 128
Lesson Twenty – three	
▶ Grammar notes: Past Progressive Tense	131 – 132
▶ Vocabulary: University and Education	138, 139
▶ Speaking: "Where Were You?", "Before and Now", "My University"	137 – 140
▶ Writing: Exercises	133 – 136
Lesson Twenty – four	
▶ Vocabulary: Body parts & Health, Phrases with body parts: Figurative speech	141, 142, 145
▶ Speaking: Questionnaire: "At the Doctor's", "Conversation"	144, 145, 147, 148
▶ Writing: Exercises	142, 144
Lesson Twenty – five	
▶ Vocabulary: Appearance and Character	148 – 150
▶ Speaking: "What does he look like?", Conversation: "Human Relations"	152 – 153
▶ Writing: Exercises	151 – 152
Lesson Twenty – six	
▶ Grammar notes: Declension of Personal Pronouns Personal Pronouns + Postpositions	154, 155, 159
▶ Writing: Exercises	156 – 158
Lesson Twenty – seven	
▶ Grammar notes: Noun Cases	160 – 161
▶ Speaking: "More about yourself", "My Spare Time"	166
▶ Writing: Exercises	162 – 166
Lesson Twenty – eight	
▶ Grammar Notes: Grammar Revision	-----
▶ Vocabulary	167
▶ Speaking: "Armenia"	168 – 171
▶ Writing: Exercises	172
Appendices	
1. Declension of Personal Pronouns	173
2. Portfolio: Personal Data	174
3. How do you feel?	175
4. Infinitive Requiring Verbs	176
5. Some Regular and Irregular Plural Nouns	177 – 178
6. Definite Article & Plural Formation (Family Vocabulary)	179 – 180
7. Portfolio: Family	181
8. Genitive Chart	182
9. Regular Verbs in Simple Tenses (Present – Past – Future)	183 – 188
10. Derivative Verbs in Simple Tenses (Present – Past – Future)	189 – 192
11. Irregular Verbs in 3 Tenses (Simple, Present Perfect, Imperative Mood)	193 – 195
12. Causative Verbs (Imperative Mood, Simple Past)	196 – 197
List of verbs	198 – 212
Key to exercises	213 – 219

Introduction

The Armenian Language

Armenian is the language of the Armenian people and the official language of the Republic of Armenia. There are about 6 million native speakers of Eastern Armenian in the Republic of Armenia, the CIS, Iran and around the world.

Armenian is one of the world's most unique languages, a fact illustrated by its alphabet. The alphabet is honored and celebrated, appearing on our churches, temples and khachkars (ornate stone crosses). The Armenian language belongs to the Indo-European family of languages and has its own independent branch. The Armenian alphabet was created by Mesrop Mashtots in 405 A.D. It consists of 39 letters, 36 of which were created by Mashtots himself. The other 3 letters (և, օ, ֆ – yev, o, f) were added later. These 39 letters represent all the sounds in the Armenian language.

Armenian is a *synthetic language* meaning the construction of one word, combined with endings and declensions, may contain as much information as an entire English phrase.

There are more than 150,000 words in the Armenian language.

The Armenian Alphabet

Ա ա a Ա ա	Բ բ b Բ բ	Գ գ g Գ գ	Դ դ d Դ դ	Ե ե e Ե ե	Զ զ z Զ զ	Է է e Է է
Ը ը ə Ը ը	Թ թ t Թ թ	Ժ ժ zh Ժ ժ	Ի ի i Ի ի	Լ լ l Լ լ	Խ խ kh Խ խ	Օ օ ts' Օ օ
Կ կ k' Կ կ	Հ հ h Հ հ	Ձ ձ dz Ձ ձ	Ղ ղ gh Ղ ղ	Ճ ճ dg' Ճ Ճ	Մ մ m Մ մ	Յ յ y Յ յ
Ն ն n Ն ն	Շ շ sh Շ շ	Ո ո v (o) Ո ո	Չ չ ch Չ Չ	Պ պ p' Պ պ	Ջ յ dg Ջ յ	Ռ ռ r' Ռ ռ
Ս ս s Ս ս	Վ վ v Վ վ	Տ տ t' Տ տ	Ր ր r Ր ր	Ց զ ts Ց զ	Ու ու u Ու ու	Փ փ p Փ փ
Ք ք k Ք ք	Եվ և (y) ev Եվ և	Օ օ o Օ օ	Ֆ ֆ f Ֆ ֆ			

The Armenian Sounds and Alphabet

Sound	Printed Letters	Cursive	Name of Letter
A	Ա ա	<i>Ա ա</i>	այբ
B	Բ բ	<i>Բ բ</i>	բեն
G	Գ գ	<i>Գ գ</i>	գիմ
D	Դ դ	<i>Դ դ</i>	դա
Ye (e)	Ե ե	<i>Ե ե</i>	եչ
Z	Զ զ	<i>Զ զ</i>	զա
E	Է է	<i>Է է</i>	է
Ə	Ը ը	<i>Ը ը</i>	ըթ
T	Թ թ	<i>Թ թ</i>	թո
Zh	Ժ ժ	<i>Ժ ժ</i>	ժե
I	Ի ի	<i>Ի ի</i>	իմի
L	Լ լ	<i>Լ լ</i>	լուև
Kh	Խ խ	<i>Խ խ</i>	խե
Ts'	Օ օ	<i>Օ օ</i>	օա
K'	Կ կ	<i>Կ կ</i>	կեն
H	Հ հ	<i>Հ հ</i>	հո
Dz	Չ ձ	<i>Չ ձ</i>	ձա
Gh	Ղ ղ	<i>Ղ ղ</i>	ղատ
Dg'	Ճ ճ	<i>Ճ ճ</i>	ճե

M	Մ մ	<u>մ</u>	մեմ
Y	Յ յ	<u>յ</u>	հի
N	Ն ն	<u>ն</u>	նու
Sh	Շ շ	<u>շ</u>	շա
V (o)	Ո ո	<u>ո</u>	վո
Ch	Չ չ	<u>չ</u>	չա
P'	Պ պ	<u>պ</u>	պե
Dg	Ջ ղ	<u>ղ</u>	ջե
R'	Ռ ռ	<u>ռ</u>	ռա
S	Ս ս	<u>ս</u>	սե
V	Վ վ	<u>վ</u>	վեվ
T'	Տ տ	<u>տ</u>	տյուտ
R	Ր ր	<u>ր</u>	րե
Ts	Ց ց	<u>ց</u>	ցո
U	ՈՒ ու	<u>ու</u>	ու
P	Փ փ	<u>փ</u>	փյուր
K	Ք ք	<u>ք</u>	քե
Yev (ev)	Ե Վ / և	<u>և</u>	եվ
O	Օ օ	<u>օ</u>	օ
F	Ֆ ֆ	<u>ֆ</u>	ֆ

Grammar Hints: Armenian Vowels

There are 8 vowels in Modern Eastern Armenian.

Sound	Printed	Cursive	Practice
a	Ա ա	<i>Ա ա</i>	
ye	Ե ե*	<i>Ե ե</i>	
e	Է է	<i>Է է</i>	
Ə	Ը ը	<i>Ը ը</i>	
i	Ի ի	<i>Ի ի</i>	
vo	Ո ո*	<i>Ո ո</i>	
u	ՈՒ ու	<i>Ու ու</i>	
o	Օ օ	<i>Օ օ</i>	

✓ Spelling of Vowels: Ե (ye) – at the beginning of the word it is pronounced -ye, in the middle and at the end of the words as -e. The exceptions to this rule are the present forms of the auxiliary verb եմ - եմ, ես, է, ենք, եք, են (em, es, e, enk, ek, en).

✓ Ո (vo) – At the beginning of word it is pronounced -vo, but in the middle and at the end of the words it is -o. The definite article ն (n) is written after vowels, but ը appears after a consonant.

Remember: The following letters and words endings have different meanings:

Letter	Meaning	Examples	Meaning	Practice
- ը	the (after consonants)	Անահիտը – Anahit'ը Երևանը – Yerevanը տունը – t'unը	Anahit Yerevan the home	Անահիտը – Երևանը – գույնը –
- ւ	the (after vowels)	Արան – Aran Անին – Anin տարին – tarin	Ara Ani the year	Անին – Անին – գարին –
եւ	and	Անահիտը և Արան Anahit'ը yev Aran	Anahit and Ara	Անահիտը և Արան –
ու	and	Անահիտն ու Արան Anahit'n u Aran	Anahit and Ara	Անահիտն ու Արան –
չ -	not	չգնալ, չասել ch'gnal, chasel	not to go not to say	չգնալ – չասել –

Remember: The Punctuation Marks in Armenian

Arm.	English equivalent	
:	= full stop (.)	Placed at the end of the sentence.
°	= question mark (?)	Placed on the last vowel of the last syllable of the word in question.
'	= stress	It is placed over the last vowel of the last syllable of the word being stressed. The imperative mood also bears a stress.
,	= comma (,)	
«»	= quotation mark (“ ”)	
~	= exclamation mark (!)	It is placed over the last vowel of the last syllable of the exclaimed word.
`	= colon (:)	In order to avoid repetition in Armenian, the punctuation mark (˘) replaces a repeated word. It also introduces list and descriptions.

Vocabulary Prompt

Օգտակար բառեր և արտահայտություններ

Greetings and Farewells		
Armenian	Transliteration	English
Բարև՝ ձեզ:	Barev dzez.	How do you do?
Ողջուն:	Vokhchuyn.	Hello!
Բարի լույս:	Bari luys.	Good morning!
Բարի՛ օր:	Bari or.	Good afternoon!
Բարի՛ երեկո:	Bari yerek'o.	Good evening!
Բարի՛ գիշեր:	Bari gisher.	Good night!
Բարի՛ ճանապարհ:	Bari ch'anapar.	Have a good journey (Bon voyage)!
Բարի՛ ախորժակ:	Bari akhorzhak'.	Enjoy your meal (Bon appetite)!
Հաճելի ժամանց:	Hach'eli zhamants.	Have a nice time.
Ամենայն բարիք:	Amenayn barik.	All the best.
Հաճելի երեկո եմ ցանկանում:	Hach'eli yerek'o em tsank'anum.	Have a nice evening.
Ցտեսություն:	Tspt'esutyun.	Goodbye.
Հաջողություն:	Hadgoghutyun.	So long.
Կհանդիպենք:	K'rhandip'enk.	See you soon.
Մինչ վաղը:	Minch vaghr.	See you tomorrow.
Շատ կկարոտեմ ձեզ:	Shat' k'rk'arot'em dzedz.	I'm really going to miss you.
Gratitude and Apologizing		
Շնորհակալություն:	Shrnorhak'alutyun.	Thank you.
Շատ շնորհակալ եմ:	Shat' shrnorhak'al em.	Thanks.
Խնդրեմ:	Khntrem.	You're welcome.
Չարժե:	Charzhe.	It's all right.
Խնդիր չկա:	Khntir chrk'a.	No problem.
Ներեցեք:	Neretsek.	Excuse me.
Կներեք:	Kpnerek.	Sorry.
Ներեցեք, ես չգիտեի:	Neretsek, yes chrgit'ei.	I'm sorry, I didn't know.
– Ներեցեք ուշանալու համար:	– Neretsek ushanalu hamar.	– Sorry for being late.
= Ոչինչ:	= Vochinch.	= That's all right. (Never mind).
How are you?		
Ինչպե՞ս ես / եք:	Inchp'es es / ek?	How are you? (formal)
Ո՞նց ես / եք:	Vonts es / ek?	How are you? (informal)
Լավ եմ: Լավ չեմ:	Lav em / chem.	I am (not) well.
Վատ եմ / չեմ:	Vat' em / chem.	I am (not) bad.
Ոչինչ:	Vochinch.	So so.
Ուրախ եմ / չեմ:	Urakh em / chem.	I'm (not) glad.
Տխուր եմ / չեմ:	T'rkhur em / chem.	I'm (not) sad.
Զբաղված եմ / չեմ:	Zrbaghvats' em / chem.	I'm (not) busy.
Ազատ եմ / չեմ:	Azat' em / chem.	I'm (not) free.

Հոգնած եմ / չեմ:	Hognats' em / chem.	I'm (not) tired.
Սոված եմ / չեմ:	Sovats' em / chem.	I'm (not) hungry.
Կուշտ եմ / չեմ:	K'usht' em / chem.	I'm (not) full / sated.
Ծարավ եմ / չեմ:	Ts'arav em / chem.	I'm (not) thirsty.
Հիվանդ եմ / չեմ:	Hivand em / chem.	I'm (not) sick.
Բարկացած եմ / չեմ:	Bark'atsats' em / chem.	I'm (not) angry.
Անհանգիստ եմ / չեմ:	Anhangist' em / chem.	I'm (not) worried (anxious).
– Ի՞նչ կա-չկա:	– Inch k'a-chk'a?	– What's up?
= Սովորական:	= Sovorak'an.	= As usual.
– Ի՞նչ նորություն կա:	– Inch norutyun k'a?	– What's new?
= Ամեն ինչ կարգին է:	= Amen inch k'arkin e.	= Everything is OK.
– Ինչպե՞ս են գործերը:	– Inchp'es / en gorts'err	– How are things going?
= Հրաշալի:	= Hprashali.	= Fine.
Agreement, Approval, Certainty		
Այո:	Ayo.	Yes.
Շատ լավ (եղավ):	Shat' lav (Yeghav).	OK.
Իհա՛րկե (Անպայման):	Ihark'e (Anp'ayman).	Certainly.
Հաճույքով:	Hadg'uykov.	With pleasure.
Ես համաձայն եմ:	Yes hamadzayn em.	I agree (By all means).
Ես էլ նույն կարծիքին եմ:	Yes el nuyn k'arts'ikin em.	I am of the same opinion.
Հոյակապ է:	Hoyak'ap' e.	Great!
Անկասկած:	Ank'ask'ats'.	Undoubtedly.
Ես համոզված եմ:	Yes hamozvats' em.	I am sure.
Հիանալի միտք է:	Hianali mit'k e.	That's a great idea.
Դա ճիշտ է:	Da ch'isht' e.	Yes, that's right.
Դուք ճիշտ եք:	Duk ch'isht' ek.	You're right.
Disagreement, Refusal, Protest, Warning		
Ոչ:	Voch.	No.
Ոչ, չեմ կարող:	Voch, chem k'arogh.	No, I can't.
Ես չեմ ուզում:	Yes chem uzum.	No, I don't want to (it).
Ես համաձայն չեմ:	Yes hamadzayn chem.	I don't agree with you.
Դուք սխալվում եք:	Duk spkhalvum ek.	You are mistaken (wrong).
Ոչ մի դեպքում:	Voch mi dep'kum.	No way.
Դա անհնար է:	Da anhnar e.	It's impossible.
Չի կարող պատահել:	Chi karogh p'at'ahel.	It can't be.
Դժվար թե:	Dpzhvar te.	Hardly.
Դժբախտաբար ես չեմ կարող:	Dpzhbakht'abar yes chem k'arogh.	Unfortunately I can't.
Չեմ հավատում:	Chem havat'um.	I don't believe it.
Զգու՛յշ:	Znguysh.	Be careful!
Զգուշացե՛ք:	Zngushatsek.	Be careful of...!
Զգու՛յշ եղե՛ք:	Znguysh yeghek.	Be careful.
Possible Replies		
Խնդրեմ:	Khntrem.	You're welcome (Not at all).
Ես կարծում եմ, այո:	Yes k'arts'um em, ayo.	I think so.
Հավանական է:	Havanak'an e.	Perhaps.
Չգիտեմ:	Chgit'em.	I don't know.

Գաղափար չունենմ:	Gaghapar chunem.	I have no idea.
Introducing People, Meeting People		
Թույլ տվեք ներկայանալ:	Tuyl t'rvak nerk'ayanal.	Let me introduce myself.
- Թույլ տվեք ներկայացնել ✓ իմ կնոջը ✓ իմ ամուսնուն ✓ իմ ընկերոջը ✓ իմ հորը ✓ իմ մորը	- Tuyl t'rvak nerk'ayatsnel ✓ im k'nochoq ✓ im amusun ✓ im rnk'erochoq ✓ im horq ✓ im morq	- I'd like to introduce you to ✓ my wife ✓ my husband ✓ my friend ✓ my father ✓ my mother
= Շատ ուրախ եմ ձեզ հետ ծանոթանալու համար:	= Shat' urakh em dzez het' ts'anotanalul hamar.	= It's a pleasure to meet you.
- Ես նույնպես:	- Yes nuynp'es.	- Me too.
= Շատ հաճելի է:	= Shat' hach'eli e.	= Pleased to meet you.
Making Requests		
Ասացե՛ք խնդրեմ...	Asatsek kh'ntrem...	Could you please tell me...
Կարելի՞ է ներս գալ:	K'areli e ners gal?	May I come in?
Կարելի՞ է գնալ:	K'areli e g'nal?	May I go?
Կարո՞ղ եք վաղը շուտ գալ:	K'arogh ek vagh' shu' gal?	Can you come earlier tomorrow?
Ուզում եմ զանգահարել թե՛:	Uzum em zangaharel kez.	I want to call you.
Useful Phrases		
Ես հայերեն չեմ խոսում:	Yes hayeren chem khosum.	I don't speak Armenian.
Ուզում եմ սովորել հայերեն:	Uzum em sovorel hayeren.	I want to speak Armenian.
Ես թե՛ լավ չեմ հասկանում:	Yes kez lav chem hask'anum.	I don't understand you.
Ինչպե՞ս են ասում հայերեն...	Inchp'es en asum hayeren...?	How do they say in Armenian...?
Խնդրում եմ դանդաղ խոսեք:	Kh'ntnum em dandagh khosek.	Please, speak slowly.
Ի՞նչ է նշանակում:	Inch e n'ghanak'um?	What does it mean?
Useful questions and phrases		
Ի՞նչ է սա / դա:	Inch e sa? / da?	What is this / that?
Որտե՞ղ է...	Vort'egh e?	Where is...?
Ի՞նչ արժե:	Inch arzhe?	How much does it cost?
Ինչքա՞ն պետք է վճարեմ:	Inchkan p'et'k e v'rdg'arem?	How much shall I pay?
Խնդրում եմ բերեք...	Kh'ntnum em berek ...	Please, bring me...
Խնդրում եմ տվեք...	Kh'ntnum em t'rvak ...	Please, give me...
Ի՞նչ է պատահել:	Inch e p'at'ahel?	What has happened?
Խնդրում եմ մի անհանգստացեք:	Kh'ntnum em mi anhang'rst'atsek.	Please, don't worry.
Այստեղ կանգնե՛ք, խնդրում եմ:	Ayst'egh k'angnek, kh'ntnum em.	Stop here, please.
Գնացի՛նք:	G'natsink.	Let's go.
Շնորհավորում եմ:	Sh'norhavorum em.	Congratulations.
The verb եմ / to be (present)		

(Aff.) եմ, ես, է, ենք, եք, են	em, es, e, enk, ek, en	I am, you are, he/she/it is, we are, you are, they are
(Neg.) չեմ, չես, չի-չէ, չենք, չեք, չեն	chem, ches, chi-che, chenk, chek, chen	I am not, you are not, he/she/it is not, we are not, you are not, they are not
The verb եմ / to be (past)		
(Aff.) էի, էիր, էր, էինք, էիք, էին	ei, eir, er, eink, eik, ein	I was, you were, he/she was, we were, you were, they were
(Neg.) չէի, չէիր, չէր, չէինք, չէիք, չէին	chei, cheir, cher, cheink, cheik, chein	I wasn't, you weren't, he/she/it wasn't, we weren't, you weren't, they weren't
3 essential verbs: կամ, ունեմ, գիտեմ / k'am, unem, git'em – to exist, to have, to know		
կա / չկա	k'a / chrk'a	there is / there isn't
կար / չկար	k'ar / chrk'ar	there was / there wasn't
(Aff.) ես ունեմ, դու ունես, նա ունի, մենք ունենք, դուք ունեք, նրանք ունեն	yes unem, du unes, na uni, menk unenk, duk unek, nprank unen	I have, you have, he/she has, we have, you have, they have
(Neg.) ես չունեմ, դու չունես, նա չունի, մենք չունենք, դուք չունեք, նրանք չունեն	yes chunem, du chunes, na chuni, menk chunen, duk chunek, nprank chunen	I haven't, you haven't, he/she hasn't, we haven't, you haven't, they haven't
(Aff.) ես գիտեմ, դու գիտես, նա գիտի, մենք գիտենք, դուք գիտեք, նրանք գիտեն	yes git'em, du git'es, na git'i, menk git'enk, duk git'ek, nprank git'en	I know, you know, he/she knows, we know, you know, they know
(Neg.) ես չգիտեմ, դու չգիտես, նա չգիտի, մենք չգիտենք, դուք չգիտեք, նրանք չգիտեն	yes chrgit'em, du chrgit'es, na chrgit'i, menk chrgit'enk, duk chrgit'ek, nprank chrgit'en	I don't know, you don't know, he/she doesn't know, we don't know, you don't know, they don't know
Personal Subject Pronouns		
ես, դու, նա, մենք, դուք, նրանք	yes, du, na, menk, duk, nprank	I, you (sing), he/she, we, you(plural), they
Possessive Pronouns		
իմ, քո, նրա, մեր, ձեր, նրանց	im, ko, npra, mer, dzer, nprants	my, your, his/her, our, your, their
Frequently Used Interrogative Pronouns		
ո՞վ	ov?	who? (singular)
ովքե՞ր	ovker?	who? (plural)
ի՞նչ	inch?	what? (singular)
ինչե՞ր	incher?	what? (plural)
ո՞ր	vor?	which?
ինչպիսի՞ս	inchip'isi?	what kind of?
քանի՞ս	kani?	how many? (countable)
ինչքա՞ն	inchkan?	how many / much?
որտե՞ղ	vort'egh?	where? (location)
ո՞ւր	ur?	where to? (direction)
ե՞րբ	yerp?	when?
ի՞նչո՞ւ	inchu?	why?

ինչպե՞ս	inchp'es?	how?
Frequently Used Demonstrative Pronouns		
սա	sa	this (noun)
դա	da	that (noun)
սրանք	sprank	these
դրանք	dprank	those
այսպիսի	ayspisi	such
այդպիսի	aydpisi	such
այստեղ	ayst'egh	here
այդտեղ	aydt'egh	there
այնտեղ	aynp'es	over there
այսպես	aysp'es	so/in this way
այդպես	aydp'es	so/in that way
այս	ays	this (adj)
այդ	ayd	that (adj)
Frequently Used Definite Pronouns		
ամեն	amen	every
ամենքը	amenkr	everybody
բոլոր(ը)	bolor(ը)	all
ամեն ինչ	amen inch	everything
ամբողջ	ambokhch	the whole
յուրաքանչյուր	yurakanchyur	each
Frequently Used Indefinite Pronouns		
ինչ-որ	inch-vor	some
ինչ-որ մեկը	inch-vor mek'ը	somebody
այլ	ayl	other
ուրիշ	urish	other
ոմանք	vomank	some people
մեկը	mek'ը	someone
որևէ	voreve	any
որևիցե	vorevitse	any
երբևէ	yerpeve	ever
մի քանի	mi kani	several
մի քիչ	mi kich	a little (uncountable)
Command Everyone When You Need To!		
Infinitive	Singular Imperative	Plural Imperative
գալ / gal – to come	արի՛, ե՛կ / ari – yek' come!	եկե՛ք / yek'ek – come!
գնալ / gñnal – to go	գնա՛ / gñna – go!	գնացե՛ք / gñnatsek – go!
սպասել / sp'asel – to wait	սպասի՛ր – sp'asir – wait!	սպասե՛ք / sp'asek – wait!
տալ / t'al – to give	տու՛ր – t'ur – give!	տվե՛ք / t'rvек – give!
վերցնել – vertñsnel – to take, to pick up	վերցրու՛ – vertñru take!	վերցրե՛ք / vertñrek take!
դնել / dñnel – to put	դի՛ր / dir – put!	դրե՛ք / dñrek – put!
տանել / t'anel – to take, carry take away	տա՛ր – t'ar – take, take away! carry!	տարե՛ք / t'arek – take!
բերել / berel – to bring	բե՛ր – ber – bring!	բերե՛ք / berek – բերել bring!

ուտել / ut'el – to eat	կեր / k'er – eat!	կերե՛ք / k'erek – eat!
խմել / khṛmel – to drink	խմի՛ր / khṛmir – drink!	խմե՛ք / khṛmek – drink!
վճարել / vṛdg'arel – to pay	վճարի՛ր / vṛdg'arir pay!	վճարե՛ք / vṛch'arek pay!
ասել / asel – to say	ասա՛ / asa – say!	աս(աց)ե՛ք / as(ats)ek say!
անել / anel – to do, make	արա՛ / ara – do!	արե՛ք / arek – do!
Frequently Used Adverbs and Adjectives		
ապա	ap'a	then
նախօրոք	nakhorok	beforehand (in advance)
արագ	arag	quick
դանդաղ	dandagh	slow
շատ	shat'	much, many, a lot, very
քիչ	kich	little, few
շուտ	shut'	early, fast, soon
ուշ	ush	late
հիմա	hima	now
հետո	het'o	later
առաջ	ar'ach	before / ago
հեշտ	hesht'	easy
դժվար	dṛzhvar	difficult
սխալ	spkhal	wrong
ճիշտ	dg'isht'	right
փոքր	pokṛr	small
մեծ	mets'	big
հետաքրքիր	het'aknrkir	interesting
ձանձրալի	dzandzrali	boring
էժան	ezhan	cheap
թանկ	tank'	expensive
համեղ	hamegh	tasty
անհամ	anham	tastless
գեղեցիկ	geghetsik'	beautiful
սիրուն	sirun	pretty
Frequently Used Conjunctions		
և, ու	yev, u	and
բայց	bayts	but
իսկ	isk'	but, and
սակայն	sak'ayn	however
այլև	aylev	also, too
թեև	teyev	though, although
կամ	k'am	or (in statements)
կամ...կամ	k'am ...k'am	either or
թե...թե՛	te...tet	both...and
ո՛չ...ո՛չ	voch...voch	neither...nor
թե՞	te?	or? (in questions)
որ	vor	that
եթե	yete	if
որովհետև	vorovhet'ev	because

որպեսզի	vorp'esi	in order to
չնայած	ch'nayats'	although
Frequently Used Prepositions, Postpositions & Connecting Words		
մինչև	minchev	until
դեպի	dep'i	towards
բացի	batsi	except, besides
ըստ	ըst'	according
առթիվ	ar'tiv	on some occasion
ընդդեմ	ըnddem	against
իբրև / որպես	iprev / vorp'es	as
նման	նրman	like
հեռու	her'u	far
մոտիկ	mot'ik'	near, close
վերև	verev	up, above
ներքև	nerkev	down, below
առաջ	ar'ach	before, in front of
նախքան	nakhkan	before
կողմից	k'oghmits	from
Ժամանակ	zhamanak'	during
պատճառով	p'at'dgar'ov	because of, due to
նպատակով	նրp'at'ak'ov	for
շնորհիվ	sh'norhiv	thanks to
համաձայն	hamadzayn	according to
հակառակ	hak'ar'ak'	against, despite
վերաբերյալ	veraberyal	concerning, about

Lesson 1 ⇒ Դաս առաջին

▶ Alphabet /Ա - Ե/ ▶ Personal Pronouns ▶ Endings ▶ To Be: Present & Past
▶ “Acquaintance & Greetings”

☞ ALPHABET: Ա ա Բ բ Գ գ Դ դ Ե ե

Sound	Printed	Cursive	Practice
a	Ա ա	<i>Ա ա</i>	
b	Բ բ	<i>Բ բ</i>	
g	Գ գ	<i>Գ գ</i>	
d	Դ դ	<i>Դ դ</i>	
ye	Ե ե	<i>Ե ե</i>	

Using the chart above, match the sound with the correct letter:

a – դ	
ye – ք	
g – Ե	
d – ա	
b – գ	

☞ GRAMMAR: Spotlight on Personal Pronouns

	Singular	Plural
First person	Ես / yes – I	մենք / menk – we
Second person	դու / du – you (sing.)	դուք / duk – you (pl.)
Third person	նա / na – he / she	նրանք / nrank – they

☞ GRAMMAR: Spotlight on Important Endings

Important Noun Endings	Equivalent in English	Examples	Meaning
– ը, (ա) – ն (ն)	⇒ the	անունը – anunl Գայանեն – Gayanen	the name the Gayane
– ում (um)	⇒ on, in, at	Հայաստանում – Hayast'anum	in Armenia
– ից (its)	⇒ from, of	Հայաստանից – Hay ast'anits	from Armenia
– ով (ov)	⇒ with, by	մետրոյով – met'royov ընտանիքով – rnt'anikov	by metro with family
– ի (i)	⇒ of (s)	Հայաստանի – Hayast'ani	of Armenia
– ք (er) – ներ (ner)	⇒ plural endings	քաղաք – kaghak քաղաքներ – kaghakner դասեր – daser	city – cities class – classes

Forms of the Present Tense of To Be (եմ) – Affirmative Auxiliary

Singular		Plural	
Ես եմ / yes em I am	ես եմ	մենք ենք / menk enk we are	մենք ենք
դու ես / du es – you are (sing. informal)	դու ես	դուք եք / duk ek you are (pl. formal)	դուք եք
Ու է / na e he / she / it is	նա է	նրանք են / nrank en they are	նրանք են
եմ, ես, է, ենք, եք, են / em, es, e, enk, ek, en / եմ, ես, է, ենք, եք, են			
✓ The first letter in all the present forms of the auxiliary (e.g. եմ) is written ե in the beginning but pronounced է, except for the 3rd person singular. ✓ Only the 3rd person singular is written and spoken as է. In colloquial speech you will often hear people use ա (a) instead of է (e).			

Forms of the Present Tense of To Be (եմ) – Negative Auxiliary

Ես չեմ / yes chem. I am not	ես չեմ	մենք չենք / menk chenk we are not	մենք չենք
դու չես / du ches you are not (sing.)	դու չես	դուք չեք / duk chek you are not (pl.)	դուք չեք
Ու չէ (չի) / na che he, she, it is not	նա չէ / չի*	նրանք չեն / nrank chen they are not	նրանք չեն
չեմ, չես, չի/չի, չենք, չեք, չեն / chem, ches, chechi, chenk, chek, chen / չեմ, չես, չի/չի, չենք, չեք, չեն			
✓ The equivalent of "not" in Armenian is the prefix չ(ch), which comes from the Armenian word ոչ / voch – no. ✓ The negative is formed by adding չ in front of the auxiliary verb. There are two forms of the auxiliary for the third person singular չի (chi) and չէ (che).			

Forms of the Past Tense of To Be (եմ) – Affirmative Auxiliary

Ես էի / yes ei I was	ես էի	մենք էինք / menk eink we were	մենք էինք
դու էիր / du eir you were (sing. Inf.)	դու էիր	դուք էիք / duk eik you were (pl. formal)	դուք էիք
Ու էր / na er he / she / it was	նա էր	նրանք էին / nrank ein they were	նրանք էին
էի, էի, էր, էինք, էիք, էին / ei, eir, er, eink, eik, ein – էի, էիր, էր, էինք, էիք, էին			
Note: Past auxiliary is written with է(e).			

Forms of the Past Tense of To Be (եմ) – Negative Auxiliary

Ես չէի / yes chei I was not	ես չէի	մենք չէինք / menk cheink we were not	մենք չէինք
դու չէիր / du cheir you were not (sing.)	դու չէիր	դուք չէիք / duk cheik you were not (pl.)	դուք չէիք
Ու չէր / na cher he, she, it was not	նա չէր	նրանք չէին / nrank chein they were not	նրանք չէին
չէի, չէիր, չէր, չէինք, չէիք, չէին / chei, cheir, cher, cheink, cheik, chein չէի, չէիր, չէր, չէինք, չէիք, չէին			

☞ READING & WRITING: Words of Courtesy

The word **բարի** (bari) means **kind, good** in Armenian and makes forms of greeting.

Printed	Cursive	Transliteration	Meaning
ողջու՛յն	<i>ողջույն</i>	vokhchuyn	hello (informal)
բարև՛	<i>բարև</i>	barev	hello (formal)
բարի՛ լույս	<i>բարի լույս</i>	bari luys	good morning
բարի՛ օր	<i>բարի օր</i>	bari or	good afternoon
բարի՛ երեկո	<i>բարի երեկո</i>	bari yerek'o	good evening
բարի՛ գիշեր	<i>բարի գիշեր</i>	bari gisher	good night
բարի՛ գալուստ	<i>բարի գալուստ</i>	bari galust'	welcome
բարի՛ ճանապարհ	<i>բարի ճանապարհ</i>	bari dg'anap'ar	have a nice journey
բարի՛ ախորժակ	<i>բարի ախորժակ</i>	bari akhorzhak'	bon appetite
ցտեսություն	<i>ցտեսություն</i>	tsqt'esutyun	goodbye
հաջողություն	<i>հաջողություն</i>	hadgoghutyun	good luck
շնորհակալություն	<i>շնորհակալություն</i>	shnorhak'alutyun	thanks, thank you

Text Vocabulary

Printed	Cursive	Transliteration	Meaning
ընտանիք	<i>ընտանիք</i>	ɛnt'anik	family
պարոն	<i>պարոն</i>	p'aron	Mr.
տիկին	<i>տիկին</i>	t'ik'in	Mrs.
հաճելի	<i>հաճելի</i>	hadgeli	nice
աղուց	<i>աղուց</i>	vaghuts	long ago
նույնպես	<i>նույնպես</i>	nuynp'es	too
շատ	<i>շատ</i>	shat'	much/ many/ very
անպայման	<i>անպայման</i>	anp'ayman	certainly
երեկոյան	<i>երեկոյան</i>	yerek'oyan	in the evening

Verbs

ուզել	<i>ուզել</i>	uzel	to want
ծանոթանալ	<i>Ծանոթանալ</i>	ts'anotanal	to get acquainted
լսել	<i>լսել</i>	lɛsel	to listen
հանդիպել	<i>հանդիպել</i>	handip'el	to meet
բարևել	<i>բարևել</i>	barevel	to greet, to say hello

Phrases and Sentences

Ծանոթացե՛ք:	<i>Ծանոթացե՛ք:</i>	Ts'anotatsek.	Get acquainted.
Հուսով եմ:	<i>Հուսով եմ:</i>	Husov em.	I hope.
Ի՞նչ կա-չկա:	<i>Ի՞նչ կա-չկա:</i>	Inch k'a-chɛk'a?	What's up?
Ինչպե՞ս են գործերդ:	<i>Ինչպե՞ս են գործերդ:</i>	Inchp'es en gorts'erɛd?	How are things going?
Ամեն ինչ կարգին է:	<i>Ամեն ինչ կարգին է:</i>	Amen inch k'arkin e.	Everything is OK.
Եկեք...	<i>Եկե՛ք...</i>	Yek'ek...	Let's...
Դու նույնպես:	<i>Դու նույնպես:</i>	Du nuynp'es.	You too.

SPEAKING: Acquaintance & Greetings

↔ Introduce yourself to others. Read and practice the mini-dialogues.

1 st person	2 nd person
Բարի՛ երեկո, իմ անունը Անահիտ է, եկեք ծանոթանանք: Bari yerek' o, im anunը Anahit' e, yek' ek ts' anotanank. <i>Good evening. My name is Anahit'. Let's get acquainted.</i>	Շատ հաճելի է: Իմ անունը Լուսինն է: Shat' hadg'heli e. Im anunը Lusine e. <i>Nice to meet you. My name is Lusine.</i>
Ես շատ էի ուզում Ձեզ հետ ծանոթանալ: Yes shat' ei uzum dzez het' ts' anotanank. <i>I really wanted to get acquainted with you.</i>	Ես նույնպես շատ եմ լսել Ձեր մասին: Yes nuynp' es shat' em ltsel dzer masin. <i>I have also heard about you.</i>
Վաղու՞ց եք երևանում: Vaghuts ek Yerevanum? <i>Have you been to Yerevan for a long time?</i>	Այո: Ayo <i>Yes.</i>
Հուսով եմ կհանդիպենք: Husov em kphandip' enk. <i>I hope we will meet again.</i>	Անպայման: Anp' ayman. <i>Certainly.</i>

↔ Introduce two People

Ծանոթացեք: Սա Անին է: Անի, իսկ սա Լևոնն է: Ts' anotatek. Sa Anin e. Ani, isk' sa Levonn e. <i>Get acquainted. This is Ani. Ani, this is Levon.</i>	Անի, ես շատ էի ուզում Ձեզ հետ ծանոթանալ: Ani, yes shat' ei uzum dzez het' ts' anotanank. <i>Ani, I wanted to get acquainted with you very much.</i>
Ես նույնպես: Ուրախ եմ Ձեզ տեսնել, Լևոն: Yes nuynp' es. Urakh em dzez t' esnel, Levon. <i>Me too. I am glad to see you, Levon.</i>	Կհանդիպենք: K' rhandip' enk. <i>See you later.</i>

↔ Meeting

Բարև, Հայկ: Barev, Hayk'. <i>Hello, Hayk.</i>	Ողջուն՛, Նունե՛: Vokhchuyn, Nune. <i>Hi, Nune.</i>
Ի՞նչ կա, չկա: Inch k' a – chrk' a? <i>What's up?</i>	Սովորական: Դու ինչպե՞ս ես: Sovorak' an, du inchpes es? <i>Nothing special. How are you?</i>
Ամեն ինչ կարգին է: Amen inch k' arkin e. <i>Everything's fine.</i>	Ուրախ եմ լսել: Դե ես գնացի, ցտեսություն: Urakh em ltsel. De, yes grnatsi, tspt' esutyun. <i>Glad to hear that. OK, I am leaving, goodbye.</i>
Ամենայն բարիք: Amenayn barik. <i>All the best.</i>	Դու նույնպես: Du nuynp' es. <i>You too.</i>

↔ Meeting (formal)

Բարև Ձեզ, պարոն _____. Barev dzez p' aron _____ . <i>Hello, Mr. _____ .</i>	Բարև Ձեզ, տիկին _____: Ինչպե՞ս եք: Barev dzez, t' ik' in _____ . Inchp' es ek? <i>Hello, Mrs. _____ . How are you?</i>
Շատ լավ: Իսկ ինչպե՞ս են Ձեր գործերը: Shat' lav. Isk' inchpes en dzer gorts' erը? <i>I am fine. How are things going?</i>	Հրաշալի: Hqrashali. <i>Fine.</i>
Լավ, կհանդիպենք երեկոյան: Ցտեսություն: Lav, k' rhandip' enk yerek' oyan: Tspt' esutyun. <i>OK. We will meet you in the evening. Goodbye.</i>	Հաջողություն: Hagdoghutyun. <i>So long.</i>

↔ Meeting (informal)

Բարի օր, Արսեն: Bari or, Arsen. <i>Hello, Arsen.</i>	Ողջույն, Լիլիթ: Vokhchuyn, Lilit. <i>Hi, Lilit.</i>
Ի՞նչ կա-չկա: Inch k' a-chrk' a? <i>What's up?</i>	Նորություն չկա: Ամեն ինչ նույնն է: Norutyun chřka. Amen inch nuynn e. <i>Nothing new. Everything is the same.</i>
Դե լավ, ցտեսություն: De lav, tspt' esutyun. <i>OK, bye.</i>	Հաջողություն: Hadgoghutyun. <i>So long.</i>

Lesson 2 ⇒ Դաս երկրորդ

▶ Alphabet /Ձ - ժ/ ▶ Vocabulary: ♦ Common Nouns ♦ Question Words
 ♦ Conjunctions ▶ Position in the Sentence ▶ “How are you?” ▶ Exercises

☞ ALPHABET: Ձ զ Է է Ը ը Թ թ Ժ ժ

Sound	Printed	Cursive	Practice
z	Ձ զ	<i>Ձ զ</i>	
e	է է	<i>է է</i>	
ə	Ը ը	<i>Ը ը</i>	
t	Թ թ	<i>Թ թ</i>	
zh	ժ ժ	<i>ժ ժ</i>	

Using the chart above, match the sound with the correct letter:

ə - ժ	
z - է	
zh - թ	
t - ը	
e - զ	

☞ NEW VOCABULARY: Useful common nouns, question words, conjunctions

Printed	Cursive	Transliteration	Meaning
հայ	<i>հայ</i>	hay	Armenian
արտասահմանցի	<i>արտասահմանցի</i>	art'asahmantsi	foreigner
ամերիկացի	<i>ամերիկացի</i>	amerik'atsi	American
ամերիկահայ	<i>ամերիկահայ</i>	amerik'ahay	American Armenian
սփյուռքահայ	<i>սփյուռքահայ</i>	spyr'kahay	diasporan Armenian
ուսանող	<i>ուսանող</i>	usanogh	student
դասախոս	<i>դասախոս</i>	dasakhos	tutor, professor
գործարար	<i>գործարար</i>	gorts'arar	businessman
բժիշկ	<i>բժիշկ</i>	brdzhishk'	doctor
զբոսաշրջիկ	<i>զբոսաշրջիկ</i>	zrbosashrdgik'	tourist
տնտեսագետ	<i>տնտեսագետ</i>	t'nt'esaget'	economist

Some Useful Question Words

ի՞նչ	<i>ի՞նչ</i>	inch?	what?
որտե՞ղ	<i>որտե՞ղ</i>	vort'egh?	where?
ո՞ր	<i>ո՞ր</i>	vor?	which?
ե՞րբ	<i>ե՞րբ</i>	yerp?	when?
ի՞նչո՞ւ	<i>ի՞նչո՞ւ</i>	inchu?	why?

Some Useful Conjunctions

բայց	բայց	bayts	but
իսկ	իսկ	isk'	while, but, and
և, ու	և, ու	yev, u	and
որ	որ	vor	that
որովհետև	որովհետև	vorovhet'ev	because
որպեսզի	որպեսզի	vorp'esi	in order to

Note: The conjunction **իսկ** (isk') can only join sentences.

The conjunctions **և, ու** (yev, u) can join words as well as phrases and sentences.

e.g. **Հայկը և Արմինեն տանն են, իսկ Արամն ու Լալան գրասենյակում են:**

Hayk'ը yev Arminen t'ann en, isk' Aramn u Lalan ggrasenyak'um en.

Hayk and Armine are at home, while Aram and Lala are in the office.

☐ GRAMMAR: Position in the Sentence

- ✓ Like English, in Armenian word order sometimes changes in interrogative and negative sentences to indicate emphasis or the focus of the sentence.
- ✓ The question mark is changeable. Depending on the meaning of the question, different members of the sentence carry the question mark. The question mark is placed on the last vowel of the last syllable of the questioned word.
- ✓ In general question sentences, the question mark and intonation differ from English.
- ✓ In special question sentences, the word order is the same as in English.

Examples

<i>Affirmative</i>	Աշոտն այսօր զբաղված է: Ashot'n aysor zrbaghvats' e.	Ashot is busy today.
<i>Negative</i>	Աշոտն այսօր զբաղված չէ: Ashot'n aysor zrbaghvats' che.	Ashot is not busy today.
<i>General Question</i>	Աշոտն զբաղված է այսօր: Ashot'n zrbaghvats' e aysor?	Is Ashot busy today?
<i>Special Questions</i>	Ինչո՞ւ է Աշոտն զբաղված այսօր: Inchu e Ashot'n zrbaghvats' aysor?	Why is Ashot busy today?
	Ե՞րբ չէ Աշոտը զբաղված: Yerp che Ashot'ը zrbaghvats'?	When isn't Ashot busy?

☐ WRITING: EXERCISES

Challenge 1: Rearrange this sentence according to the examples above.

<i>Affirmative Statement</i>	Նահիրին երեկ շատ հոգնած էր: Nairin yerek' shat' hognats' er.	Nyree was very tired yesterday.
<i>Negative</i>		
<i>General Question</i>		
<i>Special Question</i>		
<i>Answer</i>		

Challenge 2: Work in groups using negative and affirmative answers in the present and past tenses according to the model.

Questions – **Երեկ հիվանդ էիր:** Yerek' hivand eir. *Yesterday you were sick.*

Ինչպե՞ս ես հիմա: Inchp'es es hima? *How are you now?*

Answers – **Հիմա հիվանդ չեմ:** Hima hivand chem. *Now I am not sick.*

Լավ եմ: Lav em. *I am fine.*

5 NEW VOCABULARY & SPEAKING: Ինչպե՞ս ես: Inchp'es es? How are you?

New Words	Transliteration	Meaning	Make Sentences
լավ	lav	good, well	
վատ	vat'	bad	
հրաշալի	hprashali	fine	
սոված	sovats'	hungry	
ծարավ	ts'arav	thirsty	
կուշտ	k'usht'	full, sated	
հոգնած	hoknats'	tired	
հարթած	harpats'	drunk	
առողջ	ar'okhch	healthy	
հիվանդ	hivand	sick	
մրսած	mprats'	cold	
անհանգիստ	anhangist'	worried, restless	
բարկացած	bark'atsats'	angry	
զբաղված	zrbaghvats'	busy	
ազատ	azat'	free	
ուրախ	urakh	glad	
տխուր	t'rkhur	sad	
հպարտ	hpr'art'	proud	
զարմացած	zarmatsats'	surprised	
հիացած	hiatsats'	delighted	
հիասթափված	hiastapvats'	disappointed	
դժգոհ	drgzhogh	dissatisfied displeased	
վիրավորված	viravorvats'	insulted, offended	
հուզված	huzvats'	excited, touched	

Note: Ինչպե՞ս ես / եք: Inchp'es / ek? How are you? (formal).

Ո՞նց ես: Vonts es? How are you? (informal).

Note: -ած (-ats'), -ացած (-atsats') are endings of the resultive participle. The resultive participle shows the state or the condition of the object. It is formed by replacing infinitive endings -ել (-el) with ⇒ ած (-ats'), and -ալ (-al) ⇒ ացած (-atsats'). English equivalent is -ed.

e.g. հուզվել / huzvel ⇒ հուզված – huzvats' – excited, հիանալ / hianal ⇒ հիացած – hiats'ats – delighted.

Challenge 3: Make up mini-dialogues and sentences of your own according to the vocabulary above.

✎ WRITING: EXERCISES

Exercise 1: Complete the sentences according to the English meaning.

1.	Մենք _____ ենք, բայց _____ չենք: Menk _____ enk, bayts _____ chenk.	We are thirsty but we aren't hungry.
2.	Ես _____ եմ, իսկ դու _____ ես: Yes _____ em, isk du _____ es.	I am healthy and you are sick.
3.	Դուք _____ եք, իսկ մենք _____ : Duk' _____ ek', isk menk _____ :	You are a tutor, and we are students.
4.	Նա ֆրանսիահայ _____ է: Na fpransiahay _____ e.	He is a French Armenian businessman.
5.	Պիտերը _____ է: P'it'erը _____ e.	Peter is an American tourist.

Exercise 2: Write down resultive participles from the vocabulary "How are you?" and make their infinitives.

e.g. հոգնած / hoknats' – հոգնել / hoknel

Exercise 3: Complete the following sentences, according to the model.

1.	Դու ծարավ ես, բայց _____ չես: Du ts'arav es, bayts _____ ches. <i>You are thirsty, but not hungry.</i>	<i>Պրո Ժարավ ես, բայց սոված չես:</i>
2.	Նա զբաղված է, բայց _____ չէ: Na zrbaghvats' e, bayts _____ che. <i>He/she is busy but not tired.</i>	
3.	Ես _____ և _____ եմ: Yes _____ yev _____ em. <i>I am cold and sick.</i>	
4.	Երեկ _____ էիր, բայց այսօր _____ ես: Yerek' _____ eir, bayts aysor _____ es. <i>Yesterday you were glad, but today you are sad.</i>	

Exercise 4: Change the sentences into the negative.

1.	Դու հայ ես: Du hay es. <i>You are Armenian. ⇒</i>	<i>Պրո հայ չես: Du hay ches. You are not Armenian.</i>
2.	Նա զբաղված է: Na zrbaghvats' e? <i>Is she busy?</i>	
3.	Մենք սոված ենք: Menk sovats' enk. <i>We are hungry. ⇒</i>	
4.	Դուք հոգնած եք: Duk hoknats' ek? <i>Are you tired? ⇒</i>	
5.	Նրանք արտասահմանցի են: Nprank art'asahmantsi en. <i>They are foreigners. ⇒</i>	
6.	Նա տխուր է, որովհետև հիվանդ է: Na t'rkhur e, vorovhet'ev hivand e. <i>He is sad because he is sick. ⇒</i>	
7.	Ես զարմացած էի քո վերաբերմունքից: Yes zarmatsats' ei ko verabermunkits. <i>I was surprised by your behavior. ⇒</i>	
8.	Հիմա ես ապրում եմ Երևանում: Hima yes ap'rum em Yerevanum. <i>Now I live in Yerevan. ⇒</i>	
9.	Նա քեզնից դժգոհ և վիրավորված է: Na keznits dzhogh yev viravorvats' e. <i>He is displeased and insulted by you. ⇒</i>	

Lesson 3 ⇒ Դաս երրորդ

▶ Alphabet /Ի-Կ/ ▶ Present Tense ▶ Position in the Sentence
▶ "Meeting: Acquaintance" ▶ Exercises

☞ ALPHABET: Ի Լ Խ Ծ Կ

Sound	Printed	Cursive	Practice
i	Ի Ի	<i>ի ի</i>	
l	Լ Լ	<i>լ լ</i>	
kh	Խ Խ	<i>խ խ</i>	
ts'	Ծ Ծ	<i>ծ ծ</i>	
k'	Կ Կ	<i>կ կ</i>	

Match the sound with the letter according to the chart above:

kh - Ի	
l - Ծ	
ts' - Կ	
i - Խ	
k' - Լ	

More reading and writing activities:

Printed	Transliteration	Meaning	Write down the new verbs
անել	anel	to do, make	<i>անել</i> -
աշխատել	ashkhat'el	to work	<i>աշխատել</i> -
ապրել	ap'rel	to live	<i>ապրել</i> -
գնալ	gnal	to go	<i>գնալ</i> -
ուտել	ut'el	to eat	<i>ուտել</i> -
խմել	khmel	to drink	<i>խմել</i> -
ծխել	ts'rkhel	to smoke	<i>ծխել</i> -
արթնանալ	artnanal	to wake up	<i>արթնանալ</i> -
ուշանալ	ushanal	to be late	<i>ուշանալ</i> -
պատմել	p'at'mel	to tell	<i>պատմել</i> -
զրուցել	zprutsel	to converse, talk with	<i>զրուցել</i> -
խոսել	khosel	to speak, talk	<i>խոսել</i> -
ասել	asel	to say	<i>ասել</i> -
մնալ	mgnal	to stay	<i>մնալ</i> -
մրսել	mprsel	to be / feel cold	<i>մրսել</i> -
տխրել	t'rkhrel	to be sad	<i>տխրել</i> -

Note: -ալ (al), ել (el) are infinitive endings in Armenian.

- ✓ Verbs having the ending -ել in the infinitive, belong to the ե conjugation.
- ✓ Verbs having the ending -ալ in the infinitive, belong to the ա conjugation.

This is important, because their conjugation patterns are different.

GRAMMAR: Spotlight on the Present Tense (see App. 9)
Ի՞նչ ես անում: Inch es anum? What are you doing? + What do you do?

- ✓ In the formation of the present tense, all category verbs follow the same simple rule.
- ✓ The present tense in Armenian denotes a present action and bears the meanings of both English present tenses: Present simple and present progressive. The sentence **ես սովորում եմ** / yes sovorum em / can be rendered in English both as **I learn** and as **I am learning**:
- ✓ The present progressive is formed by adding the corresponding form of the verb **եմ** (*to be*) in the present tense to the progressive participle.

Formation

Infinitive -ել (-el) and -ալ (-al) ⇒ -ում (-um) + Present Auxiliary
 -եմ (-em), -ես (-es), -ի (-e), -ենք (-enk), -եք (-ek), -են (-en)

Conjugation example – սովորել (sovorel – to study, to learn) ⇒ I study = I am studying

Affirmative		Negative	
ես սովորում եմ <i>I study. I am studying</i>	yes sovorum em	ես չեմ սովորում: <i>I don't study = I'm not studying</i>	yes chem sovorum
դու սովորում ես	du sovorum es	դու չես սովորում	du ches sovorum
նա սովորում է	na sovorum e	նա չի սովորում	na chi sovorum
մենք սովորում ենք	menk sovorum enk	մենք չենք սովորում	menk chenk sovorum
դուք սովորում եք	duk sovorum ek	դուք չեք սովորում	duk chek sovorum
նրանք սովորում են	nrank sovorum en	նրանք չեն սովորում	nrank chen sovorum

Note: The negative is formed by adding the negative particle չ to the auxiliary.
 Negative Auxiliary: չեմ, չես, չի, չենք, չեք, չեն / chem, ches, chi, chenk, chek, chen

Irregular Present Tense Verbs

There are three irregular verbs in the Armenian language, which form the present tense by adding the ending **-իս** (-is) to their infinitive forms: **գալ** / gal – to come, **տալ** / t'al – to give, **լալ** / lal – to cry.

գալ / gal – to come	
ես գալիս եմ: Yes galis em. <i>I am coming.</i>	ես չեմ գալիս: Yes chem galis. <i>I am not coming</i>
Դու գալիս ես: Du galis es. <i>You are coming (sing.)</i>	Դու չես գալիս: Du ches galis. <i>You are not coming (sing.)</i>
Նա գալիս է: Na galis e. <i>She is coming.</i>	Նա չի գալիս: Na chi galis. <i>She is not coming.</i>
Մենք գալիս ենք: Menk galis enk. <i>We are coming.</i>	Մենք չենք գալիս: Menk chenk galis. <i>We are not coming.</i>
Դուք գալիս եք: Duk galis ek. <i>You are coming (sing.)</i>	Դուք չեք գալիս: Duk chek galis. <i>You are not coming (sing.)</i>
Նրանք գալիս են: Nrank galis en. <i>They are coming.</i>	Նրանք չեն գալիս: Nrank chen galis. <i>They are not coming.</i>

The verbs **տալ** – to give and **լալ** – to cry follow the same structure as **գալ** – to come.

In Armenian, the present tense is used with some adverbs of time.

միշտ / misht' <i>always</i>	ես միշտ արթնանում եմ ժամը 7- ին: Yes misht' artnanum em zhamը 7- in.	I always wake up at 7 o'clock.
սովորաբար sovorabar – <i>usually</i>	Սովորաբար ե՞րբ ես գնում աշխատանքի: Sovorabar yerp es gnum ashkhata'nki?	When do you usually go to work?
հաճախ / hadgakh <i>often</i>	Հաճախ ես սրճարան գնում: Hadj'akh es srdg'aran gnum?	Do you often go to the café?
երբեք / yerpek <i>never + Negativ Aux.</i>	ես երբեք չեմ ստում: Yes yerpek chem st'um.	I never lie.

Present Tense: Position in the sentence

✓ In affirmative sentences the main verb usually precedes the auxiliary.
 When some part of sentence other than the subject precedes the verb, the auxiliary is placed before the main verb.
 e.g. **Ես գնում եմ տուն:** Yes gnum em t'un. I am going home.
Ես տուն եմ գնում: Yes t'un em gnum. I am going home.
Մենք սիրում ենք Երևանը: Menk sirum enk Yerevanr. We love Yerevan.
Մենք շատ ենք սիրում Երևանը: Menk shat' enk sirum Yerevanr. We love Yerevan a lot.

✓ Sentences in Armenian can have multiple negative words.
 e.g. **Ես երբեք չեմ ստում:** Yes yerbek' chem sht'um. I never lie (literally: "I never don't lie").

✓ In Armenian the word order in sentences is free.
 e.g. **Ես միշտ արթնանում եմ ժամը յոթին:** ⇒ **Ես արթնանում եմ միշտ ժամը յոթին:**
 Yes misht' artnanum em zhamr yotin. = Yes artnanum em misht' zhamr yotin.
 I always wake up at 7 o'clock.

Statement	Ես խոսում եմ հայերեն: Yes khosum em hayeren.	I speak Armenian.
General Question	Դու խոսո՞ւմ ես հայերեն: Du khosum es hayeren?	Do you speak Armenian?
Negatives	Ո՛չ, չեմ խոսում հայերեն: Voch, chem khosum hayeren.	No, I don't speak Armenian.
Special Question	Ի՞նչ ես անում: Inch es anum?	What are you doing?
Answer	Ես սովորում եմ հայերեն: Yes sovorum em hayeren.	I am studying Armenian.

✎ WRITING: EXERCISES

Exercise 1: Turn the negative sentences into affirmative and vice versa.

1.	Ես չեմ ճանաչում նրան: Yes chem dg'anachum ngran. <i>I don't know him/her.</i>	<i>Ես ճանաչում եմ նրան:</i> Yes dg'anachum em ngran. <i>I know him/her.</i>
2.	Վաղը կիրակի չէ: Vaghը k'irak'i che. <i>Tomorrow is not Sunday.</i>	
3.	Այսօր ես սրճարան չեմ գնում: Aysor yes srdg'aran chem gnum. <i>I am not going to the café today.</i>	
4.	Այսօր աշխատանքի չեմ գնում, որովհետև գրադված եմ: Aysor askhat'anki chem gnum, vorovhet'ev zrbaghvats' em. <i>I am not going to work today because I am busy.</i>	
5.	Մեր տունը հեռու է, մոտիկ չէ: Mer t'unը heru e, mot'ik' che. <i>Our home is far, it is not near.</i>	
6.	Ես չեմ ապրում վարձով, ապրում եմ հյուրանոցում: Yes chem ap'rum vartsov, ap'rum em hyuranotsum. <i>I don't rent an apartment. I live in a hotel.</i>	
7.	Հիմա իմ ծնողները այստեղ չեն: Hima im ts'ognoghnerը ayst'egh chen. <i>My parents are not here now.</i>	

Challenge 1: Make up mini – dialogues answering the questions below and using the vocabulary above.

- Ո՞ւր ես գնում: Ur es grnum? Where are you going?	⇒
- Ի՞նչու ես գնում: Inchu es grnum? Why do you go?	⇒
- Ե՞րբ ես գնում: Yerp es grnum? When are you going?	⇒
- Ո՞ւմ հետ ես գնում: Um het' es grnum? Who are you going with?	⇒

Challenge 2: Make sentences with the following adverb.

հազվադեպ / hazvadep' – rarely, seldom e.g. I rarely see him / her in the university.	Ես հազվադեպ եմ տեսնում նրան համալսարանում: Yes hazvadep' em t'esnum ngran hamalsaranum.
սովորաբար / sovorabar – usually	
հաճախ / hadg'akh – often	
երբեմն / yerpemrn – sometimes	
միշտ / misht' – always	
երբեք / yerpek – never	
հաճախակի / hadgakhak'i – frequently	
միշտ / misht' – always	

Exercise 2: Choose the correct word from the brackets.

Model: Առավոտյան թերթ կարդո՞ւմ ես:

1. Առավոտյան թերթ (կարդո՞ւմ, կարդալ) ես: Ar'avot'yan tert k'artum, k'artal) es?	Do you read a paper in the morning?
2. Հազիվ (զարթնեմ, զարթնում) եմ: Haziv (zartnem, zartnum) em.	I am barely awake.
3. Առավոտյան (քայլում, քայլել) կամ վազում եմ: Ar'avot'yan (kaylum, kaylel) k'am vazum em.	I walk or run in the morning.
4. Այստեղ մարդ (նստի, նստո՞ւմ) է: Ayst'egh mart (nst'i, nst'um) e?	Is anyone sitting here?
5. Չէ՛, տեղն ազատ (լինի, է): Che, t'eghn azat' (lini, e).	No, the place is vacant.
6. Հայերեն (խոսո՞ւմ, խոսել) եք: Hayeren (khosum, khosel) ek?	Do you speak Armenian?
7. Այո՛, մի քիչ (խոսի, խոսում) եմ, բայց գրել, կարդալ չգիտեմ: Ayo, mi kich (khosi, khosum) em, bayts g'prel, k'artal ch'rgit'em.	Yes, I speak a little, but I don't know how to read or write.
8. Անգլերեն (հասկանո՞ւմ, հասկանալ) են: Angleren (hask'anum, hask'anal) en?	Do they understand English?
9. Այո, հասկանում են մի քիչ, բայց չեն (խոսել, խոսում): Ayo, hask'anum en mi kich, bayts chen (khosel, khosum).	Yes, they understand a little, but they don't speak.
10. Երեկոները ազա՞տ ես (լինել, լինում): Yerek'onern azat' es (linel, linum)?	Are you free in the evenings?

Ծ SPEAKING

Challenge: Make mini-dialogues from the vocabulary below.

Ո՞ւր ես գնում: Ur es gnum? Where are you going?	Որտեղի՞ց ես գալիս: Vort'eghts es galis? Where are you coming from?
տուն / t'un – house	տնից / t'rnits – from home
բանկ / bank' – bank	բանկից / bank'its – from the bank
հյուրանոց / hyuranots – hotel	հյուրանոցից / hyuranotsits – from the hotel
սրճարան / sprdg'aran – café	սրճարանից / sprdg'aranits – from the café
ռեստորան / r'estoran – restaurant	ռեստորանից / r'est'oranits – from the restaurant
ղեսպանատուն / desp'anat'un – embassy	ղեսպանատնից / desp'anat'rnits – from the embassy
ղեղատուն / deghat'un – drugstore	ղեղատնից / deghat'rnits – from the drugstore
հիվանդանոց / hivndanots – hospital	հիվանդանոցից / hivndanotsits – from the hospital
աշխատանքի / ashkhat'anki – to work	աշխատանքից / ashkhat'ankits – from work
դասի / dasi – to class	դասից / dasits – from class
ժողովի / zhoghovi – to an internal meeting	ժողովից / zhoghovits – from the meeting
հանդիպման / handip'man – to a meeting	հանդիպումից / handi'umits – from the meeting
երեկույթի / yerek'uyti – to the party	երեկույթից / yerek'uytits – from the party
ընդունելության / rndunelutyán to a reception	ընդունելությունից / rndunelutyunits from a reception
Էքսկուրսիայի / ekrsk'ursiayi on excursion	Էքսկուրսիայից / ekrsk'ursiayits from an excursion

Note 1: Ո՞ւր (ur?) shows direction and որտեղ (vort'egh?) shows place. The English equivalent is *where?*
Note 2: Noun + **ի (i)** > for, to (aim)
Note 3: -անոց, -արան (-anots, -aran) are noun making suffixes and indicate place.

Ինչո՞վ ես գնում: Inchov es gnum? How are you getting there?	Ինչո՞ւ ես գնում: Inchu es gnum? Why do you go?
Note: Noun + ով (ov) = by, with	Note: Infinitive + ու (u) = to, for (aim)
ոտքով / vot'kov – on foot	ուտելու / ut'elu – to eat
մետրոյով / met'royov – by metro	խմելու / khirmelu – to drink
տաքսիով / t'aksiov – by taxi	պարելու / p'arelu – to dance
երթուղային տաքսիով / yertughayin t'aksiov by minibus	երգելու / yerkelu – to sing
ավտոբուսով / avt'obusov – by bus	խաղալու / khaghalu – to play
ինքնաթիռով / inknatir'ov – by plane	ճաշելու / dg'ashelu – to dine
ավտոմեքենայով / avt'omekenayov – by car	զվարճանալու / zrvardg'analu – to have fun

Ե՞րբ ես գնում: Yerp es gnum? When are you going?	Ո՞ւմ հետ ես գնում: Um het' es gnum? Who are you going with?
այսօր / aysor – today	մենակ / menak' – alone
առավոտյան / ar'avot'yan in the morning	ընկերուհու հետ / rnk'eruhus het' – with my girlfriend
կեսօրին / k'esorin – at noon	ընկերոջս հետ / rnkerochps het' – with my friend
երեկոյան / yerek'o'yan in the evening	գործընկերներիս հետ / gorts'rnk'ermeris het' with my colleague
գիշերը / gisherp – at night	երեխաներիս հետ / yerekhaneris het' – with my children
կեսգիշերին / k'esgisherin at midnight	ծնողներիս հետ / ts'rnoghneris het' – with my parents
հենց հիմա / hents hima – right now	ընտանիքիս հետ / rnd'anikis het' – with my family

NEW VOCABULARY

Nouns from the text	Dictionary form	Verbs from the text	Infinitive
Անահիտն Anahit'n <i>the Anahit</i>	Անահիտ Anahit' <i>Anahit</i>	արի՛ ari – <i>come</i> (Imperative singular)	գալ* gal <i>to come</i>
անունը anunը <i>the name</i>	անուն anun <i>name</i>	եկել /yek'el – <i>came</i> (Past preterit stem)	գալ* gal <i>to come</i>
ազգանունը azganunը <i>the surname</i>	ազգանուն azganun <i>Surname</i>	New Verbs	
նահանգից nahangits <i>from the state</i>	նահանգ nahang <i>state</i>	հանդիպել handip'el <i>to meet</i>	կարդալ / k'artal <i>to read</i> նստել / nst'el <i>to sit</i>
քաղաքից kaghakits <i>from the town</i>	քաղաք kaghak <i>town</i>	վարձել vartsel <i>to rent</i>	զարթնել / zartnel <i>to wake up</i> , քայլել kaylel – <i>walk</i>
ծնողներ ts'rnoghner <i>parents</i>	ծնող ts'rnogh <i>parent</i>	լինել linel <i>to be</i>	ծանոթանալ ts'anotanal <i>to get acquainted</i>
հյուրանոցում hyuranotsum <i>in the hotel</i>	հյուրանոց hyuranots <i>hotel</i>	տեսնել t'esnel <i>to see</i>	ճանաչել dg'anachel <i>to recognize</i>
Երևանում Yerevanum <i>in Yerevan</i>	Երևան Yerevan <i>Yerevan</i>	նայել nayel <i>to look</i>	հասկանալ hask'anal <i>to understand</i>

Note 1: Proper nouns in Armenian are written in capital letters. Verbs with stars are irregular.

Mini dialogue

– Բարև, Աշոտ, որտե՞ղ ես, ի՞նչ ես անում: Barev, Ashot', vort'egh es, inch es anum? <i>Hello, Ashot. Where are you? What are you doing?</i>	= Ընկերոջս հետ քայլում եմ օպերայի մոտ: Ըnk'erochts het' kaylum em op'erayi mot'. <i>I am walking with my friend near the opera.</i>
– Տուն չե՞ս գալիս: T'un ches galis? <i>Aren't you coming home?</i>	= Չէ', Անուշ ջան: Գնում ենք հյուրանոց հանդիպման: Che, Anush dgan. Grnum enk hyuranots handip'man. <i>No, dear Anush. We are going to the hotel for a meeting.</i>
– Դե լավ, ես քեզ հետո կզանգեմ: Ցտեսություն: De lav, yes kez het'o k'rzangem. Tsrut'esutyun. <i>OK. I'll call you later. Bye.</i>	= Եղավ: Առայժմ: Yeghav. Ar'ayzhlum. <i>OK. See you.</i>

Թ SPEAKING: Հանդիպում, ծանոթություն
Meeting: Getting acquainted

- Քարև: Արի՛ ծանոթանանք: Ես Անահիտն եմ: Ի՞նչ է թո անունը և ազգանունը: Barev. Ari ts' anotanank. Yes Anahit' n em. Inch e ko anunը yev azganunը?	Hello. Let's get acquainted. I am Anahit. What is your name and surname?
= Իմ անունը _____ է, ազգանունս՝ _____: Im anunը _____ e, azganunըs _____ .	My name is _____, my surname is _____.
- Ի՞նչ ես անում Հայաստանում: Inch es anum Hayast'anum?	What are you doing in Armenia?
= Եկել եմ որպես զբոսաշրջիկ / աշխատելու / սովորելու: Yek'el em vorp'es zrbosasrhdgik' / ashkhat'elu / sovelu.	I came / as a tourist / to work / to study.
- Որտեղի՞ց ես եկել: Vort'eghits es yek'el?	Where do you come from?
= Ես եկել եմ Ամերիկայից / Կանադայից: Yes yek'el em Amerik'ayits / Kanadayits.	I have come from America /Canada.
- Ո՞ր նահանգից, ո՞ր քաղաքից ես եկել: Vor nahangits, vor kaghakits es yek'el?	Which state / city / do you come from?
= Ես եկել եմ _____ նահանգի _____ քաղաքից: Yes yek'el em _____ nahangi _____ kaghakits.	I have come from _____ state _____ city.
- Ամերիկացի՞ ես, թե՞ հայ: Amerik'atsi es te hay?	Are you American or Armenian?
= Ես ամերիկահայ եմ: Իմ ծնողները հայ են: Yes amerik' ahay em. Im ts' rnooghnerը hay en.	I'm American Armenian. My parents are Armenian.
- Հայերեն գիտե՞ս: Hayeren git'es?	Do you know Armenian?
= Մի քիչ: Ուզում եմ լավ սովորել: Mi kich uzum em lav sovel.	A little. I want to study well.
- Երևանում որտե՞ղ ես մնում: Yervanum vort'egh es mrum?	Where do you stay in Yerevan?
= Բնակարան եմ վարձել _____ - ում: Bnak'aran em vartsel _____ um. Ապրում եմ «Անի» հյուրանոցում: Ap'rum em "Ani" hyuranotsum.	I have rented an apartment in _____ . I live in the "Ani" hotel.
- Ո՞ւմ հետ ես մնում: Um het' es mrum?	Who are you staying with?
= Մենակ / ընտանիքիս հետ: Menak' / Ent'anikis het'.	Alone / with my family.
- Քանի՞ տարեկան ես: Kani t'arek'an es?	How old are you?
= Ես _____ տարեկան եմ: Yes _____ t'arek'an em.	I'm _____ years old.
- Ե՞րբ ես եկել Հայաստան: Yerp es yek'el Hayast'an?	When did you arrive in Armenia?
= Եկել եմ մի քանի օր առաջ: Yek'el em mi kani or ar'ach.	I came a few days ago.
- Ինչքա՞ն ես մնալու Հայաստանում: Inchkan es mrunalu Hayast'anum?	How long are you going to stay in Armenia?
= 2 /երկու/ ամիս: 2 (yerk'u) amis.	2 months.
- Ուրախ եմ, որ ծանոթացանք: Կհանդիպենք: Urakh em, vor ts' anotatsank. K' rhandip'enk.	I am glad we met. See you later.

Challenge 1: Make up a new conversation with a partner using the text above.

Challenge 2: Paraphrase the text and speak about yourself. Turn the dialogue into a monologue (write only the answers).

Challenge 3: Write out verbs from the text above in the present tense.

Lesson 4 ⇒ Դաս չորրորդ

▶ Alphabet / Դ - Մ / ▶ Numerals ▶ Time : "What time is it?" ▶ Exercises

☞ ALPHABET: Դ h Ձ ծ Ղ ղ Ծ ծ Մ մ

Sound	Printed	Cursive	Practice
h	Դ h	<i>Դ h</i>	
dz	Ձ ծ	<i>Ձ ծ</i>	
gh	Ղ ղ	<i>Ղ ղ</i>	
dg'	Ծ ծ	<i>Ծ ծ</i>	
m	Մ մ	<i>Մ մ</i>	

According to the chart above, match the sound with the letter:

m - ղ	
gh - ծ	
dg' - մ	
h - ծ	
dz - h	

☞ GRAMMAR: Spotlight on Numerals

Cardinal numbers show quantity.		Ordinal numbers show order. They are formed by adding երրորդ to the cardinal numerals.	
1	մեկ - մեկ / mek' - one	1 st	առաջին - առաջին / ar'achin - first
2	երկու - երկու / yerku' - two	2 nd	երկրորդ - երկրորդ / yerkrort - second
3	երեք - երեք / yerek - three	3 rd	երրորդ - երրորդ / yerort - third
4	քորս - չորս / chors - four	4 th	չորրորդ - չորրորդ / chorort - fourth
5	հինգ - հինգ / hing - five	5 th	հինգերորդ - հինգերորդ / hingerort - fifth
6	վեց - վեց / vets - six	6 th	վեցերորդ - վեցերորդ / vets'yerort - sixth
7	յոթ - յոթ / yot - seven	7 th	յոթերորդ - յոթերորդ / yotyerort - seventh
8	ութ - ութ / ut - eight	8 th	ութերորդ - ութերորդ / uterort - eighth
9	ինը - ինը (ինն) / inr - nine	9 th	իններորդ - իններորդ / innerort - ninth
10	տաս - տաս / t'as - ten	10 th	տասներորդ - տասներորդ / t'asnerort - tenth

Note 1: After 5 all ordinals are formed by adding the **-երրորդ** (-yerort) suffix to cardinals.
Note 2: անգամ / ankam - times ⇒ numerals + ankam (times)
 e.g. առաջին անգամ / ar'achin ankam - for the first time, երկու անգամ / yerku' ankam - two times

Examples

1.	Չայաստանը ունեցել է 12 մայրաքաղաք: Hayast'anr unetsel e 12 mayrakaghak.	Armenia has had 12 capitals.
2.	Երևանը Չայաստանի տասներկուերորդ մայրաքաղաքն է: Yerevanr Hayasta'ani t'asnerk'uerort mayrakaghakn e.	Yerevan is the 12 th capital of Armenia.
3.	Ես առաջին անգամ եմ Երևանում: Yes ar'achin ankam em Yerevanum.	I am in Yerevan for the first time.

NEW VOCABULARY & READING: Numerals and Time

Multiples of 10			
10	տասը / տաս / t'as – ten	60	վաթսուն / վաթսուն / vatsun – sixty
20	քսան / քսան / k'rsan – twenty	70	յոթանասուն / յոթանասուն / yotanasun – seventy
30	երեսուն / երեսուն / yeresun – thirty	80	ութսուն / ութսուն / utsun – eighty
40	քառասուն / քառասուն / kar'asun – forty	90	իննսուն / իննսուն / innun – ninety
50	հիսուն / հիսուն / hisun – fifty	100	հարյուր / հարյուր / haryur – one hundred
Note: After 100, numerals are written separately.			
1000	հազար / հազար / hazar – thousand	1000000	միլիոն / միլիոն / milion – million

After ten, numerals are formed by combining the multiple of ten with the unit number.

11	(տաս) + ն + (մեկ)	տասնմեկ – քսանմեկ ⇒	t'asnmek' – eleven
22	(քսան) + (երկու)	քսաներկու – քսաներկու ⇒	k'rsanyerk'u – twenty-two
44	(քառասուն) + (չորս)	քառասունչորս – քառասունչորս ⇒	kar'asunchors – forty-four
99	(իննսուն) + (ինը)	իննսունինը – իննսունինը ⇒	innunsuninr – ninety-nine

Note: Numerals from 11 – 99 in Armenian are written together.

Note*: In Armenian, cardinal numerals which express quantitative meaning require singular nouns.

Note **: In modern Armenian, the numerals can sometimes be used as a noun and be definite.

Examples

1.	Քանի՞ տարեկան ես: Kani t'arek'an es?	How old are you?
2.	Ես քսանմեկ տարեկան եմ: Yes ksanmek' t'arek'an em.	I am twenty-two years old.
3 *	Ես ունեմ երկու տետր և երեք գրիչ: Yes unem yerku' t'et'ir yev yerku' g'rich.	I have two copybooks and three pens.
4**	Առաջինը ամենալավն էր: Ar'achinr amenalavn er.	The first one was the best.

New Vocabulary

ժամ / zham – hour	ժամ	ժամացույց / zhamatsuyts – clock	ժամացույց
րոպե / rop'e minute	րոպե	✓ ձեռքի ժամացույց dzer'ki zhamatsuyts – wristwatch	ձեռքի ժամացույց
վայրկյան vayrk'yan – second	վայրկյան	✓ պատի ժամացույց p'at'i zhamatsuyts – wall clock	պատի ժամացույց
անց / ants – past	անց	✓ սեղանի ժամացույց seghani zhamatsuyts – table clock	սեղանի ժամացույց
պակաս / pak'as toluntil(to 2 o'clock)	պակաս	✓ զարթուցիչ / zartutsich – alarm	զարթուցիչ
կես /երեսուն k'es/yeresun – half	կես/երեսուն	ուղիղ / ughigh – sharp	ուղիղ
քառորդ / kar'ort quarter	քառորդ	տեղական ժամանակով t'eghak'an zhamanak'ov-by local time	տեղական ժամանակով

Ի՞նչ ժամը քանի՞սն է: ժամը քանիսի՞ն: What time is it now? ♦ At what time?

ժամը քանի՞սն է: Zhamr kanisn e? What time is it ? Zhamr (hour) + n + e. Zhamr ughigh (hour) + n + e.		ժամը քանիսի՞ն: Zhamr kanisin? When? Zhamr (hour) + in.	
1:00	ժամը մեկն է: Zhamr mek'n e. It's 1:00 ժամը տասներեքն է: Zhamr t'asnerekn e.	ժամը մեկին: Zhamr mek'in. At 1:00. ժամը տասներեքին: Zhamr t'asnerekin.	
3:00	ժամը երեքն է: Zhamr yerekn e. ժամը տասնիցն է: Zhamr t'asnringn e.	ժամը երեքին: Zhamr yerekin. ժամը տասնիցին: Zhamr t'asnringin.	

10:00	Ժամը տասն է: Zhamr t'asn e. Ժամը քսաներկուսն է: Zhamr k'sanyerk'usn e.	Ժամը տասին: Zhamr t'asin. Ժամը քսաներկուսին: Zhamr k'sanyerk'usin.
12:00 կեսօր	Ժամը տասներկուսն է: Zhamr t'asnerk'usn e. Ժամը քսանչորսն է: Zhamr k'rsanchorsn e.	Ժամը տասներկուսին: Zhamr t'asnerk'usin. Ժամը քսանչորսին: Zhamr k'rsanchorsin.
Note: From ___ to ___ = ___ its ___ -ը: Ժամը հինգից վեցը / zhamr hingits vetsr – from 5 to 6		

(+) nants' Ժամը քանի՞սն է: What time is it?

1:10	Ժամը մեկն անց տաս (րոպե) (t): Ժամը տասներեքն անց տաս (րոպե):	Zhamr mek'n ants t'as (rop'e) (e). Zhamr t'asnerkn ants t'as rop'e.
3:15	Ժամը երեքն անց տասնհինգ: Ժամը տասնհինգն անց քառորդ:	Zhamr yerekn ants t'asnghing. Zhamr t'asnghing ants kar'ort.
7:25	Ժամը յոթն անց քսանհինգ: Ժամը տասնինն անց քսանհինգ:	Zhamr yotn ants k'rsanhang. Zhamr t'asninn ants k'rsanhang.
10:30	Ժամը տասն անց կես:	Zhamr t'asn ants k'es. Zhamr k'rsanyerkusn ants k'es.

(-) its ___ p'ak'as Ժամը քանի՞սն է: What time is it?

7:35	Ժամը ութից քսանհինգ պակաս յոթն անց երեսունհինգ	կամ	zhamr utits k'rsanhang pak'as yotn ants yeresunhing	OR
9:40	տասից քսան պակաս ինն անց քառասուն	կամ	t'asits k'rsan pakas inn ants karasun	OR
11:50	տասներկուսից տաս պակաս տասնմեկն անց հիսուն	կամ	t'asnerkusits t'as p'akas t'asnmek'n ants hisun	OR
12:55	մեկից (տասներեքից) հինգ պակաս տասներկուսն անց հիսունհինգ	կամ	mekits (t'asnerkits) hing p'ak'as t'asnerk'usn ants hisunhing	OR

Ծ New Vocabulary

ունենալ / unenal – to have	մայրաքաղաք / mayrakaghak – capital
ծնվել / ts'rnvel – to be born	ամենալավ / amenalav – the best
ավարտվել / avart'vel – to end, to finish	թվականին / t'rvak'anin – in the year of
սկսվել / s'rk'rsvel – to begin, to start նախաճաշել / nakhadg'ashel – to have breakfast	հեռախոսի համար / her'akhosi hamar phone number
սովորել / sovorel – to study	երկրի կոդ / yerk'ri k'od – country code
պառկել քնելու / p'ar'k'el k'pnelu – to go to bed	երեկույթ / yerek'uyt – party

Exercises

1.	Ե՞րբ ես ծնվել: Yerp es ts'rnvel?	When were you born?
2.	Ես ծնվել եմ հազար ինը հարյուր ութսունմեկ թվականին: Yes ts'rnvel em 1981/ hazar inr haryur utsunmek' t'rvak'anin.	I was born in 1981.
3.	Ո՞րն է քո հեռախոսի համարը: Vorn e ko her'akhosi hamar?	What is your telephone number?
4.	Ի՞մ հեռախոսի համարն է 23 85 41: Im her'akhosi hamarn e k'rsanerek utsunhing kar'asunmek'.	My telephone number is 23 85 41.
5.	Ո՞րն է քո երկրի կոդը: Vorn e ko yerk'ri k'od?	What is your country code?
6.	Որո՞նք են քո սիրած թվերը: Voronk en ko sirats' t'rvet?	Which are your favourite numbers?

✎ WRITING: EXERCISES

Challenge 1: Answer the following questions orally and in written form.

Challenge 2: Interview someone you know. Write a schedule of his/her daily routine.

1.	Հիմա ժամը քանի՞սն է քո երկրում: Hima zhamr kanisn e ko yerkrum?	What time is it in your country now?
2.	Ո՞ր ժամին ես արթնանում այստեղ: Vor zhamin es artnanum ayst'egh?	What time do you wake up here?
3.	Ո՞ր ժամին ես նախաճաշում: Vor zhamin es nakhadg'ashum?	What time do you have breakfast?
4.	Ժամը քանիսի՞ն ես գնում աշխատանքի: Zhamr kanisn es grnum ashkhat'anki?	What time do you go to work?
5.	Ո՞ր ժամին ես ճաշում: Vor zhamin es dg'ashum?	What time do you have dinner?
6.	Ժամը քանիսի՞ն ես սկսում աշխատանքը: Zhamr kanisn es srk'psum ashkhat'ankrd?	What time do you start work?
7.	Ժամը քանիսի՞ն ես ավարտում աշխատանքը: Zhamr kanisn es avart'um ashkhat'ankrd?	What time do you finish work?
8.	Ո՞ր ես գնում աշխատանքից հետո: Ur es grnum ashkhat'ankits het'o?	Where do you go after work?
9.	Ժամը քանիսի՞ն ես պառկում քնելու: Zhamr kamisim es p'ar'k'um krnelu?	What time do you go to bed?
10.	Ժամը քանիսի՞ն է քո հանդիպումը: Zhamr kanisn e ko handip'umr?	What time does your meeting start?
11.	Քանի՞ ժամ ես աշխատում օրական: Kani zham es ashkhat'um orak'an?	How many hours do you work per day?

Exercise 1: Translate.

a) Ժամը քանի՞սն է: Zhamr kanisn e? – Ներեցեք, ժամը քանի՞սն է: Neretsek, zhamr kanisn e? = Ժամը երկուսն է: Zhamr yerkr'usn e. – Շնորհակալություն: Shnorhak'alutyun. = Չարժե: Charzhe.	b) Ժամը քանիսի՞ն: Zhamr kanisn? – Ժամը քանիսի՞ն ես գնում կինը: Zhamr kanisn es grnum k'ino? = Ժամը իննին: Zhamr innin. – Ժամը քանիսի՞ն ես տուն գալիս: Zhamr kanisn es t'un galis? = Հինգն անց կեսին: Hingn ants k'esin.

Exercise 2: Match the times with the words. Write in Armenian.

1.	2:30	Ժամը մեկն անց է հինգ: Zhamr mek'n ants e hing.	<i>Ժամը մեկն անց է հինգ: / 1:05 /</i>
2.	5:00	Իննից տաս պակաս: Innits t'as p'ak'as.	
3.	4:20	Երկուսն անց է կես: Yerkr'usn ants e k'es/ yeresun.	
4.	2:35	Չորսն անց է քսան: Chorsn ants e kpsan.	
5.	8:50	Երեքից քսանհինգ է պակաս: Yerekits kpsanhing e p'ak'as.	
6.	1:05	Ուղիղ հինգն է: Ughigh hingn e.	

Proverbs of the Lesson

Ժամանակը ոսկի է: Zhamanakr vosk'i e. *Time is money.*

Ամեն բան իր ժամանակն ունի: Amen ban ir zhamanak'n uni.

All in good time.

Lesson 5 ⇒ Դաս հինգերորդ

▶ Alphabet / Թ-Չ / ▶ Days of the Week ▶ Time Indicating Words ▶ Months ▶ Date ▶ Weather

☞ ALPHABET: Թ Ե Ը Զ Թ Զ Թ Զ

Sound	Printed	Cursive	Practice
y	Թ Ե	<i>Թ Ե</i>	
n	Ե Ը	<i>Ե Ը</i>	
sh	Թ Զ	<i>Թ Զ</i>	
v(o)	Թ Զ	<i>Թ Զ</i>	
ch	Զ Թ	<i>Զ Թ</i>	

According to the chart above, match the sound with the letter:

n - Զ	
sh - Թ	
y - Ը	
ch - Զ	
v(o) - Ե	

☞ NEW VOCABULARY

Շաբաթվա օրերը: Shabatva օրերը. Days of the Week.

Ի՞նչ օր է այսօր: Inch or e aysor? What day is it today?

երկուշաբթի / երկուշաբթի / yerku'shapti - Monday
երեքշաբթի / երեքշաբթի / yerekshapti - Tuesday
չորեքշաբթի / չորեքշաբթի / chorekshapti - Wednesday
հինգշաբթի / հինգշաբթի / hingshapti - Thursday
ուրբաթ / ուրբաթ / urpat - Friday
շաբաթ / շաբաթ / shapat - Saturday
կիրակի / կիրակի / k'irak'i - Sunday

Challenge: Work in pairs according to the model. Observe differences.

Model: - Ի՞նչ օր է այսօր: Inch or e aysor? = Այսօր կիրակի է, երկուշաբթի չէ: Aysor k'irak'i e, yerku'shapti che.	What day is it today? Today is Sunday. It is not Monday.
- Ի՞նչ օր էր երեկ: Inch or er yerek'/? = Երեկ շաբաթ էր, կիրակի չէր: Yerek' shapat er, k'irak'i cher.	What day was it yesterday? Yesterday it was Saturday. It was not Sunday.
- Այսօր կիրակի՞ է: Aysor k'irak'i e? = Ո՛չ, երեկ էր կիրակի: Voch, yerek' er k'irak'i.	Is it Sunday today? No, it was Sunday yesterday.

READING & SPEAKING

New vocabulary: Time Indicating Words

այժմ / <i>այժմ</i> / ayzhm – <i>at present, nowadays</i> շուտով / <i>շո տով</i> / shut'ov – <i>soon, before long</i>	անցյալ շաբաթ / <i>անցյալ շաբաթ</i> antsyal shapat – <i>last week</i>
այս շաբաթ / <i>այս շաբաթ</i> / ays shapat – <i>this week</i> այս ամիս / <i>այս ամիս</i> / aysamis – <i>this month</i>	անցյալ տարի / <i>անցյալ տարի</i> antsyal t'ari – <i>last year</i>
այս տարի / <i>այս տարի</i> / ays t'ari – <i>this year</i>	վաղը / <i>վաղը</i> / vaghrl – <i>tomorrow</i>
այս անգամ / <i>այս անգամ</i> / ays ankam – <i>this time</i>	վաղը չէ մյուս օրը / <i>վաղը չէ մյուս օրը</i> vaghrl che myus orl – <i>the day after tomorrow</i>
առաջ / <i>առաջ</i> / ar'ach – <i>before / ago</i> երեկ / <i>երեկ</i> / yerek' – <i>yesterday</i>	հաջորդ օրը / <i>հաջորդ օրը</i> hadgort orl – <i>the next day</i>
նախանցյալ օրը / <i>նախանցյալ օրը</i> nakhantsyal orl – <i>the day before yesterday</i>	հաջորդ շաբաթ / <i>հաջորդ շաբաթ</i> hadgort shapat – <i>next week</i>
անցյալ անգամ / <i>անցյալ անգամ</i> antsyal ankam – <i>last time</i>	հաջորդ ամիս / <i>հաջորդ ամիս</i> hadgort amis – <i>next month</i>
հաջորդ անգամ / <i>հաջորդ անգամ</i> hadgort ankam – <i>next time</i>	հաջորդ տարի / <i>հաջորդ տարի</i> hadgort t'ari – <i>next year</i>

☞ Month / Date / Weather

Այսօր ամսի քանի՞սն է: Aysor amsi kanisn e? *What is the date today?*

Month + ի (i) / Date + ն (n) + է (e) ⇒ հունվարի 8-ն է – hunvari utin e – *It is the 8th of January.*

Ամսի քանիսի՞ն (ե՞րբ): Amsi kanisin? *On what day? (when?)*

Month + ի(i) / Date + ին (in) ⇒ հունվարի 8-ին / hunvari utin. *On the 8th of January.*

տարվա ամիսներ / <i>t'arva amisner</i> <i>months of the year</i>	ո՞ր ամսի / <i>vor amsi?</i> <i>of which month</i>	ամսաթիվ / <i>amsativ – date</i> <i>ամսի քանիսի՞ն – on what day?</i>
հունվար / hunvar – <i>January</i>	հունվարի / hunvari of January	e.g. հունվարի 1-ին / hunvari 1-in on the 1 st of January
փետրվար / pet'rvar – <i>February</i>	փետրվարի / pet'rvari	փետրվարի 2-ին / pet'rvari 2-in
մարտ / mart' – <i>March</i>	մարտի / mart'i	մարտի 5-ին / mart'i 5-in
ապրիլ / ap'ril – <i>April</i>	ապրիլի / ap'rili	ապրիլի 10-ին / ap'rili 10-in
մայիս / mayis – <i>May</i>	մայիսի / mayisi	մայիսի 13-ին / mayisi 13-in
հունիս / hunis – <i>June</i>	հունիսի / hunisi	հունիսի 15-ին / hunisi 15-in
հուլիս / hulis – <i>July</i>	հուլիսի / hulisi	հուլիսի 17-ին / hulisi 17-in
օգոստոս / ogost'os – <i>August</i>	օգոստոսի / ogost'osi	օգոստոսի 22-ին – ogost'osi 22-in
սեպտեմբեր / sep't'ember <i>September</i>	սեպտեմբերի sep't'emberi	սեպտեմբերի 24-ին sep't'emberi 24-in
հոկտեմբեր / hok't'ember <i>October</i>	հոկտեմբերի hok't'emberi	հոկտեմբերի 26-ին hok't'emberi 26-in
նոյեմբեր / noyember <i>November</i>	նոյեմբերի noyemberi	նոյեմբերի 30-ին noyemberi 30-in
դեկտեմբեր / dek't'ember <i>December</i>	դեկտեմբերի dekt'emberi	դեկտեմբերի 31-ին dek't'emberi 31-in

Note: In the Armenian language days of the week and months of the year are not capitalized.

Ինչպիսի՞ եղանակ է այսօր: Inchpisi yeghanak' e aysor? How is the weather today?

եղանակ / yeghanak' weather = season	Ինչպիսի՞ եղանակ է այսօր: What is the weather like today?	Ինչպիսի՞ եղանակ է այսօր:
հրաշալի / hrashali fine	Հրաշալի եղանակ է: Hrashali yeghanak' e. The weather is fine.	Հրաշալի եղանակ է:
շոգ / shok – hot	Շոգ է: Shok e. It is hot.	Շոգ է:
ցուրտ / tsurt' – cold	Ցուրտ է: Tsurt' e. It is cold.	Կուրց է:
տոթ / t'ot – stuffy air, sweltering	Տոթ է: T'ot e. It is hot and humid.	Մոթ է:
զով / zov – cool	Չով է: Zov e. It is cool.	Չով է:
արև / arev – sun	Արևոտ է: Arevot' e. It is sunny.	Արևոտ է:
ամպ / amp' – cloud	Ամպամած է: Amp'amats' e. It is cloudy.	Մեղմամած է:
քամի / kami – wind	Քամոտ է: Kamot' e. It is windy.	Քամոտ է:
ծյուն / dzyun – snow	Զյուն է գալիս: Dzyun e galis. It is snowing.	Զյուն է գալիս:
անձրև / andzrev – rain	Անձրև է գալիս: Andzrev e galis. It is raining.	Անձրև է գալիս:
մառախուղ / mar'akhugh fog	Մառախլապատ է: Mar'akhlap'at' e. It is foggy.	Մառախլապատ է:
սառնամանիք / sar'namanik frost	Սառնամանիք է: Sar'namanik e. It is frosty.	Սառնամանիք է:
Ինչքա՞ն է օդի ջերմաստիճանը այսօր: Inchkan e oti dgermast'idg'an aysor? What is the air temperature today?		
օդ / ot – air	Օդի ջերմաստիճանը+(պլուս)-(մինուս) 5 ⁰ C / հինգ / է: Oti dgermast'idganը plus /- minus / 5-hing e. The air temperature is + (over) / - (below) 5 ⁰ C.	
ջերմաստիճան dgermast'idg'an temperature	Օդի ջերմաստիճանը + (պլուս) (մինուս) հինգ է:	
Note 1: In Armenian, some nouns can make adjectives with the help of suffixes.		
Note 2: ուտ (ot') is an adjective making suffix. e. g. արև / arev – sun (noun) ⇒ արևոտ / arevot' – sunny (adjective).		

Challenge: Make up sentences about weather using auxiliary verbs in the present and past tenses.

Challenge: What about you? What kind of weather do you like?

Proverbs of the Lesson

⇒ Այսօրվա գործը վաղվան չեն բողնի:
Aysorva gorts' ը vaghvan chen toghni.
Don't put off until tomorrow what you can do today.

⇒ Ամեն օր կիրակի չէ: Amen or k'irak'i che.
Ամեն օր գետը գերան չի բերի:
Amen or get' ը geran chi beri.
We don't kill a pig every day.

Lesson 6 ⇒ Դաս վեցերորդ

▶ *Alphabet / Պ - Վ /* ▶ *The Seasons of the Year*
 ▶ *Declension of Nouns: ի (i), ան (an), վա (va)* ▶ *Exercises*

☞ ALPHABET: **Պ** **Ա** **Ջ** **Ղ** **Ռ** **Ս** **Վ** **Վ**

Sound	Printed	Cursive	Practice
p'	Պ Ա	<i>Պ Ա</i>	
dg	Ջ Ղ	<i>Ջ Ղ</i>	
r'	Ռ Ռ	<i>Ռ Ռ</i>	
s	Ս Ս	<i>Ս Ս</i>	
v	Վ Վ	<i>Վ Վ</i>	

According to the chart above, match the sound with the letter:

s - վ	
dg - Ա	
p - Ա	
r' - Ղ	
v - Ռ	

☞ **GRAMMAR NOTE: Spotlight on Noun Declension ⇒ ի (i), ան (an), վա (va)**

- ✓ Armenian nouns have a base or dictionary form. To this form we can add different endings to change the noun's meaning or function.
- ✓ There are 7 cases in Armenian.
- ✓ The genitive case is a possessive case. The English equivalent is 's, or of.
- ✓ Genitive formations in Armenian are different.
- ✓ **Eight groups of nouns** are distinguished in Armenian depending on the way they form the genitive case.
- ✓ They are called declension groups. **Six of them** are formed by the help of the endings **ի (i), ոչ (och), ու (u), վա (va), ան (an), ց (ts)** (*external declension*).
- ✓ The two internal declensions form their genitives by changing their root vowels to **ա (a) and ո (vo)** (*internal declension*).

The following nouns have different declensions for the possessive case
 ⇒ ի (i), ան (an), վա (va)

Note 1: The months of the year follow ի (i) declension. e.g. հունվար + ի [hunvar + (i)] ⇒ հունվարի (hunvari)	
Note 2: The seasons follow ան (an) declension.	
գարուն / garun ⇒ գարնան / garnan - of spring	աշուն / ashun ⇒ աշնան / ashnan - of autumn
ամառ / amar ⇒ ամռան / amr'an - of summer	ձմեռ / dzimer' - ձմռան / dzrmr'an - of winter
Note 3: The following time-showing nouns follow վա / va declension.	
e.g. ժամ / zham - hour ⇒ ժամվա / zhamva hour's	օր / or - day, շաբաթ / shapat - week
ամիս / amis - month, տարի / t'ari - year	ցերեկ / tserek' = կեսօր / k'esor - noon
առավոտ / ar'avot' - morning	գիշեր / gisher - night
երեկ / yerek' - yesterday	վաղը / vaghը - tomorrow
այսօր / aysor - today	առաջ / ar'ach - before

Note 4: ընթացքում / ընտատսկում – *during* is an equivalent postposition to մեջ / mech – *in*, which is used in colloquial speech.

During – մեջ / mech, ընթացքում / ընտատսկում

Genitive noun + ընթացքում / ընտատսկում ⇒ 4 ժամվա ընթացքում/մեջ / 4 zhamva ընտատսկում/mech – *during [in] 4 hours/within 4 hours*, օրվա ընթացքում/մեջ / orva ընտատսկում/mech – *during the day*, դասի ընթացքում / dasi ընտատսկում – *during the lesson*.

WRITING: EXERCISES

Challenge 1: Make sentences with these combinations.

Nominative	Genitive – վա / va	Word Combinations
ժամ / zham <i>hour</i>	ժամվա / zhamva <i>of the hour</i>	մեկ ժամվա համար / mek' zhamva hamar <i>for one hour</i>
օր / or – day	օրվա / orva – <i>of the day</i>	օրվա նորությունը / orva norutyunը <i>the news of the day</i>
շաբաթ / shapat <i>week</i>	շաբաթվա / shapatva <i>of the week</i>	շաբաթվա ընթացքում / shapatva ընտատսկում <i>during the week</i>
ամիս / amis <i>month</i>	ամսվա / amsva <i>of the month</i>	ամսվա անակնկալը / amsva anak' rnk' alը <i>the surprise of the month</i>
տարի / t'ari <i>year</i>	տարվա / t'arva <i>of the year</i>	տարվա եղանակներ / t'arva yeghanak' ner <i>seasons of the year</i>
ցերեկ / tserek' <i>daytime</i>	ցերեկվա / tserek'va <i>of daytime</i>	ցերեկվա ֆիլմը / tserekva filmը <i>the daytime film</i>
գիշեր / gisher <i>night</i>	գիշերվա / gisherva <i>of the night</i>	գիշերվա անձրևը / gisherva andsrevը <i>the night rain</i>
առավոտ / ar'avot' <i>morning</i>	առավոտվա / ar'avot' va <i>of the morning</i>	առավոտվա զանգը / ar'avot' va zangը <i>the morning call</i>
վաղը / vaghը <i>tomorrow</i>	վաղվա / vaghva <i>tomorrow's</i>	վաղվա անելիքը / vaghva anelikը <i>things to do tomorrow</i>
երեկ / yerek' <i>yesterday</i>	երեկվա / yerek'va <i>yesterday's</i>	երեկվա աշխատանքը / yerek'va ashkhat'ankը <i>yesterday's job</i>
այսօր / aysor <i>today</i>	այսօրվա / aysorva <i>today's</i>	այսօրվա դասը / aysorva dasը <i>today's class</i>

Challenge 2: Make sentences with this new vocabulary.

բնություն / b'pnutyun – <i>nature</i>	ծաղկել / ts'akhk'el – <i>to blossom</i>
ծառեր / ts'ar'er – <i>trees</i>	ցրտել / ts'prt'el – <i>to get cold</i>
ծաղիկներ / ts'aghik'ner – <i>flowers</i>	տաքանալ / t'akanal – <i>to get warmer</i>
երկինք / yerk'ink – <i>sky</i>	երկարել / yerk'arel – <i>to lengthen</i>
կամաց-կամաց / k'amats-k'amats – <i>slowly</i>	կարճանալ / k'ardg'anal – <i>to shorten</i>

Challenge 3: Make up sentences in the present and past tenses using the model below.

Model: Այսօր արևոտ է: Aysor arevot' e. <i>It is sunny today.</i>	Երեկ արևոտ չէր: Yerek' arevot' cher. <i>It wasn't sunny yesterday.</i>
Չիմա ցուրտ չէ: Hima tsurt' che. <i>It is not cold now.</i>	Չունվարին շատ ցուրտ էր: Hunvarin shat' tsurt' er. <i>It was very cold in January.</i>
Չիմա մայիսն է: Երևանում քամոտ է ու անձրև է գալիս: Hima mayisn e. Yerevanum kamot' e u andzrev e galis. <i>It is May now. It is windy in Yerevan and it rains.</i>	Օգոստոսին Երևանում շատ շոգ էր: Ogost'osin Yerevanum shat' shok er. <i>It was very hot in Yerevan in August.</i>

Exercise 1: Write the given nouns in the possessive case.

e.g. հունիս – հունիսի, տարի – տարվա, ամառ – ամռան

1. մայիս / mayis ⇒ մայիսի mayisi	6. ցերեկ / tserek' ⇒	11. երեկ / yerek' ⇒
2. աշուն / ashun ⇒	7. գարուն / garun ⇒	12. տարի / t'ari ⇒
3. ամիս / amis ⇒	8. գիշեր / gisher ⇒	13. վաղը / vaghը ⇒
4. օր / or ⇒	9. այսօր / aysor ⇒	14. հունվար / hunvar ⇒
5. օգոստոս / ogost'os ⇒	10. շաբաթ / shapat' ⇒	15. ամառ / amar' ⇒

Exercise 2: Make up word – combinations and use them in sentences.

Model: Հայաստանի Hayast'ani – Armenia's	ամիսները / amisnerը	Հայաստանի աշունը Hayast'ani ashunը Armenia's autumn
1. գարնան / garnan – of spring	օրը / orը	
2. սիրած / sirats' – favourite	ցուրտը / tsurt'ը	
3. ցերեկվա / tserek'va of daytime / of noon	ջերմաստիճանը dgermast'idg'anը	
4. գիշերվա / gisherva – of the night	աշունը / ashunը	
5. օդի / oti – of the air	եղանակը / yeghanak'ը	
6. ձմռան / dzmr'an – of winter	շոգը / shokը	

SPEAKING: The Seasons of the Year

Challenge 2: Answer the preceding questions in written form.

1.	Տարին քանի՞ եղանակ ունի, և որո՞նք են դրանք: T'arin kani yeghanak' uni yev voronk en dhrank? How many seasons are there in a year? And what are they?	Մարին ունի չորս եղանակ՝ գարուն, ամառ, աշուն, չի՛ են.
2.	Տարին քանի՞ ամիս ունի, և որո՞նք են դրանք: T'arin kani amis uni yev voronk en dhrank? How many months are there in a year?	
3.	Որո՞նք են գարնան / ամռան / աշնան / ձմռան ամիսները: Voronk en garnan / amr'an / ashnan / dzhrmr'an amisnerը? What are the months of spring? summer? Autumn? winter?	
4.	Ո՞րն է տարվա քո սիրած եղանակը: Vorn e t'arva ko sirats' yeghanak'ը? What is your favorite season?	
5.	Ո՞ր եղանակին կուզենայիր արձակուրդ գնալ: Vor yeghanak'in k'uzenayir artsak'urt ghnal? In what season would you like to go on a holiday?	
6.	Ո՞ր ամսին կուզենայիր գալ Հայաստան: Vor amsin k'uzenayir gal Hayast'an? In what month would you like to come to Armenia?	
7.	Հիմա տարվա ո՞ր եղանակն է: Hima t'arva vor yeghanak'n e? What season of the year is it now?	
8.	Այսօր ամսի քանի՞սն է: Aysor amsi kanisn e? What is the date today?	

Տարվա եղանակները: T' arva yeghanak' neri . The Seasons of the Year.

Տարին ունի 4 եղանակ՝ գարուն, ամառ, աշուն, ծմեռ: T' arin uni chors yeghanak' : garun, amar' , ashun, dzrmer' .	There are four seasons in a year: spring, summer, autumn, winter.
Գարնան ամիսներն են մարտը, ապրիլը, մայիսը: Garan amisnem en mart' ը, aprilը, mayisը.	The spring months are March, April, and May.
Գարնանը բնությունը արթնանում է, ծաղկում են ծառերն ու ծաղիկները: Եղանակը տաքանում է: Garanը bñnutyunը artnanum e, ts' aghk' um en ts' ar' ern u ts' aghik' neri. Yeghanak' ը t' akanum e.	Nature awakens in spring. The trees and flowers blossom. The weather gets warmer.
Յունիսը, հուլիսը, օգոստոսը ամռան ամիսներն են: Hunisը, hulisը ogost' osը amr' an amisnem en.	The summer months are June, July and August.
Ամռանը երևանում շատ շոգ է լինում: Amr' anը Yervanum shat' shok e linum.	It is very hot in Yerevan in summer.
Աշնան ամիսներն են սեպտեմբերը, հոկտեմբերը, նոյեմբերը: Ashnan amisnem en sept' emberը, hok' t' emberը, noyemberը.	The autumn months are September, October, and November.
Աշնանը եղանակը կամաց-կամաց ցրտում է: Անձրև է գալիս: Ashnanը yeghanak' ը k' amats – k' amats tsըrt' um e. Andzrev e galis.	The weather gets colder gradually in autumn. It rains.
Հայաստանի աշունը շատ գեղեցիկ է: Hayast' ani ashunը shat' geghetsik' e.	Autumn is very beautiful in Armenia.
Աշնանը օրերը կարճանում են, իսկ գիշերները՝ երկարում: Ashnanը օրերը k' ardg' anum en, isk' gishernerը yerկ' arum.	The days become shorter in autumn and longer in spring.
Դեկտեմբերը, հունվարը, փետրվարը ձմռան ամիսներն են: Dek' t' emberը, hunvarը, pet' ըrvarը dzըmr' an amisnem en.	The winter months are December, January, and February.
Ձմռանը շատ ցուրտ է, հաճախ ձյուն է գալիս: Dzըmr' anը shat' tsurt' e, hadgakh dzyun e galis.	It is very cold in winter, it often snows.
Տարվա բոլոր եղանակներն էլ գեղեցիկ են: T' arva bolor yeghanak' nern el geghetsik' en.	All the seasons of the year are beautiful.
Տարվա իմ ամենասիրած եղանակը _____ ն է: T' arva im amenasirats' yeghanak' ը _____ n e.	My favourite season is _____ .

Challenge 2: Write a composition entitled “The weather in my hometown.”

Lesson 7 ⇒ Դաս յոթերորդ

▶ Alphabet /S-Փ/ ▶ “Telephone Conversation” ▶ Ու Future Tense ▶ “Over the Weekend”

☞ ALPHABET: Տ ս ր ը Յ ց Ու ու Փ փ

Sound	Printed	Cursive	Practice
t'	Տ ս	<i>Տ ս</i>	
r	Ր ը	<i>Ր ը</i>	
ts	Յ ց	<i>Յ ց</i>	
u	Ու ու	<i>Ու ու</i>	
p	Փ փ	<i>Փ փ</i>	

According to the chart above, match the sound with the letter:

r – փ	
u – ը	
p – ս	
ts – ու	
t' – ց	

☞ SPEAKING: A Telephone Conversation – Հեռախոսային զրույց

– Բարև՝ ձեզ: Անուշին կարելի՞ է: Barev dzez. Anushin k'areli e?	– Hello, may I speak to Anush?
= Մեկ րոպե: Mek' rop'e.	= One minute, please.
– Շնորհակալություն: Shnorhak'alutyun.	– Thank you.

– Այո, ես Արամին եմ խնդրում: Alo, yes Aramin em khntrum.	– Hello, may I speak to Aram?
= Դուք սխալվել եք: Duk sqkhalvel ek.	= It's a wrong number.
– Կներեք: K' rnerex.	– Excuse me.

– Լսում եմ: Lsum em.	Hello. (lit: I'm listening)
= Բարև Ձեզ: Աննային կարելի՞ է: Barev dzez, Annayin k'areli e?	= May I speak to Anna?
– Աննան տանը չէ, նա գնացել է դեսպանատուն: Annan t'anr che, na ghnatsel e desp'anat'un.	– Anna isn't at home. She has gone to the embassy. Who's asking?
Իսկ ո՞վ է հարցնում: Isk' ov e hartsrnum?	
= Նրա ընկերներից է, չեք ծանաչում: Nra rnk'ernerits e, chek dg'anachum.	= It's one of her friends, you don't know me.
Եթե կարելի է, ես ավելի ուշ կզանգեմ: Yete k'areli e, yes aveli ush kr'zangem.	= If it is possible, I will call a bit later.
– Իհարկե կարելի է, խնդրեմ: Ihark'e k'areli e, khntrum.	– Of course you can.
= Շնորհակալություն: Տեսություն: Shnorak'alutyun. Tspt'esutyun.	= Thank you. Bye.

Challenge: Perform the conversation.

Challenge: Make up small telephone conversations on your own.

GRAMMAR : Spotlight on Ու (u) Future Tense (see Appendix 9)

I am going to (do something).

- ✓ Ու Future shows: a) an action which the speaker has arranged to do or has decided to do in the future.
 - b) intentions and plans.
 - c) what is going to happen / prediction.
- ✓ Ու Future is a compound tense form consisting of the future participle + present auxiliary verbs - եմ, ես, է, ենք, եք, են (em, es, e, enk, ek, en).
- ✓ The future participle is formed by adding ու to the infinitive form.

Formation

Infinitive ել(ել) & ալ(al)+ու(u) + Present Auxiliary (եմ, ես, է, ենք, եք, են – em, es, e, enk, en)

Conjugation Example – սովորել / sovorel – to study, to learn

Affirmative / I am going to study		Negative / I am not going to study	
ես սովորելու եմ	Yes sovorelu em	ես չեմ սովորելու	yes chem sovorelu
դու սովորելու ես	du sovorelu es	դու չես սովորելու	du ches sovorelu
նա սովորելու է	na sovorelu e	նա չի սովորելու	na chi sovorelu
մենք սովորելու ենք	menk sovorelu enk	մենք չենք սովորելու	menk chenk sovorelu
դուք սովորելու եք	Duk sovorelu ek	դուք չեք սովորելու	duk chek sovorelu
նրանք սովորելու են	nrank sovorelu en	նրանք չեն սովորելու	nrank chen sovorelu

Note: Verbs are irregular in the Armenian language only in Simple Past, Present Perfect and Imperative Tenses. In the future tenses there are no irregular verbs.

Note: The verb to be is also used in the infinitive, not just as an auxiliary: լինել / linel – լինելու

լինելու / linelu + եմ, ես, է, ենք, եք, են (em, es, e, enk, ek, en)

չեմ, չես, չի, չենք, չեք, չեն / chem, ches, chi, chenk, chek, chen + լինելու / linelu

e.g. Ուսանողները լինելու են նաև Արցախում: Usanoghnerը linelu en nayeV Artsakhum.
The students are also going to be in Artsakh.

Adverbs of time used with Ու Future

հետո / het'o – after վաղը / vaghը – tomorrow հաջորդ օրը / hadgort օրը – the next day հաջորդ շաբաթ / hadgort shapat – next week հաջորդ ամիս / hadgort amis – next month հաջորդ տարի / hadgort t'ari – next year հաջորդ դասին / hadgort dasin – next lesson մեկ ամիս հետո / mek' amis het'o – after 1 month երեք ամսից / yerek amsits – in 3 months երկու տարուց / yerku' u t'aruts – in 2 years կես ժամից / k'es zhamits – in half an hour հինգ րոպեից / hing rop'eits – in 5 minutes	Ի՞նչ ես անելու: Inch es anelu? What are you going to do? Modifiers of time expressing future հեյր, վաղը, վաղը չէ, մյուս օրը, շուրջով, հաջորդ օրը, հաջորդ շաբաթ, հաջորդ ամիս, հաջորդ քառի, հաջորդ դասին, մեկ ամիս հետո, երեք ամսից, երկու տարուց, կես ժամից, հինգ րոպեից

Position in the Sentence

Statement:	Հաջորդ շաբաթ վերադառնալու եմ Ամերիկա: Hadgort shapat veradar' nalu em Amerik'a.	I am going to return to America.
Negative:	Հաջորդ շաբաթ չեմ վերադառնալու Ամերիկա: Hadgort shapat chem veradar' nalu Amerik'a.	I am not going to return to America next week.
General Question:	Հաջորդ շաբաթ վերադառնալու՞ ես Ամերիկա: Hadgort shapat veradar' nalu es Amerik'a?	Are you going to return to America next week?
Special Question*:	Ե՞րբ ես վերադառնալու Ամերիկա: Yerp es veradar' nalu Amerik'a?	When are you going to return to America?

NEW VOCABULARY & READING:

զանգել / zangel – to ring	ավելի ուշ / aveli ush – a bit later
սխալվել / s'pkhalvel – to be mistaken	կարելի է / k'areli e – may // we
հարցնել / harts'nel – to ask, to request	տան մոտ / t'an mot' – near the house
պատասխանել / p'at'askhanel – to answer	ընկերոջ տուն / rnk'eroch t'un – friend's house
վերադառնալ* / veradar'nal – to return	ծեզ հետ / dzez het' – with you
դառնալ* / dar'nal – to become, to turn	էքսկուրսիա / ekpsk'ursia – excursion
քնել / k'nel – to sleep	թատրոն / tat'ron – theatre
կանել / t'anel – to take, carry	կինո / k'ino – cinema

✪ WRITING: EXERCISES

Questionnaire: Make up a short story “Over the Weekend” answering the questions in **-ու (-u) Future** tense.

Ի՞նչ եք անելու կիրակի օրը: Inch ek anelu k'irak'i or'p? <i>What are you going to do on Sunday?</i>	Կիրակի օրը գնալու ենք քաղաքից դուրս: K'irak'i or'p g'rnalu enk kaghakits durs.
Ո՞ր եք գնալու էքսկուրսիա: Ur ek g'rnalu ek'nskursia? <i>Where are you going on an excursion?</i>	
Քանի՞ հոգով եք գնալու: Kani hokov ek g'rnalu? <i>How many people are you going with?</i>	
Ի՞նչ եք անելու այնտեղ: Inch ek anelu aynt'egh? <i>What are you going to do there?</i>	
Որտե՞ղ եք ճաշելու: Vort'egh ek dg'ashelu? <i>Where are you going to dine?</i>	
Ի՞նչ եք տանելու ծեզ հետ: Inch ek t'anelu dzez het'? <i>What are you going to take with you?</i>	
Ե՞րբ եք վերադառնալու: Yerp ek veradar'nalu? <i>When are you going to return?</i>	

Exercises I: Put the verbs in brackets in the **-ու Future** tense according to the model.

1. Վաղը ես (գնալ) ընկերոջ տուն: Vagh'el yes (g'rnal) rnk'eroch'p t'un.	Model: Tomorrow I am going to go to my friend's house. Vagh'el yes gnalu em rnk'eroch'p t'un.
2. Այսօր երեկոյան նա շուտ (քնել): Aysor yerek'oyan na shut' (k'nel).	Tonight he/she is going to sleep early.
3. Մայիսի վերջին հայրս (գալ) Հայաստան: Mayisi verchin hay'p's (gal) Hayast'an.	At the end of May my father is going to come to Armenia.
4. Երեկոյան ընկերներով կինո (գնալ): Yerek'oyan rnk'emero'v k'ino (g'rnal).	In the evening we are going to the cinema with our friends.
5. Հաջորդ տարի (վերադառնալ) Հայաստան: Hadgort t'ari (veradar'nal) Hayast'an.	Next year I am coming back to Armenia.
6. Դու որտե՞ղ (հանդիպել) նրան: Du vort'egh (handip'el) n'ran?	Where are you going to meet him?
7. Ի՞նչ (անել) այս երեկը: Inch (anel) ays yerek'o?	What are you going to do tonight?
8. Դու ո՞ւմ (պատմել) այդ մասին: Du um (p'at'mel) ayd masin?	Who are you going to tell about that?

Challenge: Speak about your schedule for next week with your friends.

Challenge: Write a composition entitled “Tomorrow”.

Lesson 8 ⇒ Դաս ութերորդ

▶ Alphabet / Բ - Ֆ / ▶ To exist: To have: To know ▶ Some Demonstrative Pronouns

☐ ALPHABET: Բ ք Եվ և Օ օ Ֆ ֆ

Sound	Printed	Cursive	Practice
k	Բ ք	<i>Բ ք</i>	
yev	Եվ և	<i>Եվ և</i>	
o	Օ օ	<i>Օ օ</i>	
f	Ֆ ֆ	<i>Ֆ ֆ</i>	

Congratulations: You have successfully finished the Armenian alphabet.

According to the chart above, match the sound with the letter:

k - ֆ	
yev - օ	
o - ք	
f - և	

☐ GRAMMAR: Spotlight on to exist, to know, to have
կամ / kam - to exist

- ✓ The verb կամ / k'am is a defective verb. It has only some of the grammatical forms.
 - ✓ This category of verbs in Armenian doesn't have any special form for the infinitive.
 - ✓ In Armenian the forms of the third person կա, կան are the Armenian equivalents of the English **there is** and **there are**.
 - ✓ The negative is formed by adding the negative particle չ in front of the word.
there is - կա / k'a ⇒ կա	there is not - չկա /chɪk'a ⇒ չկա
there are - կան / k'an ⇒ կան	there are not - չկան /chɪk'an ⇒ չկան
there was - կար / k'ar ⇒ կար	there was not - չկար /chɪk'ar ⇒ չկար
there were - կային / k'ayin ⇒ կային	there were not - չկային /chɪk'ayin ⇒ չկային

Remember:

քանի՞ հատ / kani hat'? <i>how many? (countable)</i>	քանի՞ հոգի / kani hoki? <i>how many people?</i>
ինչքան / inchkan? <i>how much? (uncountable)</i>	Ի՞նչ արժե: / Inch arzhe? <i>How much does it cost?</i>

Vocabulary Prompt and Simple Sentences

գրասենյակ / ցրասենյակ՝ <i>office</i>	Գրասենյակում քանի՞ հոգի կա: Ըրրասենյակ՝um kani hoki k'a? <i>How many people are there in the office?</i>
համակարգիչ և հեռախոս hamak'arkich yev her'akhos <i>computer and telephone</i>	Սենյակում համակարգիչ և հեռախոս չկա: Senyak'um hamak'arkich yev her'akhos chɪk'a. <i>There is no computer and telephone in the room.</i>
սեղաններ և աթոռներ seghanner yev ator'ner <i>tables and chairs</i>	Լսարանում շատ սեղաններ և աթոռներ կան: Lpsaranum shat' seghanner yev ator'ner k'an. <i>There are many tables and chairs in the classroom.</i>

Ծ GRAMMAR: Spotlight on գիտենալ / git'enal – to know

The verb գիտենալ / git'enal is a defective verb.

- ✓ It is conjugated by replacing -ենալ (-enal) with personal endings եմ (em), ես (es), ի (i), ենք (enk), եք (ek), են (en).
- ✓ The negative is formed by adding the negative particle չ (ch) in front of the word.

Present Affirmative		Present Negative	
ես գիտեմ	yes git'em – I know	ես չգիտեմ	yes chngit'em – I don't know
դու գիտես	du git'es – you know	դու չգիտես	du chngit'es – you don't know
նա գիտի	na git'i – he/she knows	նա չգիտի	na chngit'i – he/she doesn't know
մենք գիտենք	menk git'enk – we know	մենք չգիտենք	menk chngit'enk' – we don't know
դուք գիտեք	duk git'ek – you know	դուք չգիտեք	duk chngitek' – you don't know
նրանք գիտեն	nprank git'ein – they know	նրանք չգիտեն	nprank chngit'ein – they don't know
Past Affirmative		Past Negative	
ես գիտեի	yes git'ei – I knew	ես չգիտեի	yes chngit'ei – I didn't know
դու գիտեիր	du git'eir – you knew	դու չգիտեիր	du chngit'eir – you didn't know
նա գիտեր	na git'er – he/she knew	նա չգիտեր	na chngit'er – he didn't know
մենք գիտեինք	menk git'eink – we knew	մենք չգիտեինք	menk chngit'eink' – we didn't know
դուք գիտեիք	duk git'eik – you knew	դուք չգիտեիք	duk chngitek' – you didn't know
նրանք գիտեին	nprank git'ein / they knew	նրանք չգիտեին	nprank chngitein – they didn't know

Examples

աշխատանք / ashkhat'ank – job	Նա շատ լավ գիտի իր աշխատանքը: Na shat' lav git'i ir ashkhat'ank. He knows his job very well.
գործ / gorts' – work, business	
հասցե / hastse – address	Ես չգիտեմ Աշոտի հասցեն: Yes chngit'em Ashot'i hastsen. I don't know Ashot's address.
ամեն ինչ / amen inch – everything	Մենք ամեն ինչ գիտենք: Menk amen inch git'enk. We know everything.

Ծ GRAMMAR: Spotlight on ունենալ / unenal – to have

- ✓ The verb ունենալ / unenal is also a defective verb.
- It is conjugated by replacing -ենալ (enal) with personal endings -եմ (-em), -ես (-es), -ի (-i), -ենք (-enk), -եք (-ek), -են (-en).
- ✓ Adding the negative particle -չ (-ch) in front of the word forms the negative.

Present Affirmative		Present Negative	
ես ունեմ	yes unem – I have	ես չունեմ	yes chunem – I don't have
դու ունես	du unes – you have	դու չունես	du chunes – you don't have
նա ունի	na uni – he/she has	նա չունի	na chuni – he/she doesn't have
մենք ունենք	menk unenk – we have	մենք չունենք	menk chunenk – we don't have
դուք ունեք	duk unek – you have	դուք չունեք	duk chunek – you don't have
նրանք ունեն	nprank unen – they have	նրանք չունեն	nprank chunen – they don't have
Past Affirmative		Past Negative	
ես ունեի	yes unei – I had	ես չունեի	yes chunei – I didn't have
դու ունեիր	du uneir – you had	դու չունեիր	du chuneir – you didn't have
նա ուներ	na uner – she/he had	նա չուներ	na chuner – she/he didn't have
մենք ունեինք	menk uneink – we had	մենք չունեինք	menk chuncink – we didn't have
դուք ունեիք	duk uneik – you had	դուք չունեիք	duk chuneik – you didn't have
նրանք ունեին	nprank unein – they had	նրանք չունեին	nprank chunein – they didn't have

NEW VOCABULARY & READING

հաց / hats – bread	ճաշակ / dg'ashak' – taste	խնդիր / khrintir – problem
լավաշ / lavash – flatbread	ընկեր / rnk'er – friend	մաքուր / makur – clean
պանիր / p'anir – cheese	հեռախոս / her'akhos – telephone	կեղտոտ / k'ekht'ot' – dirty
կարագ / k'arak – butter	պայուսակ / p'ayusak' – bag	հին / hin – old things
միրգ / mirk – fruit	շուկա / shuk'a – market	գործ / gorts' – business, job, affair
մածուց / mats'un mats'un (yogurt)	լուսանկար / lusank'ar photograph	անհրաժեշտ / anhrzhesht' necessary
թթվասեր / tptvaser sour cream	դրամապանակ / dpramap'anak' purse	այդ պահին / ayd pahin at that moment
հյութ / hyut – juice	դրամ / dgram = փող / pokh money	կարևոր / k'arevor – important
ջուր / dgur – water	հայերենի դաս / hayereni das Armenian language class	շատ բան / shat' ban – lots of things
սուրճ / surdg' – coffee	աշխատանք / ashkhat'ank job, work	ամեն բան / amen ban – everything
թեյ / tey – tea		Ժամանակ / zhamanak' – time
աղցան / aghtsan – salad		այդ մասին / ayd masin – about that

Remember:

In Armenian, unlike English, singular nouns are used with numerals.
e.g. I have five pencils ⇒ Ես ունեմ 5 մատիտ: Yes unem 5 mat'it (not mat'it'ner).

✎ WRITING: EXERCISES

Challenge 1: Complete the following sentences using the vocabulary above.

Այսօր ունեմ _____ : Aysor unem _____ .	Երեկ չունեի _____ : Yerek' chunei _____ .
Այս տարի ունեմ շատ _____ : Ays t'ari unem shat' _____ .	Անցյալ տարի չունեի _____ : :ts'yal t'ari chunei _____ .
Այս շաբաթ չունեմ _____ : Ays shapat chunem _____ .	Անցյալ շաբաթ ունեի _____ : Antsyal shapat unei _____ .
Հիմա չկա _____ : Hima chrk'a _____ .	Առաջ կար _____ : Ar'ach k'ar _____ .
Հիմա գիտեմ _____ : Hima git'em _____ .	Երեկ չգիտեի _____ : Yerek' chrgit'ei _____ .

Exercise 1: Underline the necessary verb in the brackets.

1. e.g. Տանը հաց (կա՞, կան): T'anr hats (k'a, k'an)?	Is there any bread at home?
2. Չէ, (չկա, կան): Che, (chrk'a, k'an).	No, there isn't.
3. Իսկ պանիր (կա՞ն, կա՞): Isk' p'anir (k'an, k'a)?	And is there any cheese?
4. Այո, (չկան, կա): Ayo, (chrk'an, k'a).	Yes, there is.
5. Արամը մածուց (ունի՞, ունե՞ն): Aramr mats'un (uni, unen)?	Does Aram have any yogurt?
6. Այո, (ունի, չունեմ): Ayo, (uni, chunem).	Yes, he does.
7. Իսկ լավաշ (ունե՞ն, ունի՞): Isk' lavash (unen, uni)?	And does he have lavash (bread)?
8. Ո՛չ, (ունես, չունի): Voch, (unes, chuni).	No, he doesn't.
9. Կանո փող (կա՞, կան): T'anr pogh (k'a, k'an)?	Is there any money at home?
10. Ես (չգիտեմ, գիտես): Yes (chrgit'em, chrgit'es).	I don't know.
11. Վաղը շատ բան (կա, կար) անելու: Vagh'r shat' ban (k'a, k'ar) anelu.	There is a lot to do tomorrow.
12. Իմ ընկերը լավ ճաշակ (ունենք, ունի): Im rnk'er' lav dg'ashak' (unenk, uni).	My friend has good taste.
13. Անցյալ տարի արձակուրդ (չունե՞ս, չունեի՞ր): Antsyal t'ari artsak'urt (chunes, chuneir)?	Didn't you have a vacation last year?

☐ GRAMMAR: Spotlight on some Demonstrative Pronouns

Demonstrative pronouns in Armenian may function as **adjectives** and **nouns**.

Demonstrative pronouns functioning as nouns **սա, դա, նա** (sa, da, na) ⇒ **this, that, it**

- ✓ Demonstrative pronouns are only used as nouns if the noun itself is not mentioned.
- ✓ They can be declined.
- ✓ They have plural forms, which can also be declined.
- ✓ The plural auxiliaries and plural nouns are used with plural demonstrative pronouns.
- ✓ In modern Armenian the pronoun **դա** (da) is often used to mean **it**.

Singular	Plural
սա / sa – <i>this (one)</i>	սրանք / srank – <i>these</i>
դա / da – <i>that (one), it</i>	դրանք / drank – <i>those</i>
նա / na – <i>that one over there</i>	նրանք / nrank – <i>those over there</i>

Examples

Ի՞նչ է սա : Inch e sa? <i>What is this?</i>	Դա լուսանկար է: Da lusanrk' ar e. <i>That is a photograph.</i>
Ի՞նչ է դա : Inch e da? <i>What is that?</i>	Սա հեռախոս է: Sa her'akhos e. <i>This is a telephone.</i>
Ինչե՞ր են սրանք : Incher en srank? <i>What are these?</i>	Դրանք լուսանկարներ են: Drank lusanrk' amer en. <i>Those are photographs.</i>
Ինչե՞ր են դրանք : Incher en drank? <i>What are those?</i>	Սրանք հեռախոսներ են: Srank her'akhosner en. <i>These are telephones.</i>
Ո՞ւմ (um?) – Whose?	
Ո՞ւմ գիրքն է սա : Um girkn e sa? <i>Whose book is this?</i>	Դա իմ գիրքն է: Da im girkn e. <i>That is my book.</i>
Ո՞ւմ գրքերն են սրանք : Um grkern en srank? <i>Whose books are these?</i>	Դրանք մեր գրքերն են: Drank mer grkern en. <i>Those are our books.</i>
Ո՞ւմն է դա : Umn e da? <i>Whose is that?</i>	Սա իմն է: Sa imn e. <i>This is mine.</i>
Ո՞ւմն են սրանք : Umn en srank? <i>Whose are these?</i>	Դրանք մերն են: Drank mern en. <i>Those are ours.</i>

Demonstrative pronouns functioning as adjectives

այս, այդ, այն / ays, ayd, ayn – **this/that, that one over here**

այս / ays – <i>this</i>	Is used to refer to nouns that are close to the speaker in time or space.
այդ / ayd – <i>that</i>	Is used to refer to nouns that are not close to the speaker
այն / ayn – <i>that one over there</i>	Is used to refer to nouns that are even farther away.
✓ These demonstrative adjectives can be used with both singular and plural nouns. այս գիրքը / ays girkr – <i>this book</i> այս գրքերը / ays grker – <i>these books</i> այն / ayn is used to mean both this and these. ✓ They may be used with postpositions. Ժամանակ / zhamanak' – <i>time</i>, մասին / masin – <i>about</i>, պահին / p' ahin – <i>moment</i> e.g. Այդ ժամանակ այդ մասին ոչ ոք չգիտեր: Ayd zhamanak' ayd masin voch vok ch'git'er. <i>At that time, nobody knew about that.</i>	

Challenge: Make up 5 sentences with demonstrative pronouns.

Exercise 2: Fill in the blanks with the demonstrative pronouns.

Model:	___ դրամապանակում փող կա՞: ___ dramap' anak' um pogh k' a? Այդ դրամապանակում փող կա՞: Ayd dramap' anak' um pogh k' a?	= Is there any money in that purse?
1.	___ հայերենի գիրք է: ___ hayereni girk e.	= This is an Armenian book.
2.	___ հեռախոսը շատ հին է: ___ her' akhosr shat' hin e.	= This telephone is very old.
3.	___ իմ գրքերն են: ___ im grrkern en.	= Those are my books.
4.	___ ձեր պայուսակներն են: ___ dzer payusak' nern en?	= Are these your bags?
5.	___ բառարանը անգլերեն է: ___ bar' aranr angleren e?	= Is that an English dictionary ?
6.	___ ջուրը շատ կեղտոտ է: ___ dgurr shat' k' ekht' ot' e.	= That water is very dirty.
7.	Ո՞վ ___ մասին գիտի: Ov ___ masin git' i?	= Who knows about that ?
8.	___ ժամանակ ոչ ոք ___ մասին չգիտեր: ___ zhamanak' voch vok ___ masin chrgit' er.	= At that time nobody knew about that .
9.	___ պահին ___ անհրաժեշտ չէ: ___ p' ahin ___ anhrprzheshst' che.	= At this moment that is not necessary.

Proverbs of the Lesson

⇒ Չկա չարիք, առանց բարիք: Chrk' a charik ar' ants barik.
Some falls are means for the happies to rise.
No great loss without some small gain.

⇒ ճաշակին ընկեր չկա: Dg' ashak' in rnk' er chrk' a.
Every man to his own taste.

⇒ Ամեն ինչ վերջ ունի: Amen inch verch uni.
Everything has an ending.

Lesson 9 ⇒ Դաս իններորդ

▶ *Postpositions of Place* ▶ *Colors & other Vocabulary* ▶ *“My Office”*

☞ GRAMMAR: Spotlight on Postpositions of Place

- ✓ Prepositions and postpositions in the Armenian language connect words and denote relations between words.
- ✓ They are servant words and are not used independently.
- ✓ Postpositions follow the object nouns they refer to.
- ✓ They are used to describe different relations: **location, time, reason, aim.**
- ✓ Armenian prepositions and postpositions require the nouns and personal pronouns used with them to be in a certain case.
- ✓ Prepositions, postpositions and connecting words act as one part of the sentence and answer the same question.

Some common postpositions are given below. All of them are used to describe location and take objects which must be put into the genitive case.

Postposition	Translit.	Meaning	Rewrite and make new sentences yourself.
վրա	vpra	on	Պայուսակը սեղանի վրա է: P'ayusak'ը seghani vpra. <i>The bag is on the table.</i>
տակ	t'ak'	under	Մահճակալի տակ ոչինչ չկա: Mahdg'ak'ali t'ak' vochinch chrk'a. <i>There is nothing under the bed.</i>
մոտ	mot'	near, at	Գրասենյակի մոտ շատ մարդիկ կան: Gprasenyak'i mot' shat' martik' kan. <i>There are many people near the office.</i>
մեջ	mech	in, among	Մատիտը գրքի մեջ է: Mat'itը gprki mech e. <i>The pencil is in the book.</i>
միջև	michev	between	Մեր միջև էլ սեր չկա: Mer michev el ser chrk'a. <i>There is no more love between us.</i>
շուրջը	shurdgը	round	Բոլորը հավաքվել են տոնածառի շուրջը: Bolորը havakvel en t'onats'ar'I shurdgը. <i>Everybody has gathered around the Christmas tree.</i>
վերև (ում)	verev (um)	above, up, upstairs	Վերևում ոչ ոք չի ապրում: Verevum voch vok chi ap'rum. <i>Nobody lives upstairs.</i>
ներքև (ում)	nerkev (um)	below down	Ներքևում աղմուկ է: Nerkevum aghmuk' e. <i>There is noise downstairs.</i>
կողքին	k'oghkin	beside, next to	Արմենը միշտ նստում է իմ կողքին: Armenը mishat'ngst'um e im k'okhkin. <i>Armen always sits next to me.</i>
դիմաց	dimats	in front of	Դպրոցի դիմաց մեծ այգի կա: Dրը rotsi dimats mets' aygi k'a. <i>There is a big orchard in front of the school.</i>
հետև (ում)	het'evum	behind	Տան հետևում ավտոտնակ կա: T'an het'evum avt'ot'rnak' k'a. <i>There is a garage behind the house.</i>
առջև (ում)	ar'chevum	in front of	Գրասենյակի առջևում մեծ խանութ կա: Gprasenyak'i ar'chevum mets' khanut k'a. <i>There is a big shop in front of the house.</i>
միջով	michov	through	Քաղաքի միջով գետ է հոսում: Kaghaki michov get' e hosum. <i>A river flows through the city.</i>
երկայնքով	yerk'aynkov	along	Ես լողացի գետի երկայնքով: Yes loghatsi get'I yerk'aynkov. <i>I swam along the river.</i>
շրջակայքում	shrdgak'ayk um	surrounding round	Լճի շրջակայքում շատ ծառեր կան: Lճg'i shrdgak'aykum shat' ts'ar'er k'an. <i>There are a lot of trees around the lake.</i>

Remember:

Note 1: The Genitive + մեք/mech structure is equal to the Locative Case (indicating place)

e.g. սենյակի մեք / senyak' i mech – in the room = սենյակում / senyak' um – in the room

Նկարը սենյակի մեք է: Ողկ'արը senyak' i mech e. The picture is in the room.

Նկարը սենյակում է: Ողկ'արը senyak' um e. The picture is in the room.

You can see that both sentences have the same meaning. The difference is that in the first sentence the meaning “in, at” is expressed with the Gen. + մեք/mech construction, while in the second sentence the same meaning is conveyed by the declensional ending -ում (-um).

Note 2: Genitive + վրա (vra) structure = Dative Case.

սեղանի վրա / seghani vra – on the table = սեղանին / seghanin – on the table.

Գիրքը սեղանի վրա է: Girkr seghani vra e. The book is on the table

Գիրքը սեղանին է: Girkr seghanin e. The book is on the table

You can see that both sentences have the same meaning. The difference is that in the first sentence the meaning “on” is expressed by the postposition վրա (vra) while in the second sentence the same meaning is conveyed by the declensional ending ին (-in).

SPEAKING & READING: Իմ գրասենյակը: Im ghrasenyak' ը. My Office.

New Vocabulary

Nouns		Adjectives
մատիտ / mat'it' – pencil	տուն / t'un – house	բաց / bats – open
գրիչ / grich – pen	սենյակ / senyak' – room	փակ / pak' – close
ռետին / r'et'in – eraser	աշխատասենյակ	մաքուր / makur – clean
մարկեր / mark'er – marker	ashkhat' asenyak' – study	կեղտոտ / k'ekht'ot' – dirty
էջ / edg – page	չիրկիզվող պահարան	ջարդված/dgartvats' – broken
թուղթ / tukht – paper	chrhirk' izvogh p'aharan – safe	մաշված / mashvats' – worn out
սոսինձ / sosindz – glue	լսարան / lrsaran – classroom	լայն / layn – wide
տետր / t'et'rt – notebook	սառնարան / sar'naran – fridge	նեղ / negh – narrow
գիրք / girk – book	ռադիոընդունիչ r'adiortunich	փոշոտ / poshot' – dusty
թերթ / tert – newspaper	– radio	մուխ / mut – dark
ծրար / ts'rrar – envelope	հեռուստացույց / her'ust'atsuyts	հաստ / hast' – thick
նամակ / namak' – letter	– television set	բարակ / barak' – thin
տպիչ / t'rp'ich – printer	գրասեղան / ghraseghan – desk	Verbs
ամսագիր / amsagir magazine	պատ / p'at' – wall	սոսնձել / sosindzel – to glue
նկար / nrk'ar – picture	դուռ / dur' – door	դասավորել / dasavorel
	պահարան / p'aharan wardrobe	to arrange, sort out
հաշվիչ / hashvich	փաստաթուղթ / past'atukht	դնել / dnel – to put
calculator	document	կախել / k'akhel – to hang (up)
բառարան / bar'aran	պայմանագիր / p'aymanagir	կպցնել / k'rp'tsnel
dictionary	contract	to glue, paste, adjoin
օդափոխիչ / otapokhich	շերտավարագույր	միացնել / miatsnel
air conditioner	shert'avaraguyr / venetian blinds	to switch on
համակարգիչ	գրասենյակ/ցրհասենյակ' – office	անջատել / andz'at
hamak'arkich – computer	դակիչ / dakich – hole-puncher	to switch off
		տպել / t'rp'el – to print
Ֆաքս / faks – fax machine	պատուհան / p'at'uhan	մեքենագրել / mekenagrel
սրիչ / srich – pencil	window	to type
sharpener	բանալի / banali – key	պատճենել / p'at'dg'enel – to
սկաներ/սրկ'aner – scanner	կարիչ / k'arich – stapler	copy
պատճենահան = քսերոքս	հատակ / hat'ak' – floor, ground	դակել / dak'el – to punch
p'at'dg'enanhan / k'pseroks	թղթապանակ / t'rkhtap'anak'	դասավորել / dasavorel
photocopy machine	file	to arrange, sort out

Challenge 1:

a) Describe your office/classroom and make up a composition with the title "My Office" using the vocabulary above.

b) Write about the locations of the items there.

Challenge 2: Practice these questions and answers and make up small dialogues on your own.

- Ովքե՞ր են սենյակում: Ovker en senyak'um?	- Who is in the room?
= Անին, Անուշը և ես: Anin, Anushr yev yes.	= Ani, Anush and me.
- Քանի՞ հոգի կա սենյակում: Kani hoki k'a senyak'um?	- How many people are there in the room?
= Սենյակում կա 10 հոգի: Senyak'um k'a 10 (t'as) hoki.	= There are 10 people in the room.
- Ինչե՞ր են դրանք: Incher en drank?	- What are those?
= Ես չգիտեմ: Yes chrgit'em.	= I don't know.
- Որտե՞ղ են մատիտները: Vort'egh en mat'it'nerp.	- Where are the pencils?
= Մատիտները պայուսակում են: Mat'it'nerp p'ayusak'um en.	= The pencils are in the bag.
- Որտե՞ղ են գիրքը և տետրը: Vort'egh en girkr yev t'et'rr.	- Where is the book and the copybook?
= Գիրքը և տետրը սեղանի վրա են: Girkr yev tet'r'r seghani vpra en.	= The book and the notebook are on the table.
- Որտե՞ղ է այդ փաստաթուղթը: Vort'egh e ayd past'atukhtp?	- Where is that document?
= Այդ փաստաթուղթը ինձ մոտ է: Ayd past'atughtp indz mot' e.	= That document is with me.
- Քանի՞ աթոռ կա սենյակում: = Kani ator' k'a senyak'um?	- How many chairs are there in the room?
- Սենյակում կա 8 աթոռ: Senyak'um k'a 8 (ut) ator'.	= There are 8 chairs in the room.
= Քանի՞ հատ տետր ունես: Kani hat' t'et'rr unes?	- How many copybooks do you have?
- Ունեմ 2 տետր: Unem 2 (yerk'u) t'et'rr.	= I have 2 copybooks.

New Vocabulary :

Գույներ: Guyner. Colours.

Ի՞նչ գույն է... Inch guyn e? What colour is the ...?

գույն / guyn – colour	սպիտակ / spp'it'ak' white	նարնջագույն / narndgaguyn orange
բաց / bats – light colour	սև / sev – black	ծիրանագույն / ts'iranaguyn tangerine
մուգ / muk – dark colour	կարմիր / k'armir – red	ոսկեգույն / vosk'eguyn – gold
գունավոր / gunavor coloured	կապույտ / k'ap'uyt' – blue	դարչնագույն / darchnaguyn brown
գույնզգույն / guynzguyn multi-coloured	կանաչ / k'anach – green	մանուշակագուն manushak'aguyn – purple
անգույն / anguyn colourless	դեղին / deghin – yellow	վարդագույն / vartaguyn – pink
եռագույն / yer'aguyn tri-coloured	մոխրագույն / mokhraguyn grey	երկնագույն / yerk'naguyn sky-blue
	չազանակագույն (shaganak'aguyn) – chestnut	փիրուզագույն / piruzaguyn turquoise

Ծ WRITING: EXERCISES

Challenge 3: Look around you. What colour is the...?

Make up sentences and answer them.

Example շերտավարագույր shert'avaraguyr – venetian blinds	- Ի՞նչ գույն է շերտավարագույրը: Inch guyn e shert'avaraguyr? What colour are the venetian blinds? = Շերտավարագույրը սպիտակ է: Shert'avaraguyr srap'it'ak'e. The venetian blinds are white.
վարագույր / varaguyr – curtain	
հատակ / hat'ak' – floor, ground	
պահարան / p'aharan – wardrobe	
դուռ / dur' – door	
պատ / p'at' – wall	
առաստաղ / ar'ast'agh – ceiling	
մարկեր / mark'er – marker	
գրասեղան / graseghan – desk	
պայուսակ / p'ayusak' – bag	

Challenge 4: Tally how often you use the following office items.

գրասենյակային ապրանքներ grasenyak'ayin p'araganer – office items	միշտ mishl' always	երբեմն yerpemrnn sometimes	հաճախ hadg'akh often
սեյֆ = չիրկիզվող պահարան / seyf = chhrirk'izvogh p'aharan – safe			
օդափոխիչ / otapokhich – air conditioner			
համակարգիչ / hamak'arkich – computer			
ֆաքս / faks – fax machine			
պատճենահան, քսերոքս / p'at'dgenahan, kseroks photocopier			
տպիչ / t'rp'ich – printer			
դակիչ / dak'ich – hole-puncher			
կարիչ / k'arich – stapler			
սկաներ / spk'aner – scanner			
թուղթ / tukht – paper			
հաշվիչ / hashvich – calculator			
բառարան / bar'aran – dictionary			
բանալի / banali – key			

Challenge 5: Make sentences replacing postpositions with corresponding case endings expressing the same meaning.

1. Սառնարանի մեջ միրգ կա: Sar'narani mech mirk k'a. There is fruit in the fridge.	Model: Սառնարանում միրգ կա: Sar'naranum mirk k'a.
2. Սեղանի վրա ոչինչ չկա: Seghani vpra vochinch chrk'a. There is nothing on the table.	⇒ Սեղանին ոչինչ չկա: Seghanin vochinch chrk'a.
3. Քո պայուսակի մեջ ի՞նչ կա: Ko p'ayusak'I mech inch k'a? What is there in your bag?	⇒
4. Քո նոր զգեստը զգեստապահարանի մեջ է: Ko nor zrgest'ը zrgest'ap'aharani mech e. Your new dress is in the wardrobe/closet.	⇒

Lesson 10 ⇒ Դաս տասներորդ

▶ *New Vocabulary: Family & Other Relationships: Plural Formations* ▶ *Possessive Articles* ▶
Declensions: ի (i), ո (vo), ու (u), ոչ (och), ց (ts) ▶ *Genitive + Postpositions*
 ▶ "My Family" ▶ (questionnaire)

☞ GRAMMAR: Spotlight on Plural Formation (see Appendix 5, Appendix 6)

The endings **-եր (-er)**, **ներ (-ner)** are the plural endings in Armenian:
 ✓ Single-syllable words usually form their plurals by adding **-եր (-er)**
 ✓ Polysyllabic words are made plural by adding **-ներ (-ner)**.
 e.g. (-er) մայրեր / mayrer – mothers
 (-ner) որդիներ / vortiner – sons

Remember some Irregular Plurals

Singular	Translation	Plural	Translation
մարդ / mart	man / person	մարդիկ / martik'	people
տղամարդ / t'rg'hamart	man	տղամարդիկ / t'rg'hamartik'	men
կին / k'in	woman / wife	կանայք / k'anayk	women
տիկին / t'ik'in	madam, lady, Mrs.	տիկնայք / t'ik'nayk	ladies
պարոն / p'aron	Sir / Mister	պարոնայք / p'aronayk	gentlemen

Note: The above-mentioned irregular plurals do not take a definite article (ը or ն).
 e.g. Կանայք շատ են սիրում ծաղիկներ: K'anayk shat' en sirum ts'aghik'ner.
Women like flowers a lot.

☞ NEW VOCABULARY & READING: Family & Other Relationships

☞ New Vocabulary

Armenian – Transliteration	Translation	Armenian – Transliteration	Translation
ընտանիք – rnt'anik	family	աղջիկ – akhchik'	girl
ծնողներ – ts'rnoghner	parents	տղա – t'rg'ha	boy
հայր(իկ) – hayr(ik)	father	կին – k'in	woman / wife
մայր(իկ) – mayr(ik)	mother	պարոն – p'aron	sir
քույր(իկ) – kuyrik'	sister	օրիորդ – oriort	young woman
եղբայր – yekhpayr	brother	դպրոց – dpr'rots	school
զարմիկ – zarmik'	cousin	աշակերտ – ashak'ert'	pupil
պապիկ – p'ap'ik'	grandfather	ուսուցիչ – usutsich	teacher
տատիկ – t'at'ik'	grandmother	մասնագետ – masnaget'	specialist
թոռնիկ – tor'nik'	grandchild	տնային տնտեսուհի	housewife
երեխա – yerekha	child	t'rnayin t'rn't'esuhi	
հորաքույր – horakuyr	aunt (paternal)	հարևան – harevan	neighbour
մորաքույր – morakuyr	aunt (maternal)	ընկեր – rnk'er	friend
մորեղբայր – moryekhp'ayr	uncle (maternal)	թոշակառու – toshak'ar'u	pensioner
քեռի – ker'i	uncle (paternal)	սենյակակից – senyak'aki'ts'	roommate
հորեղբայր – horyekhpayr	uncle (paternal)	գործընկեր – gorts'rnk'er	associate
ազգական – azgak'an	relative	աշխատակից	colleague
		ashkhat'ak'its'	
ամուսին – amusin	husband	ծանոթ – ts'anot	acquaintance
հարս – hars	bride	նախկին – nakhk'in	former
փեսա – pesa	bride-groom	խորթ հայր – khort hayr	stepfather
զոքանչ – zokanch	mother-in-law	մտերիմ – mrt'erim	close
աներ – aner	father-in-law	սիրելի – sireli	dear, beloved
տալ – t'al	sister-in-law	հարգելի – hargeli	respectful

NEW VOCABULARY

Verbs		Adjectives and Adverbs	
ճանաչել – dg'anachel	to recognize	պատանի – p'at'ani	teenager
կարոտել – k'arot'el	to miss	երիտասարդ – yerit'asard	a young man
հարգել – hargel	to respect	ամուրի – amuri	single, bachelor
վստահել – vps't'ahel	to trust	ծերունի – ts'eruni	an old man
սիրահարվել – siraharvel	to fall in love	սիրահարված – siraharvats'	in love
ամուսնանալ – amusnanal	to be married to	ամուսնացած – amusnatsats'	married
նշանվել – nshanvel	to get engaged	նշանված – nshanvats'	engaged
մահանալ – mahanal	to die	մահացած – mahatsats'	deceased
բաժանվել – bazhanvel	to get divorced	բաժանված – bazhanvats'	separated
սիրել – sirel	to love	սիրեկան – sirek'an	lover
դուր գալ – dur gal	to like	տարեց – t'arets	elderly
տեղափոխվել t'eghapokhvel	to move (homes)	միջին տարիքի – michin t'ariki	middle – aged

GRAMMAR: Spotlight on: Possessive Articles

In Armenia there are endings that replace pronouns. They are called articles. They are **ս (s)**, **դ (d)**, **ը/ն (n)**.
ս (s), **դ (d)** are in a special category of *possessive articles*. They are added at the end of the noun to express the meaning of English possessive pronouns, and they replace the first and the second person possessive pronouns in the sentence to mean **my** or **your**.
 - **ս (s)** = my մայրս / mayrs = my mother
 - **դ (d)** = your (sing.) մայրդ / mayrd = your mother
ը and **ն (n)** are definite articles in Armenian, meaning "the".

WRITING: EXERCISES

Challenge 1: Place the words in the correct category vocabulary above.

feminine – իգական igak'an	masculine – արական arak'an	plural – հոգնակի hoknak'i
կին – k'in / կին	տղամարդ / t'lg'hamart – տղամարդ	մարդիկ / martik' – մարդիկ

Exercise 1: Change the articles according to the model and make sentences.

e. իմ մայրը / im mayrd = մայրս g. mayrs	Խմ մայրը 45 տարեկան է:	Մայրս 45 տարեկան է:
քո ընտանիքը / ko rnt'anikrd	Բո ընտանիքը Ննգ/խայրժ է:	Ընտանիքը Ննգ/խայրժ է:
1. իմ հորը / im hor =>		
2. իմ ամուսնու / im amusnu =>		
3. քո ազգականները ko azgak'annerd =>		
4. իմ աղջկա / im akhchrk'a =>		
5. քո քեռու / ko ker'u =>		
6. քո կնոջ / ko k'noch =>		
7. իմ հորեղբոր im horyekhp'or =>		
8. քո ընկերուհին ko rnk'eruhin =>		

☐ GRAMMAR: Spotlight on **Genitive Declensions Indicating Possession**
ի (i), ո (vo), ու (u), ոչ (och), ց (ts)

Here is a list of different declensions concerning family members (see App. 7, 8)

Ոչ հոլովում / och declension Nominative + ոչ (och)	Ո հոլովում / vo declension Այ (ay) ⇒ Ո (vo)	Ու հոլովում / u declension Ի (i) ⇒ Ու (u)
ընկեր – ընկերոջ ընկ'եր – ընկ'eroch friend – friend's	մայր – մոր mayr – mor mother – mother's	մարդ – մարդու mart – martu person – person's
քույր – քրոջ kuyr – k'roch sister – sister's	հայր – հոր hayr – hor father – father's	ամուսին – ամուսնու amusin – amusnu husband – husband's
կին – կնոջ k'in – k'noch woman – woman's	եղբայր – եղբոր yekhpayr – yekhp'or brother – brother's	քեռի – քեռու ker'i – ker'u uncle – uncle's (maternal)
հորաքույր – հորաքրոջ horakuyr – horakroch aunt – aunt's (paternal)	հորեղբայր – հորեղբոր horyekhpayr – horyekhp'or uncle – uncle's (paternal)	ընկերուհի – ընկերուհու ընկ'eruhi – ընկ'eruhu girlfriend – girlfriend's
մորաքույր – մորաքրոջ morak'uyr – morak'roch aunt – aunt's (maternal)	մորեղբայր – մորեղբոր moryekhpayr – moryekhp'or uncle – uncle's (maternal)	ամերիկացի – ամերիկացու amerik'atsi – amerik'ats'u American – American's
տիկին – տիկնոջ t'i'kin – t'ik'noch lady/madam – lady's/madam's	կնքահայր – կնքահոր k'ընkahayr – k'ը'nkahor godfather – godfather's	հայաստանցի – հայաստանցու hayast'antsi – hayast'antsu local Armenian – local Armenian's
տեր – տիրոջ t'er – t'iroch master/lord – master's/lord's	կնքամայր – կնքամոր k'նkamayr – k'ըnkamor godmother – godmother's	գյուղացի – գյուղացու gyughatsi – gyughatsu villager – villager's
տանտեր – տանտիրոջ t'ant'er – t'ant'iroch landlord – landlord's	վանահայր – վանահոր vanahayr – vanahor abbot – abbot's	վրացի – վրացու vratsi – vratsu Georgian (man) – Georgian's

Ի (I) declension

Ի հոլովում / i declension / Nominative + Ի (i)	
ընտանիք – ընտանիքի / ընտ'anik – ընտ'aniki family – family's	ծնողներ – ծնողների / ts'noghner – ը'noghneri parents – parents'
հայրիկ – հայրիկի / hayrik' – hayrik'i father – father's	մայրիկ – մայրիկի / mayrik' – mayrik'i mother – mother's
քույրիկ – քույրիկի / kuyrik' – kuyrik'i sister – sister's	տղա – տղայի / t'egha – t'eghayi boy – boy's
զարմիկ – զարմիկի / zarmik' – zarmik'i nephew – nephew's	տատիկ – տատիկի / t'at'ik' – t'at'ik'i grandmother – grandmother's

Ց (ts) declension

Note 1: Collective Nouns ending in **-ենք (enk)** are made genitive by the **Ց (ts)** declension.
 e.g. Արամենք (Aramenk – Aram and his relatives, friends), քեռիենք (ker'ienk – my uncle and his family), Վարդանենք (Vardanenk – Vardan and his family).

Note 2: Possessive personal pronouns **մերոնք/meronk** and **ձերոնք/dzeronk** also follow this declension.
 These words don't have a singular form.
 Մերոնք/meronk – me and my relatives (folks), ձերոնք/dzeronk – you and your relatives (folks).

Note 1: All plural nouns with the endings **-եր** (er) and **-ներ** (ner) form the *genitive case* with the **ի** (i) declension.

Note 2: When two vowels appear next to each other in Armenian, the joining sound **յ** is pronounced between the two vowels. It appears in writing only after the vowels **ա** and **ո**. After the other vowels it is heard but not written.

Remember:

Some Irregular Genitive Declension			
Nominative	Genitive		English translation
աղջիկ / akhchik' – girl սեր / ser – love դուստր / dust'ur – daughter մարդիկ / martik' – people կանայք / k'anayk – women	աղջկա – akhchik'a սիրո – siro դստեր – dust'er մարդկանց – martk'ants կանանց – k'anants	of (the)	girl's of love daughter's men's women's

GRAMMAR: Spotlight on Genitive + Postpositions

Note: Nouns are used in the *genitive case* with all the postpositions below.

Personal pronouns are used in the *dative case* or the *genitive case*.

առանց ar'ants	without	Առանց քեզ դժվար է: Ar'ants kez dzhvar e. <i>It is hard without you.</i>
հետ het'	with	Աննան գնաց Արմենի հետ: Annan ghnats Armeni het'. <i>Anna went with Armen.</i>
ո՞ւմ հետ um het'?	with whom?	Ո՞ւմ հետ գնաց Աննան: Um het' ghnats Annan? <i>Who did Anna go with?</i>
մոտ mot'	at, with, near	Նա իր ծնողների մոտ է: Na ir ts'rnoghneri mot' e. <i>He is with his parents.</i>
մասին masin	about	Այդ մարդու մասին բոլորը գիտեն: Ayd martu masin bolord git'en. <i>Everybody knows about that man.</i>
ո՞ւմ մասին um masin?	about whom?	Ո՞ւմ մասին եք խոսում: Um masin ek khosum? <i>Who are you talking about?</i>
համար hamar	for	Նա հյուրերի համար սուրճ պատրաստեց: Na hyureri hamar surdg' pat'rast'ets. <i>He made coffee for the guests.</i>
ո՞ւմ համար um hamar?	for whom?	Ո՞ւմ համար նա սուրճ պատրաստեց: Um hamar na surtch pat'rast'ets? <i>Who did he make the coffee for?</i>
փոխարեն pokharen	instead of	Ես կգնամ Գորի փոխարեն: Yes k'rgnam Gor'i pokharen. <i>I will go instead of Gor.</i>
ո՞ւմ փոխարեն um pokharen?	instead of whom?	Ո՞ւմ փոխարեն ես եկել: Um pokharen es yek'el? <i>Who did you come instead of? In whose place did you come?</i>

Exercise 2: Put the following words in the *genitive case*, following the model and make sentences.

ո՞ւմ հետ / um het' – with whom? Model: աղջիկ / akhchik' ⇒ աղջկա հետ akhchik'a het' – with a girl 1. տղա / t'rga ⇒ 2. հարևան / harevan ⇒ 3. տիկին / t'ik'in ⇒ 4. քեռի / ker'i ⇒ 5. մայր / mayr ⇒	ո՞ւմ մասին / um masin? – about whom? 6. որդի / vorti ⇒ 7. ընկեր / rnk'er ⇒ 8. ամուսին / amusin ⇒ 9. մարդ / mart ⇒ 10. ընկերուհի / rnk'eruhi ⇒ 11. եղբայր / yekhp'ayr ⇒

Remember:

Prepositions and Postpositions

- ⇒ They are servant words and are not used independently.
- ⇒ They denote relations between words.
- ⇒ Prepositions precede the object that they refer to.
- ⇒ Postpositions follow the object they refer to.
- ⇒ They are used to describe different relations: **location, time, reason, aim.**
- ⇒ Armenian prepositions and position
s require the nouns and personal pronouns used with
them to be in a certain case. They used with all cases except nominative.
- ⇒ Prepositions and postpositions and connecting words act as one member of the sentence
and answer the same question.

Some Postpositions

հետ /het' – with, **համար**/hamar – for, **մոտ**/mot' – at, **վրա**/vra – on, **պես**/p'es + **նման**/nman = like

Note: The above-mentioned postpositions take dative personal pronouns with the exception of the 3rd person singular pronoun, (**որա**), which appears in the genitive case.

ինձ հետ, քեզ հետ, նրա հետ, մեզ հետ, ձեզ հետ, նրանց հետ

indz het', kez het', nra het', mez het', dzez het', nprants het'
with me, with you, with her/him, with us, with you, with them

ինձ համար, քեզ համար, նրա համար, մեզ համար, ձեզ համար, նրանց համար

indz hamar, kez hamar, nra hamar, mez hamar, dzez hamar, nprants hamar
for me, for you, for her/him, for us, for you, for them

ինձ մոտ, քեզ մոտ, նրա մոտ, մեզ մոտ, ձեզ մոտ, նրանց մոտ

indz mot', kez mot', nra mot', mez mot', dzez mot, nprants mot'
with me, with you, with her/him, with us, with you, with them

ինձ պես, քեզ պես, նրա պես, մեզ պես, ձեզ պես, նրանց պես

Indz p'es, kez p'es, nra p'es, mez p'es, dzez p'es, nprants p'es
Like me, like you, like her/him, like us, like you, like them

ինձ վրա, քեզ վրա, նրա վրա, մեզ վրա, ձեզ վրա, նրանց վրա

Indz vra, kez vra, nra vra, mez vra, dzez vra, nprants vra
on me, on you, on her/him, on us, on you, on them

ինձ նման, քեզ նման, նրա նման, մեզ նման, ձեզ նման, նրանց նման

Indz nman, kez nman, nra nman, mez nman, dzez nman, nprants nman
Like me, like you, like her/him, like us, like you, like them

Note: The following postpositions require nouns with them to be in the genitive case.

e.g. **ընկերոջ հետ**/rnk'eroch het' – with friend. **մարդկանց հետ**/mark'ants het' – with people.
երեխաների հետ/yerehaneri het' – with children, **աղջկա հետ**/akhchik'a het' –with girl.

Proverbs of the Lesson

⇒ **Բարեկամը նեղ օրվա համար է:** Barek'amr negh orva hamar e.
A friend in need is a friend indeed.

⇒ **Բարեկամի հետ կեր ու խում արա, բայց առևտուր մի՛ արա:**
Barek'ami het' k'er u khum ara, bayts ar'evt'ur mi ara.
Eat and drink with friends but do not trade with them.

SPEAKING : Իմ ընտանիքը: Im րnt'anikը. My Family

- Challenge:** a) Take your own family photo and talk about "My Family".
b) Speak about your family and answer the following.

1.	Ինչպիսի՞ն է թո ընտանիքը (մեծ, փոքր): Inchpisin e ko րnt'anikը? (mets, pokr)? <i>What is your family like?</i>	<i>Խմ ընկանիֆր մեծ է: Im րnt'anikը mets' e. My family is big.</i>
2.	Քանի՞ հոգի կա թո ընտանիքում: Kani hoki k'a ko րnt'anikum? <i>How many people are there in your family?</i>	
3.	Ի՞նչ է թո մոր անունը: Inch e ko mor anunը? <i>What is your mother's name?</i>	
4.	Քանի՞ տարեկան է թո մայրը: Kani t'arek'an e ko mayրը? <i>How old is your mother?</i>	
5.	Որտե՞ղ է մայրդ աշխատում: Vort'egh e mayրը ashkhat'um? <i>Where does your mother work?</i>	
6.	Ի՞նչ է թո հոր անունը: Inch e ko hor anunը? <i>What is her name?</i>	
7.	Քանի՞ տարեկան է թո հայրը: Kani t'arek'an e ko hayրը? <i>How old is your father?</i>	
8.	Որտե՞ղ է հայրդ աշխատում: Vort'egh e hayրը ashkhat'um? <i>Where does your father work?</i>	
9.	Քույր, եղբայր ունե՞ս: Kuyր, yekhp'ayr unes? <i>Do you have any brothers or sisters?</i>	
10.	Ի՞նչ է թո քրոջ անունը: Inch e ko kըroch anunը? <i>What is your sister's name?</i>	
11.	Քանի՞ տարեկան է թո քույրը: Kani t'arek'an e ko kuyրը? <i>How old is your sister?</i>	
12.	Նա ամուսնացա՞ծ է: Na amusnatsats' e? <i>Is she married?</i>	
13.	Որտե՞ղ է նա ապրում: Vort'egh e na ap'rum? <i>Where does she live?</i>	
14.	Աշխատո՞ւմ է, թե՞ սովորում: Ashkhat'um e, te sovorum? <i>Does she study or does she work?</i>	
15.	Քանի՞ տարեկան է թո եղբայրը: Kani t'arek'an e ko yekhpayրը? <i>How old is your brother?</i>	
16.	Նա սովորո՞ւմ է թե՞ աշխատում: Na sovorum e te ashkhat'um? <i>Does he work or study?</i>	
17.	Պապիկ և տատիկ ունե՞ս: P'ap'ik yev t'at'ik' unes? <i>Do you have a grandfather and grandmother?</i>	
18.	Նրանք թոշակառո՞ւ են: Nըrank toshak'ar'u en? <i>Are they pensioners?</i>	
19.	Ի՞նչ ազգականներ ունես: Inch azgak'anner unes? <i>What relatives do you have?</i>	
20.	Որտե՞ղ են նրանք ապրում: Vort'egh en nըrank ap'rum? <i>Where do they live?</i>	
21.	Կարոտե՞լ ես ընտանիքիդ: K'arot'el es րnt'anikid? <i>Have you missed your family?</i>	
22.	Քո ընտանիքը չի ուզո՞ւմ այցելել Հայաստան: Ko րnt'anikը chi uzum aytselը Hayast'an? <i>Doesn't your family want to visit Armenia?</i>	

Ծ WRITING: EXERCISES

Exercise 3: Put the words in brackets into the correct form.

1.	Իմ (ընկեր) (հայր) մեքենան նոր է:	Im (րոկեր) (hayr) mek'enan nor e. My friend's father's car is new.
2.	Նրա (հայր) և (մայր) ապրում են Ամերիկայում:	Nra (hayr) yev (mayr) ap'rum en Amerik'ayum. His father and mother live in America
3.	Իմ (քույր) հետ վերադառնալու եմ Երևան:	Im (kuyr) het' veradar'nalu em Yerevan. I am going to return to Yerevan with my sister.
4.	Իմ (հայր, եղբայր) տունը շատ գեղեցիկ է:	Im (hayr, yekhpayr) t'unը shat' geghetsik' e. My uncle's house is very beautiful.
5.	(Աննա) (ամուսին) ընկերը բժիշկ է:	(Anna) (amusin) ըոկ'երը Բժշիշկ' e. Anna's husband's friend is a doctor.
6.	Իմ (ընկերուհի) ծնողները արտասահմանում են:	Im (րոկ'eruhi) ts'pnoghnerը art'asahmanum en. My girlfriend's parents are abroad.

Exercise 4: Put the words in brackets into the genitive case.

1.	Գիրքը (սեղան) վրա է: Girքը (seghan) vpra e. <i>The book is on the table.</i>	<i>Գիրքը սեղանի վրա է:</i>
2.	Աթոռը (դուռ) մոտ է: Ator' (dur') mot' e.	
3.	(Գրասենյակ) շրջակայքում վարսավիրանոց կա: (Ghrasenyak') shrdgak'aykum varsaviranots k'a.	
4.	Անին զնաց (նա) հետ: Anin gpnats (na) het'.	
5.	(Ես քույր) ընկերը աշխատում է հիվանդանոցում: (Yes kuyr) ըոկերը ashkhat'um e hivandanotsum.	
6.	Երեկ ես գնեցի ծաղիկներ (ես մայր) համար: Yerek' yes gpnetsi ts'aghik'ner (yes mayr) hamar.	
7.	(Դու ընկեր) անունը Արսեն է: (Du rok'er) anunը Arsen e.	
8.	Երեկ մենք խոսում էինք (դուք որդի) մասին: Yerek' menk khosum eink (duk vorti) masin.	

Exercise 5: Change the following sentences according to the model.

1.	Իմ անունը Արամ է: Im anunը Aram e. <i>My name is Aram.</i>	Model: Անունս Արամ է: Anunps Aram e.
2.	Քո հայրը բժիշկ է: K'o hayրը Բժշիշկ' e? <i>Is your father a doctor?</i>	
3.	Իմ եղբայրը ուսանող է: Im yekhp'ayրը usanogh e. <i>My brother is a student.</i>	
4.	Իմ պապիկը թոշակառու է: Im p'ap'ik'ը toshak'ar'u e. <i>My grandfather is a pensioner.</i>	
5.	Քո ընկերոջ քույրը սովորում է համալսարանում: Ko ըոկ'eroch kuyրը sovorum e hamalsaranum. <i>Your friend's sister studies in a university.</i>	
6.	Քո քրոջ ընկերը գործարար է: Ko kproch ըոկ'երը gorts'arar e? <i>Is your sister's friend a businessman?</i>	
7.	Որտե՞ղ է հիմա քո ընտանիքը: Vort'egh e hima ko ըոտ'anikը? <i>Where is your family now?</i>	

Lesson 11 ⇒ Դաս տասնմեկերորդ

▶ *New Vocabulary: Countries, Nationalities, Language, Adjectives* ▶ *Proper and Common Nouns* ▶ *Definite / Indefinite article* ▶ *“My Country, State, City”*

More reading and writing activities:

Printed	Transliteration	Translation	Written Armenian
հասցե	hastse	address	հասցե-
փողոց	poghots	street	փողոց-
շենք	shenk	building	շենք-
բնակարան	bɛnək'aran	flat	բնակարան -
ընկերություն	ɛnk'erutyun	company	ընկերություն -
փող/դրամ	pogh	money	փող-
քաղաք	kaghak	city	քաղաք -
Եվրոպա	Yevrop'a	Europe	Եվրոպա -
Նոր տարի	Nor t'ari	New Year	Նոր տարի -
Ֆրանսիա	Fransia	France	Ֆրանսիա -

Note: Proper nouns in Armenian are written in **capital letters** / Եվրոպա (Yevrop'a), Անի (Ani), Common nouns in Armenian are written in **lower-case letters** / տուն (t'un – home), ուսանող (usanogh – student), տարի (t'ari – year).

📖 READING & SPEAKING

Countries, Nationalities, Languages, Adjectives

երկիր / country -իա (-ia), -ստան (-st'an)	ազգություն nationality -ացի (-atsi), -ցի (-tsi)	լեզու / language -երեն (-eren)	ածական / adjective -ական (ak'an)
Հայաստան Hayast'an Armenia	հայ* / հայ / hay Armenian (person)	հայերեն / հայերեն hayeren – Armenian	հայկական կոնյակ hay'ak an k'on'yak' Armenian brandy
Ռուսաստան R'usast'an Russia	ռուս* / ռուս / r'us Russian	ռուսերեն / ռուսերեն r'useren – Russian	ռուսական օղի r'usak'an oghi Russian vodka
Թուրքիա Turkia Turkey	թուրք* / թուրք turk – Turk	թուրքերեն թուրքերեն turkeren – Turkish	թուրքական հինա turkak'an hina Turkish henna
Հունաստան Hunast'an Greece	հույն* / հույն huyn – Greek	հունարեն** հունարեն hunaren – Greek	հունական պար hunak'an par Greek dance
Հնդկաստան Hɛndk'ast'an India	հնդիկ* / հնդիկ hɛndik' – Indian	հնդկերեն / հնդկերեն hɛndk'eren – Indian	հնդկական փիղ hɛndk'ak'an pigh Indian elephant
Պարսկաստան P'arsk'ast'an Persia	պարսիկ / պարսիկ p'arsik' – Persian	պարսկերեն պարսկերեն parsk'eren – Persian	պարսկական բրինձ p'arsk'ak'an brinz Persian rice
Չինաստան Chinast'an China	չինացի / չինացի chinatsi – Chinese	չինարեն**/ չինարեն chinaren – Chinese	չինական պար chinak'an p'at The Great Wall of China

Վրաստան Vrast'an Georgia	վրացի / վրացի vratsi – Georgian	վրացերեն / վրացերեն vratseren – Georgian	վրացական գինի vratsak'an gini Georgian wine
Ամերիկա merik'a America	ամերիկացի ամերիկացի Amerik'atsi American	անգլերեն / անգլերեն angleren – English (Am)	ամերիկյան դեսպանարան amerik'yan desp'anat'un American Embassy
Անգլիա Anglia England	անգլիացի անգլիացի / angliatsi English	անգլերեն / անգլերեն angleren – English (Br.)	անգլիական թեյ angliak'an tey English tea
Ֆրանսիա Fransia France	ֆրանսիացի ֆրանսիացի fransiatsi – French	ֆրանսերեն / ֆրանսերեն franserren – French	ֆրանսիական պանիր fransiak'an p'anir French cheese
Կանադա K'anada Canada	կանադացի կանադացի k'anadatsi – Canadian	անգլերեն / անգլերեն angleren – English	կանադական ոսկի k'anadak'an vosk'I Canadian gold
Սիրիա Siria Syria	սիրիացի / արաբ* սիրիացի / արաբ siriatsti – Arab	արաբերեն / արաբերեն araberen – Arabic	արաբական չի arabak'an dzi Arabic horse
Note 1: In Armenian, most names of countries end in -իա (-ia) or -ստան (-st'an).			
Note 2: The majority of nationalities are formed by adding the ending -ացի. Exceptions are those with stars (*).			
Note 3: Most of the names of languages are formed by adding -երեն (eren) to the root stem of the country (exclude -իա (ia), -ստան (st'an). Exceptions are those ones with stars (**).			

✎ WRITING & SPEAKING

Challenge 1: Make up sentences with the vocabulary above.

Read Armenian and match the countries, nationalities and languages.

Երկիր / country	Ազգություն / nationality	Լեզու / language
Իսպանիա / Isp'anias Spain	հոլանդացի / holandatsi Dutch	իտալերեն / it'aleren Italian
Բրազիլիա / Brazilia – Brazil	գերմանացի / germanatsi German	ճապոնեցիներեն / dg'ap'oneren Japanese
Հունգարիա / Hungaria Hungary	բրազիլացի / brazilatsi Brazilian	պորտուգալերեն p'ort'ugaleren – Portuguese
Ուկրաինա / Ukraina Ukraine	ֆինլանդացի / Finlandatsi Finn	իսպաներեն / isp'aneren Spanish
Գերմանիա / Germania Germany	իտալացի / it'alatsi – Italian	ուկրաիներեն / uk'raineren Ukrainian
Ֆինլանդիա / Finland Finland	իսպանացի / isp'anatsi Spanish	հունգարերեն / hungareren Hungarian
Իտալիա / It'alia Italy	հունգարացի / hungaratsi Hungarian	անգլերեն / angleren – English
Հոլանդիա / Holandia Holland	ավստրիացի / av's'triatsi Austrian	ֆիններեն / finneren Finnish
Ճապոնիա / Dg'aponia Japan	ճապոնացի / Dg'aponia Japanese	գերմաներեն / germaneren German
Ավստրիա / Avst'ria Austria	ուկրաինացի / uk'rainatsi Ukrainian	հոլանդերեն / holanderen Dutch

Remember:

Note 1: Names of countries are capitalized in Armenian.

Note 2: Languages and nationalities are written in small letters.

Cultural Note: Speak about Armenia

Armenia is **Hayastan**. An Armenian person is **Hay**.

- ⇒ **Հայաստանը հազարամյակների պատմություն ունեցող երկիր է:**
Hayast'anը hazaramyak'neri p'at'mutyun unetsogh yerk'ir e.
Armenia is a country that has thousands of years of history.
- ⇒ **Հայաստանի Հանրապետությունը (ՀՀ) 16 տարեկան է:** Hayast'ani Hanrap'et'utyunը 16 t'arek'an e. *The Republic of Armenia (RA) is 16 years old.*
- ⇒ **Հայաստանի պետական լեզուն հայերենն է:** Hayast'ani p'et'ak'an lezun hayerenn e.
The state language of the Republic of Armenia is Armenian.
- ⇒ **Հայաստանի պետական դրոշը եռագույն է (կարմիր, կապույտ, ծիրանագույն):**
Hayast'ani p'et'ak'an droshը yer'aguyun e (k'armir, k'ap'uyt', ts'iranaguyun).
The national flag of Armenia has 3 colors.
- ⇒ **Հայաստանի մայրաքաղաքը Երևանն է:** Hayast'ani mayrakaghakը Yerevann e.
The capital of Armenia is Yerevan.
- ⇒ **Հայաստանի բնակչությունը շուրջ 3 219 200 (երեք միլիոն 219 հազար 200) է:**
Hayast'ani b'nak'chutyunը shurdg 3 219 200 (yerek milion yerk' u haryur t'asniը hazar yerk' u haryur) e. *The population of Armenia is about 3 219 200.*
- ⇒ **Աշխարհում ապրում է շուրջ 12 միլիոն հայ:** Ashkharum aprum e shurdg 12 milion hay.
About 12 million Armenians live in the world.
- ⇒ **Արարատ սարը Հայաստանի խորհրդանիշն է:** Ararat' sarը Hayast'ani khorhrtanishn e.
Mount Ararat is the symbol of Armenia.

New Vocabulary

պետական / p'et'ak'an <i>state (adjective)</i>	արտասահման / art'asahman <i>abroad</i>	օտար լեզու / ot'ar lezu <i>foreign language</i>
պետություն / p'et'utyun <i>state (noun)</i>	ծննդավայր / ts'ndandavayr <i>birthplace</i>	ազգություն / azgutyun <i>nationality</i>
հանրապետություն hanrapet'utyun <i>Republic</i>	արտասահմանցի / art'asahmantsi օտարերկրացի / ot'arek'ratsi <i>foreigner</i>	մայրենի լեզու / mayreni lezu – <i>native language</i>
քաղաքացի / kaghakatsi <i>citizen, city dweller</i>	դեսպանատուն / desp'anat'un <i>embassy</i>	դրոշ / drosh – <i>flag</i>
նախագահ / nakhagah <i>president</i>	դեսպան / desp'an – <i>ambassador</i>	տեղացի / t'eghatsi <i>local</i>
հայրենիք / hayrenik <i>homeland</i>	մայրաքաղաք / mayrakaghak <i>capital</i>	հայտնի / hayt'ni – <i>famous</i>
երկիր / yerk'ir <i>country</i>	բնակչություն / b'nak'chutyun <i>population</i>	մշակույթ / m'ishak'uyt <i>culture</i>
աշխարհ / ashkhar <i>world</i>	խորհրդանիշ / khorhrtanish <i>symbol</i>	ժամանել / zhamanel <i>to arrive</i>

☞ Answer the following questions orally and in written form.

1.	Դուք տեղացի ե՞ք, թե՞ արտասահմանցի: Duk t'eghatsi ek te art'asahmantsi? <i>Are you a local or a foreigner?</i>	<i>Այ, ես տեղացի չեմ, արտասահմանցի եմ:</i> Voch, yes t'eghatsi chem, art'asahmantsi em. <i>No, I am not a local, I am a foreigner.</i>
2.	Դուք որտեղից եք: Duk vort'eghits ek? <i>Where are you from?</i>	
3.	Ի՞նչ ազգությամբ եք: Inch azgutyen ek? <i>What's your nationality?</i>	
4.	Որտե՞ղ եք ծնվել: Vort'egh ek ts'rnvel? <i>Where were you born?</i>	
5.	Ո՞րն է Ձեր մայրենի լեզուն: Vorn e dzer mayreni lezun? <i>What's your mother tongue?</i>	
6.	Քանի՞ օտար լեզու գիտեք: Kani ot'ar lezu git'ek? <i>How many foreign languages do you know?</i>	
7.	Դուք խոսո՞ւմ եք հայերեն: Duk khosum ek hayeren? <i>Do you speak Armenian?</i>	
8.	Դժվա՞ր է հայերեն սովորելը: Dpzhvar e hayeren sovorel? <i>Is it difficult to learn Armenian?</i>	
9.	Ո՞ր երկրներում եք եղել: Vor yerkermerum ek yeghel? <i>Which countries have you been to?</i>	
10.	Ի՞նչ գիտեք Հայաստանի մասին: Inch git'ek Hayast'ani masin? <i>What do you know about Armenia?</i>	
11.	Ինչո՞ւ եք ուզում գնալ Հայաստան: Inchu ek uzum ghnal Hayast'an? <i>Why do you want to go to Armenia?</i>	

Challenge 2: Memorize the nouns from “Languages, Nationalities, Countries”.

1.	Ո՞վ է Իտալիայի դեսպանը Հայաստանում: Ov e It'aliayi desp'anը Hayast'anum? <i>Who is the Ambassador of Italy in Armenia?</i>	<i>Ո՞վ է Իտալիայի դեսպանը Հայաստանում:</i>
2.	Որտե՞ղ է գտնվում Իտալիայի դեսպանատունը Հայաստանում: Vort'egh e gnt'ndrum It'aliayi desp'anat'սը Hayast'anum? <i>Where is the Italian embassy located in Armenia?</i>	
3.	Ովքե՞ր են ապրում Իտալիայում: Ovker en ap'rum It'aliayum? <i>Who lives in Italy?</i>	
4.	Ո՞րն է Իտալիայի մայրաքաղաքը: Vorn e It'aliayi mayrakaghakը? <i>What is the capital of Italy?</i>	
5.	Ծանո՞թ եք իտալական մշակույթին: Ts'anot ek it'alak'an mpshak'uytin?	
6.	Իտալիան ինչո՞վ է հայտնի: It'alian inchov e hayt'ni? <i>What is Italy famous for?</i>	
7.	Իտալական ի՞նչ ես սիրում: It'alak'an inch es sirum? <i>What Italian things do you like?</i>	
8.	Ո՞վ է Հայաստանի դեսպանը Իտալիայում: Ov e Hayast'ani despanը It'aliayum? <i>Who is the Ambassador of Armenia in Italy?</i>	

Challenge 3: a) answer the questions b) make up new sentences using the names of different countries according to the model.

Challenge 4: Continue the sentences and talk about your country.

Իմ հայրենիքը _____ :	Im hayrenikr _____ .
Իմ երկիրը _____ :	Im yerk'irr _____ .
_____ մայրաքաղաքը _____ :	_____ mayrakaghakr _____ .
_____ բնակչությունը _____ :	_____ b'nnak'chutyunr _____ .
_____ ազգային դրոշը _____ :	_____ azgayin dr'roshr _____ .
_____ պետական լեզուն _____ :	_____ p'et'ak'an lezun _____ .
Ազգությամբ _____ :	Azgyutyamb _____ .
Իմ ծննդավայրը _____ :	Im tsn'ndavayrr _____ .

☞ **GRAMMAR: Spotlight on Definite and Indefinite Articles** (see Appendix 6)

Ը and Ն are definite articles in Armenian.

Nouns can be definite and indefinite.

- ✓ The definite article is used with nouns that are definite for both the speaker and the listener.
- ✓ The **subject** in the Armenian language is always **definite**.
e.g. Անահիտը դասախոս է: Anahit'ը dasakhos e.
Anahit is a tutor. Literally – **The Anahit** is a tutor.
Անին բժիշկ է: Anin b'zhishk' e.
Ani is a doctor. Literally – **The Ani** is a doctor.
- ✓ The definite article may be used with **proper nouns** when they are the subject of the sentence.
e.g. Անահիտը / Anahit'ը – the Anahit Երևանը / Yerevanը – the Yerevan
Չինաստանը / Chinast'anը – the China
- ✓ The definite article is always placed at the **end of the word** and is **part** of that word.
- ✓ After the vowels (**ա, ե, է, ը, ի, ու, օ**), **Ն** is used as a definite article
e.g. տղա / t'rga – boy ⇒ տղան / t'rgan – the boy
լեզու / lezu – tongue ⇒ լեզուն / lezun – the tongue
- ✓ After consonants, **Ը** is used.
e.g. Անահիտ / Anahit' ⇒ Անահիտը / Anahitը
քաղաք / kaghak ⇒ քաղաքը – the city

Note: In the sentence, when the definite noun is followed by a word beginning with a vowel, the definite article “n” is used

- e.g. Սա իմ գրիչն է: Sa im grichn e. This is my pen.
- ✓ Nouns with **indefinite articles** don't have **any endings**. They can be used with the following words:
մի / mi – a, որևէ / voreve – any, ինչ – որ / inch-vor – some.
e.g. մարդ / mart – person
մի մարդ / mi mart – a man
որևէ մարդ / voreve mart – any person
ինչ-որ մեկը / որևէ մարդ ⇒ (inch vor mek'ը / voreve mek'ը) – someone, anyone
- ✓ The definite article in Armenian can change **the meaning** of the word.
e.g. Արամը լավն է: Aramը lavn e ⇒ Aram is a good person.
Արամը լավ է: Aramը lav e ⇒ Aram is well.
- ✓ The definite article makes a **nominative predicate definite**.
e.g. Իմ անունը Անահիտ է: Im anunը Anahit' e. ⇒ My name is Anahit.
Ես Անահիտն եմ: Yes Anahit'ն em. ⇒ I am Anahit.

Challenge 5: Replace the underlined words with the words given below.

- e.g. Սա Նանեն է: Sa Nanen e. *This is Nane.*
 Նա բժիշկ է: Na brzhishk' e. *She is a doctor.*

Use: Արամ / Aram, Անի / Ani, Հայաստան / Hayast'an, ամերիկացի / amerik'atsi, հայեր / hayer, դասախոս / dasakhos, բժիշկ / brzhishk'
 Use: Ես / yes, դու / du, նա / na, մենք / menk, դուք / duk, նրանք / nrank, սա /sa.

Challenge 6: Introduce yourself and your friends.

- e.g. Ես Արմենն եմ, դու Անուշն ես, իսկ նա Գոհարը:
 Yes Armenn em, du Anushn es, isk' na Gohar.
I am Armen, you are Anush, and she is Gohar.

Challenge 7: Make definite sentence from indefinite ones.

- e.g. Նա դասախոս է: Na dasakhos e. *He/she is a tutor. (indefinite)*
 Նա մեր դասախոսն է: Na mer dasakhosn e. *He/she is our tutor. (definite)*

Remember:

With possessive pronouns իմ, քո, նրա, (իր) մեր, ձեր, նրանց (իրենց) [im, ko, nra (ir), mer, dzer, nran (rents)] the noun is always definite.
 e.g. իմ անունը / im anunr – *my name*
 քո քաղաքը / ko kaghakr – *your city*
 նրա երկիրը / nra yerk'ir – *his country*
 մեր տունը / mer t'unr – *our house*
 ձեր ծնողները / dzer ts'noghner – *your parents*
 նրանց հայրենիքը / nran hayrenikr – *their homeland*

SPEAKING: New Vocabulary

Nouns from the text	Other parts of speech from the text
ինչպիսի՞ / inchp'isi – <i>what kind of?</i>	բուսականություն / busak'anutyun – <i>greenery</i>
նահանգ / nahang – <i>state</i>	հարուստ / harust' – <i>rich</i>
ակումբ / ak'umb – <i>club</i>	բնակչություն / bnnak'chutyun – <i>population</i>
հաստատություն / hast'at'utyun <i>establishment</i>	կանաչապատ / k'anachap'at' <i>covered with trees and shrubs</i>
եկեղեցի / yek'eghetsi – <i>church</i>	բնություն / bnnutyun – <i>nature</i>
այգի / aygi – <i>orchard</i>	բարենպաստ / barennp'ast' – <i>favorable</i>
գրոսայգի / zrbosaygi – <i>park</i>	բազմահարկ / bazmahark' – <i>with many floors</i>
համալսարան / hamalsaran – <i>university</i>	տեսարժան վայր(եր) / t'esarzhan vayr(er) – <i>sight(s)</i>
դպրոց / dpr'rots – <i>school</i>	վայր / vayr – <i>place, venue</i>
շենք / shenk – <i>building</i>	շատ / shat' – <i>much, many, a lot</i>

Remember:

Note: In Armenian the word շատ (shat') may be used with nouns (always in the plural form), verbs, adjectives and adverbs. Its meaning is rendered in English in different ways depending on the context. e.g. շատ մարդիկ, շատ ջուր, շատ արագ (shat' martik' – many people, shat' dg'ur – lots of water, shat' arag – very fast.

**Իմ երկիրը, նահանգը, քաղաքը: Im yerk'irը, nahangը, k'aghak'ը.
My Country, State, City**

Ես ամերիկահայ եմ: Yes amerik'ahay em.	I am an American Armenian.
Եկել եմ Ամերիկայից: Yek'el em Amerik'ayits.	I came from America.
Ամերիկան մեծ երկիր է: Amerik'an mets' yerk'ir e.	America is a big country.
ԱՄՆ-ը (Ամերիկան) ունի 50 նահանգ: Amm-ը (Amerik'an) uni 50 nahang.	The USA /America/ has 50 states.
Ես եկել եմ _____ նահանգի _____ քաղաքից: Yes yek'el em _____ nahangi _____ kaghakits.	I have come from _____ state, _____ city.
Իմ նահանգը մեծ է ու գեղեցիկ: Im nahangը mets' e u geghetsik'.	My state is big and beautiful.
Իմ նահանգում / երկրում / ապրում է _____ մարդ: Im nahangum /yerk'rum/ ap'rum e _____ mart.	_____ people live in my state/ country.
Շատ հայեր են ապրում մեր նահանգում: Shat' hayer en ap'rum mer nahangum.	Many Armenians live in our state.
Իմ քաղաքը կանաչապատ է ու մաքուր: Im kaghakը k'anachap'at' e u makur.	My city is green and clean.
Եղանակը այնտեղ շատ բարենպաստ է: Yeghanak'ը ayn't'egh shat' barenըp'ast' e.	The weather is favorable.
Իմ նահանգի բնությունը գեղեցիկ է, իսկ բուսականությունը՝ հարուստ: Im nahangi bըnut'yunը geghets'ik e, isk' busak'anutyunը harust'.	The nature in my state is beautiful and is rich with greenery.
Իմ նահանգում և քաղաքում կան հայկական դպրոց և եկեղեցի: Im nahangum yev kaghakum k'an hayk'ak'an dըp'rots yev yek'eghets'i.	In my state and city there is an Armenian school and a church.
Ես սիրում եմ իմ նահանգն ու իմ քաղաքը: Yes sirum em im nahangn u im kaghakը.	I love my state and city.

Read the text and answer the following questions in oral form and in written form:

1. Ո՞ր նահանգից և քաղաքից ես եկել: Vor nahangits yev kaghakits es yek'el?	Which country and which state have you come from?
2. Ինչպիսի՞ն է թո նահանգը: Inchp'isin e ko nahangը?	What is your state like?
3. Քանի՞ մարդ է ապրում թո նահանգում և քաղաքում: Kani mart e ap'rum ko nahangum yev kaghakum?	What is the population of your state? Of your city?
4. Քո նահանգում / քաղաքում հայեր ապրո՞ւմ են: Ko nahangum / kaghakum hayer ap'rum en?	Are there Armenians in your state? In your city?
5. Ինչպիսի՞ն է թո քաղաքը: Inchp'isin e ko kaghakը?	What is your city like?
6. Ինչպիսի՞ն է եղանակը և բնությունը թո քաղաքում, նահանգում, երկրում: Inchpisin e yeghanak'ը yev bըnutyunը ko kaghakum, nahangum, yerk'rum?	What is the weather and nature like in your town? State? Country?
7. Հայկական դպրոցներ, եկեղեցիներ, դեսպանատուն, ակումբներ, խանութներ կա՞ն ձեր երկրում, նահանգում և քաղաքում: Hayk'ak'an dըp'rotsner, yek'eghetsiner, desp'anat'un, ak'umbner, khanutner k'an dzer yerk'rum, nahangum yev kaghakum?	Are there Armenian schools, churches, clubs, shops, and an embassy in your country? State? City?

✎ WRITING: EXERCISES

Challenge 8: Study “My Country, State, City”. Working in groups of three, converse together.

Challenge 9: After reading the text, fill in the missing letters and write in Armenian.

1.	Ես եկել եմ Ամերիկա _____ :	<i>Ես եկել եմ Մեծերիկայից:</i>
2.	Իմ նահանգ _____ մեծ է ու գե _____ եցիկ:	
3.	Շատ հայ _____ են ապրում մեր նահանգ _____ :	
4.	Իմ նահանգ _____ և քաղաք _____ կան հայկական դպրոց և եկեղեցի:	
5.	Եղանակ _____ շատ բարենպաստ է:	
6.	Ես սիրում եմ իմ նահանգ _____ , իմ երկրորդ _____ ու իմ քաղաք _____ :	

Challenge 10: Write out all the nouns from the text and underline the endings.

e.g. նահանգում (nahangum), Ամերիկան (Amerik'an), քաղաքից (kaghakits).

Challenge 11: Make up combinations from the text using the correct word from each column.

մեծ ու գեղեցիկ / mets' u geghetsik'	շենքեր / shenker	բազմահարկ շենքեր
հայկական / hayk'ak'an	հայեր / hayer	
կանաչապատ / k'anachap'at'	մարդիկ / martik'	
մաքուր / makur	բնություն / b'nutyun	
բարենպաստ / barennp'ast'	փողոցներ / poghotsner	
շատ / shat'	դպրոց / d'p'rots	
բազմահարկ / bazmahark'	եկեղեցի / yek'eghetsi	
հարուստ / harust'	եղանակ / yeghanak'	
	քաղաք / kaghak	

Challenge 12: Make sentences with շատ.

e.g. Հայաստանի շատ վայրերում եմ եղել: Hayast'ani shat' vayrerum em yeghel.

I have been to many places in Armenia.

New Vocabulary

սկզբում / s'k'p'zbum – at first	ծամփորդել / dg'amportel – to travel
հետո / het'o – then	մեկնել / mek'nel – to leave for
ապա / ap'a – then	թռչել / t'p'r'chel – to fly
ի վերջո / I vercho – finally	ճանապարհել / dg'anaparel – to see off
օդա(նավա)կայան / ota(nava)k'ayan airport	մնալ / m'nal – to stay
ճանապարհ / dg'anapar – road, way	շտապել / sh'p't'ap'el – to be in a hurry
ճամպրուկ / dg'amp'ruk' – suitcase	սպասել / s'p'p'asel – to wait
դեպի / dep'i – to, towards	հասնել / hasnel – to get, reach
	դիմավորել / dimavorel – to receive
	ժամանել / zhamanel – to arrive
	շարունակել / sharunak'el – to continue

Challenge 13: Filling in the following sentences, and using the names of different countries, describe your journey back home starting from the 5th of August.

⇒ Օգոստոսի հինգին, հաջորդ երկուշաբթի, ես մեկնում եմ տուն _____ :

Ogostosi hingin, hadg'ort yerk'ushapti, yes mek'num em t'un _____ .

⇒ Ինձ օդանավակայանում ճանապարհելու է _____ :

Indz otanavak'ayanum dg'anap'arelu e _____ .

⇒ Երևանից մեկնելու եմ _____ :

Yerevanits mek'nelu em _____ .

⇒ Այնտեղ մնալու եմ _____ ժամ:

Aynt'egh mrdnalu em _____ zham.

⇒ Հետո շարունակելու եմ թռիչքը դեպի _____ :

Het'o sharunak'elu em tlr'ichkl dep'i _____ .

⇒ _____ ում ինձ դիմավորելու է _____ :

_____ um indz dimavorelu e _____ .

⇒ Հաջորդ _____ կրկին վերադառնալու եմ Հայաստան:

Hadg'ort _____ k'rk'in veradar'nalu em Hayast'an.

Proverbs of the Lesson

⇒ **Նմանը նմանին է գտնում:**
 Nrdmanr nrdmanin e grl'num.
Birds of a feather flock together. = Like (draws) to like.

⇒ **Քանի լեզու գիտես, այնքան մարդ ես:**
 Kani lezu git'es, aynkan mart es.
When you know many languages you become many people.

⇒ **Քաղցր լեզուն օձը բնից կհանի:**
 Kaghtsrir lezun otsr bdnits k'rhani.
Honey catches more flies than vinegar.

⇒ **Ամեն երկիր իր սովորություններն ունի:**
 Amen yerk'ir ir sovorutyunnern uni.
So many countries, so many customs.

Lesson 12 ⇒ Դաս տասներկուերորդ

▶ Present Perfect Tense: Regular Simple Verbs ▶ “Biography” ▶ “Yesterday”

Ի՞նչ ես արել երեկ: Inch es arel yerek'? *What did you do yesterday?*

Վաղակատար ներկա ♦ Կանոնավոր բայեր ♦ Present Perfect Tense

- ✓ The use of the present perfect tense in Armenian is similar to its use in English.
- ✓ The present perfect tense shows an action which was completed in the past but is connected to the moment of speech.
- ✓ In every day usage it is relatively interchangeable with the simple past tense.
- ✓ It often denotes an action that the speaker didn't personally witness, but has heard about from others.
- ✓ Generally this tense is used to narrate biographical and historical events

Note: In English, *résumés* and *biographies* are written in the simple past tense, but in Armenian they are written in the present perfect tense.

The present perfect is often used in sentences with adverbs like:

արդեն / arten	already	Ես այդ գիրքը արդեն կարդացել եմ: Yes ayd girke arten k'artatsel em. <i>I have already read that book.</i>
դեռ – դեռևս / der' der'evrs	yet	Թարգմանությունս դեռևս չեմ ավարտել: Tarkmanutyunns der'evrs chem avart'el. <i>I haven't finished my translation yet.</i>
երբևէ / yerpeve	ever	Երբևէ եղե՞լ ես Փարիզում: Yerpeve yeghel es Parizum? <i>Have you ever been to Paris?</i>
երբեք / yerpek	never	Ես երբեք չեմ եղել Փարիզում: Yes yerpek' chem. yeghel Parizum. <i>I have never been to Paris.</i>
հենց նոր / hents nor	just	Նա հենց նոր է եկել Փարիզից: Na hents nor e yek'el Parizits. <i>He has just come from Paris.</i>
հենց հիմա / hents hima	just now	Նամակդ հենց հիմա եմ ստացել: Namakrd hents hima em spt'atsel. <i>I have received your letter just now.</i>

The present perfect tense may be used with the following adverbs also:

այսօր / aysor	today	Այսօր խմել եմ 2 բաժակ սուրճ: Aysor khmel em 2 bazhak' surdg'. <i>Today I have drunk 2 cups of coffee.</i>
վերջերս / vercherrs	recently	Վերջերս ամեն ինչ փոխվել է: Vercherrs amen inch pokhvel e. <i>Recently everything has changed.</i>

The present perfect is formed with the help of the perfect participle and the present auxiliary verbs -եմ, -ես, -ի, -ենք, -եք, -եմ (-em, -es, -e, -enk, -ek, -en).

For the regular (-el) verbs the perfect participle coincides with the infinitive form: infinitive (գրել) ⇒ infinitive stem (գր) ⇒ perfect participle (գրել)

Regular (el) verbs

Infinitive (-el) Affirmative	Infinitive (-el) Negative
<i>I have lived</i> Ես ապրել եմ / yes ap'rel em դու ապրել ես / du ap'rel es նա ապրել է / na ap'rel e մենք ապրել ենք / menk ap'rel enk դուք ապրել եք / duk ap'rel ek նրանք ապրել են / nrank ap'rel en	<i>I haven't lived</i> Ես չեմ ապրել / yes chem ap'rel դու չես ապրել / du ches ap'rel նա չի ապրել / na chi ap'rel մենք չենք ապրել / menk chenk ap'rel դուք չեք ապրել / duk chek ap'rel նրանք չեն ապրել / nrank chen ap'rel
ընդունվել / rntunvel – to enter	
ավարտել / avart'el – to finish/graduate	
շարունակել / sharunak'el – to continue	
որոշել / voroshel – to decide	

GRAMMAR & WRITING: (see Appendix 9)
Present Perfect: Formation: Regular Simple -ալ (-al) verbs

For the regular -ալ (-al) verbs, replace the infinitive ending with (-atsel) + present auxiliary -եմ, -ես, -ի, -ենք, -եք, -են (-em, -es, -e, -enk, -ek, -en)		
Infinitive	Affirmative	Negative
(al) գնալ <i>gnal</i> <i>to go</i>	<i>I have lived</i> ես գնացել եմ / yes gñatsel em դու գնացել ես / du gñatsel es նա գնացել է / na gñatsel e մենք գնացել ենք / menk gñatsel enk դուք գնացել եք / duk gñatsel ek նրանք գնացել են / nrank gñatsel en	<i>I haven't lived</i> ես չեմ գնացել / yes chem gñatsel դու չես գնացել / du ches gñatsel նա չի գնացել / na chi gñatsel մենք չենք գնացել / menk chenk gñatsel դուք չեք գնացել / duk chek gñatsel նրանք չեն գնացել / nrank chen gñatsel
մնալ / mñnal <i>to stay</i>		
կարդալ / k'artal <i>to read</i>		
խաղալ / khaghal <i>to play a game</i>		
հավատալ havat'al – <i>to believe</i>		
թվալ / tñval <i>to seem, appear</i>		
զգալ / zñgal <i>to feel</i>		
գոռալ / gor'al <i>to shout, cry, yell</i>		
դողալ / doghal <i>to tremble</i>		
ժպտալ zhñp't'al – <i>to smile</i>		

Position in the Sentence (present perfect in Armenian, but simple past in English translation)

<i>Statement</i>	Անցյալ կիրակի մենք գնացել ենք էքսկուրսիա Սևանա լիճ: Antsyal k'irak'i menk gñatsel enk ekñsk'ursia Sevana lidg'.	Last Sunday we went on an excursion to Lake Sevan.
<i>Negative</i>	Անցյալ կիրակի մենք չենք գնացել էքսկուրսիա Սևանա լիճ: Antsyal k'irak'i menk chenk gñatsel ekñsk'ursia Sevana lidg'.	Last Sunday we didn't go on an excursion to Lake Sevan.
<i>General Question</i>	Անցյալ կիրակի գնացե՞լ եք էքսկուրսիա Սևանա լիճ: Antsyal k'irak'i gñatsel ek ekñsk'ursia Sevana lidg'?	Did you go on an excursion to Lake Sevan last Sunday?
<i>Special Question</i>	Ինչո՞ւ չեք գնացել էքսկուրսիա Սևանա լիճ անցյալ կիրակի: Inchu chek gñatsel ekñsk'ursia Sevana lidg' antsyal k'irak'i?	Why didn't you go on an excursion to Lake Sevan?
<i>Answers</i>	Որովհետև հիվանդ էի: Vorovhet'ev hivand ei.	Because I was sick.
	Որովհետև այցելել եմ բարեկամներին: Vorovhet'ev aytsel em barek'amneris.	Because I visited my relatives.

WRITING & SPEAKING

Ի՞նչ է քո անունը և ազգանունը: Inch e ko anunri yev azganunri?	What is your name and surname?
Որտեղի՞ց ես եկել և ե՞րբ: Vort'eghits es yek'el yev yerp?	Where did you come from, and when?
Որտե՞ղ ես ծնվել և ե՞րբ: Vort'egh es ts'rnvel yev yerp?	Where were you born, and when?
Որտե՞ղ են քո ծնողները ծնվել: Vort'egh en ko ts'rnoghneri ts'rnvel?	Where were your parents born?
Որտե՞ղ ես դպրոց գնացել և ե՞րբ: Vort'egh es dpp'rots grnatsel yev yerp?	Where did you go to school and when?
Դպրոցում ի՞նչ առարկաներ ես սովորել: Dpprots'um inch ar'ark'aner es sovorel?	What subjects did you study at school?
Քանի՞ տարեկանում ես ավարտել դպրոցը: Kani t'arek'anum es avart'el dpp'rotsi.	In how many years did you graduate from school?
Ո՞ր թվականին ես ընդունվել համալսարան: Vor t'pvak'anin es rn tunvel hamalsaran?	Which year did you enter/ get accepted to/ start university?
Ո՞ր ֆակուլտետում ես սովորել: Vor fak'ult'et'um es sovorel?	Which department have you studied in?
Ի՞նչ մասնագիտություն ես ընտրել: Inch masnagit'utyun es rnt'rel?	What profession have you chosen?
Ի՞նչ մասնագետ ես դառնալու: Inch masnaget' es dar'nalu?	What specialist are you going to become?
Ե՞րբ ես ավարտել համալսարանը: Yerp es avart'el hamalsaran?	When did you graduate from the university?
Քանի՞ տարեկանից ես սկսել աշխատել: Kani t'arek'anits es srk'rsel ashkhat'el?	How many years ago did you start to work?
Ի՞նչ մասնագիտություն ունես: Inch masnagitutyun unes?	What is your profession?
Որտե՞ղ ես աշխատում հիմա: Vort'egh es ashkhat'um hima?	Where do you work now?
Ամուսնացա՞ծ ես: Amusnatsats' es?	Are you married?
Ե՞րբ ես ամուսնացել: Yerp es amusnatsel?	When did you get married?
Ե՞րբ ես տեղափոխվել Երևան: Yerp es t'eghapokhvel?	When did you move to Yerevan?
Քանի՞ տարի ես ապրել Ամերիկայում: Kani t'ari es ap'rel Amerik'ayum?	How many years have you lived in America?
Քանի տարի է, որ ապրում ես Երևանում: Kani t'ari e, vor ap'rum es Yerevanum?	How many years have you lived in Yerevan?
Որտե՞ղ ես ապրում Երևանում: Vort'egh es ap'rum Yerevanum?	Where do you live in Yerevan?
Որտե՞ղ ես եղել Երևանում / Հայաստանում: Vort'egh es yeghel Yerevanum / Hayast'anum?	Where have you been in Yerevan/ Armenia?
Ուրիշ ո՞ր երկրներում ես եղել: Urish vor erk'rmerum es yeghel?	What other countries have you been to?
Ի՞նչ ես տեսել Հայաստանում: Inch es t'esel Hayast'anum?	What have you seen in Armenia?
Որտե՞ղ ես գնացել էքսկուրսիա: Vort'egh es grnatsel ekrsk'ursia?	Where have you been on an excursion?
Ի՞նչն է նոր քեզ համար Հայաստանում: Inch e nor kez hamar Hayast'anum?	What is new for you in Armenia?

Ո՞ւմ հետ ես շփվել: Um het' es shppvel?	Who did you meet/communicate with?
Հայաստանցի ազգականներ, ընկերներ ունե՞ս: Hayast'antsi azgak'anner, rnk'erner unes?	Do you have any local Armenian relatives, friends?
Ի՞նչն է քեզ դուր եկել Հայաստանում: Inchn e kez dur yek'el Hayast'anum?	What did you like in Armenia?
Ի՞նչը քեզ դուր չի եկել Հայաստանում: Inchn kez dur chi yek'el Hayast'anum?	What did you dislike in Armenia?
Նորից կգա՞ս Հայաստան: Norits k'rgas Hayast'an?	Will you come again to Armenia?
Ի՞նչ գիտեիր առաջ Հայաստանի մասին: Inch git'eir ar'ach Hayast'ani masin.	What did you know about Armenia before?

Biography: Answer the questions and make up your own interview.

Challenge 2: Translate into Armenian. Use the present perfect tense.

1.	Have you ever been to Armenia?	
	I have never been to Armenia, but I would like to go there.	
2.	Where did you study?	
3.	Where have you worked before coming to Armenia?	
	I have worked in different places.	
4.	Have you finished this work?	
	No, I haven't finished this work yet.	

☞ Yesterday

1.	Առավոտյան ես (արթնացել, արթնանալ) եմ շատ վաղ:	Ar'avot'yan yes (artnatsel, artnanum) em shat' vagh. <i>In the morning I woke up early.</i>
2.	Արագ (նախաճաշել, նախաճաշում) եմ և ոտքով (գնացել, գնալու) աշխատանքի:	Arag (nakhadg'ashel, nakhadg'ashum) yev vot'kov (gnatsel, ggnalu) ashkhat'anki. <i>I had breakfast quickly and went to work on foot.</i>
3.	20 րոպեում (հասնել, հասել) եմ աշխատանքի և (տեսնել, տեսել) ընկերներին:	20 rop'eum (hasnel, hasel) em ashkhat'anki. yev (t'esnel, t'esel) rnk'erneris. <i>I reached work in 20 minutes and saw my friends.</i>
4.	Այնտեղ (աշխատել, աշխատելու) եմ 4 ժամ:	Aynt'egh (ashkhat'el, ashkhat'elu) em 4 zham. <i>I worked there for four hours.</i>
5.	Ժամը 1-ին ընկերներով (գնում, գնացել) ենք ընդմիջման:	Zhamr mek'in rnk'ernerov (ggnum, ggnatsel) enk rndmichman. At 1 o'clock we went on break / had lunch with our friends.
6.	Ընդմիջմանը (ուտել, կերել) ենք սանդղիչ և (խմում, խմել) խմորի հյութ:	Entmichmanr (ut'el, k'erel) enk sandvich yev (khrmel, khrmum) khndzori hyut. <i>At lunch we ate sandwiches and drank apple juice.</i>
7.	Ընդմիջումից հետո (շարունակել, շարունակում) եմ աշխատանքս:	Entmichumits het'o norits (sharunak'el, sharunak'um) em ashkhat'ankr. <i>After the break I continued my job.</i>
8.	Աշխատանքս (վերջացնել, վերջացրել) եմ ժամը 5-ին:	Ashkhat'ankr (verchatsnel, verchatsrel) em zhamr 5-in. I finished my work at 5 o'clock.
9.	Երեկ երեկոյան ընկերներով (գնացել, գնալ) ենք սրճարան և դիսկոտեկ:	Yerek' yerek'oyan rnk'ernerov (ggnatsel, ggnal) enk srdrd'aran yev disk'ot'ek'. <i>In the evening we went to a café and disco.</i>
10.	Գիշերը շատ ուշ եմ (քնել, քնելու):	Gishern shat' ush em (kknel, kknelu). <i>I went to sleep very late at night.</i>

Exercise 1: Choose the appropriate word from the brackets and speak about your yesterday.

Lesson 13 ⇒ Դաս տասներեքերորդ

► **Present Perfect Tense: Irregular, Causative & Derivative Verbs** ► “My Trip to Armenia”

☐ GRAMMAR: Spotlight on **Present Perfect Irregular & other category verbs** (see Appendix 11)

There are some verbs whose preterit stem is formed in an irregular way.

- ✓ Verbs in this category change their roots. That's why they are called *irregular verbs*.
- ✓ These verbs form their *preterit stem* by changing their infinitive roots completely.

The preterit stem should be memorized.

In Armenian, irregular verbs change their stems only in three tenses (Present Perfect, Past Perfect, Simple Past and in the Imperative Mood).

Formation: Irregular verbs change their infinitive stems ⇒ to preterit stem + el + present auxiliary.

Here are some examples of conjugations – գալ / gal – to come

Preterit Stem	Present Perfect / Affirmative	Present Perfect / Negative
	<i>I have come / I came</i>	<i>I have not come</i>
gal ⇒ yek' + el + Present Aux. եմ, ես, է, ենք, եք, են (em, es, e, enk, ek, en)	ես եկել եմ / yes yek'el em դու եկել ես / du yek'el es նա եկել է / na yek'el e մենք եկել ենք / menk yek'el enk դուք եկել եք / duk yek'el ek նրանք եկել են / nrank yek'el en	ես չեմ եկել / yes chem yek'el դու չես եկել / du ches yek'el նա չի եկել / na chi yek'el մենք չենք եկել / menk chenk yek'el դուք չեք եկել / duk chek yek'el նրանք չեն եկել / nrank chen yek'el

Challenge 1: Conjugate the verbs below in the present perfect tense and make up sentences.

տալ / t'al – to give	տալ (t'al) ⇒ տվ (t'lv) + ել (el) + Pr. Aux.	
լալ / lal – to cry	լալ (lal) ⇒ լաց (lats) + ել (el) + Pr. Aux.	
ուտել / ut'el to eat	ուտ (ut') ⇒ կեր (k'er) + ել (el) + Pr. Aux.	
անել / anel to do / make	ան (an) ⇒ ար (ar) + ել (el) + Pr. Aux.	
դնել / d'nel to put	դն (d'n) ⇒ դր (d'r) + ել (el) + Pr. Aux.	
տանել / t'anel to take, carry	տան (t'an) ⇒ տար (t'ar) + ել (el) + Pr. Aux.	
լինել / linel to be	լին (lin) ⇒ եղ (yegh) + ել (el) + Pr. Aux.	
դառնալ / dar'nal to become	դառ (dar') ⇒ դարձ (dardz) + ել (el) + Pr. Aux.	
վերադառնալ veradar'nal to return	վերադառն (veradar'n) ⇒ վերադարձ (veradarts) + ել (el) + Pr. Aux.	
վեր կենալ ver k'enal to stand	վեր կեն (ver k'en) ⇒ վեր կաց (ver k'ats) + ել (el) + Pr. Aux.	
բանալ / banal to open	բան (ban) ⇒ բաց (bats) + ել (el) + Pr. Aux.	

☞ **GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs** -ան, -են (-an, -en) (see Appendix 10)

Verbs which have the following suffixes **-ան, -են, -ն, -չ** (-an, -en, -n, -ch) before the infinitive ending **-ել, -ալ** (-al, -el) are called derivative verbs.

The present perfect for derivative verbs **-ան (-an)** is formed by replacing the endings (-anal) with (-atsel) + present auxiliary **եմ, ես, է, ենք, եք, են** (em, es, e, enk, ek, en).

Here are some examples of conjugations: **ստանալ** (srt'anal) – **to receive, to get**

	I have received	I haven't received
անալ (anal)	ես ստացել եմ / yes srt'atsel em դու ստացել ես / du srt'atsel es նա ստացել է / na srt'atsel e մենք ստացել ենք / menk srt'atsel enk դուք ստացել եք / duk srt'atsel ek նրանք ստացել են / nprank srt'atsel en	ես չեմ ստացել / yes chem srt'atsel դու չես ստացել / du ches srt'atsel նա չի ստացել / na chi srt'atsel մենք չենք ստացել / menk chemk srt'atsel դուք չեք ստացել / duk chek srt'atsel նրանք չեն ստացել / nprank chen srt'atsel

Challenge 2: Conjugate the verbs below in the present perfect tense and make up sentences.

ծանոթանալ / ts'anotanal <i>to get acquainted</i>	
մոռանալ / mor'anal <i>to forget</i>	
արթնանալ / art'anal <i>to wake up</i>	
լողանալ / loghanal <i>to have a bath</i>	
բարկանալ / bark'anal <i>to get angry</i>	
հեռանալ / her'anal <i>to go off / leave</i>	
ուրախանալ / urakhanal <i>to be glad</i>	
հանգստանալ hangr'st'anal - <i>to rest</i>	
The present perfect for derivative verbs -են (-en) is formed by replacing the endings (-enal) with (-etsel) + present auxiliary եմ, ես, է, ենք, եք, են (em, es, e, cnk, ek, en).	

Here are some examples – **ունենալ** / unenal – **to have**

	I have had...	I haven't had...
ենալ (enal)	ես ունեցել եմ / yes unetsel em դու ունեցել ես / du unetsel es նա ունեցել է / na unetsel e մենք ունեցել ենք / menk unetsel enk դուք ունեցել եք / duk unetsel ek նրանք ունեցել են / nprank unetsel en	ես չեմ ունեցել / yes chem unetsel դու չես ունեցել / du ches unetsel նա չի ունեցել / na chi unetsel մենք չենք ունեցել / menk chemk unetsel դուք չեք ունեցել / duk chek unetsel նրանք չեն ունեցել / nprank chen unetsel

Challenge 3: Conjugate the verbs below in the present perfect tense and make up sentences

վախենալ / vakhenal <i>to be afraid of</i>	
մոտենալ / mot'enal <i>to approach</i>	
պարծեանալ / p'arts'enal <i>to boast (of)</i>	

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs -ն, -չ (-n, -ch) (see Appendix 10)

Derivative verbs with the affixes -ն, -չ (-n, -ch)

Formation: Derivative verbs form the present perfect tense by dropping -ն (-n) and -չ (-ch) before the infinitive ending -ել (-el) + Present Auxiliary .

Here are some examples of conjugations: տեսնել / t'esnel – to see

	I have seen...	I haven't seen...
Preterit Stem տեսն / t'esn n is dropped ⇒ տես (t'es) + ել (el)	ես տեսել եմ / yes t'esel em դու տեսել ես / du t'esel es նա տեսել է / na t'esel e մենք տեսել ենք / menk t'esel enk դուք տեսել եք / duk t'esel ek նրանք տեսել են / nprank t'esel en	ես չես տեսել / yes chem t'esel դու չես տեսել / du ches t'esel նա չի տեսել / na chi t'esel մենք չենք տեսել / menk chenk t'esel դուք չեք տեսել / duk chek t'esel նրանք չեն տեսել / nprank chen t'esel

Here are some examples of conjugations: սառչել / sar'chel – to freeze

	I have frozen...	I haven't frozen...
Preterit Stem սառչ / k'orch ch is dropped ⇒ սառ (sar') + ել (el)	ես սառել եմ / yes sar'el em դու սառել ես / du sar'el es նա սառել է / na sar'el e մենք սառել ենք / menk sar'el enk դուք սառել եք / duk sar'el ek նրանք սառել են / nprank sar'el en	ես չեմ սառել / yes chem sar'el դու չես սառել / du ches sar'el նա չի սառել / na chi sar'el մենք չենք սառել / menk chenk sar'el դուք չեք սառել / duk chek sar'el նրանք չեն սառել / nprank chen sar'el

Challenge 4: Conjugate the verbs below in the present perfect tense and make up sentences.

հասնել / hasnel – to reach, get to հասն / hasn ⇒ հաս (has) + ել (el)	
առնել / ar'nel – to buy առն / ar'n ⇒ առ (ar') + ել (el)	
մտնել / mrt'nel – to enter մտն / mrt'rn ⇒ մտ (mrt') + ել (el)	
անցնել / antsnel – to pass անցն / antsn ⇒ անց (ants) + ել (el)	
գտնել / grt'nel – to find գտն / grt'n ⇒ գտ (grt') + ել (el)	
ընկնել / rnk'nel – to fall ընկն / rnk'rn ⇒ ընկ (rnk') + ել (el)	
իջնել / ichnel – to go down, get off իջն / ichn ⇒ իջ (ich) + ել (el)	
հագնել / haknel – to put on հագն / hagn ⇒ հագ (hak)	
թռչել / trr'chel – to fly թռչ / trr'ch ⇒ թռ (trr') + ել (el)	
դիպչել / dip'chel – to touch դիպչ / dip'ch ⇒ դիպ (dip') + ել (el)	
փախչել / pakchel – to run away փախչ / pakch ⇒ փախ (pakh) + ել	
կպչել / k'rrp'chel – to stick, cling կպչ / k'rrp'ch ⇒ կպ (k'rrp) + ել (el)	

5 GRAMMAR: Spotlight on Causative Verbs

Verbs which have the following suffixes (-ացն, -եցն, -ցն (-atsn, -etsn, -tsn) before the infinitive ending (-ել, -ալ (-al, -el) are called **causative verbs**. Causative verbs are used to indicate that one person causes a second person to do something for him.

- ✓ Causative verbs are conjugated in the present perfect tense using the preterit stem + the present auxiliary.
- ✓ The preterit stem is formed by changing **ն** to **ր** (**ն** ⇒ **ր**) of the affix + **ել** (el).
- ✓ The negative is formed by adding the **negative auxiliary + preterit stem**.

Here are some examples of conjugation: կորցնել / k'ortsnel – to lose, miss

	I have lost	I haven't lost
Preterit Stem	ես կորցրել եմ / yes k'ortsnel em	ես չեմ կորցրել / yes chem kortsnel
	դու կորցրել ես / du k'ortsnel es	դու չես կորցրել / du ches k'ortsnel
	նա կորցրել է / na k'ortsnel e	նա չի կորցրել / na chi k'ortsnel
	մենք կորցրել ենք / menk k'ortsnel enk	մենք չենք կորցրել / menk chenk k'ortsnel
	դուք կորցրել եք / duk k'ortsnel ek	դուք չեք կորցրել / duk chek k'ortsnel
	նրանք կորցրել են / nrank k'ortsnel en	նրանք չեն կորցրել / nrank chen k'ortsnel
կորցն / kortsnel ⇒ կորցր / kortsr + ել (el)		

Challenge 5: Conjugate the verbs below in the present perfect tense and make sentences.

ուրախացնել / urakhatsnel <i>to make happy</i>	ուրախացն (urakhatsnel) ⇒ ուրախացր (urakhatsr) + ել (el)
բարկացնել / bark'atsnel <i>to make angry</i>	
հիշեցնել / hishetsnel <i>to remind</i>	
ծանոթացնել / ts' anotatsnel <i>to introduce</i>	
սովորեցնել / sovorettsel <i>to teach</i>	
վերջացնել / verchatsnel <i>to finish</i>	
արթնացնել / arnatsnel <i>to wake up, wake</i>	
բարձրացնել / bartsratsnel <i>to lift, pick up</i>	
մոտեցնել / mot'etsnel <i>to bring together / near</i>	
վախեցնել / vakhetsnel <i>to frighten</i>	
հեռացնել / her'atsnel <i>to make leave, send away, fire</i>	

Remember:

The following verbs are simple verbs, but are conjugated like causative verbs.
Conjugate them yourself and make up sentences.

հարցնել / hartsnel – to ask	
վերցնել / vertsnel – to take, pick up	
լցնել / ltsnel – to fill (in), pour (out)	

WRITING: EXERCISES

Challenge 6: Match the preterit stem with the correct infinitive verb.

Infinitive	Preterit stem
տեսնել / t'esnel – to see	վերցր – vertsr
ուտել / ut'el – to eat	հարցր – hartsr
վերցնել / vertsrnel – to take, pick up	լաց – lats
դնել / drnel – to put	տվ – tv
գալ / gal – to come	դարձ – darts
լինել / linel – to be	կոր – k'or
անել / anel – to do, make	վերջացր – verchatsr
գտնել / grt'nel – to find	սովորեցր – sovoretsr
լալ / lal – to cry	հաս – has
դառնալ / dar'nal – to become	եկ – yek'
կորչել / k'orchel – to get lost, disappear	կեր – k'er
սովորեցնել / sovoretsnel – to teach	դր – dr
հասնել / hasnel – to reach, get	եղ – yegh
տալ / t'al – to give	տես – t'es
վերջացնել / verchatsnel – to finish	ար – ar
հարցնել / hartsrnel – to ask	գտ – grt'

☞ SPEAKING: “My Trip to Armenia”

Questionnaire: Write about your trip to Armenia.

Հայաստանը քո հայրենիքն է: Hayast'anr ko hayrenikn e. Armenia is your homeland.		
1.	Հաճախ ես գալիս Հայաստան: Hadg'akh es galis Hayast'an?	Do you often come to Armenia?
2.	Ի՞նչ գիտես Հայաստանի մասին: Inch git'es Hayast'ani masin?	What do you know about Armenia?
3.	Որտեղից ես եկել: Vort'eghits es yek'el ?	Where do you come from?
4.	Ինչի՞նչ ես եկել Հայաստան: Inchu es yek'el Hayast'an?	Why have you come to Armenia?
5.	Որտե՞ղ ես ապրում Երևանում: Vort'egh es ap'rum Yerevanum?	Where do you live in Yerevan?
6.	Ե՞րբ ես եկել Հայաստան: Yerp es yek'el Hayast'an?	When did you come to Armenia?
7.	Ինչի՞վ ես եկել Հայաստան: Inchov es yek'el Hayast'an?	How did you come to Armenia?
8.	Առաջին անգամ ես Հայաստանում / Երևանում: Ar'achin ankam es Hayast'anum?/Yerevanum?	Is it the first time you are in Armenia? Yerevan?
9.	Արդեն ինչքա՞ն ժամանակ է, որ Հայաստանում ես: Arten inchkan zhamanak' e, vor Hayast'anum es?	How long have you been in Armenia?
10.	Որտե՞ղ ես եղել և ե՞րբ Հայաստանում/ Երևանում: Vort'egh es yeghel yev yerp Hayast'anum / Yerevanum?	Where and when have you been in Armenia / Yerevan?
11.	Ինչպիսի՞ն էր եղանակն այդ ժամանակ: Inchpisin er yeghanak'n ayd zhamanak?	How was the weather that time?
12.	Ի՞նչ ես տեսել այստեղ: Inch es t'esel ayst'egh?	What have you seen here?
13.	Որտե՞ղ կուզենայիր լինել: Vort'egh k'uzenayir linel?	Where would you like to be?

14.	Ի՞նչ նոր ուտելիք, մրգեր, բանջարեղեն ես կերել Չայաստանում: Inch nor ut'efik, mirk, bandgareghen es k'erel Hayast'anum?	What new foods, fruits, and vegetables have you eaten in Armenia?
15.	Ո՞րն է քո սիրած (նախընտրած) վայրը՝ սրճարանը, ռեստորանը, դիսկոտեկը երևանում: Vorn e ko sirats' (nakhlon'trats') vayr - srldg'aranl, r'est'oranol, diskot'ek'rl Yerevanum?	What is your favourite place, café, restaurant, and disco in Yerevan?
16.	Ո՞ւմ հետ ես ծանոթացել Չայաստանում: Um het' es ts' anotatsel Hayast'anum?	Who did you get acquainted with in Armenia?
17.	Չայաստանցի բարեկամներ կամ ծանոթներ ունե՞ս: Hayast'antsi barek'amner k'am ts' anotner unes?	Do you have any Armenian relatives or acquaintances?
18.	Ի՞նչ ես գտել Չայաստանում: Inch es grt'el Hayast'anum?	What did you find in Armenia?
19.	Որտե՞ղ ես շրջագայել Չայաստանում: Vort'egh es shrdgagayel Hayast'anum?	Where did you take your tour?
20.	Ուրիշ ո՞ր երկրներում ես ճամփորդել: Urish vor yerk' rnerum es dg' amportel?	What other countries have you traveled to?
21.	Չայաստանցի ընկերներ ունե՞ս: Hayast'antsi rnk'erner unes?	Do you have local Armenian friends?
22.	Որտե՞ղ ես սովորել հայերեն: Vort'egh es sovorel hayeren?	Where did you study Armenian?
23.	Ե՞րբ ես վերադառնալու Ամերիկա: Yerp es veradar'nalu Amerik'a?	When are you going to return to America?
24.	Նորից կգա՞ս Չայաստան: Norits k'rgas Hayast'an?	Will you come again to Armenia?
25.	Ավելի շուտ-շուտ կգա՞ս Չայաստան: Aveli shut'-shut' k'rgas Hayast'an?	Will you come to Armenia more often?

Remember:

Adjective and adverb repetitions indicate the emphasis of the action or object quality.
շուտ-շուտ (shut'-shut') – quickly, very often
ուշ-ուշ (ush-ush) – late, rare
արագ-արագ (arag-arag) – quickly
մեծ-մեծ (mets'-mets') – very big
ուրախ-ուրախ (urakh-urakh) – gladly

Questionnaire: Answer the following questions orally and in written form. Talk about last weekend. Write a composition **"My Last Weekend"**.

Ի՞նչ եք արել անցյալ շաբաթ և կիրակի: Inch ek arel antsyal 'shapat yev k'irak'i? What did you do last weekend?	Անցյալ շաբաթ և կիրակի մենք գնացել ենք քաղաքից դուրս ____ : Antsyal shapat yev k'irak'I menk grnatsel enk kaghakits durs ____ . Last weekend we went to the country.
Որտե՞ղ եք գնացել: Vort'egh ek grnatsel? Where did you go?	
Քանի՞ հոգով եք գնացել: Kani hokov ek grnatsel? How many people were you with?	

Ո՞ւմ հետ եք գնացել: Um het' ek ghnatsel? <i>Who did you go with?</i>	
Ինչո՞ւ վ եք գնացել: Inchov ek ghnatsel? <i>How did you get there?</i>	
Ի՞նչ եք արել այնտեղ: Inch ek arel aynt'egh? <i>What did you do there?</i>	
Ինչքա՞ն եք մնացել այնտեղ: Inchkan ek mghnatsel aynt'egh? <i>How long did you stay there?</i>	
Որտե՞ղ եք ծաշել: Vort'egh ek dg'ashel? <i>Where did you dine?</i>	
Ի՞նչ եք տարել ձեզ հետ: Inch ek t'arel dzez het'? <i>What did you take with you?</i>	
Ե՞րբ եք վերադարձել: Yerp ek veradartsel? <i>When did you return?</i>	
Որտե՞ղ եք ուզում գնալ հաջորդ շաբաթ և կիրակի: Vort'egh ek uzum ghnal hadgort shapat yev k'irak'i? <i>Where do you want to go next weekend?</i>	
ԻՆչպե՞ս եք հանգստանում ազատ օրերին: Inchp'es ek hanghst'anum azat'orerin? <i>How do you spend your spare/free days?</i>	

Challenge 7: Speak about your favorite trip. Interview someone you know.

Challenge 8: Interview someone you know about his/her monthly schedule. Using the calendar, pretend today is June 15.

հունիս / hunis June	երկուշաբթի yerk'ushapiti	երեքշաբթի Yerekshapiti	չորեքշաբթի chorekshapiti	հինգշաբթի hingshapiti	ուրբաթ urpat	շաբաթ shapat	կիրակի k'irak'i
անցյալ շաբաթ antsyal shapat last week					1	2	3
	4	5	6	7	8	9	10
այս շաբաթ ays shapat this week	11	12	13	14	15	16	17
հաջորդ շաբաթ hadgort shapat next week	18	19	20	21	22	23	24
ամսվա վերջին շաբաթը amsva verchin shapatը the last week of the month	25	26	27	28	29	30	31

Challenge 9: Make up a story about your month using the tenses you have already studied (Present Tense, Ու Future, Present Perfect).

Lesson 14 ⇒ Դաս տասնչորսերորդ

Ծ GRAMMAR: Spotlight on the Imperative Mood (regular verbs)

Յրամայական եղանակ ♦ Imperative Mood ♦ Regular Verbs

- ✓ The imperative mood shows instructions and commands, as well as inducements to accomplish the action.
- ✓ The imperative mood in the Armenian language has only **second person singular** and **second person plural forms**.
- ✓ The **stress ()** is placed over the vowel of the stressed syllable of the imperative.
- ✓ Negative imperatives are formed with the help of the particle **մի** (mi) for every kind of verb. It is placed before the affirmative imperative and is written separately.
- ✓ The **negative particle մի** (mi) is stressed as a rule. In writing it usually bears a stress.

Here are some examples of conjugations:

Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
ել (el) verbs	ել -el ⇒ իր-ir	ել (el) ⇒ (եց) եք	մի (mi) + sing. aff.	մի (mi) + pl. aff.
շտապել / shrt'ap'el <i>to hurry, to hasten</i>	շտապի՛ր shrt'ap'ir	շտապ(եց)ե՛ք shrt'ap'(ets)ek	մի՛ շտապի՛ր mi shrt'ap'ir	մի՛ շտապ(եց)ե՛ք mi shrt'ap'(ets)ek
կանգնել / k'angnel <i>to stand, be erect</i>	կանգնի՛ր k'angnir	կանգն(եց)ե՛ք k'angn(ets)ek	մի՛ կանգնի՛ր mi k'angnir	մի՛ կանգն(եց)ե՛ք mi k'angn(ets)ek
թեքվել / tekvel <i>to bend, turn</i>	թեքվի՛ր tekvir	թեքվ(եց)ե՛ք tekv(ets)ek	մի՛ թեքվի՛ր mi tekvir	մի՛ թեքվ(եց)ե՛ք mi tekv(ets)ek
փոխանցել pokhants'el – <i>to pass</i>	փոխանցի՛ր pokhantsir	փոխանց(եց)ե՛ք pokhants(ets)ek	մի՛ փոխանցի՛ր mi pokhantsir	մի՛ փոխանցե՛ք mi pokhantsek
քայլել / kaylel <i>to walk</i>	քայլի՛ր kaylir	քայլ(եց)ե՛ք kayl(ets)ek	մի՛ քայլի՛ր mi kaylir	մի՛ քայլ(եց)ե՛ք mi kayl(ets)ek
վազել / vazel <i>to run</i>	վազի՛ր vazir	վազ(եց)ե՛ք vazek	մի՛ վազի՛ր mi vazir	մի՛ վազե՛ք mi vaz(ets)ek
նստել / nrst'el <i>to sit</i>	նստի՛ր nrst'ir	նստ(եց)ե՛ք nrst'(ets)ek	մի՛ նստի՛ր mi nrst'ir	մի՛ նստ(եց)ե՛ք mi nrst'(ets)ek
սպասել / spr'asel <i>to wait</i>	սպասի՛ր spr'asir	սպաս(եց)ե՛ք spr'as(ets)ek	մի՛ սպասի՛ր mi spr'asek	մի՛ սպասե՛ք mi spr'as(ets)ek
օգնել / oknel <i>to help</i>	օգնի՛ր oknir	օգն(եց)ե՛ք oknek	մի՛ օգնի՛ր mi oknir	մի՛ օգնե՛ք mi okn(ets)ek
ալ (al) verbs	ալ (al) ⇒ ա (a)	ալ (al) ⇒ ացեք (atsek)	մի՛ + S. Aff	մի՛ (mi) + P. Aff.
գնալ / grnal <i>to go</i>	գնա՛ grna	գնացե՛ք gnatsek	մի՛ գնա mi grna	մի՛ գնացե՛ք mi grnatsek
մնալ / mɔnal <i>to stay</i>	մնա՛ mɔna	մնացե՛ք mnatsek	մի՛ մնա mi mɔna	մի՛ մնացե՛ք mi mɔnatsek
կարդալ / k'artal <i>to read</i>	կարդա՛ k'arta	կարդացե՛ք k'artatsek	մի՛ կարդա mi k'arta	մի՛ կարդացե՛ք mi k'artatsek
գոռալ / gor'al <i>to cry, shout, yell</i>	գոռա՛ gor'a	գոռացե՛ք gor'atsek	մի՛ գոռա mi gor'a	մի՛ գոռացե՛ք mi gor'atsek
ճչալ / dg'ɔchal <i>to shout, scream</i>	ճչա՛ gh'ɔcha	ճչացե՛ք gh'ɔchatsek	մի՛ ճչա mi gh'ɔcha	մի՛ ճչացե՛ք mi gh'ɔchatsek
խաղալ / khaghal <i>to play a game, act</i>	խաղա՛ khagha	խաղացե՛ք khaghatsek	մի՛ խաղա mi khagha	մի՛ խաղացե՛ք mi khaghatsek

Note 1: In colloquial speech, for regular verbs ending in **-ել** (-el), the plural ending **-եցեք** (-etsek) is replaced by the ending **-եք** (-ek).

e.g. **խոսեցեք** / khosetsek = **խոսեք** / khosek.

Note 2: In colloquial speech, for regular verbs ending with **-ել** (-el), the singular ending **-իր** (-ir) is replaced by **-ի**.

e.g. **խոսիր** / khosir – **խոսի** / khosi, which is wrong.

Note 3: Imperatives are often encountered in proverbs.

Examples:

1.	Խնդրում եմ այս տուփը փոխանցի՞ր Հայկակին: Khrntrum em ays t'upr pokhantsir Hayk'ak'in.	Please pass this box to Haykak.
2.	Կարդա՛ այս գիրքը, շատ լավն է: K'arta ays girkr, shat' lavn e.	Read this book, it is very good.
3.	Մի՛ մնացեք այստեղ, վտանգավոր է: Mi mpnatsek ayst'egh, vpt'angavor e.	Don't stay here, it is dangerous.
4.	Մի գոռա, հանգիստ խոսի՛ր: Mi gor'a, hangist' khosir.	Don't shout, speak quietly.

Proverbs of the Lesson

⇒ Կրակի հետ մի խաղա: K'prak'i het' mi khagha. *Don't play with fire.*

⇒ Ասա՛ ընկերդ ով է, ասեմ՝ ով ես դու: Asa rnk'ernd ov e, asem ov es du.

A man is known by the company he keeps.

⇒ Յոթ անգամ չափի՛ր, մեկ անգամ կտրի՛ր: Yot ankam chapir, mek' ankam k'rt'rir.

Measure thrice and cut once.

✎ WRITING EXERCISES:

Challenge 1: Make the following verbs imperative & use them in sentences on your own.

Infinitive	Singular Affirmative	Singular Negative	Plural Affirmative	Plural Negative
մեկնել / mek'nel – to depart <i>leave (for), to extend (e.g. hand)</i>	մեկնի՛ր (mek'nir)	մի՛ մեկնի՛ր (mek'nir)	մեկնե՛ք (mek'nek)	մի՛ մեկնե՛ք (mi mek'nek)
ամաչել / amachel – to be shy				
խմել / khrmel – to drink				
դողալ / doghal – to tremble				
գրել / grel – to write				
լսել / lrsel – to listen				
հարբել / harpel – to get drunk				
տխրել / t'rkhrrel – to be sad				
խոսել / khosel – to speak				
սովորել / sovorel – to study				
վճարել / vrdg'arel – to pay				
կատակել / k'at'ak'el – to joke				
մրսել / mprsel – to be cold				
նայել / nayel – to look (at)				
փնտրել / pnt'rel – to seek, look for, <i>search</i>				

☞ GRAMMAR: Spotlight on Irregular Imperatives

(see Appendices 11, 12)

Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
	Preterit stem	Preterit stem + եք	մի' + Sing. Aff.	մի' + Plural Aff.
դնել / dɔnel <i>to put</i>	դի'ր dir	դրե'ք dɔrek	մի' դիր mi dir	մի' դրեք mi drek
գալ / gal <i>to come</i>	արի', եկ ari, yek	եկե'ք yek'ek	մի' արի mi ari	մի' եկեք mi yek'ek
լալ / lal <i>to cry, weep</i>	լա'ց lats	լացե'ք latsek	մի' լա(ր) mi lar	մի' լացեք mi latsek
տալ / t'al <i>to give</i>	տու'ր t'ur	տվե'ք t'ɔvek	մի' տուր mi t'ur	մի' տվեք mi t'ɔvek
ուտել / ut'el <i>to eat</i>	կե'ր ker	կերե'ք k'erek	մի' կեր mi k'er	մի' կերեք mi k'erek
տանել / t'anel <i>to take away</i>	տա'ր t'ar	տարե'ք t'arek	մի' տար mi t'ar	մի' տարեք mi t'arek
ասել / asel <i>to say</i>	ասա' asa	աս(աց)ե'ք as(ats)ek	մի' ասա mi asa	մի' աս(աց)եք mi as(ats)ek
անել / anel <i>to do, make</i>	արա' ara	արե'ք arek	մի' արա mi ara	մի' արեք mi arek
թողնել / toghnel <i>to let, leave</i>	թո'ղ togh	թողե'ք toghek	մի' թող mi togh	մի' թողեք mi toghek
տեսնել / t'esnel <i>to see</i>	տե'ս t'es	տեսե'ք t'esek	մի' տես mi t'es	մի' տեսեք mi t'esek
առնել / ar'nel <i>to buy, take</i>	ա'ռ ar'	առե'ք ar'ek	մի' առ mi ar'	մի' առեք mi ar'ek
բերել / berel <i>to bring</i>	բե'ր ber	բերե'ք berek	մի' բեր mi ber	մի' բերեք mi berek
լվանալ / lɔvanal <i>to wash</i>	լվա' lɔva	լվացե'ք lɔvatsek	մի' լվա mi lɔva	մի' լվացեք mi lɔvatsek
բացել / bats'el <i>to open</i>	բա'ց(ի'ր) batsir	բացե'ք batsek	մի' բաց(իր) mi atsir	մի' բացեք mi batsek
վերադառնալ veradar'nal <i>to return</i>	վերադարձի'ր veradartsir	վերադարձե'ք veradartsek	մի' վերադարձիր mi veradartsir	մի' վերադարձեք mi veradartsek
լինել / linel <i>to be</i>	եղի'ր yeghir	եղե'ք yeghek	մի' եղիր / լինի'ր mi yeghir / linir	մի' եղեք / լինեք mi yeghek / linek
դառնալ / dar'nal <i>to become</i>	դարձի'ր dartsir	դարձե'ք dartsek	մի' դարձիր mi dartsir	մի' դարձեք mi dartsek
վեր կենալ / ver k'enal – <i>to get up</i>	վե'ր կաց ver k'ats	վե'ր կացեք ver k'atsek	մի' վեր կաց mi ver kats	մի' վեր կացեք mi ver k'atsek

Note 1: Irregular forms should be memorized.

There are many imperative combinations using “be” եղիր (yeghir).

բարեկի'րք եղիր / barek'irt yeghir – *be polite*
զգու'շ եղիր / zɔguysh yeghir – *be careful*
ուշադի'ր եղիր / ushadir yeghir – *be attentive*
լավ եղիր / lav yeghir – *be well*
առո'ղջ եղիր / ar'oghch yeghir – *be healthy*

Note 2: The Armenian stress is placed on the vowel of the stressed syllable of the word. It is placed over verbs used in the imperative as well as over vocative nouns (e.g. the person being addressed).
e.g. Արա՛մ, արի՛ ինձ մոտ, խնդրում եմ: Aram, ari indz mot', khntrum em. ⇒ *Aram, come to me, please.*

Note 3: The plural imperative form of գալ / gal – to come, եկեք, արի / yek'ek, ari means **let's**.
Եկե՛ք գնանք, արդեն ուշ է: Yek'ek grnank, arten ush e. *Let's go, it's already late.*

Note 4: The negative imperative is formed with the help of the particle մի (mi) for all verbs. It is placed before the affirmative imperative form and is written separately.
This particle is stressed as a rule. In writing it usually bears a stress.

Examples

1.	Արի՛ մեզ հետ, հետո կմտածենք: Ari mez het', het'o kmpit'ats'enk.	Come with us, then we will see what to do.
2.	Խնդրում եմ դրե՛ք փաստաթղթերս գրասեղանիս: Khntrum em dprek past'atpkhtergraseghanis.	Put the documents on my desk, please.
3.	Խնդրում եմ բերե՛ք այսօրվա նամակները: Khntrum em berek aysorva namak'nerp.	Please bring today's letters.
4.	Ասա՛ ինձ ճշմարտութունը, սիրելիս: Asa indz dg'rnshmart'utyunp, sirelis.	Tell me the truth, my dear.
5.	Վերադարձե՛ք ժամանակին, որ չուշանաք համերգից: Veradartsek zhamanak'in, vor chushanak hamergits.	Return on time, don't be late from the concert.
6.	Վե՛ր կաց, տուն գնալու ժամանակն է: Ver k'ats, t'un grnalu zhamanak'n e.	Get up, it's time to go home.
7.	Բացե՛ք պատուհանը, շատ շոգ է: Batsak p'at'uhanp, shat' shok e.	Open the window, it is very hot.

✎ WRITING EXERCISES:

Challenge 2: Use the following combinations in the imperative mood and make up sentences.

e.g. խոսել արագ / khosel arag – to speak fast ⇒

Խնդրում եմ մի՛ խոսիր արագ, խոսի՛ր դանդաղ:

Khntrum em mi khosir arag, khosir dandagh. *Please don't speak fast, speak slowly.*

ուշանալ աշխատանքից / ushanal ashkhat'ankits <i>to be late from work</i>	Մի՛ ուշացեք աշխատանքից: Mi ushatsek ashkhat'ankits. <i>Don't be late from work.</i>
տեսրերը մոռանալ տանը / t'et'rerp mor'anal t'anp <i>to forget the notebooks at home</i>	
կարդալ դասը / k'artal dasp – <i>to read the lesson</i>	
զանգել տուն / zangel t'un – <i>to call home</i>	
մոռանալ պայուսակը / mor'anal p'ayusak'p <i>to forget the bag</i>	
բերել գիրքը / berel girkp – <i>to bring the book</i>	
բացել պատուհանը / batsel p'at'uhanp <i>to open the window</i>	Բացե՛ք պատուհանը, շատ շոգ է: Batsak p'at'uhanp, shat' shok e. <i>Open the window, it's very hot.</i>
փակել դուռը / pak'el dur'p – <i>to close the window</i>	
դնել սեղանին / dnel seghanin – <i>to put on the table</i>	
բացակայել դասերից / batsak'ayel daserits <i>to miss classes</i>	

Exercise 1: Choose the appropriate word from the brackets.

1. (Փոխանցի՞ր, փոխանցում) իմ բջջային հեռախոսը, զանգ է գալիս:	(Pokhantsir, pokhantsum) ԲրժճԳԳԻՅԻՆ her'akhosը, zang e galis. Give me (pass me) my cell phone, it's ringing.
2. Ինձ մի բաժակ ջուր (բերե՛ք, բերել):	Indz mi bazhak' dg'ur (berek, berel). Bring me a cup of water.
3. Ուտելուց հետո (լվանում, լվացե՛ք) ձեր ավստեն և գդալը:	Ut'eluts het'o (lrvanum, lrvatsek) dzer apsen yev grdalը. Wash your plate and spoon after eating.
4. Ինչո՞ւ ես շտապում, մեզ մոտ (մնա, մնում) հեռուստացույց դիտենք:	Inchu es shrt'ap'um, mez mot' (mrona, mronum) her'ust'atsuyts dit'enk. Why are you hurrying? Stay with us to watch TV.
5. Մի բան ասեմ: – Այո, (ասում, ասա՛):	Mi ban asem: – Ayo, (asum, asa). Just let me say one thing. – Go on (Yes, say it).
6. Ա՛ն այս գիրքը, (կարդալ, կարդա՛) հետաքրքիր է:	Ar'ays girը (k'artal, k'arta). Het'akrkr e. Take this book and read it. It's interesting.
7. Ժամը հինգին ինձ մոտ (լիներ, եղի՛ր) գործ կա:	Zhamը hingin indz mot' (liner, yeghir), gorts k'a. Be at my place at five. There's work to do.
8. Ծուտ (անի, արա՛) ուշանում ենք, թղթերս բե՛ր:	Shut' (ani, ara) ushanum enk, tըkhterըs ber. Hurry up, we're late. Bring my papers.
9. (Տե՛ս, տեսնել) անձրև է գալիս:	(T'es, t'esni) andzrev e galis. Look, it's raining.
10. Խնդրում եմ առաջ (անցե՛ք, անցներ):	Khըntrum em ar'ach (antsek, antsner). Please move forward.

New Vocabulary

բերել / berel – to bring	հանվել / hanvel – to undress
հաշվել / hashvel – to count	վիճել / vidg'el – to argue
պատվիրել / p'at'virel – to order	զգուշացնել / zըgushatsnel – to warn
վճարել / vըdg'arel – to pay	բացակայել / batsak'ayel – to be absent
կատարել / k'at'arel – to carry out, to do, fulfill	տաքսի ծառայություն / taksi ts'ar'ayutyun taxi service
զբաղվել / zըrbaghvel – to be occupied with	վայելել / vayeel – to enjoy
նայել / nayel – to look	բջջային հեռախոս / ԲրժճԳԳԻՅԻՆ mobile phone
փակել / pak'el – to close	ճշմարտություն / dg'ըshmart'utyun – truth
փնտրել / pըnt'rel – to search/ to look for	համերգ / hamerg – concert
մտածել / mըt'atsel – to think of, about	ավստե / apse – plate
լռել / lըr'el – to keep silent	գդալ / gըdal – spoon
մասնակցել / masnak'tsel – to participate	վտանգավոր / vըt'angavor – dangerous
կազմակերպել / k'azmak'erp'el – to organize, arrange	հանգիստ / hangist' – calm, quiet
կռահել / k'ըr'ahel – to guess	երաժշտություն / yerazhըsht'utyun – music
կասկածել / k'ask'ats'el – to doubt	ցուցահանդես / tsutsahandes – exhibition

Challenge: Make up sentences with the new vocabulary.

☞ SPEAKING: Տաքսի պատվիրել: T'aksi p'at'virel. Ordering a Taxi

- Ալո, բարև ձեզ, տաքսի ծառայությունի՞ց է: Alo, barev dzez, t'aksi ts'ar'ayutyunits e?	- Hello, is this the taxi service?
= Այ՛ն: Ayo.	= Yes.
- Ուզում եմ տաքսի պատվիրել: Uzum em t'aksi p'at'virel.	- I want to order a taxi. (I would like a taxi).
= Ո՞ւր եք ուզում գնալ: Ur ek uzum gernal?	= Where would you like to go?
- Վերնիսաժ: Vernisazh.	- Vernisazh.
= Եղավ: Ասացե՛ք ձեր հասցեն և հեռախոսի համարը: Yeghav. Asatsek dzer hastsen yev her'akhosi hamar.	= OK. Say your address and telephone number.
- Իմ հասցեն է՝ ____, հեռախոսի համարն է ____ : Im hastsen e ____, her'akhosi hamarn e ____.	- My address is _____. My telephone number is _____.
= Շատ լավ, տաքսին կգա 5 րոպեից: Shat' lav, t'aksin k'rga hing rop'eits.	= Very well, the taxi will come in 5 minutes.
- Շնորհակալություն: Տեսություն: Shrnorhak'alutyun. Tsr't'esutyun.	- Thanks. Goodbye.

- Ես ուզում եմ տաքսի պատվիրել: Yes uzum em t'aksi p'at'virel.	- I want to order a taxi.
= Ու՞ր եք ուզում գնալ: Ur ek uzum gernal?	= Where would you like to go?
- Մաշտոցի պողոտայից Կոմիտաս: Mashtotsi p'oghot'ayits K'omit'as.	- From Mashtots Avenue to Komitas.
= Բարի: Տաքսին կլինի 5 րոպեից: Shat' bari. T'aksin k'rlini 5 rop'eits.	= OK. The taxi will be there in 5 minutes.
- Ասացե՛ք ձեր հեռախոսի համարը և հասցեն: Asatsek zer her'akosi hamar yev hastsen.	- What is your phone number and address?
= (քիչ անց) տաքսին տեղում է: (kich ants) taksin t'eghum e.	= (a bit later) The taxi has arrived.
- Խնդրում եմ ինձ տարեք Կոմիտասի շուկա: Khnrtrum em indz t'arek Komitasi shuk'a.	- Could you please take me to Komitas market?
= (վերջում) Ինչքա՞ն պետք է վճարեմ: (verchum) Inchkan p'et'k e vrdg'arem?	= (in the end) How much shall I pay?

- Բարև ձեզ: Տաքսին ազա՞տ է: Barev dzez. T'aksin azat' e?	- Hello. Is this taxi free/available?
= Խնդրում եմ տարեք ինձ օդանավակայան, ես ուշանում եմ քեիչքից: Khnrtrum em t'arek indz otanavak'ayan, yes ushanum em tpr'ichkits.	= Please take me to the airport, I'm late.

Proverbs of the Lesson

⇒ Ոտքերդ վերձակիդ չափով մեկնի՛ր:
Vot'kerjd vermak'id chapov mek'nir.
*Stretch your legs according to the coverlet (lit.)
Cut your coat according to your cloth.*

⇒ Խմածդ աղբյուրին քար մի՛ գցիր:
Khdmats'rd akhp'yurin kar mi gtsir.
Never cast dirt into the well from which you drink.

Lesson 15 ⇒ Դաս տասնհինգերորդ

▶ *Imperative Mood: Derivative & Causative verbs* ▶ *Transportation Vocabulary* ▶ *“In a Foreign City”* ▶ *“Asking for Directions”* ▶ *Proverbs*

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs - ան(-an)(al)

- ✓ Derivative verbs -ան (-an) are made imperative by changing the -անալ (-anal) ending with ացիր (atsir) and ացեք (atsek).
- ✓ The negative imperative is formed by adding negative particle մի (mi) to the affirmative.

Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
	անալ (anal)⇒ ացիր (atsir)	անալ (anal)⇒ ացեք (atsek)	մի' (mi) + Sing. Affirmative	մի' (mi) + Plural Affirmative
հասկանալ / hask'anal <i>to understand</i>	հասկացիր hask'atsir	հասկացեք hask'atsek	մի' հասկացիր mi hask'atsir	մի' հասկացեք mi hask'atsek
ամուսնանալ / amusnanal <i>to get married</i>				
իմանալ / imanal <i>to know, to be aware</i>				
ծանձրանալ / dzandzranal <i>to get bored</i>				
խոստանալ / khost'anal <i>to promise</i>				
զայրանալ / zayranal <i>to get angry</i>				
հիվանդանալ / hivandanal <i>to get sick</i>				
առողջանալ / ar'okhchanal <i>to get well, to recover</i>				
գողանալ / goghanal <i>to steal</i>				
բարձրանալ / bartsranal <i>to rise, to climb, to get on</i> <i>(e.g. a transport)</i>				
ուրախանալ / urakhanal <i>to be glad, happy</i>				
ուշանալ / ushanal <i>to be late</i>				

Challenge: Conjugate the verbs above in the imperative mood and make up sentences.

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs -են, -ն, -չ (-en, -n, ch)

Derivative Verbs -են (en) are made imperative by changing the -ենալ (-enal) ending to -եցիր (-etsir) and -ացեք (-atsek). The negative imperative is formed by adding negative particle մի (mi) to the affirmative.				
Derivative են (en) verbs				
կամենալ / k'amenal <i>to want, like, intend</i>	կամեցիր k'ametsir	կամեցեք k'ametsek	մի՛ կամեցիր mi k'ametsir	մի՛ կամեցեք mi k'ametsek
վախենալ / vakhenal <i>to be afraid of</i>				
մոտենալ / mot'enal <i>to approach</i>				
ունենալ / unenal <i>to have</i>				
Derivative Verbs -ն (-n) and -չ (-ch) are made imperative by dropping the affixes -ն (-n), -չ (-ch) and changing the ending -ել (-el) with -իր (-ir) for the singular and -եք (-ek) for the plural imperative.				
Derivative ն (n) verbs				
իջնել / ichnel <i>to go down, get off</i>	իջիր ichir	իջեք ichek	մի՛ իջիր mi ichir	մի՛ իջեք mi ichek
ընկնել / ընկ'nel <i>to fall, to drop</i>				
հասնել / hasnel <i>to reach, to get</i>				
գտնել / քո՛նել <i>to find</i>				
մտնել / մո՛ւնել <i>to enter, go (in, into)</i>				
ընկնել / ընկ'nel <i>to fall, to drop</i>				
Derivative -չ (ch) verbs				
դիպչել / dip'chel <i>to touch</i>	դիպիր dip'ir	դիպեք dip'ek	մի՛ դիպիր mi dip'ir	մի՛ դիպեք mi dip'ek
կպչել / k'ըր'chel <i>to stick, to cling</i>				
սառչել / sar'chel <i>to freeze</i>				
փախչել / p'akhchel <i>to run away</i>				
թռչել / տր'chel <i>to fly</i>				
կորչել / k'orchel <i>to get lost, vanish, disappear</i>				

Proverbs of the Lesson

Կամենալը կարենալ է: Kamenalը k'arenal e.
 Where there is a will, there is a way.

Գետը չմտած մի՛ բռնիկանա: Get'ը chmrt'ats' mi bobik'ana.
 Don't cross the bridge till you come to it.

☞ GRAMMAR: Spotlight on Imperative (Causative Verbs) (see Appendix 12)

Causative Verbs are made imperative by changing the causative affix ն (n) to ր (r) and adding ու (u). The negative imperative is formed by adding the negative particle մի (mi) to the affirmative.				
Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
Causative Verbs -ացն, -եցն, -ցն (atsըն, etsըն, tsըն)	ացն ⇒ ացր + ու atsըն ⇒ atsըր + u եցն ⇒ եցր + ու etsըն ⇒ etsըր + u ցն ⇒ ցր + ու tsըն ⇒ tsըր + u	ացն ⇒ ացր + եք atsըն ⇒ atsըր + ek եցն ⇒ եցր + եք etsըն ⇒ etsըր + ek ցն ⇒ ցր + եք tsըն ⇒ tsըր + ek	մի (mi – don't) + Sing. Affirmative	մի (mi – don't) + Plural Affirmative
հասցնել / hastsընել <i>to manage</i>	հասցրու hastsըրու	հասցրեք hastsըրեք	մի՛ հասցրու mi hastsըրու	մի՛ հասցրեք mi hastsըրեք
արթնացնել artnatsnel <i>wake up, wake</i>				
զբաղեցնել zrbaghetsnel <i>to occupy, entertain</i>				
միացնել miatsnel <i>to switch on</i>				
զգուշացնել zrgushatsnel <i>to warn</i>				
սովորեցնել sovoretsnel <i>to teach</i>				

Remember:

հարցնել*** / hartsընել <i>to ask a question</i>	
լցնել*** / lqtsnel <i>to fill, to pour</i>	
կորցնել*** / k'ortsընել <i>to lose, miss, forfeit</i>	
վերցնել*** / verttsընել <i>to take, pick up, carry</i>	
These four verbs are simple verbs, but are conjugated like causative verbs.	

Examples

1. Մոտեցի՛ր ինձ, Անուշ: Mot'etsir indz, Anush.	Come to me, Anush. Approach me, Anush.
2. Բարձրացի՛ր ավտոբուս, ուշանում ենք: Bartsratsir avt'obus, ushanum enk.	Get on the bus, we are late.
3. Չեռացի՛ր և մոռացի՛ր ինձ, չեմ ուզում քեզ տեսնել այլևս: Her'atsir yev mor'atsir indz, chem uzum kez t'esnel aylevrs.	Leave me alone and forget me, I don't want to see you anymore.
4. Մի՛ հիշեցրեք այդ մասին, հաճելի չէ: Mi hishetsrek ayd masin, hadg'eli che.	Don't remind me about that, it's not nice.

✎ WRITING: EXERCISES

Exercise 1: Translate. What are the infinitives of the following verbs and what do they mean?

1.	ամուսնացի՛ր / amusnatsir	ամուսնանալ (amusnanał)	to be married
2.	հանգստացե՛ք / hangst'atsek		
3.	հեռացե՛ք / her'atsek		
4.	վախեցե՛ք / vakhetsék		
5.	ճանաչի՛ր / dg'anachir		
6.	հանդիպե՛ք / handip'ek		
7.	սովորի՛ր / sovorir		
8.	աշխատե՛ք / ashkhat'ek		
9.	մոտեցի՛ր / mot'etsir		
10.	հիշեցրե՛ք / hishetsrek		
11.	մոռացի՛ր / mor'atsir		
12.	ծանոթացի՛ր / ts'anotatsir		

Exercise 2: Choose the appropriate word from the brackets.

1.	Վարորդ, շուկայի մոտ (կանգնի՛ր, կանգնե՛ք):	Varort, shuk'ayi mot' (k'angnir, k'angnek). <i>Driver, stop near the market.</i>
2.	Մի՛ (հանվիր, հանվել), մի րոպեից գնում եմք:	Mi (hanvir, hanvel) mi rop'eits gnum enk. <i>Don't take off your coat, we're leaving in a minute.</i>
3.	(Հանգստացի՛ր, հանգստանար), լաց մի՛ եղիր:	(Hangstatsir, hangst'anar), lats mi yeghir. <i>Calm down, don't cry.</i>
4.	Ես մոռացել եմ Անահիտի հեռախոսի համարը, խնդրում եմ ինձ (հիշեցրո՛ւ, հիշեցնում):	Yes mor'atsel em Anahit'i her'akhosi hamar, khntrum em indz (hishetsru, hishetsnum). <i>I've forgotten Anahit's number, please remind me.</i>
5.	(Վերջացնի, վերջացրո՛ւ), մի սկսիր, վիճելու ցանկություն չունեմ:	(Verchatsni, verchatsru), mi shk'sir, vidg'elu tsank'utyun chunem. <i>Don't start, I don't want to argue.</i>
6.	Արի ինձ (օգնի՛ր, օգնել), այս գործը դժվար է:	Ari indz (oknir, oknel), ays gorts'ը dzhvar e. <i>Come and help me, this is a difficult job.</i>
7.	Ինձ (զգուշացնում, զգուշացրո՛ւ), երբ տեղ հասնենք:	Indz (zgushatsnum, zgushatsru), yerp t'eghir hasnenk. <i>Please let me know when we get there.</i>
8.	Հեռուստացույցը մի՛ (միացրու, միանալ), արդեն ուշ է:	Her'ust'atsuytsը mi (miatsru, mianal), arten ush e. <i>Turn off the TV, it's already late.</i>

Proverbs of the Lesson

- ⇒ Քնած առյուծին մի՛ արթնացրու: Kpnats' ar'yuts'in mi arnatsru.
Don't trouble trouble until trouble troubles you. = Let sleeping dogs lie.
(Wake not a sleeping lion).
- ⇒ Մի՛ ունեցիր հարյուր դահեկան, ունեցիր երկու բարեկամ:
Mi unetsir haryur dahék'an, unetsir yerku barek'am.
A friend in court is better than a penny in purse.
- ⇒ Քիչ խոսի՛ր, շատ լսի՛ր: Kich khosir, shat' lpsir.
Keep your mouth shut and your ears open.

Exercise 3: Choose the appropriate word from the brackets.

- Challenge: a) Make the following verbs imperative.
b) Use them in sentences on your own.*

1. (Հիշեցրու՛, հիշեցրել) ինձ այդ մասին վաղը:	(Hishetsru, hishetsrel) indz ayd masin vaghլ. <i>Remind me about that tomorrow.</i>
2. Խնդրում եմ (արթնացրե՛ք, արթնացրել) ինձ առավոտյան ժամը յոթին:	Khըntrum em (artnatsrek, artnatsrel) indz ar'avot'yan zhamլ yotin. <i>Please wake me up at 7 o'clock in the morning.</i>
3. (Մի՛ բարկացրեք, բարկացնեն) ինձ:	(Mi bark'atsrek, bark'atsnen) indz. <i>Don't make me angry.</i>
4. (Վերջացնել, վերջացրե՛ք) աշխատանքը, արդեն ուշ է:	(Verchatsnel, vercatsrek) ashkhat'ankլ, ush e arten. <i>Finish the work, it's already late.</i>
5. (Հարցրե՛ք, հարցրու՛) Միքայելին այդ մասին:	(Hartsըrek, hartsըru) Mikayelin ayd masin. <i>Ask Mikayel about that.</i>
6. (Վերցնել, վերցրու՛) Մարալի տետրը, Բարսեղ և տուր ինձ:	(Vertspnel, vertspru) Marali t'et'ըլ, Barsegh yev t'ur indz. <i>Barsegh, take Maral's copybook and give it to me.</i>
7. (Բարձրացրու՛, բարձրացնել) հատակից գդալը, խնդրում եմ:	(Bartsratsru, bartsratsnel) hat'ak'its ցըdalլ, khըntrum em. <i>Pick up the spoon from the floor, please.</i>

Infinitive	Singular Affirmative	Singular Negative	Plural Affirmative	Plural Negative
հասկանալ / hask'anal <i>to understand</i>				
մոռանալ / mor'anal <i>to forget</i>				
ուրախանալ / urakhanal <i>to be glad, happy</i>				
զվարճանալ / zըvardg'anal <i>to enjoy oneself</i>				
հանգստանալ hangըst'anal – <i>to rest</i>				
ամուսնանալ / amusnanal <i>to get married</i>				
ցանկանալ / t sank'anal <i>to wish</i>				
հեռանալ / her'anal <i>to leave, move (off)</i>				
արթնանալ / artnanal <i>to wake up</i>				
գողանալ / goghanal <i>to steal, to pilfer, to pinch</i>				
զարմանալ / zarmanal <i>to wonder, to be surprised</i>				
զգուշանալ / zըgushanal <i>to beware, be careful</i>				
ծանոթանալ / ts'anotanal <i>to get acquainted</i>				

**Ծ SPEAKING: Տրանսպորտ: T'ransp'ort. Transportation.
New Vocabulary and Phrases**

Means of Transportation	Directions
ավտոբուս / avt'obus – bus	առաջ / ar'ach – in front of, before, ahead
երթուղային տաքսի / yertughayin t'aksi <i>minibus</i>	հետև / het'ev – behind
նավ / nav – ship	մոտ / mot' – near, close, by, next to, approximately
ձոպանուղի / dg'op'anughi – ski lift	
տաքսի / t'axi – taxi	դիմաց / dimats – opposite, across from
տրոլեյբուս / t'rolleybus – trolleybus	կողք / k'oghk – side
մետրո / met'ro – metro	վերև / verev – top, up
ավտոմեքենա / մեքենա avt'omek'ena / mekena – car	մոտակայք(ում) / mot'ak'aykum (in the) neighbourhood, in the vicinity
ինքնաթիռ / inknatir' – airplane	ներքև / nerkev – down, below, beneath
գնացք / grnatsk – train	հեռու / her'u – far
հեծանիվ / hets'aniv – bicycle	ուղիղ / ughigh – straight
Places	
բակ / bak' – yard, courtyard	աջ / ach – right
պողոտա / p'oghot'a – avenue	ձախ / dzakh – left
խաչմերուկ / khachmeruk' <i>intersection, crossroads</i>	մինչև / minchev – up to, as far as
կանգառ / k'angar' – bus stop	դիմացի մայթին / dimatsi maytin <i>opposite, across the street</i>
հասարակական տրանսպորտ hasarak'ak'an t'gransp'ort' <i>public transportation</i>	մայթ / mayt – pavement
կայարան / k'ayaran – station	մեքենայի վարձույթ / mekenayi vartsuyt <i>rental car service</i>
մետրոյի կայարան / met'royi k'ayaran <i>metro station</i>	մեքենա վարել / mekena varel – to drive a vehicle
	Verbs
վարսավիրանոց / varsaviranots <i>hairdressing salon</i>	*նստել ավտոբուս / տաքսի nrst'el avt'obus / t'aksi <i>to take a bus / taxi</i>
դեղատուն / deghat'un <i>drugstore, pharmacy</i>	*իջնել ավտոբուսից / տաքսուց ichnel avt'obusits' / t'aksuts <i>to get get off a bus / out of a taxi</i>
հրապարակ / hrap'arak' – square	կանգնել / k'angnel – to stand / stop
հյուրանոց / hyuranots' – hotel	վճարել / vrdg'arel – to pay
համալսարան / hamalsaran – university	ստանալ / sprt'anal – to get, receive
Others	
վարորդ / varort – driver	փոխանցել / pokhants'el – to pass
տոմս / t'oms – ticket	բարձրանալ / bartsranal – to get on
լուսակիր / lusak'ir – traffic light	հասնել / hasnel – to get, reach
խցանում / khrts'anum – traffic jam	թեքվել / tekvel – to turn
երթևեկություն / yertevk'utyun – traffic	ճանփորդել / g'amportel – to travel
ուղևոր / ughevor – passenger	տեսնել / t'esnel – to see
	նայել / nayel – to look
	կորցնել / k'ortsnel – to lose

Challenge: Make up sentences with the new vocabulary above.

☞ SPEAKING: **Ճանապարհի հարցնել:** Dg'anap'ar hartsgnel.

Asking for Directions.

- Ներեցե՛ք, չե՞ք ասի, ինչպե՞ս գնամ Հանրապետության հրապարակ: Neretsek, chek asi inchp'es grnam Hanrap'et'utyan hrap'arak'.	- Excuse me, could you tell me how to get to Republic Square?
= Գնացե՛ք ուղիղ մինչև առաջին խաչմերուկը, հետո թեքվե՛ք աջ: 100 մետրից կհասնեք հրապարակ: Gրnatsek ughigh minchev ar'achin khachmeruk'ը, het'o tekvek ach. Mi 100 /haryur/ met'ըr its k'ըhasnek hrap'arak'.	- Go straight to the first intersection, then turn to the right. After 100 meters you will reach the square.
- Ներեցե՛ք, իսկ «Մոսկվա» կինոթատրոնը շա՞տ է հեռու: Neretsek, isk' "Mosk'va" kinotat'ronը shat' e her'u?	- And is the Moscow Cinema far from here?
= Հանրապետության հրապարակից Աբովյան փողոցով ուղիղ կբարձրանաք «Մոսկվա» կինոթատրոն: Hanrap'et'utyan hrap'arak'its Abovyan poghotsov ughigh k'ըbartsranak "Mosk'va" k'inotat'ron.	- Go straight from Republic Square and you will reach Moscow Cinema.
- Շնորհակալություն: Shnorhak'alutyun.	- Thank you.

- Ներողություն, որտե՞ղ է հինգ համարի ավտոբուսի կանգառը: Neroghutyun, vort'egh e hing hamari avt'obusi k'angar'ը.	- Excuse me, where is the #5 bus stop?
= Մետրոյի մոտ: Met'royi mot'.	= Near the metro.
- Շնորհակալություն: Երրորդ համարը գնո՞ւմ է մինչև համալսարան: Shnorhak'alutyun. Yerort hamarը gnum e minchev hamalsaran?	- Thanks. Does # 3 go to the university?
= Այո, գնում է: Ayo, gnum e.	= Yes, it does.

- Ներողություն, ես ուզում եմ համալսարանի մոտ իջնել: Չե՞ք ասի, երբ պիտի իջնեմ: Neroghutyun, yes uzum em hamalsarani mot' ichnel. Chek asi yerp p'it'I ichnem?	- Excuse me, I want to get off at the university. Could you please tell me when I should get off?
= Երկու կանգառ հետո: Ես ձեզ կզգուշացնեմ, երբ այնտեղ հասնեմք: Yerk'u k'angar' het'o. Yes dzez k'ըzgushatsnem, yerp aynt'egh hasnenk.	= In two stops. I will tell you when we get there.
- Շնորհակալություն: Shnorhak'alutyun.	- Thank you.

- Ներեցեք, ես կորցրել եմ ճանապարհը: Ե՞նչո՞ւ եմ գնում համալսարան: Neretsek, yes k'ortsըrel em dg'anap'արը?	- Excuse me, I have lost my way. Am I going the right way to the university?
= Ո՛չ, ճիշտ չե՞ք գնում: Գնացեք երկու կանգառ, հետո խաչմերուկից թեքվեք ձախ, ապա աջ: Աջ կողմում համալսարանն է: Voch, dg'isht' chek gnum. Gրnatsek erk'u k'angar', het'o khachmeruk'its tekvek dzakh, ap'a ach. Ach k'oghmun hamalsarann e.	= No. You aren't going the right way. Pass 2 bus stops, then turn left from the intersection, then right. On your right you will find the university.
- Շատ շնորհակալություն: Shat' shnorak'alutyun.	- Thank you very much.
= Հաջողություն: Hadgoghutyun.	= Good luck.

- Չե՞ք ասի որտե՞ղ է մոտակա մթերային խանութը: Chek asi vort'egh e mot'ak'a mpterayin khanutը.	- Could you tell me where the nearest grocery store is?
= 2 քայլի վրա է, ոտքով քայլեք մինչև այս շենքի վերջը: 2 (yerk'u) kayli vրa e. Vot'kov kaylek minchev ays shenki verchը.	= 2 steps away. Walk to the end of this building.

Անժանոթ քաղաքում: Ants' anot kaghakum. In a Foreign City.

Study the phrases and sentences.

Ներեցե՛ք, որտե՞ղ է մետրոյի կայարանը: Neretsek, chek asi vort'egh e met'royi k'ayaranr?	Excuse me, would you tell me where the metro station is?
Ինչպե՞ս կարելի է այնտեղ գնալ: Inchp'es k'areli e aynt'egh ggnal?	How can I get there
Ես ճի՞շտ եմ գնում: Yes dg'isht' em gnum?	Am I going the right way?
Կարո՞ղ եմ ոտքով հասնել: Karogh em vot'kov hasnel?	Can I walk there? Can I get there on foot?
Մոտավորապես քանի՞ րոպեի ճանապարհ է այստեղից: Mot'avorap'es kani rop'ei dg'anap'ar e ayst'eghits?	Approximately how many minutes' walk is it from here?
Տաքսի, ազա՞տ եք: Խնդրում եմ հասցրե՛ք ինձ հյուրանոց: T'aksi, azat' ek, khntrum em hastsrek indz hyuranots?	Taxi! Are you free? Please take me to the hotel.
Ներեցե՛ք, օպերա / _____ / հասնո՞ւմ եք: Neretsek, opera / _____ / hasnum ek?	Excuse me, do you go to the Opera / _____ / ?
Թույլ տվե՛ք բարձրանալ / իջնել: Tuyl t'rvak bartsranal / ichnel.	Let me get on/off.
Խնդրում եմ փոխանցե՛ք դրամը: Khntrum em pokhants'ek dramr.	Please, pass the money.
2 տոմս ստացե՛ք, խնդրում եմ: 2 (yerk'u) t'oms s'tatsek, khntrum em.	Take (the money for) 2 tickets, please.
Խնդրում եմ չհասած խաչմերուկ կանգնե՛ք / խաչմերուկը անցե՛ք, կանգնե՛ք / կանգառում կանգնե՛ք: Khntrum em chphasats' kachmeruk' k'angnek khachmeruk'ri antsek, k'angnek/ k'angar'um k'angnek.	Please stop before the crossroad /after crossroad/ at the bus stop.
Այստեղ կանգնե՛ք խնդրում եմ: Ayst'egh k'angnek, khntrum em.	Stop here, please.
Ստացե՛ք դրամը: Spr'atsek dramr.	Take (lit: receive) the money, please.
Վերցրե՛ք մանրը: Vertsprek manri.	Take the change.

Challenge: Working in pairs, make up a conversation between a passenger and a driver using the words and phrases given above.

Questionnaire: Transportation

1.	Հասարակական ի՞նչ տրանսպորտ ես նստում Հայաստանում: Hasarak'ak'an inch t'ransp'ort' es nst'el Hayast'anum?	<i>What public transportation do you use in Armenia?</i>
2.	Ո՞ր տրանսպորտն ես նախընտրում Հայաստանում: Vor t'ransp'ort'n es nakhntr'um Hayast'anum?	<i>What kind of transportation do you prefer in Armenia?</i>
3.	Քո երկրում ո՞ր տրանսպորտից եմ մարդիկ ավելի շատ օգտվում: Ko yerk'rum vor t'ransp'ort'its en martik' aveli shat' ogt'rvum?	<i>What kind of transportation do you use in your country?</i>
4.	Ի՞նչ արժե մետրոյի / ավտոբուսի տոմսը քո երկրում: Inch arzhe met'royi / avt'obusi t'omsr ko yerk'rum?	<i>How much is the fare for the metro/bus?</i>
5.	Մեքենա վարո՞ւմ ես: Mekena varum es?	<i>Do you drive?</i>
6.	Ի՞նչ մեքենա ես նախընտրում վարել և ինչո՞ւ: Inch mekena es nakhntr'um varel yev inchu?	<i>What kind of car do you prefer to drive and why?</i>

Lesson 16 ⇒ Դաս տասնվեցերորդ

▶ *Food Vocabulary: Verbs, Adjectives, Other* ▶ *Ordering at a Café*

▶ *Adjective: Degrees of Comparison:*

☐ **Food Vocabulary: Verbs, Adjectives, Others**

Բայեր / Bayer – Verbs	Ածական անուն / Ats'akan anun – Adjective
գնել / gnel – to buy	թարմ / tarm – fresh
առնել / ar'nel – to buy, to take	հին / hin – not fresh, old
վճարել / vpdg'arel – to pay	տաքացրած / t'akatsrats' – heated
պատվիրել / p'at'virel – to order	սառեցրած / sar'etsrats' – frozen
մատուցել / mat'utsel – to serve	աղացած / aghatsats' – minced
ուտել / ut'el – to eat	թխած / trkhats' – baked
սնվել / snvel – to eat	եփած / yepats' – cooked
ճաշել / dg'ashel – to dine, have dinner	խորոված / khorovats' – barbecued
նախաճաշել / nakhadg'ashel to have breakfast	պահածոյացված / p'ahats'oyatsvats' canned, tinned
ընթրել / rntrel – to have supper	լցոնած / lrtsonats' – stuffed
հյուրասիրել / hyurasirel – to treat, to serve	անորակ / anorak' – bad, spoiled
ճաշակել / dg'ashak'el – to taste	թանկ / t'ank – expensive
համտեսել / ham'tesel – to taste	էժան / ezhan – cheap
հրավիրել / hpravirel – to invite	համեղ / hamegh – tasty
նախընտրել / nakhrnt'arel – to prefer	անհամ / anham – tasteless
սեղան գցել / seghan grtsel – to set table	քաղցր / kaghtsr – sweet
ճաշ պատրաստել / dgash p'at'rast'el – to cook	կծու / k'rts'u – hot, spicy
օգտագործել / ogt'agorts'el – to use	դառը / dar'ը – bitter
ավելացնել / avelatsnel – to add, increase, enlarge	հում / hum – raw
խմել / khrmel – to drink	կիսահում / k'isahum – half-cooked
կշտանալ / k'rsht'anal – to be full	աղի / aghi – salty
սովածանալ / sovats'anal – to get hungry	անալի / anali – unsalted
էժանացնել / ezhanatsnel – to lower the price	հյութալի / hyutali – juicy
թանկացնել / tank'atsnel – to raise the price	առը / sar'ը – cold, (drink or food)
վայելել / vayeel – to enjoy	տաք / t'ak – hot (drink or food)
վերցնել / vertsrnel – to take	առողջարար / օգտակար ուտելիք ar'okhcharar / ogt'ak'ar (ut'elik) – healthy food
վաճառել / vadg'ar'el – to sell	անօգտակար / վնասակար ուտելիք / anogt'ak'ar, vrnasak'ar utelik – junk food
սառեցնել / sar'etsnel – to cool (off)	
տաքացնել / t'akatsnel – to heat	
Բառեր և բառակապակցություններ Words and Combinations	
ուտելիք / ut'elik – food, meal, edible things	արևելյան խոհանոց / arevelyan khohanots Eastern cuisine
ճաշատեսակ / dg'ashat'esak' – dish	ազգային խոհանոց / azgayin khohanots national cuisine
ճաշացանկ / dg'ashatsank' – menu	
պատվեր / p'at'ver – order	
տարբեր տեսակի / t'arber t'esak'i all kinds / type	ազգային ճաշատեսակ / azgayin dg'shat'esak' – national food / dish
մատուցողուհի / mat'utsoghui – waitress	խորտիկ (նախուտեստ) / khort'ik' (nakhut'est') – appetizer
ճաշկերույթ / dg'ashk'eruyt – dinner party,	աղանդեր / aghander – dessert
խորտկարան / khort'k'aran – snack bar	բաժին / bazhin – portion
ճաշարան / dg'asharan – canteen, cafeteria	սառույց / sar'uys – ice
ռեստորան / r'est'oran – restaurant	կտոր / k'rt'or – piece
թեյարան / teyaran – teahouse	

Challenge 1: Make up sentences with the food vocabulary.

Challenge 2: What do you enjoy from the list below? Write about your eating habits.

1.	դրսում ճաշել, սնվել / dṙsum dg'ashel, sṙnvel	to eat out
2.	ճաշ պատրաստել / dgash p'at'rast'el	to cook a meal
3.	ռեստորանում ճաշել / r'est'orandum dg'ashel	to eat at a restaurant
4.	սեղան զգել / seghan gṙtsel	to set the table
5.	երեկույթի գնալ / yerek'uyti gṙnal	to go to a party
6.	պիկնիկի (զբոսախնջույթի) գնալ p'ik'nik'i (zṙbosakhrndguyki) gṙnal	to go on a picnic
7.	քեֆի գնալ / kefi gṙnal	to feast / to go to the party
8.	պատրաստի ուտելիք / p'at'rast'i ut'elik	ready – made food
9.	սառնցված մթերք / sar'etsvats' mṙterk	frozen food
10.	պահածոյացված մթերք / p'ahats'oyatsvats' mṙterk	canned, tinned food
11.	համեմված ուտելիք / hamemvats' ut'elik	spicy food
12.	ազգային կերակուր / azgayin k'erak'ur	national food
13.	արևելյան խոհանոց / arevelyan khohanots	Eastern cuisine
14.	չինական ուտելիք / chinak'an ut'elik	Chinese food

Cultural note:

Around the table Armenians usually drink toasts (**կենաց** / kenats). Toasts are suggested by the head of the table (**թամադա** / tamada – toast master), who is usually a man. (Here are some toasts)

⇒ չե՛ր կենացը (Քո)	dzer(ko) k'enatsṙ	to your health!
⇒ բարեկամ ուրբյան կենացը	barek'amutyān k'enatsṙ	to kinship!
⇒ խաղաղության կենացը	khaghaghutyān k'enatsṙ	to peace!
⇒ ընկերության կենացը	ṙnkerutyān k'enatsṙ	to friendship!
⇒ ընտանիքի կենացը	ṙnt'aniki k'enatsṙ	to family!
⇒ Տնօրենների կենացը	tsnoghneri k'enatsṙ	to parents!

Word – building

հյուր	⇒ հյուր	⇒ hyur	⇒ guest = (noun)
հյուրանոց	⇒ հյուրանոց	⇒ hyuranots	⇒ hotel = (noun)
հյուրասեր	⇒ հյուրասեր	⇒ hyuraser	⇒ hospitable = (adjective)
հյուրընկալ	⇒ հյուրընկալ	⇒ hyurṙnk'al	⇒ hospitable, host = (adjective)
հյուրասիրել	⇒ հյուրասիրել	⇒ hyurasirel	⇒ to treat, to serve = (verb)
հյուրընկալել	⇒ հյուրընկալել	⇒ hyurṙnk'alel	⇒ to host, receive guests = (verb)

Treat people / Offer people food and drink

Յյուրասիրվե՛ք	⇒ հյուրասիրվե՛ք	⇒ hyurasirvek	⇒ Help yourself!
Անու՛շ արեք	⇒ Անու՛շ արե՛ք	⇒ anush arek	⇒ Help yourself!
Համտեսե՛ք	⇒ համտեսե՛ք	⇒ hamt'esek	⇒ Taste!
Կերե՛ք / Խմե՛ք	⇒ կերե՛ք / խմե՛ք	⇒ k'erek / khṙmek	⇒ Eat! Drink!
Բարի՛ ախորժակ	⇒ Բարի՛ ախորժակ	⇒ bari akhorzhak'	⇒ Enjoy your meal!

**Ծ SPEAKING: Սրճարանում պատվիրել: Srdg'aranum p'at'virel.
Ordering at Café.**

Բարև Ձեզ: Ի՞նչ կցանկանայիք պատվիրել: Barev dzez, inch kptsank'anayik p'at'virel? What would you like to order?	
Խնդրում եմ բերեք ճաշացանկը (մենյուն): Khpntrum em berek dg'ashatsank'ը (menyun).	Please bring the menu.
Խնդրում եմ մեկ գավաթ սուրճ բերեք: Khpntrum em mek' gavat surdg' berek.	Please bring a cup of coffee.
Սև սուրճ, լուծվող սուրճ, սուրճը կաթով, թե՞ առանց կաթի: Sev surdg'? Luts'vogh surdg'? Surdg'ը k'atov te ar'ants k'ati?	Black coffee, instant coffee, coffee with milk or without milk?
Խնդրում եմ մեկ բաժակ թեյ բերեք: Khpntrum em mek' bazhak' tey berek'.	Please bring one cup of tea.
Տա՞ք, թե՞ սառը թեյ: T'ak, te sar'ը tey?	Hot or iced tea?
Խնդրում եմ մեկ շիշ գինի բերեք: Khpntrum em mek' shish gini berek.	Bring a bottle of wine, please.
Ի՞նչ եք նախընտրում չոր, քաղցր, թե՞ կիսաքաղցր: Inch ek nakhpntrum? Chor? Kaghtsըr? Te k'isakaghtsըr?	What do you prefer: dry, sweet or semisweet?
Խնդրում եմ երեք բաժակ հյութ բերեք: Khpntrum em yerek bazhak' hyut berek.	Please bring three glasses of juice.
Սառույցով, թե՞ առանց սառույցի: Sar'uytsov te ar'ants sar'uytsi?	With or without ice?
Խնդրում եմ կաղամբով աղցան բերեք: Khpntrum em k'aghambov aghtsan berek.	Please bring me a cabbage salad.
Խնդրում եմ հինգ լահմաձոց և հինգ սառը թան բերեք: Khpntrum em hing lahmado and hing sar'ը tan berek.	Bring five lahmados and five cold tans, please.
Խնդրում եմ տաք համբուրգեր և չիզբուրգեր բերեք: Khpntrum em t'ak hamburger yev chizburger berek.	Bring a hot hamburger and a cheeseburger, please.
Խնդրում եմ երեք բաժին (խոզի, հավի, ձկան) խորոված բերեք: Khpntrum em yerek bazhin (khozi, havi, dzrk'an) khorovats' berek.	Please bring three portions of barbeque (pork, chicken, fish).
Խնդրում եմ երկու բաժին թփով տոլմա բերեք: Khpntrum em yer'k'u bazhin tըpov t'olma berek.	Bring two portions of dolma with grape leaves, please.
Խնդրում եմ մեկ բաժին կաղամբով տոլմա բերեք: Khpntrum em yer'k'u bazhin tըpov t'olma berek.	Please bring two portions of dolma with cabbage leaves.
Խնդրում եմ երկու ավստե թանապուր (սպաս) բերեք: Khpntrum em yer'k'u apse tanap'ur (sըp'as) berek.	Please bring two plates of yogurt soup (spas).
Խնդրում եմ մեկ կտոր թխվածք բերեք: Khpntrum em mek' k'ըt'or tըkhvats'k berek.	Please bring a piece of cake.
Խնդրում եմ շոկոլադե պաղպաղակ բերեք: Khpntrum em shok'olate paghpaghak' berek.	Please, bring a chocolate ice-cream.
Ամեն ինչ համեղ էր, շնորհակալություն: Amen inch hamegh er, shpnorak'alutyun. Everything was delicious, thank you.	
Խնդրում եմ հաշիվը բերեք: Khpntrum em hashivը berek. <i>Please bring the bill.</i>	

Challenge: Working in pairs, make up a conversation between a server and a diner using the words and phrases given above.

GRAMMAR NOTE: Spotlight on Adjectives: Degrees of Comparison

Adjectives in Armenian precede the nouns they refer to.

There are of comparison: positive, comparative and superlative.

- ✓ **The positive** form is the stem of an adjective.
e.g. շատ (shat' – much, many), հետաքրքիր (het'akrkrir – interesting)
 - ✓ **The comparative** degree is used when there are two objects or actions which are compared or contrasted.
In Armenian, comparisons are usually expressed by using **ավելի** (aveli – more) + adjective or **պակաս** (p'ak'as – less) + adjective.
a/ Comparison may be introduced by the usage of the word **քան** (kan).
e.g. **Ամերիկան ավելի մեծ է, քան Հայաստանը:** Amerik'an aveli mets' e, kan Hayast'anը.
America is bigger than Armenia.
b/ Comparisons may also appear in the ablative case.
e.g. **Ամերիկան Հայաստանից մեծ է:** Amerik'an Hayast'anits mets' e.
America is bigger than Armenia.
 - ✓ **The superlative** degree is used when more than two objects or actions are compared or contrasted. It is formed with the help of the prefix **ամենա-** (amena-) or the word **ամենից** (amenits – from all), which are the equivalents of the English ending – *est* (biggest) or *most* (most wonderful).
e.g. **երկար** (yerk'ar – long) ⇒ **ավելի երկար** (aveli yerk'ar – longer) ⇒ **ամենաերկար** (amenayerk'ar – longest) – **ամենից երկար** (amenits yerk'ar – the longest)
Some adjectives are made superlative with the suffix (**-սյուն**). This form of superlative formation is rarely used in colloquial speech. Very few adjectives can form the superlative degree with this ending.
e.g. **մեծ** (mets' – big) ⇒ **ավելի մեծ** (aveli mets' – bigger) ⇒ **մեծագույն** (mets'aguyun – the biggest)
լավ (lav – good) **ավելի լավ** (aveli lav – better) ⇒ **լավագույն** (lavaguyun – the best)
- Note:** The definite article is used with nouns modified by a superlative adjective.
e.g. **Իմ երկիրն ինձ համար աշխարհի ամենագեղեցիկ երկիրն է:**
Im yerk'irn indz hamar ashkhari amenageghetsik' yerk'irn e.
For me, my country is the most beautiful.

Examples

1.	Հայաստանը հարուստ մշակույթ ունեցող երկիր է: Hayast'anը harust' mpshak'uyt unetsogh yerk'ir e.	Armenia is a country with rich culture.
2.	Երևանը ավելի հին է, քան Հռոմը: Yerevanը aveli hin e, kan Hrr'omը.	Yerevan is older than Rome.
3.	Հայաստանում ամենուրեք կարող ես տեսնել հնագույն եկեղեցիներ: Hayast'anum amenurek k'arogh ek t'esnel hpnaguyun yek'eghetsiner.	In Armenia you can see ancient churches everywhere.

Proverbs of the Lesson

⇒ **Թանկից էժանը չկա:** Tank'its ezhanը chrk'a.

The cheapest is the dearest.

⇒ **Շորի նորն է լավ, բարեկամի հինը:**

Shori norn e lav, barek'ami hinը.

Old friends and old wine are the best.

✎ WRITING & SPEAKING:

Exercise 1: a) Write the comparative and superlative degrees of the following adjectives.

b) Use them in sentences of your own.

	Adjective	Comparative Degree	Superlative Degree
1.	երկար / yerk'ar – long	ավելի երկար aveli yerk'ar – longer	ամենաերկար amenayerk'ar – the longest
2.	կարճ / k'ardg' – short		
3.	հաստ /s hast' – thick		
4.	բարակ / barak' – thin		
5.	հարմար/ hamar – convenient, comfortable, suitable, proper		
6.	աղմկոտ / aghmk'ot' – noisy		
7.	խաղաղ / khaghagh – peaceful, quiet, still, calm		
8.	բարձր / bartsr – high, loud		
9.	ցածր / tsats' – low		
10.	հարուստ / harust' – rich		
11.	աղքատ / akhkat' – poor		
12.	համեղ / hamegh – tasty		
13.	անհամ / anham – tasteless		
14.	հետաքրքիր / het'akr'kir interesting		
15.	ծանձրալի/dzandzrali – boring		
16.	կարևոր / k'arevor – important		
17.	ուժեղ / uzhegh – strong		
18.	թույլ / tuyl – weak		
19.	հին / hin – old (applies to objects, not people)		
20.	նոր / nor – new		

Challenge 3: Work in groups: Make a detailed comparison

a) between two countries b) between two other things.

Challenge 4: Make up word combinations.

ծանձրալի / dzandzrali – boring	մատներ / mat'ner – fingers
աղքատ / aghkat' – poor	հագուստ / hakust' – clothes
կարևոր / k'arevor – important	երկիր / yerk'ir – country
խոշոր / khoshor – large, big, massive	բնություն / b'nutyun – nature
հնագույն / h'naguyn – ancient	տետր / t'et' – notebook
կարճ / k'ardg' – short, brief	բնավորություն / b'navorutyun – character
հարուստ / harust' – rich, wealthy	լեռներ / ler'ner – mountains
հին / hin – old	աշխատանք / ashkhat'ank – job
նոր / nor – new	պատմություն / p'at'mutyun – history, story
հաստ / hast' – thick	մարդ / mart – man, person
բարձր / bartsr – high, lofty, elevated	հանդիպում / handip'um – meeting
հետաքրքիր / het'akr'kir – interesting	քաղաքներ / kaghakner – cities, towns
ուժեղ / uzhegh – strong, mighty, powerful	ներկայացում / nerk'ayatsum – performance
դժվար / d'zhvar – difficult	կյանք / k'yank – life

Lesson 17 ⇒ Դաս տասնյոթերորդ

► *Food Vocabulary: Fruits, Vegetables, Meat, Dairy Products* ► *“In the Shop”*
 ► *“At the Market”* ► *“Exchanging Money”*

Food Vocabulary: Fruits, Vegetables, Other

Միրգ / mirk – Fruit	Բանջարեղեն / bandgareghen – Vegetables
ելակ / yelak' – strawberry	կանաչ լոբի / k'anach lobi – green beans
բալ / bal – cherry	սոխ / sokh – onion
բանան / banan – banana	ծնեբեկ / ts'rnebek' – asparagus
դեղծ / dekhts – peach	վարունգ / varung – cucumber
դդում / ddtum – pumpkin	չոր լոբի / chor lobi – dried bean
ազնվամորի / aznvamory – raspberry	բազուկ / bazuk' – beetroot, beet
Word-combinations and Armenian dishes	
անանաս / արքայախնձոր arkayakhrndzor (ananas) – pineapple	Ելակի մուրաբա / yelak'i muraba – strawberry preserve
չամիչ / chamich – raisin	ծիրանի չիր / dekhtsi chir – dried apricot
չոր մրգեր / chor mprker – dried fruits	տաքդեղ / t'akdegh – hot pepper
թուփ / tut – mulberry	տապակած կարտոֆիլ / t'ap'ak'ats' k'art'ofil – fried potato
պիստակ / p'ist'ak' – pistachio	ծիրանի քեմ / ts'irani dgem – apricot jam
գետնանուշ / get'nanush – peanut	խաշած ձու / khashats' dzu – boiled egg
չիր / chir – dried fruit	թթու կաղամբ / rptu k'aghamb – pickled cabbage
թխվածք / trkhvats'k – pastry	սառեցրած մրգեր / sar'etsrats' mprker – frozen fruits
պնդուկ / p'nduk' – hazelnut	բողկ / bokhk' – radish
ընկույզ / rnk'uyz – nut	ծաղկակաղամբ / ts'aghk'ak'aghamb – cauliflower
սեխ / sekh – melon	սխտոր / spkht'or – garlic
սալոր / salor – plum	ամառային աղցան / amar'ayin aghsan – summer salad
խաղող / khaghogh – grapes	գազար / gazar – carrot
խմորեղեն / khmoreghen – pastry	կանաչ սոխ / k'anach sokh – green onion
խնձոր / khndzor – apple	լոլիկ / lolik' – tomato
կեռաս / k'er'as – sweet cherry	խաղողի թփով տուլմա / khaghoghi t'pov t'olma dolma with grape leaves
տանձ / t'andz – pear	դդմիկ / ddtmik' – zucchini, squash
տորթ / t'ort – cake	կաղամբ / k'aghamb – cabbage
կոնֆետ / k'onfet – candy, sweet	ծվածեղ / dzpvats'egh – omelette
կիտրոն / k'it'ron – lemon	կանաչ / կարմիր պղպեղ / k'anach / k'armir p'rghep'egh – green, red pepper
ծիրան / ts'iran – apricot	կարտոֆիլ / kart'ofil – potato
հաց / hats – bread	դեղծի չիր / dekhtsi chir – dried peach
հաղարջ / haghargd – currant	Եգիպտացորեն / yegip't'atsoren – corn
թուզ / tuz – fig	ձկան խորոված / dzrk'an khorovats' – barbecued fish
հոն / hon – cornel	կաղամբով տուլմա / k'aghambov t'olma dolma with cabbage leaves
Others	
ծմբուկ / dzpmeruk' – watermelon	թանապուր / tanap'ur – soup with yogurt and semolina
շագանակ / shaganak' – chestnut	սպանախ / spp'anakh – spinach
շաքար / shakar – sugar	ոլոռ / volor' – peas
մեղր / meghpr – honey	սունկ / sunk' – mushroom
շոկոլադ / shok'olad – chocolate	բադրիջան / badridgan – eggplant (aubergine)
մանդարին / mandarin – tangerine	ձկան պահածո / dzrk'an p'ahats'o – canned fish
մոշ / mosh – blackberry	
նարինջ / narindg – orange	
նուռ / nur' – pomegranate	
նուշ / nush – almond	

Challenge 1: What about you? What do you like from this list?

Challenge 2: Working in pairs, make up a conversation between a shopkeeper and customer using the words and phrases below.

Միս, մսեղեն / Mis, mts'eghen – Meat	Կաթնեղեն / k'atneghen – Dairy Products
տավարի միս / t'avari mis – beef	կաթ / k'at – milk
ոչխարի միս / vochkhari mis – mutton	կարագ / k'arak – butter
հորթի միս / horti mis – veal	պանիր / p'anir – cheese
խոզի միս / khozi mis – pork	թթվասեր / t'rtvaser – sour cream
այծի միս / ays'i mis – goat meat	ծու / dzu – egg
հնդկահավի միս / h'ndk'ahavi mis – turkey	կաթնաշոռ / k'atnashor' – curds
հավի միս / havi mis – chicken	սերուցք / serutsk – cream
ծուկ / dzuk' – fish	պաղպաղակ / p'aghp'aghak' – ice cream
երշիկ / yershih' – bologna	յուղ / yugh – melted butter
նրբերշիկ / n'rp'yershih' – sausage	մածուն / mats'un – yogurt
ոգելից խմիչք – vokelits kh'michk alcoholic drinks	ոչ ոգելից խմիչք / voch vokelits kh'michk non-alcoholic drinks
օղի / oghi – vodka	սուրճ / surdg – coffee
կոնյակ / k'on'yak' – cognac	թեյ / tey – tea
շամպայն / shamp'ayn – champagne	հյութ / hyut – juice
գինի / gini – wine	խնձորի հյութ / kh'ndzori – apple juice
գարեջուր / garedgur – beer	նարնջի հյութ / nar'ndgi hyut – orange juice
վիսկի / visk'i – whiskey	հանքային ջուր / hankayin dgur – mineral water

☞ SPEAKING: Խանութում: In a shop (phrases)

գնորդ / g'nort – buyer, client	
Սա ի՞նչ արժե: Sa inch arzhe?	How much does it cost?
Խնդրում եմ տվեք այդ _____: Kh'nt'rum em t'rv'ek ayd _____:	Please, give me that _____.
Ի՞նչ արժե մեկ կիլոգրամ կարագը: Inch arzhe mek' k'g k'arak'?	How much is a kg of butter?
Խնդրում եմ մեկ կիլոգրամ կարագ տվեք Kh'nt'rum em mek' k'g k'arak' t'rv'ek.	Please give me one kg of butter.
Ի՞նչ արժե այս օրացույցը: Inch arzhe ays oratsuyts'?	How much is this calendar?
Ի՞նչ արժե այդ գիրքը: Inch arzhe ayd gir'k'?	How much is that book?
Ի՞նչ արժե անգլերեն-հայերեն բառարանը: Inch arzhe angl'ren-hay'ren bar'aran'?	How much is the English-Armenian dictionary?
Ի՞նչ արժե 1 շիշ մածունը: Inch arzhe mek' shish mats'un'?	How much is 1 bottle of matsun?
Ի՞նչ արժե 1 տուփ սիգարետը: Inch arzhe mek' t'up sigar'et'?	How much is a box of cigarettes?
Ի՞նչ արժե այդ շոկոլադի սալիկը: Inch arzhe ayd shok'olati salik'?	How much is that chocolate bar?
Ինչքա՞ն պետք է վճարեմ: Inchkan p'et'k e v'rdg'arem? How much shall I pay?	
Վաճառող (vadg'ar'ogh) – salesman ⇒ Վաճառողուհի (vadg'ar'ogh'hi) – saleswoman	
Ինչքա՞ն եք ուզում: Inchkan ek uzum?	How much do you want?
Քանի՞ հատ եք ուզում: Kani hat' ek uzum?	How many pieces would you like?
Քանի՞ կգ (կիլոգրամ) եք ուզում: Kani kg / k'ilog'ram' ek uzum?	How many kg do you want?
Ո՞րն եք ուզում: Vorn ek uzum?	Which one do you want?
Խնդրեմ, ահա ձեր մանրը: Kh'nt'rem, aha dzer man'rl. Here is your change.	

Խանութում: Khanutam. In a Shop

- Խնդրում եմ ինձ երկու կիլոգրամ պանիր տվեք: Khrntrum em undz yerk'u k'ilogram p'anir t'rvек.	- Give me 2 kg of cheese, please.
= Ի՞նչ պանիր եք ուզում՝ տեղական լորի, չանախ, թե ուրիշ տեսակի: Inch p'anir ek uzum: T'eghak'an lor'i chanakh, te urush t'esak'i.	= What cheese do you want, local Lori, Chanax, or another kind?
- Մեկ կիլոգրամ լորի և մեկ կիլոգրամ չանախ տվեք, եթե թարմ է: Mek' k'ilogram lor'i yev mek' k'ilogram chanakh t'rvек, yete tarm e.	- Give me 1 kg of Lori and 1 kg of Chanax, if it is fresh.
= Երկու կիլոգրամից մի քիչ ավելի է, թողնե՞մ: Yerk'u k'ilogramits mi kich aveli e, toghnem?	= It is a little more than 1 kg, should I leave it?
- Խնդիր չկա: Ինչքա՞ն պետք է վճարեմ: Khrntir chrk'a. Inchkan p'et'k e vrdg'arem?	- How much should I pay?
= Երեք հազար հինգ հարյուր դրամ: Yerek hazar hing haryur (3500) dram.	= 3500 drams.

Շուկայում: Shuk'ayum. At the Market.

- Բարև. ձեզ: Ի՞նչ արժե 1 կգ կանաչ խնձորը: Barev dzez. Inch arzhe k'anach khndzorz?	- Hello. How much does a kg of green apples cost?
= 350 դրամ: 350 /yerek haryur hisun/ dgram.	= 350 drams.
- Խնդրում եմ մի քիչ էժանացրեք, 3 կգ կզնեն (կառնեն): Khrntrum em mi kich ezhanatsrek, 3 kg k'rvgnem / k'ar'nem.	- Please, lower the price and I will buy 3 kg.
= Լավ, էժան կտամ: Lav, ezhan k'rt'am.	= OK, I'll give it to you cheaper.
- Շնորհակալություն, կշեք 3 կգ: Shgnorhak'alutyun, k'vshr'ek 3 kg.	- Thanks, give me 3 kg.
= Ահա ձեր խնձորը, վճարեք 1500 դրամ: Aha dzer khndzorz, vrdg'arek 1500 dgram.	= Here are your apples, 1000 drams, please.
- Ստացեք գումարը: Շնորհակալություն: Srt'atsek gumar. Shgnorak'alutyun.	- Take the money. Thanks.

- Ներեցեք, տավարի / խոզի / միսն ի՞նչ արժե: Neretsek, t'avari / khozi / misn inch arzhe?	- Excuse me, how much is the Beef / pork?
= Կիլոգրամը հազար հինգ հարյուր դրամ: K'ilogramը hazar hing haryur dgram.	= 1500 dram per kilo.
- Շատ թանկ է: Էժան տվեք, երեք կիլո կվերցնեմ: Shat' tank' e. Ezhan t'rvек, yerek k'ilo k'rvertsrnem.	- It is very expensive. Give a cheaper Price, I will take 3 kilos.
= Մայրիկ ջան, սրանից էժան չի լինի: Mayrik' dgan, srnans ezhan chi lini.	= It will not be cheaper than this.
- Չէ', չեմ ուզում: Միսը թանկ է և թարմ չէ: Che, chem. uzum. Misը tank' e yev tarm che.	- No, I don't want it. The meat is expensive and it's not fresh.

Challenge 3: Perform the dialogues.

Cultural Note:

թրթադրամ / trghtadram – bank note	մետաղադրամ / met' aghadram – coin
1000 դրամ (drams)	10 դրամ (drams)
5000 դրամ (drams)	20 դրամ (drams)
10. 000 դրամ (drams)	50 դրամ (drams)
20. 000 դրամ (drams)	100 դրամ (drams)
50. 000 դրամ (drams)	200 դրամ (drams)
	500 դրամ (drams)

New Vocabulary

դրամ / dram	money
արժույթ / arzhuyt	currency
դրամ / dram	armenian national currency (amd)
տարադրամ / t' aradram	foreign currency
դոլար / dollar	dollar
առք / ar'k	buying
վաճառք / vadg' ar'k	selling
հազարանոց / hazaranots	one thousand bank note/bill
փոխանակել / pokhanak' el	to exchange
հաշվել / hashvel	to count
մանրել / manrel	to change (money)
ստանալ / spt' anal	to receive
վերադարձնել / veradartsnel	to return

Proverbs of the Lesson

- ⇒ Ախորժակն ատամի տակ է: Akhorzhak' n at' ami t' ak' e.
 ⇒ Ախորժակն ուտելիս է բացվում: Akhorzhak' n ut' elis e batsvum.
Appetite comes with eating.

- Փորձված թանը լավ է, քան անփորձ մածուցը:
 Portsats' tanը lav e, kan anports mats' սող.
Better the devil you know than the devil you don't know.

- ⇒ Փողը սարեր շուռ կտա: Poghը sarer shur' k' rt' a.
Money opens all doors.

- ⇒ Ով որ փող ունի, խոսքը նրանն է: Ov vor pogh uni, khosքը nրann e.
Money talks. He who has money has his say (literally).

- ⇒ Փողը մութ տեղը լույս կտա: Poghը mut t' eղը luys k' rt' a.
Money brightens the darkness (literally). Money opens all doors.

SPEAKING: Կանգառում / Kangar'um / At the Bus Stop.

– Ներեցե՛ք, չե՞ք ասի, որտե՞ղ է մոտակա տարադրամի փոխանակման կետը: Neretsek, chek asi, vort'egh e mot'ak'a t'aradrami pokhanak'man ket'ը? = Տարադրամի փոխանակման կետեր շատ կան քաղաքում: Իսկ մոտակա փոխանակման կետը այստեղից 3 կանգառ է: T'aradrami pokhanak'man k'et'er shat' k'an kaghakum. Isk' mot'ak'a pokhanak'man k'et'ը ayst'eghits 3 /yerek/ k'angar' e.	– Excuse me, could you tell me where the nearest money exchange is? = There are many money exchanges in the city. And the nearest isn't very far, it's 3 stations away.
– Ի՞նչ տրանսպորտ կարող եմ նստել այնտեղ հասնելու համար: Inch t'ransp'ort k'arogh em nstel ayt'egh hasnelu hamar? = 5 համարի երթուղային տաքսին կանգնում է ուղիղ փոխանակման կետի դիմաց: 5 րոպեում կարող եք հասնել այնտեղ: 5 /hing/ hamari yertughayin t'aksin k'angnum e ughigh pokhanak'man k'et'i dimats. 5 /hing/ rop'eum k'arogh ek hasnel ayt'egh.	– What transport can I take to get there? = The # 5 mini bus stops right in front of the money exchange. You can get there in 5 minutes.
– Շնորհակալությո՜ւն: Ցտեսությո՜ւն: Shrnorhak'alutyun. Tspt'esutyun.	– Thank you. Goodbye.

Տարադրամի փոխանակման կետում:

T'aradrami pokhanak'man k'etum. *At the Money Exchange*

– Բարև՛ ձեզ, կարո՞ղ եք մանրել իմ 100 դոլարանոցը: Barev dzez, k'arogh ek manrel im 100 /haryur/ dolaranotsը?	– Hello, can you change my \$100 bill?
= Իհարկե՛, բոլորը դրամո՞վ եք ուզում: Ihark'e, bolorp dgramov ek uzum?	= Of course. Do you want it all in drams?
– Խնդրում եմ 50-ը փոխանակեք դրամով, իսկ մնացածը վերադարձրեք դոլարով: Khntrum em 50-ը /hisun-ը/ pokhanak'ek dgramov, isk' mgnatsats'ը veradartsըrek dolarov.	– Please exchange \$50 in drams and return the rest in dollars.
= Խնդիր չկա: Դրամը ուզում եք 5 հազարանոցներով, թե՞ 10 հազարանոցներով: Khntrir chrk'a. Dgramը uzum ek 5 /hing/ hazaranotsnerov te 10 /t'as/ hazaranotsnerov?	= No problem. Do you want the money in 5000 dram notes or in 10000 dram notes?
– Լավ կլինի, որ 20 000 դրամը 5 հազարանոցներով տաք: Lav k'լlini, vor 20000 /krsan hazar/ dramը 5 /hing/ hazaranotsnerov t'ak.	– It would be good if you give 20000 drams in 5000 dram notes.
= Ստացե՛ք փողը. հիսունը դրամով, հիսունը դոլարով: Խնդրում եմ դրամը հաշվեք տեղում: Spt'atsek poghը: Hisun-ը dgramov, hisun-ը dolarov. Khntrum em dgramը hashvek t'eghum.	= Take the money, the 50 in drams and the 50 in dollars. Please count the drams in here.
– Շնորհակալությո՜ւն: Ցտեսությո՜ւն: Shrnorak'alutyun. Tspt'esutyun.	– Thank you. Goodbye.

Lesson 18 ⇒ Դաս տասնութերորդ

▶ *Food Vocabulary: Verbs, Herbs, Cereal* ▶ *Questionnaire: “My Eating Habits”*

☞ Food Vocabulary: Verbs, Spices, Greens, Adjectives, Other

Բայեր / Bayeṛ – Verbs	Համեմունքներ / Hamemunkner Spices, Dressing, Herbs
ծամել / ts'amel – to chew	համեմունք / hamemunk – spice
տապակել / t'ap'ak'el – to fry	կետչուփ / k'echup' – ketchup
եփել / yepel – to cook	մանանեխ / mananekh – mustard
թխել / tkhel – to bake	ծեթ / dzet – vegetable oil
խաշել / khashel – to boil	պղպեղ / p'nghp'egh – pepper
խորովել / khorovel – to grill	աղ / agh – salt
աղալ / aghal – to grind	դարչին / darchin – cinnamon
կտրել / k'rt'el – to cut	մեխակ / mekhak' – clove
կտրատել / k'rt'rat'el – to chop	կիտրոնի հյութ / k'it'roni hyut – lemon juice
եռալ / yer'al – to boil, simmer	
խաշել / khashel – to stew	կանաչեղեն / k'anacheghen Greens / Herbs
կլպել / k'lp'el – to peel	սամիթ / samit – dill
համեմել / hamemel – to season	անանուխ, դաղձ / ananukh, dakhts – mint
խառնել / khar'nel – to mix, stir	նեխուր / nekhir – celery
քամել / kamel – to strain	մաղադանոս / maghadanos – parsley
ավելացնել / avelatsnel – to add	թարխուն / tarkhun – tarragon
լցնել / ltsnel – to fill (in), to pour (out)	հազար (մարոլ) / hazar (marol) – lettuce
չաղանալ / chaghanal – to gain weight	ռեհան / r'ehan – basil
զիրանալ / giranal – to gain weight	ուրց / urts – thyme
նիհարել / niharel – to lose weight	համեմ / hamem – coriander
լցոնել / lrtsonel – to stuff	
Հացահատիկ և այլ / Hatsahat'ik yev ayl <i>Cereal / Grain & other</i>	Words and Word – Combinations
ալյուր / alyur – flour	հանրախանութ / hanrakanut – department store
ցորեն / tsoren – wheat	առևտրի կենտրոն / ar'ev'tri k'ent'ron shopping center
ծավար / dzavar – cracked wheat	տոնավաճառ / t'onavadg'ar' – fair/market
հնդկացորեն / hndk'atsoren – buckwheat	մսի խանութ / mrsi khanut – butcher
մանրածավար / manradzavar – semolina	հացի խանութ / hatsi khanut – bakery
բրինձ / brindz – rice	աղաման / aghaman – salt shaker
նսպ / vosp' – lentil	շաքարաման / shakaraman – sugar bowl
	հացաման / hatsaman – bread container

Challenge: Make sentences with the new vocabulary above.

Challenge: Write about your favorite dish. Write a recipe of your favourite dish in Armenian using the vocabulary above and the model below.

Proverbs of the Lesson

Ամեն օր մի խնձոր ուտես, բողկի պես առողջ կլինես:
Amen or mi khndzor ut'es, boghk'i p'es ar'okhch k'rlines.
An apple a day keeps the doctor away.

Ծ SPEAKING: Questionnaire: “My Eating Habits”

Answer the questions orally and in writing, then write a composition about your eating habits.

1.	Սովորաբար օրը քանի՞ անգամ եք ուտում / սնվում: Sovorabar օրը kani ankam ek ut'um / sponvum?	How many times do you usually eat per day?
2.	Ի՞նչ եք նախընտրում ուտել նախաճաշին: Inch ek nakhropnt'rum ut'el nakhadg'ashin?	What do you prefer to eat for breakfast?
3.	Սովորաբար ի՞նչ եք խմում նախաճաշին: Sovorabar inch ek khrimum nakhadg'ashin?	What do you usually drink with breakfast?
4.	Որտե՞ղ եք սիրում ճաշել / սնվել: Vort'egh ek sirum dg'ashel?/ sponvel?	Where do you like to dine?
5.	Երեկոյան ժամը քանիսի՞ն եք ընթրում: Yerek'oyan zhamը kanisin ek rnttrum?	What time in the evening do you have dinner?
6.	Ի՞նչ ազգային ճաշատեսակներ գիտեք: Inch azgayin dg'ashat'esak'ner git'ek?	What national dishes do you know?
7.	Ի՞նչ եք ավելի շատ օգտագործում՝ մսեղեն, ձկնեղեն, բանջարեղեն, կաթնեղեն, թե՞ մրգեղեն: Inch es aveli shat' ogt'agorts'um: mpsseghen, dzrk'neghen, bandgareghen, k'atneghen, te mprkeghen?	What do you use more: meat, fish, vegetables, dairy products or fruit?
8.	Դուք բուսակե՞ր եք թե՞ մսակեր: Duk busak'er ek, te mpsak'er?	Are you vegetarian or do you eat meat? (lit: meat-eater)
9.	Ի՞նչ մսից եք ճաշ պատրաստում: Inch mpsits ek dg'ash p'at'rast'um?	What kind of meat do you use in your cooking?
10.	Երբևէ փորձե՞լ եք հայկական մածոն: Yerpeve portsel ek hayk'ak'an mats'un?	Have you ever tried Armenian matsun?
11.	Ի՞նչ աղանդեր եք նախընտրում Ձեր ընտանիքում: Inch aghander ek nakhropnt'rum dzer rnt'anikum?	What desserts do you prefer in your family?
12.	Ի՞նչ կաթնեղեն եք նախընտրում Ձեր ընտանիքում: Inch k'atneghen ek nakhropnt'rum dzer rnt'anikum?	What dairy products do you prefer in your family?
13.	Քաղցրեղեն սիրո՞ւմ եք: Kaghtsreghen sirum ek?	Do you like sweets?
14.	Ինչպիսի՞ խմորեղեն եք սիրում: Inchp'isi khrimoreghen ek sirum?	What kind of pastries do you like?
15.	Օրը քանի՞ անգամ եք սուրճ խմում: Orը kani ankam ek surdg' khrimum?	How many times a day do you drink coffee?
16.	Ինչպիսի՞ սուրճ եք նախընտրում: Inchp'isi surdg' ek nakhropnt'rum?	What kind of coffee do you prefer?
17.	Ձեր ընտանիքում օգտագործո՞ւմ եք պատրաստի ուտելիք: Dzer rnt'anikum ogt'agorts'um ek p'at'rast'i utelik?	Do you use ready-made food in your family?
18.	Ի՞նչ մրգեր են աճում ձեր երկրում: Inch mprker en adg'um dzer yerkrum?	What fruits grow in your country?
19.	Ո՞րն է ձեր ամենասիրած միրգը: Vorn e dzer amenasirats' mirkr?	What's your favorite fruit?
20.	Ինչի՞ հյութ եք սիրում: Inchi hyut ek sirum?	What kind of juice do you like?

21.	Ի՞նչ չեք սիրում ուտել: Inch chek sirum ut'el?	What don't you like to eat?
22.	Ի՞նչ բանջարեղեն է աճում ձեր երկրում: Inch bandgareghen e adg'um dzer yerk'rum?	What vegetables grow in your country?
23.	Ի՞նչ համեմունքներ են օգտագործում ձեր ընտանիքում: Inch hamemunkner en ogt'agorts'um dzer rnt'anikum?	What herbs does your family use?
24.	Սիրո՞ւմ եք կծու ուտելիքներ: Sirum ek k'rts'u ut'elikner?	Do you like spicy food?
25.	Ո՞րն է ձեր ամենասիրած / նախընտրած աղցանը: Vorn e dzer amenasirats' / nakhrnt'rats aghtsanr?	What's your favourite / preferred salad?
26.	Ինչի՞ց են այն պատրաստում: Inchits en ayn p'at'rast'um?	What is it made of?
27.	Որտեղի՞ց եք գնումներ կատարում: Vort'eghits ek grnumner k'at'arum?	Where do you do your shopping?
28.	Շաբաթը քանի՞ անգամ եք գնումներ կատարում: Shapatr kani ankam ek grnumner k'at'arum?	How many times a week do you go shopping?
29.	Ո՞վ է ձեզ համար ճաշ պատրաստում: Ov e dzez hamar dg'ash p'atrast'um?	Who cooks for you?
30.	Ի՞նչ է անհրաժեշտ սուպ պատրաստելու համար: Inch e anhrzhesht' sup' p'at'rast'elu hamar?	What is necessary for preparing a soup?
31.	Ի՞նչ է անհրաժեշտ տորթ պատրաստելու համար: Inch e anhrzhesht' t'ort p'at'rast'elu hamar?	What is necessary for preparing a cake?
32.	Հայաստանի ո՞ր սննդամթերքն է ավելի համով ձեզ համար: Hayast'anum vor srndamrterkn e aveli hamov dzez hamar?	What Armenian food is more delicious for you? (What Armenian food do you like?)
33.	Ի՞նչն է Հայաստանում ավելի էժան, քան ձեր երկրում: Inchn e Hayast'anum aveli ezhan, kan dzer yerk'rum?	What is cheaper in Armenia than in your country?
34.	Ի՞նչ խմիչք եք խմում ավելի հաճախ: Inch khrmichk ek khrmum aveli hadg'akh?	What do you drink more often?
35.	Հաճա՞խ եք քեֆի / խնջույքի / երեկույթի գնում: Hadv'akh ek kefi, khndguyki / yerek'uyti grnum?	Do you often go to feasts / parties ?
36.	<i>(add your own questions)</i>	
37.		
38.		
40.		
41.		
42.		
43.		

Lesson 19 ⇒ Դաս տասնհիններորդ

▶ *Simple Past Tense: Simple Regular Verbs* ▶ “*The Day before Yesterday*”

☐ GRAMMAR NOTE: Spotlight on Simple Past Tense

Աճյալ կատարյալ: Simple Past Tense

- ✓ The simple past tense is used to express an action which was completed in the past, especially one in which the speaker himself participated, or one which he or she witnessed.
- ✓ The simple past is used to denote an action completed in the past at a definite time.
- ✓ On the whole it corresponds to the English simple past tense.
- ✓ This tense in Armenian is used to express one-time actions, not repeated actions.

Formation of Simple Verbs

- ✓ The simple past is formed from the preterit stem by adding corresponding personal endings. (*See the example below*)
- ✓ The tense is formed by replacing the infinitive endings ել/ալ (el, al) of simple verbs with աց/եց (ats, ets) and adding the personal endings.

Verbs which do not include any verbal affixes are called simple verbs.

Infinitive ալ, ել (al, el) ⇒ աց, եց (ats, ets) = preterit stem + personal ending

	Singular	Plural
First Person	ի (i)	ինք (ink)
Second Person	իր (ir)	իք (ik)
Third Person	---	ին (in)

Note 1: In other words, simple verbs make their preterit stems by replacing the **լ (l)** at the end of the infinitive with **ց (ts)**.

e.g. կարդալ / k'artal – կարդաց / k'artats, խոսել / khosel – խոսեց / khosets.

Note 2: For simple verbs, the 3rd person singular does not have a personal ending and is merely the preterit stem.

Conjugation Example -ել (-el)

Infinitive **-ել (-el)** is replaced by personal endings **-եցի, -եցիր, -եց, -եցինք, -եցիք, -եցին** (-etsi, -etsir, -ets, -etsink, -etsik, -etsin)

խնդրել / khntrel – to ask

Affirmative	Negative
ես խնդրեցի / yes khndretsi <i>I asked</i>	ես չխնդրեցի / yes chkhndretsi <i>I didn't ask</i>
դու խնդրեցիր / du khntretsir <i>you asked / sing</i>	դու չխնդրեցիր / du chkhntretsir <i>you didn't ask (sing)</i>
նա խնդրեց / na khndrets <i>he/she asked</i>	նա չխնդրեց / na chkhndrets <i>he/she didn't ask</i>
մենք խնդրեցինք / menk khntretsink <i>we asked</i>	մենք չխնդրեցինք / menk chkhntretsink <i>we didn't ask</i>
դուք խնդրեցիք / duk khntretsik <i>you asked (pl.)</i>	դուք չխնդրեցիք / duk chkhntretsik <i>you didn't ask (pl.)</i>
նրանք խնդրեցին / nrank khntretsın <i>they asked</i>	նրանք չխնդրեցին / nrank chkhntretsın <i>they didn't ask</i>

Note: The negative is formed by adding the negative particle **-չ (-ch)** before the affirmative forms.

Note: The simple past is also used idiomatically, sometimes hypothetically.

e.g. գնացինք / gnatsink means *let's go*, although literally it means *we went*.

Conjugation Example: -ալ(-al)

The -ալ (-al) in the infinitive is replaced by the personal endings -ացի, -ացիր, -աց, -ացին, -ացիք, -ացին (-atsi, -atsir, -ats, -atsink, -atsik, -atsin)	
Example of Conjugation / գնալ / gñnal – to go	
Affirmative	Negative
ես գնացի / gñnatsi – I went	ես չգնացի / chñgñnatsi – I didn't go
դու գնացիր / gñnatsir – you went	դու չգնացիր / chñgñnatsir – you didn't go
նա գնաց / gñnats – he/she went	նա չգնաց / chñgñnats – he/she didn't go
մենք գնացինք / gñnatsink – we went	մենք չգնացինք / chñgñnatsink – we didn't go
դուք գնացիք / gñnatsik – you went	դուք չգնացիք / chñgñnatsik – you didn't go
նրանք գնացին / gñnatsin – they went	նրանք չգնացին / chñgñnatsin – they didn't go
Note: The negative is formed by adding the negative particle -չ (-ch) before the affirmative forms.	

Adverbs used with the Simple Past

վերջերս / vercherps – recently, lately	անցյալ շաբաթ / antsyal shapat – last week
երեկ / yerek' – yesterday	անցյալ ամիս / antsyal amis – last month
նախանցյալ օրը / nakhantsyal orñ = երեկ չէ առաջին օրը / yerek' che ar'achin orñ the day before yesterday	անցյալ տարի / antsyal t'ari – last year
մի քիչ առաջ / mi kich ar'ach – a while ago	2 ժամ առաջ / yerk'u zham ar'ach – 2 hours ago
10 րոպե առաջ / t'as rop'e ar'ach 10 minutes ago	2 օր առաջ / yerk'u or ar'ach – 2 days ago
	3 շաբաթ առաջ / yerek amis ar'ach – 3 weeks ago
	2 տարի առաջ / yerk'u t'ari ar'ach – 2 years ago

Example of Usage:

1. Կիրակի երեկոյան ընկերս ինձ հրավիրեց ռեստորան: K'irak'i yerek'oyan ñnk'erps indz hravirets r'est'oran.	My friend invited me to a restaurant last Saturday evening
2. Մենք պատվիրեցինք, կերանք, խմեցինք: Menk p'atviretsink, k'erank, khmetsink.	We ordered, ate, and drank.
3. Խնդրեցինք բերել մեր հաշիվը: Khñntretsink berel mer hashivñl.	We asked for the bill.
4. Նրանք չբերեցին մեր հաշիվը, որովհետև ինչ-որ մեկը արդեն վճարել էր մեր փոխարեն: Nñrank chñberetsin mer hashivñl, vorovhet'ev inch vor mek'ñl arten vñdg'arel er mer pokharen.	They didn't bring the bill because someone had already paid for us.
5. Որտե՞ղ, ե՞րբ և ո՞վ հրավիրեց քեզ: Vort'egh, yerp yev ov hravirets kez?	Where, when and by whom were you invited?
6. Կիրակի երեկոյան դուք գնացի՞ք որևէ տեղ: K'irak'I yerek'oyan duk gñnatsik voreve t'egh?	Did you go anywhere Saturday evening?

✎ WRITING EXERCISES:

Infinitive	Affirmative	Negative
նայել / nayel – to look		
նստել / ñpst'el – to sit		
բերել / berel – to bring		
վճարել / vñdg'arel – to pay		
մնալ / mñnal – to stay		
խաղալ / khaghhal – to play		
գոռալ / gor'al – to shout, yell		
ծպտալ / zhñp't'al – to smile		

Challenge 1: Conjugate the verbs and make sentences on your own.

Challenge 2: Complete and then translate the sentences into English using the verbs in the simple past.

1.	Սովորաբար աշխատանքս սկսվում է ժամը 8-ին, բայց երեկ _____:	Sovorabar ashkhat'ank'is s'rk'rsvum e zham' 8-in, bayts yerek' _____.
2.	Ես սովորաբար աշխատանքից տուն եմ գալիս ժամը 5-ին, բայց երեկ երեկոյան _____:	Yes sovorabar ashkhat'ank'its t'un em galis zham' 5-in, bayts yerek yerek'oyan _____.
3.	Սովորաբար գնումներ անում եմ «Սաս» հանրախանութից, բայց երեկ չեմ առաջին օրը _____:	Sovorabar g'numner k'at'arum em "Sas" hanrakanutits, bayts yerek' che ar'adgin or' _____.
4.	Սովորաբար ժողովը տևում է 1 ժամ, բայց երեկ առավոտյան _____:	Sovorabar zhoghov' t'evum e 1 zham, bayts yerek' ar'avot'yan _____.

Challenge 3: Match the first column with the second.

1.	նա կարդաց / na k'artats	1.	we played
2.	նա մնաց / na m'nats	2.	you appeared
3.	մենք խաղացինք / menk khaghatsink	3.	he/she read
4.	նրանք գոռացին / n'r'ank gor'atsin	4.	you didn't stay
5.	դու շնչացիր / du ch'rnatsir	5.	they shouted
6.	դուք երևացիք / duk yerevatsik	6.	he/she stayed
7.	նա չկարդաց / na ch'rk'artats	7.	you didn't appear
8.	մենք չխաղացինք / menk ch'rkhaghatsink	8.	they didn't pay
9.	դուք չերևացիք / duk cherevatsik	9.	he/she didn't read
10.	նրանք չվճարեցին / n'r'ank ch'rv'dg'aretsin	10.	we didn't play

WRITING & SPEAKING Նախանցյալ օրը: *The Day before Yesterday.*

Challenge: Which of these activities did you do the day before yesterday?

a) Change the following words and word-combinations into the simple past tense (affirmative and negative).

b) Write a composition on the topic "The Day before Yesterday".

արթնանալ վաղ առավոտյան (artnananl vagh ar'avot'yan)	to wake up early in the morning	Արթնացա վաղ առավոտյան: Artnatsa vagh a r'avot'yan. I woke up early in the morning.
ցնցուղ ընդունել / ts'nts'ugh rntunel	to take a shower	
լողանալ / loghanal	to have a bath	
լվացվել / l'rvats'vel	to wash oneself	
սանրվել / san'rvel	to comb	
հագնվել / hakn'rvel	to dress	
նախաճաշել / nakhadg'ashel	to have breakfast	
գնալ աշխատանքի / g'n'al ashkhat'ank'i	to go to work	
աշխատանքը սկսել / ashkhat'ank'el s'rk'rsel	to start work	
գնալ հանդիպման / g'n'al handip'man	to go to a meeting	
գեկույց գրել / zek'uyts' g'rv'el	to write a report	
թարգմանել / tarkmanel	to translate	
խմբագրել / kh'rb'agrel	to edit	
ճաշել / dg'ashel	to have lunch, to dine	
աշխատանքը ավարտել / ashkhat'ank'el avart'el	to finish work	

տուն գնալ / t'un gɛnal	to go home	
գնալ բժշկի / gɛnal bɔzɦrshk'i	to visit a doctor	
տուն վերադառնալ / t'un veradar'nal	to return home	
հագուստը լվանալ / hakust'ը lɔv'anal	to wash clothes	
հանգստանալ / hangɛst'anal	to rest	
հեռուստացույց դիտել / her'ust'atsuyts dit'el	to watch TV	
նորություններ լսել / norutyunner lɔsel	to listen to the news	
հեռախոսով զրուցել / her'akhosov zɔrutseɫ	to talk on the phone	
զվարճանալ / zɔvardg'anal	to have fun	
գնալ հայերենի դասի / gɛnal hayereni dasi	to go to Armenian class	
սովորել հայերեն / sovoreɫ hayeren	to study Armenian	
զբոսնել / zɔbosneɫ	to go for a walk	
գնալ կինո, թատրոն, համերգ gɛnal k'ino, tat'ron, hamerg	to go to the cinema, theater, concert	
հյուր գնալ / hyur gɛnal	to visit	
գնալ ռեստորան ընթրելու / gɛnal r'est'oran ɛntreɫu	to go to a restaurant for supper	
թերթ, ամսագիր կարդալ / tert, amsagir k'artal	to read the newspaper, magazine	
ինտերնետային կայքում տեղեկատվություն փնտրել int'ernet'ayin k'aykum t'eghek'at'vut'yun pɛnt'reɫ	to do research on the internet	
զբաղված լինել / zɔbaghvats'lineɫ	to be busy	
հեռախոսազանգերի պատասխանել her'akhosazangerin pat'askhaneɫ	to answer phone calls	
հանդիպում նշանակել / handip'um nɔshanak'el	to make an appointment	
ընդունել հյուրերին / ɛntunel hyurerin	to receive guests	
հյուրերին ճանապարհել hyurerin dg'anapareɫ	to see off guests	
ճաշ պատրաստել / dg'ash p'at'rast'el	to cook	
զնուններ կատարել / gɛnumner k'at'areɫ	to do shopping	
ընթրել / ɛntreɫ	to have supper	
հեռախոսով պայմանավորվել her'akhosov p'aymanavorveɫ	to arrange over the phone	
քնել / kɛneɫ	to sleep	
մեկնել գործուղման / mek'nel gorts'ughman	to go on a business trip	

Lesson 20 ⇒ Դաս քսաներորդ

▶ Simple Past Tense: Irregular Verbs ▶ “At the Restaurant”

There are some verbs that form the preterit stem in an irregular way.

- ✓ These verbs change their infinitive roots completely.
- ✓ The preterit stem should be memorized.
- ✓ The simple past is formed by adding personal endings to the preterit stem.
- ✓ The negative is formed by adding simply չ(ch) to the affirmative form.

GRAMMAR NOTE: Spotlight on Simple Past Tense (irregulars)
(see Appendix 11)

Some irregular verbs, as well as derivative verbs, have the following personal endings: -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an)		
Infinitive	Preterit Stem + end.	Simple Past
գալ / gal – to come	եկ / ek' + pers. end.	եկա, եկար, եկավ, եկանք, եկաք, եկան (yek'a, yek'ar, yek'av, yek'ank, yek'ak, yek'an) չեկա, չեկար, չեկավ, չեկանք, չեկաք, չեկան (chek'a, chek'ar, chek'av, chek'ank, chek'ak, chek'an)
ուտել / ut'el – to eat	կեր / k'er + pers. end.	
լինել / linel – to be	եղ / yegh + pers. end.	
դառնալ / ar'nal – to become	դարձ / darts + pers. end.	
տանել / t'anel – to take, carry, bear	տար / t'ar + pers. end.	
առնել / ar'nel – to take, buy	առ / ar' + pers. end.	
տեսնել / t'esnel – to see	տես / t'es + pers. end.	
վեր կենալ / ver k'enal to stand	վեր կաց / ver k'ats + pers. end.	
Some irregular verbs and derivative verbs have different personal endings.		
Infinitive	Preterit stem + endings	Simple Past
-եցի, -եցիր, -եց, -եցինք, -եցիք, -եցին (-etsi, -etsir, -ets, -etsink, -etsik, -etsin)		
տալ / t'al – to give	տվ / t'rv + personal endings	տվեցի, տվեցիր, տվեց, տվեցինք, տվեցիք, տվեցին չտվեցի, չտվեցիր, չտվեց, չտվեցինք, չտվեցիք, չտվեցին
լալ / lal – to cry	լաց / lats + pers. end.	
դնել / d'nel – to put	դր / dr + pers. end.	
անել / anel – to do, make	ար / ar + pers. end.	
թողնել / toghnel – to leave, give up, let, allow	թող / togh + pers. end.	
Other Irregulars		
լվանալ / l'vanel – to wash	լվաց / l'vats + (i, ir, __, ink, ik, in)	
ասացի, ասացիր, ասաց, ասացինք, ասացիք, ասացին (asatsi, asatsir, asats, asatsink, asatsik, asatsin) չասացի, չասացիր, չասաց, չասացինք, չասացիք, չասացին (chasatsi, chasatsir, chasats, chasatsink, chasatsik, chasatsin) ***Note: ասել / asel – to say is simple ել (el) verb, but is conjugated like ալ (al).		

**✉ WRITING & SPEAKING:
New Vocabulary**

տրամադրություն / t'ramadrutyun – mood	արձակուրդ / artsak'urt – vacation, holiday
ինձ անհրաժեշտ է / indz anhr'razhesht' e – I need	տպավորություն / t'p'avorutyn impression
ինձ հարկավոր է / indz hark'avor e – I need	վերջապես / verchap'es – finally
ժամանակ անցկացնել / zhamanak' antsk'atsnel to spend time	համարյա / hamarya – almost, nearly
հավանել / havanel – to like	նամակ / namak' – letter
պատահել / p'at'ahel – to happen	գլուխ / g'ruk' – head
թողնել / toghnel – to leave, give up, let, allow, permit	վեր կենալ / ver k'enal – to stand up

Exercise 1: Choose the correct word from the brackets.

1. Բոլորս (նստեցինք, նստեց) սեղանի շուրջ:	Bolor's (n'pst'etsink, n'pst'ets) seghani shurdg. We all sat at (around) the table.
2. Երեկ ուշ (արթնացա, արթնանալ) և աշխատանքից (ուշացար, ուշացա):	Yerek' ush (artnatsa, artnanel) yev ashkhat'ankits (ushatsar, ushatsa). Yesterday I woke up late and was late for work.
3. Երեկ երեկոյան (հանդիպի, հանդիպեցինք) մեր գործընկերոջը:	Yerek' yerek' oyan (handip'I, handip'etsink) mer gorts'ruk'erodg. Yesterday evening we met our colleague.
4. Նրանք (որոշեցին, որոշեն) նամակ գրել իրենց ընկերոջը:	N'rank (voroshetsin, voroshel) namak g'rel irents'ruk'erodg. They decided to write a letter to their friend.
5. Վերջապես բժիշկը (եկել, եկավ):	Verdgap'es b'zhishk'ը (yek'el, yek'av). Finally, the doctor came.
6. Քանի որ երեկ նա շատ (խմեց, խմենք), դրա համար էլ հետո գլուխը շատ (ցավեց, չցավեց):	Kani vor yerek' na shat' (k'hd'mets, k'hd'menk), d'ra hamar el het'o g'ruk'ը shat' (tsavets, ch'rtsavets). He had an awful headache because he drank too much yesterday.
7. Դուք (խոստացար, խոստացաք) բայց (չավարտեցիք, ավարտեցինք) աշխատանքը:	Duk (k'host'atsar, k'hostatsak), bayts (ch'avartetsik, avart'etsink) ashkhat'ank. You promised, but you didn't finish the work.
8. Ինչպիսի՞ ժամանակ (անցկացրել, անցկացրիք) երեկ երեկոյան:	Inchp'isi zhamanak' (antsk'atsrel, antsk'atsrik) yerek yerek' oyan? Did you have a good time yesterday evening?

Exercise 2: Put the verbs in brackets in the appropriate form and continue the story “At the Café”.

1. Երեկ (մտնել) սրճարան և (նստել) մի սեղանի մոտ: Yerek' (m'rt'nel) s'rdg'aran yev (nst'el) mi seghani shurdg.	Yesterday I entered a café and sat at a table.
2. Երբ մատուցողուհին (գալ), ես հյուս (պատվիրել): Yerp mat'utsoghuhin (gal), yes hyut (p'at'virel).	When the waitress came I ordered a juice.
3. Բայց մատուցողուհին զարեջուր (բերել): Bayts mat'utsoghuhin gare'dgur (berel).	But the waitress brought a beer.
4. Ես (նայել) նրան և (ասել) __: Yes (nayel) n'ran yev (asel) __.	I looked at her and said __.

☞ SPEAKING: At the Restaurant

Կիրակի երեկոյան ընկերս ինձ հրավիրեց ռեստորան: K'ira'ki yerek'oyan ընկ'երոս indz հրավրեթս' r'est'oran.	My friend invited me to a restaurant last Sunday evening.
Մենք գնացինք ռեստորան: Menk ցրնատսինք r'est'oran.	We went to a restaurant.
Մատուցողուհին մոտեցավ մեզ և ասաց. – Չամեցեք, այս սեղանը զբաղված չէ, նստեք այստեղ: Mat'utsoghuhin mot'etsav mez yev asats: – Hametsek, ays seghanը չըբaghvats' che, որտեկ ayst'egh.	The waitress came up to us and said – Welcome, this table isn't reserved, you may sit here.
Մենք նայեցինք ծաշացանկը. = խնդրում ենք սկզբում բերեք երկու բաժակ քարն նարնջի հյութ սառույցով, երկու բաժին խոզի խորոված, մեկ բաժին աղցան և մեկ շիշ կարմիր գինի: Իսկ մի քիչ հետո բերեք երկու գավաթ արևելյան սուրճ և երկու կտոր քիվածք: Menk nayetsink' dg'ashatsank'ը. = Khrntrum enk' սրկըzbum berek yerku' u bazhak' tarm narըndgi hyut sar' uytsov, yerku' u bazhin khozi khorovats', mek' bazhin aghtsan yev mek'shish k'armir gini. Isk mi kich het'o berek yerku' u gavat arevelyan surdg' yev yerku' u k'ըtor րըkhvats'k .	We looked at the menu. = Please, first bring us two glasses of fresh orange juice with ice, two portions of pork barbeque, one portion of salad and 1 bottle of red wine. Then a bit later bring 2 cups of coffee and 2 pieces of cake.
– Շնորհակալություն, - ասաց մատուցողուհին և գնաց: – Shrnorhak'alutyun, - asats mat'utsoghuhin yev ցրնատս.	– Thank you, said the waitress and she left.
Քիչ հետո մատուցողուհին բերեց պատվերը և ասաց. – Բարի ախորժակ: Kich het'o mat'utsoghuhin berets pat'veըը yev asats . – Bari akhorzhak'.	Some time later the waitress brought the order and said, – Enjoy your meal. Bon appetite.
Ամեն ինչ համեղ էր: Մենք կերանք, խմեցինք, ապա խնդրեցինք բերել մեր հաշիվը: = խնդրում ենք բերեք մեր հաշիվը: Ինչքա՞ն պետք է վճարենք: Amen inch hamegh er. Menk k'erank, khըmetsink, ap'a khըntretsink berel mer hashivը . = Khrntrum enk berek mer hashivը .	Everything was delicious. We ate, drank and asked for the bill. = Bring our bill, please. How much shall we pay?
Մատուցողուհին բերեց հաշիվը: Մենք վճարեցինք հաշիվը և գնացինք կինո: Mat'uts'oghuhin berets hashivը . Menk vըըdg'aretsink hashivը yev ցրնատսինք k'ino.	The waitress brought the bill. We paid the bill and went to the cinema.
Կիրակի երեկոյան մենք հրաշալի ժամանակ անցկացրինք: K'irak'i yerek'oyan menk հըրashali zhamanak' ants'atsrink.	We had a wonderful time on Sunday evening.

Challenge: Read the text and answer the following questions orally and in writing.

1.	Ո՞վ քեզ հրավիրեց: Ov kez hpravirets?	Who invited you?
2.	Ո՞ւր և ե՞րբ հրավիրեց: Ur yev yerp hpravirets?	Where did he invite you and when?
3.	Ի՞նչ ասաց մատուցողուհին: Inch asats mat'utsoghuhin?	What did the waitress say?
4.	Ի՞նչ պատվիրեցիք: Inch p'at'viresik?	What did you order?
5.	Ի՞նչ բերեց մատուցողուհին: Inch berets mat'utsoghuhin?	What did the waitress bring?
6.	Ի՞նչ կերաք, խմեցիք: Inch k'erak, khmetsik?	What did you eat, drink?
7.	Մատուցողուհին ի՞նչ բերեց վերջում: Mat'utsoghuhin inch berets verchum?	What did the waitress bring in the end?
8.	Ինչպիսի՞ ժամանակ անցկացրիք: Inchp'isi zhamanak' antsk'atsrik?	How did you spend your time?

Challenge: Answer the questions and speak about your vacation last year.

Write a composition called "My Vacation".

1.	Ո՞ւր գնացիր անցյալ տարի ամառային արձակուրդին: Ur grnatsir antsyal t'ari amar'ayin artsak'urtin?	Where did you go last summer for your holiday?
2.	Առաջին անգամ էիր այնտեղ: Ar'achin ankam eir aynt'egh?	Was it your first time there?
3.	Ո՞ւմ հետ գնացիր: Um het' grnatsir?	Who did you go with?
4.	Ամսի քանիսի՞ն գնացիր: Amsi kanisn grnatsir?	When (what day) did you go?
5.	Ինչո՞վ գնացիր: Inchov grnatsir?	How did you get there?
6.	Ի՞նչ տեսար: Inch t'esar?	What did you see?
7.	Ինչքա՞ն մնացիր այնտեղ: Inchkan mgnatsir aynt'egh?	How long did you stay there?
8.	Ի՞նչ արեցիր այնտեղ: Inch aretsir aynt'egh?	What did you do there?
9.	Ո՞ւմ հանդիպեցիր: Um handip'etsir?	Whom did you meet?
10.	Ի՞նչ արեցիր վերադառնալուց հետո: Inch aretsir veradar'naluts het'o?	What did you do after coming back?
11.	Ի՞նչ տպավորություններով վերադարձար արձակուրդից: Inch t'rp'avorutyunnerov veradardzar artsak'urtits?	What were your impressions about your vacation?
12.	Ինչպիսի՞ն էր եղանակը այնտեղ: Inchp'isin er yeghanak'p' aynt'egh?	How was the weather there?
13.	Ինչպե՞ս անցկացրիր ամառային արձակուրդդ: Inchp'es antsk'atsrir amar'ayin artsak'urtid?	How did you spend your summer holidays?
14.	Քո կարծիքով ինչքա՞ն փող է հարկավոր լավ հանգստանալու համար: Ko k'arts'ikov inchkan pogh e hark'avor lav hangrst' analu hamar?	How much money do you need to have a good holiday?
15.	Որտե՞ղ կուզենայիր հանգստանալ: Vort'egh k'uzenayir hangrst'anal?	Where would you like to have a holiday?

Proverbs of the Lesson

⇒ **Չեռացար՝մոռացար:** Her'atsar, mor'atsar.
Աչքից հեռու, մտքից հեռու:

Achkits her'u, mpt'kits her'u.
Out of sight, out of mind.

Lesson 21 ⇒ Դաս քսանմեկերորդ

▶ Simple Past Tense: Derivative Verbs (-an,-en,-n,-ch) Vocabulary: Jewellery "Vernissage"

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs -ան (-an)

Verbs which have the following affixes **-ան, -են, -ն, -չ (-an, -en, -n, -ch)** before the infinitive ending **-ել, -ալ (-el, -al)** are called derivative verbs.

- ✓ Derivative verbs **-ան, -են (-an, -en)** form their preterit stems by changing the **-ն (-n)** of the affix to **-ց (-ts)**.
- ✓ The simple past is formed by adding the personal endings **-ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an)** to the preterit stem.
- ✓ The negative is formed simply by adding **չ (ch)** to the affirmative. **չ (ch)** is equivalent to "didn't" in English.

Infinitive	Infinitive Stem	Preterit Stem	+ Personal Ending ⇒ -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an)
հասկանալ hask'anal <i>to understand</i>	հասկան hask'an	հասկաց hask'ats	I, you, he/she, we, you, they understood հասկացա, հասկացար, հասկացավ, հասկացանք, հասկացաք, հասկացան hask'atsa, hask'atsar, hask'atsav, hask'atsank, hask'atsak' hask'atsan I, you, he/she, we, you, they didn't understand չհասկացա, չհասկացար, չհասկացավ, չհասկացանք, չհասկացաք չրհask'atsa, չրհask'atsar, չրհask'atsav, չրհask'atsank, չրհask'atsak' չրհask'atsan
ամուսնանալ amusnanal <i>to get married</i>	ամուսնան amusnan	ամուսնաց amusnats	
իմանալ / imanal <i>to know</i>	իման / iman	իմաց imats	
ծանձրանալ dzandzranal <i>to get bored</i>	ծանձրան dzandzran	ծանձրաց dzandzrats	
խոստանալ khost'anal <i>to promise</i>	խոստան khost'an	խոստաց khost'ats	
մոռանալ mor'anal <i>to forget</i>	մոռան mor'an	մոռաց mor'ats	
զայրանալ zayranal <i>to get angry</i>	զայրան zayran	զայրաց zayrats	
հիվանդանալ hivandanal <i>to get sick</i>	հիվանդան hivandan	հիվանդաց hivandats	
առողջանալ ar'okhchanal <i>to get well, recover</i>	առողջան ar'okhchan	առողջաց ar'okhchats	
գողանալ goghanal <i>to steal</i>	գողան goghan	գողաց goghats	

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs -են (-en)

- ✓ Derivative verbs with -են (-en) form their preterit stems by changing the -ն(-n) of the affix to -ց (-ts).
 - ✓ The simple past is formed by adding the personal endings -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an) to the preterit stem.
- The negative is formed by adding -չ (-ch) to the affirmative form.

Infinitive	Infinitive Stem	Preterit Stem	+ Personal Ending ⇒ -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an)
(enal) ունենալ unenenal to have	ունեն unen	ունեց unets	I, you, he/she, we, you, they had ունեցա, ունեցար, ունեցավ, ունեցանք, ունեցաք, ունեցան / unetsa, unetsar, unetsav, unetsank, unetsak, unetsan I, you, he/she, we, you, they didn't have չունեցա, չունեցար, չունեցավ, չունեցանք, չունեցաք, չունեցան / chunetsa, chunetsar, chunetsav, chunetsank, chunetsak, chunetsan
մոտենալ mot'enal approach	մոտեն mot'en	մոտեց mot'ets	
վախենալ vakhenal to be afraid of	վախեն vakhen	ծախեց vakhets	
հագենալ / hagenal to be full / sated	հագեն hagenal	հագեց hagets	

Challenge: Conjugate the verbs above in the simple past tense and make up sentences.

Position in the Sentence

Statement	Երեկ ընկերս զանգեց ու հիշեցրեց մեր հանդիպման մասին: Yerek' ըnk'erds zangets u hishetsrets mer handip'man masin.	Yesterday my friend called and reminded me about our meeting.
Negative	Երեկ ընկերս մոռացավ ու չզանգեց, չհիշեցրեց մեր հանդիպման մասին: Yerek' ըnk'erds mor'atsav u chpzangets, chphishetsrets mer handip'man masin.	Yesterday my friend forgot and didn't call and didn't remind me about our meeting.
General Question	Երեկ ընկերդ զանգե՞ց, հիշեցրե՞ց ձեր հանդիպման մասին: Yerek' ըnk'erdd zangets? hishetsrets? dzer handip'man masin?	Yesterday did your friend call and remind you about your meeting?
Special Question	Երեկ ինչո՞ւ ընկերդ չզանգեց ու չհիշեցրեց ձեր հանդիպման մասին: Yerek' inchu ըnk'erdd chpzangets u chphishetsrets dzer handip'man masin.	Why didn't your friend call yesterday and remind you about your meeting?

Exercise 1: Match the preterit stem with the correct infinitive.

	Infinitive		Preterit Stem
1.	տեսնել / t'esnel – to see	1.	ար / ar
2.	ուտել / ut'el – to eat	2.	եղ / yegh
3.	անել / anel – to do, make	3.	լաց / lats
4.	դնել / d'nel – to put	4.	կեր / k'er
5.	գալ / gal – to come	5.	տես / t'es
6.	լինել / linel – to be	6.	դր / d'rr
7.	լալ / lal – to cry	7.	եկ / yek'

☞ GRAMMAR: Spotlight on Derivative Verbs -ն (-n), -չ (-ch)

- ✓ Derivative verbs with affixes -ն, -չ (-n, -ch) form their preterit stems by dropping the -ն (-n) and -չ (-ch) from the infinitive.
- ✓ They are conjugated in the simple past by adding personal endings to the preterit stems.
- ✓ The negative is formed simply by adding -չ (-ch) to the affirmative forms.

Infinitive	Infinitive Stem	Preterit Stem (drop -ն, -չ)	+ Personal Ending ⇒ -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, -an)
հասնել / hasnel <i>to reach, get</i>	հասն ⇒ hasn	հաս has	I, you (singular), he/she, we, you (plural), they reached հասա, հասար, հասավ, հասանք, հասաք, հասան / hasa, hasar, hasav, hasank, hasak, hasan I, you (singular), he/she, we, you (plural), they didn't reach չհասա, չհասար, չհասավ, չհասանք, չհասաք, չհասան / chphasa, chphasar, chphasav, chphasank, chphasak, chphasan
առնել / ar'nel <i>to buy, to take</i>	առն ar'n	առ ar'	
մտնել / mrt'nel <i>to enter</i>	մտն mrt'rn	մտ mrt'	
անցնել / antsnel <i>to pass</i>	անցն antsrn	անց ants	
գտնել / grt'nel <i>to find</i>	գտն grt'rn	գտ grt'	
հագնել / haknel <i>to wear</i>	հագն hakrn	հագ hak	
անցնել / antsnel <i>to pass</i>	անցն antsrn	անց ants	
իջնել / ichnel <i>to go down, get off</i>	իջն ichrn	իջ ich	
ընկնել / rnk'nel <i>to fall, to drop</i>	ընկն rnk'rn	ընկ rnk'	
կորչել / k'orchel <i>to get lost, to disappear</i>	կորչ ⇒ k'orch	կոր k'or	I, you (singular), he/she, we, you (plural), they got lost կորա, կորար, կորավ, կորանք, կորաք, կորան k'ora, k'orar, k'orav, k'orank, k'orak, k'oran I, you (singular), he/she, we, you (plural), they didn't get lost չկորա, չկորար, չկորավ, չկորանք, չկորաք, չկորան chrk'ora, chrk'orar, chrk'orav, chrk'orank, chrk'orak, chrk'oran
դիպչել / dip'chel <i>to touch</i>	դիպչ dip'ch	դիպ dip'	
կպչել / k'p'p'chel <i>to stick, cling</i>	կպչ kp'p'ch	կպ kp'p	
փախչել / pakhchel <i>to run away</i>	փախչ pakhch	փախ pakh	
սառչել / sar'chel <i>to freeze</i>	սառչ sar'ch	սառ sar'	
թռչել / tr'chel <i>to fly</i>	թռչ tr'ch	թռ tr'	

Challenge: Conjugate the verbs on the previous page in the simple past tense and make up sentences.

☞ SPEAKING: Vernissage (Arts and Crafts)
Cultural Note:

Weekend flea-markets, popularly known as “Vernissage,” are held at two locations in Yerevan. They are open every Saturday and Sunday from 9 am to 7 pm. At one location there are arts, handicrafts, jewellery, house-wares, needle-work, carpets and even pets. In the other vernissage there are mainly paintings and sculptures by local artists. It is normal to bargain there, all prices are negotiable.

Challenge: What about you? Did you ever go shopping at Vernissage? Talk about your experience.

նվեր / nıver – present, gift	զարդատուփ / zartat'up – jewellery box
հուշանվեր / hushanrıver – souvenir	մատանի / mat'ani – ring
ասեղնագործ աշխատանք aseghnagorts' ashkhat'ank – needle-work	ականջօղ / ak'andgogh – earrings
ծեղքի աշխատանք / dzer'ki ashkhat'ank handicraft	շղթա / shrkhta – chain
նկար / nık'ar – picture	ուլունք / ulunk – beads
քանդակ / kandak' – sculpture	վզնոց / vıznots – necklace
ոսկեղեն / vosk'eghen – gold (jewellery)	ապարանջան / ap'arandgan – bracelet
զարդեղեն / zarteghen – jewellery	ժամացույց / zhamatsuyts – watch
	շախմատ / shakhmat' – chess
	նարդի / nardi – backgammon
Ինչպիսի՞ զարդեղեն եք սիրում ♦ What kind of jewellery do you like?	
ոսկե / vosk'e – golden (adjective)	կաշվե / k'ashve – leather (adjective)
արծաթե / arts'ate – silver (adjective)	կավե / k'ave – clay (adjective)
ադամանդե / adamande – diamond	ապակե / ap'ak'e – glass
պլատինե / p'plat'ine – platinum	մետաղե / met'aghe – metallic
պղնձե / p'rgħırdze – copper	փայտե / payt'e – wooden

Questionnaire

1.	Որտեղի՞ց ես սիրում զարդեղեն գնել (առնել): Vort'eghıts es sirum zarteghen gınel (ar'nel)?	Where do you like to buy jewellery?
2.	Սիրո՞ւմ ես հագուստ կամ զարդեղեն նվիրել: Sirum es hakust' k'am zarteghen nıvırel?	Do you like to give clothes or jewellery as a present?
3.	Ինչպիսի՞ զարդեղեն ես նախընտրում կրել: Inchp'ısi zarteghen es nakħınt'rum k'ırel?	What kind of jewellery do you prefer to wear?
4.	Երբ ես վերջին անգամ նոր հագուստ կամ զարդեղեն գնել: Yerp es verchin ankam nor hakust' k'am zarteghen gınel?	When did you last buy new clothes and jewellery?
5.	Ինչպիսի՞ զարդեղեն ես նախընտրում նվիրել: Inchp'ısi zarteghen es nakħınt'rum nıvırel?	What kind of jewellery do you like to give as a present?

Proverbs of the Lesson

Քոյը մատիս չափ, սիրտը տատիս: Boyı mat'ıs chap, sırt'ı t'atıs.
A little body often harbours a great soul.

Շոր տուր, շնորիք տամ: Shor t'ur shınrık t'am.
Fine feathers make fine birds.

Lesson 22 ⇒ Դաս քսաներկուերորդ

▶ *Simple Past Tense: Causative Verbs (atsրոն, etsրոմ, tsրոն)* ▶ “*Congratulations*” ▶
 “*My Son’s Birthday*” ▶ *Official Armenian Holidays* ▶ “*Letter from Armenia*”

☞ GRAMMAR: Spotlight on Causative Verbs

Verbs which have the following affixes **-ացն, -եցն, -ցն** (-atsրոն, -etsրոն, -tsրոն) before the infinitive ending **-ել, -ալ** (-el, -al) are called **causative verbs**. Causative verbs are used to indicate that one person causes a second person to do something for the first person.

- ✓ Causative verbs form their preterit stems by changing the **-ն** (-n) of the causative affix to **-ր** (-r).
- Preterit stem -ացն, -եցն, -ցն** (-atsրոն, -etsրոն, -tsրոն) **-ն** changed to **-ր** (-n ⇒ -r)
- ✓ Their simple past forms are made by adding personal endings **-ի, -իր, -եց, -ինք, -իք, -ին** (-i, -ir, -ets, -ink, -ik, -in) to the preterit stem.
- ✓ The negative is formed by adding the negative particle **-չ** (-ch) + preterit stem

Conjugation Example: հասցնել / hastsընել – to manage

հասցնել / hastsընել ⇒ հասցր / hastsըր + -ի, -իր, -եց, -ինք, -իք, -ին (-i, -ir, -ets, -ink, -ik, -in)	
I managed	I didn't manage
ես հասցրի / yes hastsըրի – I managed	ես չհասցրի / yes չըհastsըրի
դու հասցրիր / du hastsըրիր – you managed	դու չհասցրիր / du չըհastsըրիր
նա հասցրեց / na hastsըրets – he managed	նա չհասցրեց / na չըհastsըրets
մենք հասցրինք / menk hastsըրink – we managed	մենք չհասցրինք / menk չըհastsըրink
դուք հասցրիք / duk hastsըրիք – you managed	դուք չհասցրիք / duk չըհastsըրիք
նրանք հասցրին / nրank hastsըրին – they managed	նրանք չհասցրին / nրank չըհastsըրին

Challenge: Put the verbs below in the simple past tense and use them in sentences.

ուրախացնել / urakhatsnel – to make happy	
բարկացնել / bark'atsnel – to make angry	
վերջացնել / verchatsnel – to finish, complete	
դժվարացնել / djzhvaratsnel – to make difficult	
հեշտացնել / hesht'atsnel – to facilitate	
ուրախացնել / urakhatsnel – to make happy	
վախեցնել / vakhetsnel – to frighten	
զբաղեցնել / zrbaghetsnel – to occupy, entertain	
միացնել / miatsnel – to join, switch on	
եռացնել / yer'atsnel – to boil	

Remember:

կորցնել / k'ortsընել to lose, miss, forfeit	կորցն / kortsըն ⇒ կորցր / kortsըր + personal endings	
լցնել / lըtsnel to pour, to fill	լցն / lըtsն ⇒ լցր / lըtsր + pers. end.	
հարցնել / hartsընել to ask	հարցն / hartsըն ⇒ հարցր / hartsըր + pers. end.	
վերցնել / vertsընել to take, pick up	վերցն / vertsըն ⇒ վերցր / vertsըր + pers. end.	

Note: These four verbs are simple verbs but are conjugated like causative verbs. Conjugate yourself.

✎ WRITING: EXERCISES

Exercise 1: Choose the correct verbs from the brackets.

1.	Երեկ մանկության ընկերոջս (տեսնել, տեսա):	Yerek' mank' utyan ընկ'erochոս (t'esnel, t'esa). Yesterday I saw my friend from childhood.
2.	Ես (հասկացա, հասկացել), որ չէր ուզում գալ մեզ հետ:	Yes (hask'atsa, hask'atsel), vor cher uzum gal mez het'. I understood that he didnt want to come to our place.
3.	(Սովորե՞լ, սովորեցի՞ր) դասերդ:	(Sovorel, sovoretsir) daserդ? Did you study your lessons?
4.	Ձեռքերդ (լվանալ, լվացի՞ր):	Dzer'kerդ (lrvanal, lrvatsir)? Did you wash your hands?
5.	Համերգը (հավանել, հավանեցի՞ր):	Hamergը (havanel, havanetsir)? Did you like the concert?
6.	Նկարը քեզ դուր (եկել, եկա՞վ):	Nrk'arը kez dur (yek'el, yek'av)? Did you like the picture?
7.	Այսօր հյուրանոցում անձնագիրս (կորցնել, կորցրի):	Aysor hyuranotsum andznagirս (kortsըnel, kortsըri). I lost my passport at the hotel today.
8.	Եղբորդ (զանգեցի՞ր, զանգե՞լ):	Yekhporդ (zangetsir, zangel)? Did you call your brother?
9.	Նա մեզ շատ (օգնել, օգնեց):	Na mez shat' (oknel, oknets). She helped us a lot.
10.	Լավ ժամանակ (անցկացրի՞ր, անցկացնե՞լ):	Lav zhamanak' (antskatsrir, antsk'atsnel)? Did you have a good time?

Exercise 2: Match the infinitive to the preterit stem.

	Infinitive		Preterit Stem
1.	վերցնել / vertցnel – to take, pick up	1.	բարձրացր / bartsratsr
2.	իջնել / ichnel – to get down, to descend	2.	զգուշացր / zrgushatsr
3.	անցկացնել / antsk'atsnel – to spend	3.	վերջացր / verchatsր
4.	գտնել / grt'nel – to find	4.	կոր / k'or
5.	հասնել / hasnel – to reach, get	5.	անց / ants
6.	կորչել / k'orchel – to get lost, disappear	6.	հաս / has
7.	վերջացնել / verchatsnel – to finish	7.	անցկացր / antsk'atsr
8.	բարձրանալ / bartsranal – to rise, to go upstairs	8.	գտ / grt'
9.	անցնել / antsnel – to pass	9.	իջ / ich
10.	զգուշացնել / zrgushatsnel – to warn	10.	վերցր / vertցր

Exercise 3: Translate and write the infinitive of each verb.

Conjugated	Transl.	Infinitive	Conjugated	Translation	Infinitive
1. հյուրասիրեցին hyurasiretsin	they treated	հյուրասիրել hyurasirel to treat	6. չհարցրեցի chphartsըretsi		
2. երևաց yerevats			7. վախեցավ vakhetsav		
3. ծանոթացա ts'anotatsa			8. շնորհավորեցինք shnorhavoretsink		
4. մոռացաք mor'atsak			9. չզանգահարեց chpzangaharets		
5. մոտեցան mot'etsan			10. չուզեց chuzets		

Conjugated	Translation	Infinitive	Conjugated	Translation	Infinitive
11. ամուսնացան amusnatsan	they got married	ամուսնանալ amusnanal to get married	16. ասաց asats		
11. առանք ar'ank			17. կորակ k'orak		
13. չհասկացավ chrhask'atsav			18. մաղթեց maktets		
14. իրականացավ irak'anatsav			19. անցավ antsav		
15. ծանծրացանք dzandzratsank			20. դիպավ dip'av		

Exercise 4: Complete the story "My Son's Birthday" using the verbs in brackets in the simple past tense.

Անցյալ շաբաթ, օգոստոսի 22-ին իմ ավագ որդու ծննդյան օրն էր: Antsyal shapat, ogost'osi 22-in im avak vortu ts'rorndyan orn er. Last week, on August 22nd, it was my eldest son's birthday.		
1.	Նա (դառնալ) 15 տարեկան: Na (dar'nal) 15 t'arek'an.	He became 15 years old.
2.	Նա (ցանկանալ), որ իր ծննդյան օրը նշեն «Հաղթանակ» զբոսայգում: Na (tsank'anal), vor ir ts'rorndyan orn nrshen "Hakhtanak" zrbosaygum.	He wanted to celebrate his birthday at Victory Park.
3.	Որդիս (զանգահարել) և (հրավիրել) ընկերներին: Vortis (zangaharel) yev (hravirel) rnk'emerin.	My son phoned and invited his friends.
4.	Ժամը 8-ին նա (պայմանավորվել) ընկերների հետ Կասկադի մոտ: Zhamr 8-in na (p'aymanavorvel) rnk'emeri het' K'ask'adi mot'.	He arranged to meet with his friends at 8 o'clock.
5.	Ժամը 8 -ին բոլորը Կասկադի մոտ էին: Zhamr 8-in bolorl K'ask'adi mot' ein.	Everyone was at Cascade at 8 o'clock.
6.	Ընկերները (շնորհավորել) որդուս ծննդյան օրվա առթիվ և (մաղթել) երջանկություն, առողջություն և հաջողություն: Ընկ'emerl (shnorhavorel) vortus ts'rorndyan orva ar'tiv yev (makhtel) yerdgank'utyun ar'okhchutyun yev hadgoghutyun.	His friends congratulated my son on his birthday and wished him happiness, health, and luck.
7.	Հետո միասին շարժասանդուղքով (բարձրանալ) «Հաղթանակ» զբոսայգի: Het'o miasin sharzhasandukhkov (bartsranal) "Hakhtanak" zrbosaygi.	Then they went up to Victory Park on the escalator.
8.	Զբոսայգում երեխաները կարուսել (նստել), սրճարան (գնալ) և (խաղալ): Zrbosaygum yerekhanerl k'arusel (nrst'el), sirdg'aran (ghnal) yev (khaghal).	The children rode the merry-go-round, went to a café and played.
9.	Այնտեղ նրանք շատ լավ ժամանակ (անցկացնել): Aynt'egh nrrank shat' lav zhamanak' (antsk'atsnel).	They had a good time there.
10.	Երեկոյան որդիս (վերադառնալ) տուն շատ ուրախ: Yerek'oyan vortis (veradar'nal) t'un shat' urakh.	My son came home in the evening very happy.
11.	Իսկ տանը մենք որդուս անակնկալ (մատուցել): Isk' t'arur menk nrnan anak'rnk'al (mat'utsel).	We surprised my son at home.
12.	Այսպես (անցնել) իմ որդու ծննդյան օրը: Aysp'es (antsnel) im vortu ts'rorndyan orn.	That is how my son celebrated his birthday.

SPEAKING: Congratulations: Birthday

շնորհավորել / shnorhavorel – to congratulate	շնորհավորանք / shnorhavorank congratulations
մաղթել / makhtel – to wish	տոն / t'on – holiday
ցանկանալ / tsank'anal – to want, to like	արձակուրդ / artsak'urt – vacation
տոնել / t'onel – to celebrate	ծննդյան երեկույթ / ts'ndnyan yerek'uyt birthday party
նշել / nshel – to mark, celebrate	փուչիկ / puchik' – balloon
մասնակցել / masnak'tsel – to participate	հրավառություն / hpravar'utyun – fireworks
ծննդյան տարեդարձ կազմակերպել ts'ndnyan t'aredarts k'azmak'erp'el to organise a birthday party	ջերմ / dgerm – warm
ծննդյան օրը նշել / ts'ndnyan or' nshel to celebrate a birthday	անակնկալ մատուցել / anak'lnk'al mat'utsel to have a surprise for someone
ուղարկել / ughark'el – to send	նամակ / namak' – letter
մոմերը վառել / momery var'el – to light the candles	հեռագիր / her'agir – telegram
անցնել / antsnel – to pass	բացիկ / batsik' – postcard
տորթը կտրել / t'ort' k'rt'el – to cut the cake	սրտանց / srt'ants – cordially
հրավիրել / hpravirel – to invite	լավագույն մաղթանքներով lavaguyn makhtanknerov – with best wishes
հյուրասիրել / hyurasirel – to treat, to serve	ծննդյան օրվա առթիվ / ts'ndnyan or'va ar'tiv – on a birthday
պայմանավորվել / p'aymanavorvel – to arrange	ուսման մեջ / usman mech – in education
հրաշալի ժամանակ անցկացնել / hprashali zhamanak' antsk'atsnel – to have a wonderful time	աշխատանքում / ashkhat'ankum – at work

Cultural Note

Պետական տոները: P'et'ak'an t'onery. The Official Holidays of Armenia.

Հունվարի 1 – January 1 st Նոր տարի = Ամանոր Nor t'ari = Amanor – New Year	Հունվարի 6 – January 6 th Սուրբ Ծնունդ / Surp Ts'ndund Christmas (religious holiday)	Հունվարի 28 – January 28 th Բանակի օր / Banak'i or Army Day
Մարտի 8 – March 8 th Կանանց միջազգային օր K'anants michazgayin or International Women's Day	Ապրիլի 7 – April 7 th Մայրության և գեղեցկության տոն / Mayrutyun yev geghetsk'utyun ton Motherhood and Beauty Day	Ապրիլի 8 – April 8 th Զատիկ / Zat'ik' Easter (religious holiday) April (changeable according to the moonmonth)
Ապրիլի 24 – Ap'ril 24 th Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակի օր / Mets' yegher'ni zoheri hishat'ak'i or Genocide Victims' Memorial Day	Մայիսի 1 – May 1 st Աշխատավորների միջազգային օր Ashkhat'avorneri michazgayin or International Labour Day	Մայիսի 9 – May 9 th Հաղթանակի օր Hakhtanak'i or Victory and Peace Day
Մայիսի 28 – May 28 th Առաջին Հանրապետության օր Ar'achin Hanrap'et'utyun or Day of the First Republic	Հուլիսի 5 – July 5 th Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության օր Sahmanadrutyun or Constitution Day	Սեպտեմբերի 21 – September 21 st Հայաստանի անկախության օր Hayast'ani ank'akhutyun or Independence Day

☞ SPEAKING: Congratulations!

Շնորհավորում եմ:	Shnorhavorum em.	Congratulations!
Շնորհավոր Սուրբ Զատիկ:	Shnorhavor Surp Zat'ik'.	Happy Easter!
Շնորհավոր Սուրբ Ծնունդ:	Shnorhavor Surp Ts'rund.	Merry Christmas!
Շնորհավոր Նոր տարի/ Ամանոր:	Shnorhavor Nor t'ari/Amanor.	Happy New Year!
Շնորհավորում եմ Ձեր ծննդյան օրը:	Shnorhavorum em Dzer ts'runndyan orp.	Happy birthday to you!
Ծնունդդ շնորհավոր:	Ts'rundrd shnorhavor.	Happy birthday!
Հաճելի ժամանց եմ մաղթում բոլորիդ:	Hadg'eli zhamants em makhtum bolorid.	Everyone have a nice time.
Ընդունեք մեր շնորհավորանքները:	Entunek mer shnorhavoranknerp.	Please accept our congratulations.
Մաղթում եմ Ձեզ հաջողություն:	Makhtum em Dzez hadgoghutyun.	I wish you success.
Երջանկություն:	Yerdgank'utyun.	Happiness!
Առողջություն:	Ar'okhchutyun.	Health!
Երկար տարիների կյանք:	Yerk'ar t'arineri k'yank.	Long life!

Challenge: Write your greetings. When, and on what occasions, do you send greetings cards to your friends and relatives?

☞ SPEAKING: Նամակ Հայաստանից: Namak' Hayast'anits.
A letter from Armenia

Սիրելի ընկեր Ներսես: Sireli rnk'er Nerses – My dear friend Nerses		
Այսօր քո ծննդյան օրն է, նոյեմբերի 25-ը:	Aysor ko ts'runndyan orn e, noyemberi 25-ը:	Today, November 25 th , is your birthday.
Սրտանց շնորհավորում եմ քեզ ծննդյանդ օրվա առթիվ:	Sprt'ants shnorhavorum em kez ts'runndyanrd orva ar'tiv.	Many happy returns on your birthday.
Դու դարձար 20 տարեկան: Հրաշալի տարիք է:	Du dartsar 20 t'arek'an. Hrashali t'arik e.	You became 20 years old. That's a wonderful age.
Ցանկանում եմ քեզ երջանկություն, առողջություն, երկար տարիների կյանք:	Tsank'anum em kez yerdgank'utyun, ar'okhchutyun, yerk'ar t'arineri k'yank.	I wish you happiness, health, long life.
Մաղթում եմ քեզ հաջողություններ ուսման մեջ և աշխատանքում:	Makhtum em kez hadgoghutyunner usman mech yev ashkhat'ankum.	I wish you success in your education and work.
Թող իրականանան քո բոլոր երազանքները:	Togh irak'ananan ko bolor yerazanknerp.	May your wishes come true!
Հուսով եմ, որ հաջորդ տարի քո ծննդյան տարեդարձը կնշենք միասին Հայաստանում և հրաշալի ժամանակ կանցկացնենք:	Husov em, vor hadgort t'ari ko ts'runndyan t'aredartsr miasin k'rnrshenk Hayast'anum yev hrashali zhamanak' k'antsk'atsnenk.	I hope we will celebrate your next birthday in Armenia together and will have a wonderful time.
Լավագույն մաղթանքներով՝ քո ընկեր Արմեն: Lavaguyn makhtanknerov ko rnk'er Armen. <i>With best wishes, your friend Armen.</i> քաղաք Երևան / kaghak Yerevan. Yerevan city. 25.11.2007 թվական / t'rvak'an		

Lesson 23 ⇒ Դաս քսաներեքերորդ

▶ *Past Progressive Tense* ▶ “*Before & Now*” ▶ “*Where were You?*” ▶ “*My University*”

☞ GRAMMAR: Spotlight on Past Progressive (Անցյալ շարունակական) Past Progressive = I was doing / I used to

Formation

The past progressive is formed by adding the corresponding form of the verb **-to be**, in the past tense, to the progressive participle.

Infinitive -ել (-el), -ալ (-al) replace with -ում (-um) + past auxiliary
-էի, -էիր, -էր, -էինք, -էիք, -էին (-ei, -eir, -er, -eink, -eik, -ein)

Conjugation Example – սովորել / sovorul – to learn, to study

Affirmative	Negative
Ես սովորում էի / yes sovorum ei <i>I was studying / I used to study</i>	Ես չէի սովորում / yes chei sovorum <i>I was not studying + I didn't use to study</i>
Դու սովորում էիր / du sovorum eir <i>you were studying + you used to study (s.)</i>	Դու չէիր սովորում / du cheir sovorum <i>you were not studying + you didn't use to study (s.)</i>
Նա սովորում էր / na sovorum er <i>he/she was studying + he/she used to study</i>	Նա չէր սովորում / na cher sovorum <i>he/she was not studying + he/she didn't use to study</i>
Մենք սովորում էինք / menk sovorum eink <i>we were studying + we used to study</i>	Մենք չէինք սովորում / menk cheink sovorum <i>we were not studying + we didn't use to study</i>
Դուք սովորում էիք / duk sovorum eik <i>you were studying + you used to study (pl.)</i>	Դուք չէիք սովորում / duk cheik sovorum <i>you were not studying + you didn't use to study (pl.)</i>
Նրանք սովորում էին / nrank sovorum ein <i>they were studying + they used to study</i>	Նրանք չէին սովորում / nrank chein sovorum <i>they were not studying + they didn't use to study</i>
Note: The negative form is made by adding the negative particle -չ(-ch) to the auxiliary and placing it before the main verb.	
Note: Negative Auxiliary: -չէի, -չէիր, -չէր, -չէինք, -չէիք, -չէին (-chei, -cheir, -cher, -cheink, -cheik, -chein).	

In Armenian, the past progressive tense is used with adverbs of time.
Here are some of them.

Ի՞նչ էիր անում	Modifiers of Time Expressing the Past
երեկ / yerek' – yesterday ճախանցյալ օրը / nakhantsyal orj <i>the day before yesterday</i> երեկ չէ առաջին օրը / yerek' che ar'achin orj <i>the day before yesterday</i> անցյալ օրը / antsyal orj – last day անցյալ շաբաթ / antsyal shapat – last week անցյալ ամիս / antsyal amis – last month անցյալ տարի / antsyal t'ari – last year անցյալ դասին / antsyal dasin – last lesson անցյալ անգամ / antsyal ankam – last time երեկ, նախանցյալ օրը, երեկ չէ առաջին օրը, անցյալ օրը, անցյալ շաբաթ, անցյալ ամիս, անցյալ տարի, անցյալ դասին, անցյալ անգամ	առաջ / ar'ach – before / ago / in front of, ahead, previously 5 րոպե առաջ / 5 rope ar'ach – 5 minutes ago 5 ժամ առաջ / 5 zham ar'ach – 5 hours ago 5 օր առաջ / 5 or ar'ach – 5 days ago 5 շաբաթ առաջ / 5 shapat ar'ach – 5 weeks ago 5 ամիս առաջ / 5 amis ar'ach – 5 months ago 5 տարի առաջ / 5 t'ari ar'ach – 5 year ago մի քիչ առաջ / mi kich ar'ach – not long ago տարիներ առաջ / t'ariner ar'ach – many years ago առաջ, 5 րոպե առաջ, 5 ժամ առաջ, 5 օր առաջ, 5 շաբաթ առաջ, 5 ամիս առաջ, 5 տարի առաջ, մի քիչ առաջ, տարիներ առաջ
Note: The word առաջ / ar'ach – before is both a “postposition of place” and “a time adverb”. e.g. Իմ տան առաջ մի փոքրիկ այգի կա: Im t'an ar'ach mi pokrik' aygi k'a. <i>There is a small orchard in front of my house.</i> As a time adverb, it expresses “used to.” (see next page).	

Uses: The past progressive tense may signify two types of action:

1. Repeated action in the past = I used to

e.g. Ես սովորում էի / yes sovorum ei = I used to study

Past – ar'ach Present – hima

Առաջ ■ **հիմա**

e.g. Առաջ ես ապրում էի Ամերիկայում, բայց հիմա ապրում եմ Հայաստանում:

Ar'ach yes ap'rum ei Amerik'ayum, bayts hima aprum em Hayast'anum.

I used to live in America, but now I live in Armenia.

2. An action that was in progress in the past = past progressive / I was doing...

e.g. Անցյալ տարի ես ապրում էի Ամերիկայում և սովորում Կալիֆորնիայի համալսարանում:

Antsyal t'ari yes ap'rum ei Amerik'ayum yev sovorum K'aliforniayi hamalsaranum.

Last year I was living in America and was studying at the University of California.

Examples

Statement:	Առաջ շատ էի սիրում նկարել: Ar'ach shat' ei sirum nrk'arel.	I used to like to draw.
Negative:	Առաջ չէի սիրում նկարել: Ar'ach chei sirum nrk'arel.	I didn't use to like to draw.
General Question:	Առաջ սիրում էիր նկարել: Ar'ach sirum eir nrk'arel?	Did you use to draw?
Special Question:	Ի՞նչ էիր սիրում նկարել: Inch eir sirum nrk'arel?	What did you like to draw?
Answer:	Բնություն և մարդկանց: Bnutyun yev martk'ants.	Nature and people.
Note: The positions in the sentence are the same as in the present tense.		

Remember:

In Armenian, as in English, simple past and past progressive constructions are used altogether.

e.g. Առավոտյան գնում էի շուկա, երբ ծանապարհիին տեսա իմ եղբոր կնոջը:

Ar'avot'yan grnum ei shuk'a, yerp dg'anaparin t'esa im yekhpov k'pnochr.

In the morning I was going to the market, when I saw my brother's wife on my way.

Examples

Ո՞ւր էիր գնում երեկ երեկոյան: Ur eir grnum yerek' yerek'oyan?	Where were you going yesterday evening?
Ես գնում էի կինոթատրոն: Yes grnum ei k'inotat'ron.	I was going to the cinema.
Որտե՞ղ էիր երկու ժամ առաջ: Vort'egh eir yerku' zham ar'ach?	Where were you two hours ago?
Աշխատանքի էի: Ashkhat'anki ei.	I was at work.
Առավոտյան անձրև չէր գալիս: Ar'avot'yan andzrev cher galis?	It was not raining in the morning.
Առաջ ես թենիս էի խաղում: Ar'ach yes tennis ei khaghum.	I used to play tennis.
Մեկ տարի առաջ ապրում էինք Կանադայում: Mek t'ari ar'ach aprum eink K'anadayum.	We were living in Canada one year ago.
Երեկ, երբ գնում էի կինո, ծանապարհիին տեսա իմ հին ծանոթներից մեկին: Yerek', yerp grnum ei k'ino, dg'anap'arin t'esa im hin ts'anotnerits mek'in.	Yesterday, when I was going to the cinema, I saw one of my old friends.

✎ WRITING: EXERCISES

Exercise 1. Continue the text, using the sentences below. Place the verbs in brackets in the past progressive form.

Երեկ, երբ ես գնացի աշխատանքի, իմ գործընկերները գրադված էին: Yerek', yerp yes gɾnatsi ashkhat' anki. im gorts' ɾnk'ernerɾ zɾbaghvats' ein. <i>When I went to work yesterday, my colleagues were busy.</i>	<i>Երեկ, երբ ես գնացի աշխատանքի, իմ գործընկերները պաշտպանված էին:</i>
1. Աննան (աշխատել) համակարգչով, իսկ Գարիկը (պատասխանել) զանգերին: <i>Annan (ashkhat'el) hamak'arkchov, isk' Garik'ɾ (pat'askhanel) zangerin. Anna (to work) at the computer, and Garik (to answer) phone calls.</i>	
2. Լուսինեն (թարգմանել) տեքստը, իսկ Դրաչը (զրուցել) Անիի հետ: <i>Lusinen (tarkmanel) t'ekst'ɾ, isk' Hɾrachɾ (zɾɾutsel) Anii het'.</i> <i>Lusine (to translate) the text, and Hrach (to talk) to Ani.</i>	
3. Անուշը (որոնել) ինտերնետում, իսկ Մանեն (խմբագրել) հոդվածը: <i>Anushɾ (voronel) int'ernet'um, isk' Manen (khɾmbagrel) hodvats'ɾ. Anush (to search) information on the internet, and Mane (to edit) the article.</i>	
4. Վաչեն երաժշտություն (լսել), իսկ դու (խոսել) հեռախոսով: <i>Vachen yerazhɾsh'tutyun (lɾsel), isk' du (kxosel) her'akhosov. Vache (to listen) to the music, and you (to speak) on the phone.</i>	

Exercise 2: Fill in the blanks with the appropriate past auxiliary verbs.

1.	Ես նամակ _____ գրում ընկերոջս երեկ առավոտյան: Yes namak' _____ gɾnum ɾnk'erochɾs yerek' ar'avot'yan. <i>I was writing a letter to my friend yesterday morning.</i>	<i>Ես նամակ էի գրում ընկերոջս երեկ առավոտյան:</i>
2.	Արան գիրք _____ կարդում: Aran girk _____ k'artum. <i>Ara was reading a book.</i>	
3.	Գիշերը նրանք զվարճանում _____ դիսկոտեկում: Gisherɾ ɾɾrank zɾvardg'anum _____ disk'ot'ek'um. <i>They were having fun at the disco at night.</i>	
4.	Անցյալ տարի մենք այստեղ _____ : Ants'yal t'ari menk ayst'egh _____ . <i>Last year we weren't here.</i>	
5.	Երեկ չէ առաջին օրը ձյուն _____ գալիս: Yerek' che ar'achin օրɾ dzyun _____ galis. <i>It was snowing the day before yesterday.</i>	
6.	Անցյալ շաբաթ դուք դասի _____ գալիս: Antsyal shapat duk dasi _____ galis. <i>Last week you were not coming to class.</i>	
7.	2 տարի առաջ նրանք ապրում _____ Իտալիայում: Yerk'u t'ari ar'ach ɾɾrank ap'rum _____ It'aliayum. <i>Two years ago they were living in Italy.</i>	
8.	Ինչպե՞ս _____ զգում երեկ: Inchp'es _____ zɾgum yerek'?' <i>How were you feeling yesterday?</i>	

Exercise 3: Choose the correct word from the brackets.

1.	Նոր քեզ (էի, էիր) զանգում: Nor kez (ei, eir) zangum.	I was just calling you.
2.	Գյուղ էինք (զնալ, զնում): Այնտեղ հով էր: Gyugh eink (zgnal, gnum): Aynt'egh hov er.	We were going to the village. It was cool there.
3.	– Շատ շոգ է: = Սա ի՞նչ է, անցած ամառ ավելի շոգ (եր, էին): – Shat' shok e. = Sa inch e, antsats' amar' aveli shok (er, ein).	“It’s very hot.” “What’s this?” “Last summer was hotter.”
4.	Այս առավոտ իմ ժամացույցը (չէր, չէին) աշխատում: Ays ar'avot' im zhamatsuytsը (cher, chein) ashkhat'um.	This morning my watch wasn't working.
5.	Երեկ էլ լավ չէիր (զգալ, զգում): Yerek' el lav cheir (zgal, zgum).	You weren't well yesterday, either.
6.	Խանութը փակ էր: Տոն (եր, էինք): Khanutը pak' er. T'on (er, eink):	The store was closed. It was a holiday.
7.	Արսենը հարցնում (եր, էինք) քո մասին: Arsenը hartsըnum (er, eink) ko masin.	Arsen was asking about you.

Exercise 4: Put the auxiliary verb in the present and the past (affirmative or negative).

1.	Ի՞նչ _____ նում երեկ: Inc _____ anum yerek'?	What were you doing yesterday?
2.	Երեկ ցուրտ _____, իսկ այսօր շատ տաք _____ Yerek' tsurt' _____, isk' aysor shat' t'ak _____.	Yesterday it was cold, but today it is very warm.
3.	Անցյալ տարի ես Ամերիկայում սովորում ____, իսկ հիմա Հայաստանում աշխատում ____: Antsyal t'ari yes Amerik'ayum sovorum ____, isk' hima Hayast'anum ashkhat'um _____.	Last year I was studying in America, but now I work in Armenia.
4.	Դուք առաջ _____ խոսում հայերեն, բայց հիմա խոսում _____: Duk ar'ach _____ khosum hayeren, bayts hima khosum _____.	You didn't speak Armenian before, but now you do.
5.	Առավոտյան խոսում _____ այդ մասին: Ar'avot'yan khosum _____ ayd masin.	I was talking about it in the morning.
6.	Ո՞վ _____ մեկնում երեկ Ամերիկա: Ov _____ mek'num Amerik'a?	Who was leaving for America yesterday?
7.	Որտե՞ղ _____ անցյալ դասին: Vort'egh _____ antsyal dasin?	Where was she last lesson?
8.	Որտե՞ղ _____ ճամփորդում անցյալ տարի ընտանիքիդ հետ: Vort'egh _____ dg'amportum antsyal t'ari ըnt'anikid het'?	Where were you travelling last year?

Challenge 1: Oral and written composition: “2 Years Ago”

Challenge 2: Make up sentences with used to (առաջ) and now (հիմա).

Challenge 3: Convert the sentences from the present tense to the past progressive tense. Use the phrases provided.

1.	Ես 25 տարեկան եմ: Yes 25 /kɔpsanhig/ t'arek'an em. <i>I am 25 years old.</i>	հինգ տարի առաջ hing t'ari ar'ach <i>5 years ago</i>	Հինգ տարի առաջ ես քսան տարեկան էի: Hing t'ari ar'ach yes kɔpsan t'arek'an ei.
2.	Այս ամռանը հանգստանում եմ ծովափում: Ays amr'anɔ hangɔst'anum em tsovapum. <i>This summer I am vacationing at the seaside.</i>	անցյալ ամառ antsyal amar' <i>last summer</i>	
3.	Հիմա գնում եմ աշխատանքի ոտքով: Hima ցոնում em ashkhat'anki vot'kov. <i>Now I am going to work by foot.</i>	1 տարի առաջ mek' t'ari ar'ach <i>1 year ago</i>	
4.	Այս տարվանից աշխատում եմ դպրոցում: Ays t'arvanits ashkhat'um em Ժրր'rotsum. <i>Starting from this year, I am working at the school.</i>	անցյալ տարի antsyal t'ari <i>last year</i>	

Challenge 4: Read and answer the questions.

	հիմա / hima – now	առաջ / ar'ach – before
1.	Ի՞նչ օր է այսօր: Inch or e aysor? <i>What day is it today?</i> Այսօր / aysor _____ : Today _____ .	Ի՞նչ օր էր երեկ: Inch or er yerek'?' <i>What day was it yesterday?</i> Երեկ /yerek' _____ : Yesterday _____ .
2.	Հիմա ու՞ր ես գնում: Hima ur es ցոնում? <i>Where are you going now?</i> Հիմա /hima/ _____ : Now _____ .	Երեկ երեկոյան ո՞ւր էիր գնում: Yerek' yerek'oyan ur eir ցոնում? <i>Where were you going yesterday evening?</i> Երեկ երեկոյան / Yerek' yerek'oyan _____ : Yesterday evening _____ .
3.	Հիմա հասկանո՞ւմ ես հայերեն: Hima hask'anum es hayeren? <i>Do you understand Armenian now?</i> Հիմա արդեն /hima arten _____ : Now already _____ .	Առաջ հասկանո՞ւմ էիր հայերեն: Ar'ach hask'anum eir hayaren? <i>Did you understand Armenian before?</i> Առաջ /ar'ach _____ : Before _____ .
4.	Որտե՞ղ ես աշխատում Երևանում: Vort'egh es ashkhat'um Yerevanum? <i>Where do you work in Yerevan?</i> Երևանում աշխատում եմ / Yerevanum ashkhatum em _____ : In Yerevan I work _____ .	Որտե՞ղ էիր աշխատում Ամերիկայում: Vort'egh eir ashkhat'um Amerik'ayum? <i>Where were you working in America?</i> Ամերիկայում աշխատում էի /Amerik'ayum ashkhat'um ei _____ : In America I used to work _____ .
5.	Որտե՞ղ ես սովորում: Vort'egh es sovorum? <i>Where do you study?</i> Ես չեմ սովորում, աշխատում եմ . Yes chem sovorum, ashkhat'um em _____ : I'm not studying I am working _____ .	Որտե՞ղ էիր սովորում: Vort'egh eir sovorum? <i>Where were you studying?</i> Ես չէի սովորում, աշխատում էի /Yes chei sovorum, ashkhat'um ei _____ : I wasn't studying I was working _____ .
6.	Որտե՞ղ ես հիմա: Vort'egh es hima? <i>Where are you now?</i> Հիմա ես /Hima yes/ _____ : Now I am _____ .	Որտե՞ղ էիր 5 տարի առաջ: Vort'egh eir 5 t'ari ar'ach? <i>Where were you 5 years ago?</i> 5 տարի առաջ ես / Hing ta'ari ar'ach yes _____ : Five years ago I used to _____ .

☞ SPEAKING: New Vocabulary

սպասել ո՞ւմ / sɔp'asel um? <i>to wait</i> զանգել ո՞ւմ / zangel um? – <i>to call</i>	սպասել ընկերոջը զանգել մորը	sɔp'asel ɔnk'erochɔ – <i>to wait for a friend</i> zangel morɔ – <i>to call (one's) mother</i>
նորոգել ի՞նչը norokel inchɔ – <i>to repair</i>	նորոգել տունը, մեքենան	norokel t'unɔ, mekenan <i>to repair the home, car</i>
փչացնել ի՞նչը / քլչատնել inchɔ? <i>to break down what?</i>	փչացնել հեռախոսը, համակարգիչը	քլչատնել her'akhosɔ, hamak'arkichɔ <i>to break the telephone, computer</i>
միացնել ի՞նչը / miatsnel inchɔ? <i>to switch on</i>	միացնել հեռուստացույցը	miatsnel her'ust'atsuytsɔ <i>to switch on the TV</i>
անջատել ի՞նչը / andgat'el inchɔ? <i>to switch off</i>	անջատել լույսը, ռադիոն	andgat'el luytsɔ – <i>to turn off the light,</i> <i>radio</i>

☞ SPEAKING: Որտե՞ղ էիր – Where were you?

– Որտե՞ղ էիր, Սասո՞ւն: Մենք քեզ երեկ էինք սպասում: Vort'egh eir, Sasun? Menk' k'ez yerek' eink sɔp'asum.	– Where were you, Sasun? We were expecting you yesterday.
= Շատ զբաղված էի, Հրա՛չ, գործ էի անում: Shat' zɔrbaghvats' ei, Hɔrach, gorts' ei anum.	= I was very busy, Hɔrach. I was working.
– Ի՞նչ էիր անում: Inch eir anum?	– What were you doing?
= Մեր տան համակարգիչն ու հեռախոսն էի նորոգում: Mer t'an hamak'arkichn u her'akhosn ei norokum.	= I was repairing our computer and telephone.
– Մենք էլ անհանգստանում էինք: Չանգում էինք, զանգում, բայց ձեր տան հեռախոսը չէր պատասխանում, իսկ բջջայինը անջատած էր: Menk' el anhangɔst'anum eink'. Zangum eink', zangum, bayts' zer t'an her'akhosɔ cher pat'aschanum, isk' bɔɔgdgayinɔ andgat'ats' er.	– We were worrying so much. We kept calling but your home telephone didn't answer and your mobile was switched off.
= Դե, ինչպես ասում են, ամեն ինչ միաժամանակ է լինում և՛ հաջողությունը, և՛ անհաջողությունը: Հեռախոսն ու համակարգիչը միանգամից փչացան: De, inchp'es asum en, amen inch miashamanak' e linum: yev hadgoghutyunɔ, yev anhadgoghutyunɔ. Her'akhosn u hamak'arkichɔ miangamits քլչատնել.	= As they say, everything comes at once, both luck and failure. The telephone and the computer broke down together.
– Հիմա ամեն ինչ կարգի՞ն է: Hima amen inch k'arkin e?	– Is everything OK now?
= Փառք Աստծո, արդեն երկուսն էլ սարքին են և աշխատում են: Par'k Ast'ts'o, yerk'usn el sarkin en yev ashkhat'um en.	= Thank God, both the computer and the telephone are OK and working now.
– Հուսով եմ, չես մոռացել, որ այսօր հանդիպելու ենք ժամը 7-ին, «Մոսկվա» կինոթատրոնի մոտ: Արեգին էլ կասես, չմոռանաս: Husov em, ches mor'atsel, vor aysor handip'elu enk zhamɔ 7-in, "Mosk'va" k'inotat'roni mot'. Aregin el k'ases, chɔmor'anas.	– I hope you haven't forgotten, today we are going to meet at 7 o'clock, at Moscow Cinema. Tell Areg too, please don't forget.
= Եղավ, անպայման կգանք: Ցտեսություն: Yeghav, anp'ayman k'ɔgank. Tsɔt'esutyun.	= OK. We will certainly come. Goodbye.

Read the text and answer the following questions orally and in writing.

1.	Ովքե՞ր են գրուցում: Ovker en zprutsum?	
2.	Ի՞նչո՞ւ Սասունենց հեռախոսները չէին պատասխանում: Inchu Sasunents her' akhosnerj chein p'at' askhanum?	
3.	Ի՞նչ էր փչացել և ի՞նչը նորոգեց Սասունը: Inch er p'chatsel yev inchj norogets Sasunj?	
4.	Ի՞նչո՞ւ Սասունը չէր գնացել հանդիպման: Inchu Sasunj cher g'natset handip' man?	

Challenge: Make up a new mini-dialogue.

պատմել / p'at'mel – to tell	կուրս / k'urs – course level school year	ուսման վարձ usman vardz – tuition
ընդունվել / rntunvel – to enter ավարտել / avart'el – to graduate	1-ին կուրսի ուսանող ar'achin k'ursi usanogh freshman (first year student)	իրավաբանական Ֆակուլտետ iravabanak'an fak'ult'et' law department
դառնալ / dar'nal – to become գրադարան / g'radaran – library	2-րդ կուրսի ուսանող yerk'rori k'ursi usanogh sophomore	հանրակացարան hanrak'atsaran hostel, dormitory
մասնավոր / masnavor – private պետական / p'et'ak'an – state	3-րդ կուրսի ուսանող yerort k'ursi usanogh – junior (third year student)	հարմարություններ harmarutyunner facilities
դպրոց / d'p'rots – school քոլեջ / koledj – college ռեկտոր / r'ek't'or – rector	4-րդ կուրսի ուսանող chorort k'ursi usanogh) senior (fourth year student)	կրթական համակարգ k'rtak'an hamak'ark educational system
համալսարան / hamalsaran university	ցածր կուրսի ուսանող tsats'jr k'ursi usanogh – junior	կրթաթոշակ / k'rtatoshak' scholarship
դպրոցի տնօրեն d'p'rotsi t'rnoren – principal դեկան / dek'an – dean	ավարտական կուրսի ուսանող avart'ak'an k'ursi usanogh – undergraduate	բարձրագույն կրթություն bartsraguyn k'rtutyun higher education
անվճար / anv'dg'ar free of charge վճարովի / v'pdgarovi – payable	շրջանավարտ / sh'rdganavart' graduate/ alumnus	միջնակարգ դպրոց michnak'ark d'p'rots secondary school

National Wisdom Says:

«Եթե ուզում ես բարի գործ կատարել մեկ տարվա համար՝ ցորեն
ցանիր, եթե տաս տարվա համար՝ ծառ տնկիր, եթե դարի համար՝
մարդ դաստիարակիր»:

Yete uzum us bari gorts' k'at'arel mek' tarva hamar tsoren tsanir. Yete t'as t'arva
hamar, ts'ar' t'rnk'ir. Yete dari hamar mart dast'iarak'ir.

“If you want a year of good work, grow wheat.
If you want ten years of good work, plant a tree.
If you want centuries of good work, educate someone.” (literally)

🗨 SPEAKING: Իմ համալսարանը: Im hamalsaranը. My University.

– Ողջույն, Արա, ի՞նչ կա-չկա: Vokhchuyñ, Ara, inch k'a-chrk'a?	– Hi Ara, what's up?
= Ամեն ինչ լավ է, Գագիկ: Ծանոթացի՛ր իմ հյուրի՛՝ Նիկի հետ: Նա ամերիկահայ ուսանող է և հիմա ապրում է մեր տանը: Amen inch lav e, Gagik. Ts' anotatsir im hyuri Nik'i het'. Na amerik'ahay usanogh e yev hima ap'rum e mer t'anը.	= Everything is ok, Gagik. Meet my guest, Nik. He is an American Armenian student and lives at our house now.
– Շատ հաճելի է, Նիկ: Ես էլ Արան եմ, ես նույնպես ուսանող եմ: Սովորում եմ Երևանի պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետում: Իսկ դու որտե՞ղ ես սովորում, Նիկ: Shat' hadgeli e, Nik'. Yes el Aran em, yes nuynp'es usanogh em. Sovorum em Yerevani p'et'ak'an hamalsarani iravabanak'an fak'ult'et'eum. Isk' du vort'egh es sovorum, Nik'?	– It's my pleasure, Nik. I am Ara. I study at the Yerevan State University, in the law department. And what about you, Nik? Where do you study?
= Սովորում եմ _____ համալսարանում: Sovorum em _____ hamalsaranum.	= I study at _____ University.
– Պատմի՛ր ձեր համալսարանի մասին: Ինձ համար շատ հետաքրքիր է: P'at'mir dzer hamalsarani masin. Indz hamar shat' het'akrkrir e.	– Tell me about your university. It's very interesting for me.
= Մեր համալսարանը մեծ է: Mer hamalsaranը mets' e.	= My university is big.
Այն գտնվում է _____ նահանգի _____ քաղաքում: Ayn grt'npvum e _____ nahangi _____ kaghakum.	It is located in _____ state _____ city.
Համալսարանը ունի տարբեր ֆակուլտետներ, _____ ուսանող : Hamalsaranը uni t'arber fak'ult'et'ner, _____ usanogh .	The university has different departments, _____ students
Համալսարանը ունի նաև գրադարան, հանրակացարան, սրճարան, դահլիճ և այլ հարմարություններ: Hamalsaranը uni nayev grradaran, hanrak'atsaran, srpdg'aran, dahlidg' yev ayl harmarutyunner.	There is also a library, a dormitory, a cafeteria, an auditorium and other facilities.
Ես ընդունվել եմ համալսարան _____ թվականին: Yes rntunvel em hamalsaran _____ trvak'anin.	I entered the university in _____ .
Հիմա սովորում եմ _____ կուրսում: Hima sovorum em _____ k'ursum.	Now I am in the _____ year.
Ավարտելու եմ _____ թվականին: Avart'elu em _____ trvak'anin.	I am going to graduate in _____ .
Ուզում եմ _____ դառնալ: Uzum em _____ dar'nal.	I want to become a _____ .
Ուսման վարձը տարեկան _____ է: Usman vartsը t'arek'an _____ e.	The tuition is _____ per year.

Challenge: Speak about your university using the vocabulary and the model text above.

Read the text and vocabulary and answer the following questions orally and in writing.

1.	Ո՞ր համալսարանում ես դու սովորում: Vor hamalsaranum es du sovorum?	What university do you study at?
2.	Որտե՞ղ է գտնվում քո համալսարանը: Vort'egh e grt'nrpum ko hamalsaranr?	Where is your university located?
3.	Քանի՞ տարի է ուսուցումը ձեր համալսարանում: Kani t'ari e usutsumr dzer hamalsaranum?	How many years does it take to graduate from the university?
4.	Ի՞նչ ես ուզում դառնալ: Inch es uzum dar'nal?	What do you want to become?
5.	Քանի՞ ուսանող է սովորում ձեր համալսարանում: Kani usanogh e sovorum dzer hamalsaranum?	How many students study at your university?
6.	Ե՞րբ ես ընդունվել համալսարան: Yerb es rntunvel hamalsaran?	When did you enter the university?
7.	Ի՞նչ առարկաներ ես սովորել համալսարանում: Inch ar'ark'aner es sovorel hamalsaranum?	What subjects did you study at the university?
8.	Ե՞րբ ես ավարտելու քո համալսարանը: Yerp es avart'elu ko hamalsaranr?	When will you graduate from the university?
9.	Ի՞նչ ֆակուլտետներ ունի ձեր համալսարանը: Inch fak'ult'et'ner uni dzer hamalsaranr?	What departments does your university have?
10.	Ինչքա՞ն է համալսարանի ուսման վարձը: Inchk'an e hamalsarani usman vartsr?	How much is your tuition?
11.	Ի՞նչ հարմարություններ ունի ձեր համալսարանը: Inch harmarutyunner uni dzer hamalsaranr?	What facilities does your university have?
12.	Ի՞նչ ազգություն ուսանողներ են սովորում ձեր համալսարանում: Inch azgutyen usanoghner en sovorum dzer hamalsaranum?	What are the nationalities of students who study at your university?
13.	Համալսարանն ավարտելուց հետո հե՞շտ է աշխատանք գտնել քո երկրում: Hamalsarann avart'eluts het'o hesht e ashkhat'ank grt'nel ko yerk'rum?	Is it easy to find a job in your country after graduation?
14.	Ի՞նչ մասնագետ ես դառնալու համալսարանն ավարտելուց հետո: Inch masnaget' es dar'nalu hamalsarann avart'eluts het'o?	What sort of professional will you become after you graduate from university?
15.	Ո՞ր երկրի կրթական համակարգին ես ծանոթ: Vor yerk'ri k'rtak'an hamak'arkin es ts'anot?	Which country's educational system are you familiar with?
16.	Պատմի՞ր քո երկրի կրթական համակարգի մասին: P'at'mir ko yerk'ri k'rtak'an hamak'arki masin.	Talk (tell me) about your country's educational system.
17.	Քանի՞ տարի է միջնակարգ դպրոցի ուսուցումը քո երկրում: Kani t'ari e michnak'ark dpp'rotsi usutsumr ko yerk'rum?	How many years is the secondary education in your country?
18.	Պատմի՞ր համալսարանի քո ընկերների մասին: P'atm'ir hamalsarani ko rnk'erner masin.	Talk (tell me) about your friends from university.

Lesson 24 ⇒ Դաս քսանչորսերորդ

▶ **Vocabulary: “Body Parts & Health”** ▶ **Questionnaire “At the Doctor’s Office”** ▶
“Conversation” ▶ **Figurative Speech**

🗨️ **SPEAKING: Մարմնի մասեր: Marmni maser. Parts of the Body.**

Գլուխ և այլ Head & Other	Վերին վերջույթ և այլ Upper Limb & Other	Ստորին վերջույթ և այլ Lower limb & Abdominal Cavity
մարմին / marmin – body	մեջք / mechk – back	նոտք / vot'k – leg
գլուխ / grlukh – head	բռ / tev – arm	նոտքի թաթ / vot'ki tat – foot
վիզ / viz – neck	բևատակ / tevat'ak' – armpit	նոտքի կոճ / vot'ki k'odg' – ankle
մազեր / mazer – hair	բազուկ / bazuk' – arm	նոտքի մատ(ներ) / vot'ki mat'(ner)
դեմք / demk – face	արմունկ / armunk' – elbow	տոե(s)
ճակատ / dg'ak'at' forehead	նախաբազուկ nakhabazuk' – forearm	ծունկ/ծնկներ / ts'rnk'ner knee(s)
քունք / kunk – temple	դաստակ / dast'ak – wrist	սրունք(ներ) / srunk(ner) – leg(s)
հոնք(եր) / honk(er) eyebrow(s)	ծեռք / dzer'k – hand	կրունկ(ներ) / k'runk(ner) heel(s)
աչք(եր) / achk(er) – eye(s)	ծեռքի ափ / dzer'ki ap palm	ազդր (եր) / azdr(er) – thigh(s)
քիթ / kit – nose		ներքան / nerpan – sole
բերան / beran – mouth	ծեռքի մատ / dzer'ki mat' finger	որովայն / vorovayn – abdomen
այտ(եր) / ayl'(er) – cheek (s)		փոր / por – belly
թարթիչ(ներ) / tartich(ner) eyelash(es)	եղունգ / yehung – nail	սիրտ / sirt' – heart
լեզու (lezu) – tongue	բթամատ / bhtamat' – thumb	թոք(եր) / tok(er) – lung(s)
ականջ(ներ) / ak'andg(ner) ear(s)	ցուցամատ / tsutsamat' index finger	լյարդ / lyart – liver
կոկորդ / k'ok'ord – throat	միջնամատ / michnamat' middle finger	երիկամ / yerik'am – kidney
ծնոտ / ts'not' – chin		ստամոքս / spr'amoks – stomach
լինդ / lind – gum		աղիներ / aghi(ner) intestine / bowel
ատամ(ներ) / at'am(ner) tooth (teeth)	մատնեմատ / mat'nemat' ring finger	կույր աղիք / k'uyr aghik appendix
չրթունք(ներ) / shprtunk(ner) lip(s)	ձկույթ / dg'rk'uyt little finger	մաշկ / mashk' – skin
		արյուն / aryun – blood
		մկան / mtk'an – muscle

Remember:

The verb **ցավել** /tsavel means *to be hurt, to feel pain, to ache*.
 To express pain you just use this verb with appropriate parts of the body.
 e.g. **Կոկորդս ցավում է:** K'ok'ordps tsavum e. = **Իմ կոկորդը ցավում է:**
 Im k'ok'ordp tsavum e. *My throat is sore.*
 e.g. **Ատամը ցավո՞ւմ է:** At'amrd tsavum e? = **Քո ատամը ցավո՞ւմ է:**
 Ko at'amr tsavum e? *Does your tooth hurt? Do you have toothache?*

Proverbs of the Lesson

Ուտքերդ վերմակի չափով մեկնի՛ր: (lit.)
 Vot'kerpd vermak'i chapov mek'nir.
Cut your coat according to your cloth.

Քերանիցդ մեծ պատառ մի՛ կծիր: (lit.)
 Beranitspd mets' p'at'ar' mi k'rts'ir.
Don't bite off more than you can chew.

WRITING & SPEAKING

Challenge 1: a) Play a vocabulary game with someone and identify parts of the body.

b) List the names of the body part with the letters -ա, -դ, -թ, -լ, -մ, -կ, -ց, -ն, -ս (-a, -d, -t, -l, -m, -k', -ts, -vo, -s).

Challenge 2: Draw a body and write the Armenian names of the parts.

Challenge 3: Use the new vocabulary and make sentences in the present and past tenses.

Figurative Speech “Did you know?”

In Armenian there are many expressions using body parts. Here are a few of them.

Phrase / Idiom	Equivalent Synonyms	Meaning
գլխի ընկնել gɾlchi ɾnk'nel	կռահել / k'ɾrahel	to guess
գլուխ պահել gɾlukh p'ahel	ծուլանալ / ts'ulanal	to be lazy
երես առնել yeres ar'nel	լպիրշանալ, չափը կորցնել lɾpirshanal, chapɾ k'ortsɾnel	become impudent/ impertinent
երեսը պինդ yeresɾ p'ind	անպատկառ, անամոթ, չքաշվող anp'at'k'ar', anamot, chɾkashvogh	brazen, shameless
ականջը փակ ak'andɾɾ pak'	անտարբեր, անուշադիր ant'arber, anushadir	indifferent to, apathetic
քթից թռած kɾtits ɾɾ'ats'	շատ նման / shat' nɾman	very alike
քիթը կախ kiɾ k'akh	սխուր, գծոված, դեմքը խոժոռված t'ɾkhur, ցրչտ'vats', demkɾ khozhor'vats'	sad, fall out (with)
քիթ-քիթ kiɾ-kɾti	շատ մոտիկ, մտերիմ shat' mot'ik', mɾɾ'erim	very intimate, very close
աչքը ծակ achkɾ ts'ak'	անկուշտ, ագահ ank'usht', agah	greedy (for), avaricious
աչքի լույս / achki luys	շատ սիրելի / shat' sireli	very dear, precious
մեկի աչքում ընկնել mek'i achkum ɾnk'nel	հեղինակազրկվել heghinak'azɾk'vel	to lose one's prestige/ good name
սիրտը լայն siɾɾ'ɾ layn	հյուրասեր, մարդամոտ hyuraser, martamot'	hospitable, social
սիրտը ցավել siɾɾ'ɾ tsavel	վշտանալ, հուզվել, ափսոսալ vɾsht'anal, huzvel, apsosal	to be sad, have pity, to be touched
սիրտը ասել siɾɾ'ɾ asel	նախազգալ, կանխազգալ nakhazɾgal, k'ankhazɾgal	to have a premonition/ prediction
թիկունք լինել tik'unɾk linel	մեկին օգնել, սատարել mek'in oknel, sat'arel	to help, support, assist
մազը կտրած mazɾ k'ɾɾ'rats'	անամոթ, խայտառակ anamot, khayt'ar'ak'	shameless, brazen, impudent
թև տալ teɾ t'al	ոգևորել, խանդավառել vokevorel, khandavar'el	to inspire, enliven, to enthuse

Challenge: Make up sentences with these expressions.

Questionnaire: “At the Doctor’s Office”

Challenge: Interview your friend (see Appendix 3).

_____ մի քանի օր առաջ վատ է զգացել: _____ mi kani or ar'ach vat' e zrgatsel. Someone felt bad a few days ago.	
անուն-ազգանուն / anun-azganun – name/surname	
տարիքը / t'arikr – age	
երկիրը / yerk'ir – country	
ազգությունը / azgutyunr – nationality	
զբաղմունքը / zrbaghmunkr – occupation	
1.	Ե՞րբ ես վերջին անգամ վատ զգացել: Yerp es verchin ankam vat' zrgatsel? <i>When did you last feel poorly?</i>
2.	Ի՞նչն է էիր վատ զգում: Inch eir vat' zrgum? <i>Why did you feel bad?</i>
3.	Ե՞րբ սկսեցիր վատ զգալ: Yerp srk' nsetsir vat' zrgal? <i>When did you start to feel bad?</i>
4.	Ի՞նչ էր պատահել: Inch er p'at'ahel? <i>What had happened?</i>
5.	Շտապ օգնություն կանչեցի՞ր: Shrt'ap' oknutyun k'anchetsik? <i>Did you call the ambulance?</i>
6.	Բժիշկ կանչեցի՞ր: Bnzhishk' k'anchetsik? <i>Did you call a doctor?</i>
7.	Ի՞նչ արեց բժիշկը: Inch arets b'rzhishk' r? <i>What did the doctor do?</i>
8.	Ի՞նչ խորհուրդներ տվեց բժիշկը: Inch khorurtner t' rrvets bzhishkr? <i>What did the doctor advise?</i>
9.	Բարձր ջերմություն ունեի՞ր: Bartsr dgermutyun uneir? <i>Did you have a high temperature?</i>
10.	Գլխացավ ունեի՞ր: Gnlk hatsav uneir? <i>Did you have a headache?</i>
11.	Մրսե՞լ էիր: Mnrseil eir? <i>Had you caught a cold?</i>
12.	Կոկորդդ ցավում էր: Kok'ordrd tsavum er? <i>Did you have a sore throat?</i>
13.	Սիրտդ խառնո՞ւմ էր: Sirt'rd khar'num er? <i>Did you feel nauseous?</i>
14.	ճնշումդ բա՞րձր էր: Dg' r'nshumrd bartsr er? <i>Did you have high blood pressure?</i>
15.	Հագո՞ւմ էիր: Hazum eir? <i>Did you have a cough?</i>
16.	Փորդ ցավո՞ւմ էր: Porrd tsavum er? <i>Did you have abdominal pain?</i>
17.	Մկանային ցավեր ունեիր: Mrk' anayin tsaver uneir? <i>Did you have muscular pain?</i>
18.	Փորլուծություն (լուծ) ունեի՞ր: Porluts' utyun (luts') uneir? <i>Did you have diarrhea?</i>
19.	Թունավորվել էի՞ր: Tunavorvel eir? <i>Did you get food poisoning?</i>
20.	Ո՞վ օգնեց քեզ: Ov oknets kez? <i>Who helped you?</i>
21.	Ի՞նչ արեցիր արագ բուժվելու համար: Inch aretsir arag buzhvelu hamar? <i>What did you do for a quick recovery?</i>
22.	Բժշկական ապահովագրություն ունե՞ս: B'rzhrshk' ak' an ap' ahovagrutyun unes? <i>Do you have health insurance?</i>
23.	Հաճա՞խ ես հիվանդանում: Hagd' akh es hivandanum? <i>Do you often get sick?</i>

24.	Ի՞նչ ես անում առողջ լինելու համար: Inch es anum ar'okhch linelu hamar? <i>What do you do to stay healthy?</i>	
25.	Սպորտով զբաղվո՞ւմ ես: Տըր'որտ'օվ շրբաղիւմ ես? <i>Do you play sports?</i>	
26.	Հաճա՞խ ես դեղեր օգտագործում: Hadj'akh es degher ogt'agorts'um? <i>How often do you take medicine?</i>	
27.	Ի՞նչ արժե բժշկի այցը թո երկրում: Inch arzhe bըշըshk'I aytը ko yerk'rum? <i>How much does it cost to visit a doctor in your country?</i>	

Exercise 1: Match the correct translations.

1.	My friend got food poisoning last night.	1.	Առավոտյան հիվանդի վիճակը վատացավ: Ar'avotyan hivandi vidg'ak'ը vat'atsav.
2.	I was feeling well in the morning, but I had a headache at noon.	2.	Երեկոյան հիվանդի ջերմությունը շատ բարձրացավ: Yerek'oyan hivandi dgermutyundը shat' bartsratsav.
3.	The patient's condition got worse in the morning.	3.	Ի՞նչ գանգատներ ունի ձեր փոքրիկը: Inch gangat'ner uni dzer pokrik'ը?
4.	The patient's temperature rose a lot in the evening.	4.	Առավոտյան լավ էի զգում, իսկ կեսօրին գլխացավ ունեի: Ar'avot'yan lav ei շըgum, isk' k'esorin ցըլkhatsav unei.
5.	What complaints does your child have?	5.	Իմ ընկերը երեկ գիշեր թունավորվել է: Im ընկ'երը yerek' gisher tunavorvel e.

Exercise 2: Write the infinitives and meanings of the following verbs.

1.	քնած / kըnats' – asleep ⇒ քնել / knel to sleep	11.	սկսվում / sըk'ըsvum – starting ⇒ սկսվել sըk'ըsvel – to start
2.	հարցնում / hartըnum ⇒	12.	վատացավ / vat'atsav ⇒
3.	գալիս / galis ⇒	13.	զանգահարեցինք / zangaharetsink ⇒
4.	մըրսել / mըrsel ⇒	14.	բարձրանում / bartsranum ⇒
5.	զգում / շըgal ⇒	15.	նշանակեցին / նըshanak'etsin ⇒
6.	ցավում / tsavum ⇒	16.	ներարկեցին / նerark'etsin ⇒
7.	հազում / hazum ⇒	17.	կտանենք / k'ըt'anenk ⇒
8.	եկան / yek'an ⇒	18.	հանգստացան / hangըst'atsan ⇒
9.	իջավ / ichan ⇒	19.	չկանչեցինք / շըրk'anchetsink ⇒
10.	արեցին / aretsin ⇒	20.	չտարաք / շըրt'arak ⇒

☞ SPEAKING: Health Vocabulary

բժիշկ / bɔʒhishk' – doctor	զգալ / zɔgal – to feel
բժշկուհի / bɔʒhishk' uhi – female doctor	ցավել / tsavel – to ache, to hurt, to feel pain
բուժքույր / buzhkuyr – nurse	մըսել / mɔrsel – to catch a cold
հիվանդ / hivand – patient	հազալ / hazal – to cough
շտապ օգնություն / shɔt' ap' oknutyun ambulance	ջերմել / dgermel to have/run a temperature
ցավազրկող դեղ / tsavazɔrk' ogh degh tranquillizer, pain reliever	ջերմությունը բարձրանալ dgermutyundɔ bartsranal to run a high temperature
բուժում / buzhum – treatment	հիվանդանոց / hivandanots – to get sick
հիվանդանոց / hivandanots – hospital	ջերմությունը իջնել / dgermutyundɔ ichnel to reduce the fever
անքնություն / ankrɔutyun – insomnia	բուժել / buzh'el – to treat, to cure
ջերմություն / dgermutyun – temperature	առողջանալ / ar'okhchanal to get better, to recover
սրտխառնոց / sɔrt' khar' nots – nausea	բժշկի գնալ / bɔʒhishk' I gɔnal to go to the doctor
զլխապտույտ / ցրկհարր' t' uyt' – dizziness	անհանգստանալ / anhangɔst' anal to worry, to become anxious, worry
զլխացավ / ցրկհատսավ – headache	դեղ նշանակել / degh nɔʃhanak' el to prescribe medicine
արյան ճնշում / aryan dg' ɔnshum blood pressure	ստուգում / sɔt' ugum – check up
դեղատուն / deghat' un – drugstore	հետազոտություն / het' azot' utyun analysis
դեղատոմս / deghat' oms – prescription	սրսկում/ներարկում sɔrɔnsk' um/nerark' um – injection
ստուգում / sɔt' ugum – check up	ախտանշան / akht' anɔshan – symptom
հետազոտություն / het' azot' utyun analysis	ախտորոշում / akht' oroshum – diagnosis
սրսկում/ներարկում sɔrɔnsk' um/nerark' um – injection	ախտորոշակի բացակայություն akhorzhak' I batsak' ayutyun – anorexia
ախտանշան / akht' anɔshan – symptom	մարսողության խանգարում marsoghutyun khangarum – indigestion
ախտորոշում / akht' oroshum – diagnosis	հիվանդություն / hivandutyun illness, disease
ախտորոշակի բացակայություն akhorzhak' I batsak' ayutyun – anorexia	ջերմաչափ / dgermachap – thermometer
մարսողության խանգարում marsoghutyun khangarum – indigestion	դեղ, դեղորայք / degh, deghorayk – medicine
հիվանդություն / hivandutyun illness, disease	ցավ / tsav – pain, ache
ջերմաչափ / dgermachap – thermometer	վիրահատություն / virahat' utyun – surgery
դեղ, դեղորայք / degh, deghorayk – medicine	ցավազրկում / tsavazɔrk' um – anesthesia
ցավ / tsav – pain, ache	թունավորում / tunavorum – intoxication
վիրահատություն / virahat' utyun – surgery	բորբոքում / borbokum – inflammation
ցավազրկում / tsavazɔrk' um – anesthesia	Շո՛ւտ առողջացեք Shut' ar' okhchatsek – Recover soon.
թունավորում / tunavorum – intoxication	հետազոտություն / het' azot' utyun – analysis
բորբոքում / borbokum – inflammation	կտրվածք / k' ot' ɔrvats' k – fracture
Շո՛ւտ առողջացեք Shut' ar' okhchatsek – Recover soon.	հիգիենա / higiena – hygiene
հետազոտություն / het' azot' utyun – analysis	
կտրվածք / k' ot' ɔrvats' k – fracture	
հիգիենա / higiena – hygiene	

Challenge: Write a dialogue between a doctor and a patient.

☞ SPEAKING: Conversation

– Բարի՛ երեկո, Արմենն է: Արեգին կարելի՞ է: Bari yerek' o, Armenn e. Aregin k' areli e?	– Good evening. It's Armen. May I talk to Areg?
= Արեգը հիվանդ է: Հիմա նա քնած է: Իսկ ո՞վ է հարցնում: Aregը hivand e. Hima na k'pnats' e. Isk' ov e harts'runum?	= Areg is sick. He is sleeping right now. Who is asking?
– Նրա գործընկերներից է, Արսենը: Արդեն երկու օր է, ինչ նա գործի չի գալիս: Բա՞ն է պատահել: Nnra gorts' rnk' ernerits e, Arsenը. Arten yer k' u or e, inch na gorts' I chi galis. Ban e p' at' ahel?	– It's Armen, one of his colleagues. It's already 2 days that he hasn't shown up. Has something happened?
= Մեկ շաբաթ առաջ մրսել էր: Mek' shapat ar' ach m'rsel er. Եվ մի քանի օր վատ էր զգում. գլուխը սոսկալի ցավում էր, սիրտը խառնում էր, փորը ցավում էր, հազում էր, ջերմությունը բարձրանում էր: Yev mi kani or vat' er z'rgum. Gnukhը sosk' ali tsavum er, sirt' ղ khar' num er, porը tsavum er, hazum er, dgermutyundը bartsranum er. Հետո գլխապտույտ էր սկսվում և ճնշումը բարձրանում: Het' o g' rnk' hapat' ut' uyt' er s'rk' ղsvum yev dg' ղnshumը bartsranum. Իսկ երեկ գիշեր նրա վիճակը ավելի վատացավ: Isk' yerek' gisher n'ra vidg' ak' ղ aveli vat' atsav.	= One week ago he caught a cold. And he was feeling bad for a few days. He had a terrible headache, was feeling nauseous, he had abdominal pain, he was coughing, and he was running a high temperature. Then the dizziness started and his blood pressure rose. Last night his condition got worse.
– Գիշերը շտապ օգնություն չկանչեցի՞ք: Gisherը sh'rt' ap' oknutyun ch'rk' anchetsik?	– Didn't you call an ambulance?
= Իհարկե: Ձանգահարեցինք 103, և շտապ օգնությունը անմիջապես եկավ: Ihark' e. Zangaharetsink 103 /mek' zro yerek/ yev sh'rt' ap' oknutyundը anmichap' es yek' av.	= Of course. We called 103 and the doctors came immediately.
– Ի՞նչ արեցին բժիշկները: Inch aretsin b'zhishk' n'err?	– What did the doctors do?
= Ցավազրկող դեղ ներարկեցին/սրսկեցին: Tsavaz'rk' ogh degh nerark' etsin/s'rr'rk' etsin. Ձավերը մի քիչ հանգստացան, և ջերմությունը իջավ: Tsaverը mi kich hang'rst' atsan yev dgermutyundը ichav. Ապա դեղատոմս նշանակեցին: Ap' a deghat' oms n'rsanak' etsin.	= They injected a tranquillizer. The pain calmed down a bit and the fever dropped. Then the doctors wrote prescriptions.
– Հետո հիվանդանոց չտարա՞ք: Het' o hivandanots ch'rt' arak?	– Didn't you take him to hospital?
= Ո՛չ, նա ինքը չէր ուզում: Voch, na ink' cher uzum.	= No. He didn't want to go.
– Հիմա ինչպե՞ս է զգում իրեն: Hima inchp' es e z'rgum iren?	– How does he feel now?
= Արդեն լավ է, թույլ չի զգում: Վաղը կտանենք հիվանդանոց ստուգման: Arten lav e, tuyl chi z'rgum. Vaghը k' ղt' anenk hivandanots s'rt' ugman.	= He is already all right, he doesn't feel weak. Tomorrow we'll take him to hospital for a check-up.
– Առողջություն Արեգին: Ներեցեք, իսկ ո՞ւմ եմ խոսում: Ar' okhchutyun Aregin. Neretsek, isk' um het' em khosum.	– Good health to Areg. Excuse me, but who am I speaking with?
= Արեգի հայրն է՝ Վարդանը: Aregi hayrn e, Vartanը.	= It's Vartan, Areg's father.
– Որախ եմ ծանոթանալու համար: Urakh em ts' anotanalu hamar.	– Nice to meet you.
= Ես նույնպես, Արմեն: Բարի գիշեր: Bari gisher.	= Same here, Armen. Good night.

Read the text and answer the following questions orally and in writing.

1.	Ովքե՞ր են զրուցում: Ovker en zhrutsum? <i>Who is speaking?</i>	
2.	Ո՞վ է Արմենը: Ov e Armenը? <i>Who is Armen?</i>	
3.	Ո՞վ է Վարդանը: Ov e Vartanը? <i>Who is Vartan?</i>	
4.	ԻՆչո՞ւ էր անհանգստացել Արեգի գործընկեր Արմենը: Inchu er anhangrst'atsel Aregi gorts'lnk'er Armenը? <i>Why did Areg's friend get worried?</i>	
5.	ԻՆչո՞ւ էր հիվանդացել Արեգը: Inchu er hivandatsel Aregը? <i>Why did Areg get sick?</i>	
6.	Ի՞նչ զանգատներ ունեւր Արեգը: Inch gangat'ner uner Aregը? <i>What complaints did Areg have?</i>	
7.	Ի՞նչ արեցին, երբ գիշերը Արեգի վիճակը վատացավ: Inch aretsin, yerp gishern Aregi vidg'ak'ը vat'atsav? <i>What did they do at night, when Areg's condition got worse?</i>	
8.	ԻՆչո՞ւ Արեգին հիվանդանոց չտարան: Inchu Aregin hivandanots chըt'aran? <i>Why didn't they take Areg to hospital?</i>	
9.	Ի՞նչ արեցին բժիշկները: Inch aretsin bըzhishk'nerը? <i>What did the doctors do?</i>	
10.	Չիմա ինչպե՞ս է իրեն զգում Արեգը: Hima inchp'es e iren zըgum Aregը? <i>How does Areg feel now?</i>	
11.	ԻՆչո՞ւ են վաղը Արեգին տանելու հիվանդանոց: Inchu en vaghը Aregin t'anelu hivandanots? <i>Why are they going to take Areg to hospital tomorrow?</i>	

Challenge: Turn the dialogue into a monologue.

Lesson 25 ⇒ Դաս քսանհինգերորդ

► **Vocabulary: Appearance & Character** ► **What does he look like?** ►
 ► **Describing People** ► **Conversation**

☞ **SPEAKING:** Նա ինչպիսի՞ արտաքին ունի: Na inp'isi art'akin uni?
 What does he/she look like?

New Vocabulary

Կազմվածք / K'azmrvats'k Build	Սազեր / Mazer Hair	Աչքեր / A chker Eyes
նրբակազմ / n'rpak'azm <i>delicately built</i>	ճաղատ / dg'aghat' – <i>bald</i>	նշածն / n'gshadzev <i>almond-shaped</i>
բարեկազմ / barek'azm – <i>slender</i> թմբիկ / t'mplik' – <i>plump</i>	մորուք / moruk – <i>beard</i> բեղ / bekh – <i>moustache</i>	թախծոտ / takhts'ot' <i>sorrowful sad</i>
նիհար / nihar – <i>thin</i> գեր, չաղ / ger, chagh – <i>stout, fat</i>	չիկաիեր / shik'aher – <i>blond</i> սևաիեր / sevaher <i>dark-haired</i>	խոշոր / khoshor – <i>big</i> կապուտաչյա k'ap'ut'achya – <i>blue-eyed</i>
Չասակ / Hasak' Height	ուղիղ / ughigh – <i>straight</i> ալիքածն / alikadzev – <i>wavy</i>	հայի աչքեր / hayi achker <i>Armenian eyes</i>
կարճահասակ / k'ardg'ahasak' <i>short</i>	նոսրացող / nosratsogh <i>thinning</i>	խոր ընկած / khor r'nk'ats' <i>sunken</i>
միջախասակ / michahasak' <i>average height</i>	հաստ / hast' – <i>thick</i> խիտ / khit' – <i>bushy</i>	խաժ / khazh – <i>hazel</i>
բարձրահասակ / bartsrahasak' – <i>tall</i>	ներկած / nerk'ats' <i>dyedhair</i>	Քիթ / Kit Nose
Դեմք / Demk Face	բարակ / barak' – <i>thin</i> կեղծամ / k'eghts'am – <i>wig</i>	արծվաքիթ / arts'vakit <i>hooked</i>
երկարավուն / yerk'aravun – <i>long</i>		տափակ / t'apak' – <i>flat</i> ծուռ / ts'ur' – <i>pointy</i>
նիհարադեմ / niharadem <i>thin-faced</i>	Սանրվածք / Sanr'rvatsk Hairstyle	Ճակատ / Dg'ak'at' Forehead
գունատ / gunat' – <i>pale</i> պեպենոտ / p'ep'enot' – <i>freckled</i>	կարծ / k'ardg' – <i>bobbed hair</i>	լայն / layn – <i>broad</i> նեղ / negh – <i>narrow</i>
թխադեմ / t'rkhadem <i>dark-complexioned</i>	մազերը կտրել / mazer'el k'rt'el – <i>to have a haircut</i>	Մաշկի գույն / Mashk'i guy'n – Complexion
կնճիռ / k'ndg'ir' – <i>wrinkle</i> փոսիկ / posik' – <i>dimple</i>	մազերը հարդարել / mazer'el hardarel – <i>to set hair</i>	թխամաշկ / t'rkhamashk' <i>dark-skinned</i>
Դիմագծեր / Dimagn'ts'er Features	Շուրթեր / Shurter Lips	ճերմակադեմ / dg'ermak'adem' – <i>fair</i>
սուր արտահայտված / sur art'ahayt'vats' – <i>clean-cut</i>	լիք / lik' – <i>full</i> բարակ / barak' – <i>thin</i>	Չայն / Dzayn Voice
նուրբ / nurp – <i>delicate</i> կոպիտ / k'op'it' – <i>blunt</i>	ատամնաչար / at'amnashar <i>set of teeth</i>	քնքուշ / k'rnkush – <i>tender</i> մեղմ / meghm – <i>soft</i>
յուրահատուկ / yurahat'uk' <i>original</i>	հմայիչ ժպիտ / h'mayich zh'p'it' – <i>charming smile</i>	խոպոտ / kh'p'p'ot' <i>hoarse</i>
ասիական / asiak'an – <i>Asian</i>	գեղեցիկ արտաքին / geghetsik' art'akin <i>beautiful appearance</i>	բարձրաձայն / bartsradzayn – <i>loudly</i>
	սիրունիկ / sirunik' – <i>pretty, lovely, cute</i>	ցածրաձայն / tsats'radzan <i>in a low voice</i>

Challenge 1: Write a composition: "My Friend"

Challenge 2: Play a game with appearance vocabulary using the model on the next page. Try to identify your friends.

Ո՞վ է նա: Ov e na? Who is he/she? ⇒ Ո՞վ ունի: Ov uni? Who has?	
Նա միջահասակ, նրբակազմ երիտասարդ աղջիկ է: Na michahasak', nrapak'azm yerit'asard akhchik' e.	She is a delicately built young girl of average height.
Թխամաշկ է ու նիհարաղեն: Tpkhamashk' e u niharadem.	She has dark skin and has a thin/skinny face.
Սևահեր է: Ունի կարճ սանրվածք: Sevaher e, uni k'ardg' sanprvats'k.	He has short, black hair.
Ունի խոշոր, նշաձև աչքեր, փոքրիկ քիթ: Uni khoshor, nshadzev achker, pokrik' kit.	He has big, almond-shaped eyes and a small nose.
Նա ունի նուրբ դիմագծեր և գեղեցիկ ատամներ: Na uni nurp dimagrts'er yev geghetsik' at'amner.	She has delicate features and beautiful teeth.
Ունի անուշիկ ժպիտ և մեղմ ձայն: Uni anushik' zhpp'it' yev meghm dzayn.	She has a sweet smile and a smooth voice.
Ես կարծում եմ դա _____ ն է: Yes k'artum em da _____ n e: I think that (person) is _____.	

Challenge 3: Describe the appearances of the people around you.

Remember:

In Armenian, comparisons can be expressed with the endings **-ից** (-its) and **-ուց** (-uts).
 e.g. **Աղջիկը տարիքով ավելի մեծ է, քան տղան:**
 Akhchik'ը t'arikov aveli mets'e, kan t'rggan. *The girl is older than the boy.*
Աղջիկը տղայից տարիքով մեծ է:
 Akhchik'ը t'rgghayits t'arikov mets' e. *The girl is older than the boy.*
 e.g. **Հոփսիսիմեն եկեղեցին ավելի հին է, քան Արուչի եկեղեցին:**
 Hpr'ipsime yek'eghetsin aveli hin e, kan Aruchi yek'eghetsin.
The Hpr'ipsime Church is older than the Aruchi Church.
Հոփսիսիմեն եկեղեցին Արուչի եկեղեցուց հին է: Հր'ipsime yek'eghetsin Aruchi yek'eghetsuts hin e. The Hpr'ipsime Church is older than the Aruchi Church.

☞ SPEAKING: New Vocabulary
Բնավորություն: Bnavorutyun. Character

Ինչպիսի՞ բնավորությամբ մարդ է բեզ դուր գալիս: Inchp'isi bnavorutyamb mart e kez dur galis? <i>What kind of character do you like?</i>	
Բնավորության ո՞ր գծերն են մարդու մեջ գնահատում: Bnavorutyun vor grts'em es martu mech grnahat'um? Which character traits do you evaluate in a person?	
Որո՞նք են քո բնավորության ուժեղ և թույլ կողմերը: Voronk en ko bnavorutyun uzhegh yev tuyl k'oghmerp? Do you know the strong and weak points of your character?	
բնավորություն / bnavorutyun – character	բնավորությամբ / bnavorutyamb by character
հանգիստ / hangist' – calm	ընկերասեր / rnk'eraser – friendly
մեղմ / meghm – mild, soft	ցրված / tsprvats' – absent-minded
զվարթ / zrvart – cheerful	անհամբեր / anhamper – impatient
ջղային / dgrghayin – nervous	ինքնավստահ / inknavrst'ah – confident
լավատես / lavat'es – optimistic	նախանձ / nakhandz – jealous
հոռետես / hor'et'es – pessimistic	անկեղծ / ank'eghts' – genuine, sincere
ճշտապահ / dg'rsh't'apah – punctual	մոռացկոտ / mor'atsk'ot' – forgetful
չար / char – cruel, wicked	մեծահոգի / metsahoghi – generous

Challenge 6: Identify the antonyms.

մաքրասեր / մաքրասեր / makraser	անհամբեր / անհամբեր / anhamper
ցածրահասակ / ցածրահասակ / tsats'rahasak'	չար / չար / char
ծուլ / Տուլ / ts'uył	ցրված / ցրված / tsɔrvats'
խորամանկ / խորամանկ / khoramank'	անկեղծ / անկեղծ / ank'ekhts'
համբերատար / համբերատար / hamperat'ar	բարձրահասակ / բարձրահասակ / bartsrahasak'
քաղաքավարի / քաղաքավարի / kaghakavari	անքաղաքավարի / անքաղաքավարի / ankaghakavari
կեղծավոր / կեղծավոր / k'eghts'avor	անլուրջ / անլուրջ / anlurdg
բարի / բարի / bari	փնթի / փնթի / pɔnti
լուրջ / լուրջ / lurch	միամիտ / միամիտ / miamit'
ուշադիր / ուշադիր / ushadir	աշխատասեր / աշխատասեր / ashkhat'aser

Challenge 7: Form comparisons in two different ways.

1.	Երևանը ավելի մեծ է, քան Գյումրին: Yerevanը ավելի մեծ է, քան Գյումրին. Yerevan is bigger than Gyumri.	Երևանը Գյումրիից մեծ է: Yerevanը Gyumriից մեծ է. Yerevan is bigger than Gyumri.
2.	Տիգրանը ավելի բարձրահասակ է, քան Գորը: T'igranը ավելի բարձրահասակ է, քան Գորը. Tigran is taller than Gor.	
3.	Միհրը ավելի աշխատասեր է, քան Մարիամը: Mherը ավելի աշխատասեր է, քան Մարիամը. Mher is more diligent than Mariam.	
4.	Այստեղ ավելի բանկ է, քան իմ երկրում: Ayst'egh ավելի բանկ է, քան իմ երկրում. It is more expensive here than it is in my country.	

Challenge 8: What about you?

Նկարագրի՛ր թո արտաքինը: Որև՛որ արտաքինը: Describe your appearance.	
Բնավորության ինչպիսի՞ գծեր ունես: Bɔnavorutyun inchp'isi gɔts'er unes? What character traits do you have?	
Բնավորությանդ ո՞ր գիծը կուզենայիր փոխել: Bɔnavorutyand vor gits'ը k'uzenayir pokhel? What character traits would you like to change in yourself?	
Ինչպիսի՞ մարդիկ են քեզ դուր գալիս: Inchpisi martik' en kez dur galis? What kind of people do you like?	
Բնավորության ո՞ր գծերն են մարդու մեջ բարձր գնահատում: Բնավորության ո՞ր գծերն են մարդու մեջ բարձր գնահատում: Bɔnavorutyand vor gɔts'ern es martu mech bartsɔr gɔnahat'um. What character traits do you value in a person?	

Challenge 9: Make comparisons and use them in sentences.

ամաչկոտ / amachk'ot', տարիքով մեծ / t'arikov mets', աշխատասեր / ashkhat'aser, տարիքով փոքր / t'arikov pokɔr, կատակասեր / k'at'ak'aser, ժլատ / zhɔlat', ցրված / tsɔrvats', տարեց / t'arets, համեստ / hamest', մոռացկոտ / mor'atsk'ot', պարծենկոտ / p'arts'enk'ot', հնարամիտ / hɔnaramit', բամբասկոտ / bambask'ot', համբերատար / hamperat'ar...

Challenge 10: Translate and answer: Ո՞վ է քո ընկերներից ամենա ...

Ov e ko ընկ'emerits anena ... Who is the "most..." of your friends?

ամենաբարին / amenabarin	the kindest	
ամենախելացին / amenakhelatsin		
ամենածույլը / amenats'uyil		
ամենակովարարը / amenak'ov'vararil		
ամենաքաղաքավարին amenakaghakavarin		
ամենագեղեցիկը / amenageghetsik'ը		

SPEAKING: Conversation

– Բարև, Արտակ ջան, ո՞նց ես: Շատ վաղուց քեզ չեմ տեսել: Barev, Art'ak dgan, vonts es? Shat' vaghuts kez chem t'esel.	– Hello, Art'ak' dgan, how are you? I haven't seen you for a long time.
= Ողջո՞ւյն, Կարեն ջան: Ամեն ինչ լավ է: Ուզում եմ մի բան հարցնել: Ճանաչո՞ւմ ես ձեր բակի Նարեկին: Vokhchuyn, K'aren dgan. Amen inch lav e. Uzum em mi ban hartsnel. Dg'anachum es dzer bak'i Narek'in?	= Hello, K'aren dgan. Everything is fine. I want to ask you something. Do you know Narek from your block (literally: yard)?
– Այո՞, ճանաչում եմ, մեր կողքի շենքից է: Ի՞նչ կա: Ayo, dg'anachum em, mer k'okhki shenkits e. Inch k'a?	– Yes, I know him, he is from the building next door. Why?
= Երեկ ենք ծանոթացել դասընկերոջս ծննդյան տարեդարձի ժամանակ: Yerek' enk ts'anotatsel dasrpk'erokhrs ts'rorndyan t'aredardzi zhamanak'.	= We met yesterday during my friend's birthday party.
– Եվ ի՞նչ կարծիքի ես նրա մասին: Yev inch k'arts'iki es npra masin?	– What do you think about him?
= Շատ լավ կարծիքի եմ: Հաճելի երիտասարդ է գեղեցիկ արտաքինով: Շատ կատակասերն է: Անընդհատ կատակում էր և լավ էլ պարում էր: Shat' lav k'arts'iki em. Hadg'eli yerit'asard e geghetsik' art'akinov. Shat' k'at'ak'asern e. Anrdhat' k'at'ak'um er yev lav el p'arum er.	= I think well of him. He is a pleasant young man with nice appearance. He is very humorous. He kept making jokes and was dancing well.
– Արտա՛կ, Նարեկը հենց այդպիսին է: Այս տարին նա ընդունվել է համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետը: Խելացի երիտասարդ է: Art'ak', Narek'ը hents aydp'isin e. Ays t'ari na rdntunvel e hamalsaran iravabanak'an fak'ult'et'ը. Khelatsi yerit'asard e.	– Artak, you are right. This year Narek has entered the law department of the university. He is a smart guy.
= Մենա՞կ էր եկել տարեդարձին: Menak' er yek'el t'aredardzin?	= Did he come alone to the birthday party?
– Ո՛չ, մի միջառասակ տղայի հետ էր եկել: Voch, mi michahasak' t'rghayi het' er yek'el.	– No, he came with a boy of average height.
– Հենց քո նկարագրածն էր: Hents ko nrk'aragrats'n e.	– He is just as you described him.
= Եթե սևահեր էր, կարճ սանրվածքով, կապույտ աչքերով ու մի քիչ գեղ, ուրեմն գիտեմ, թե ով է նա: Yete sevaher er, kardg' sanrvats'kov, k'ap'uyt' achkerov u mi kich ger, uremrdn git'em, te ov e na.	= If he had dark, short hair, blue eyes and was a little fat I know who he is.
= Նարեկի քեռու տղան էր, Դավիթը: Նա էլ է սովորում համալսարանում: Narek'i ker'u t'rdghan er, Davitp. Na el e sovorum hamalsaranum.	= Then he's Narek's uncle's son, Davit. He also studies at the university.

- Իսկ ինչպե՞ս անցավ ընկերոջ ծննդյան տարեդարձը: Isk' inhp'es antsav ընկ'erochը լծ ts'ըըndyan t'aredartsը?	- How was your friend's birthday party?
= Հրաշալի, բոլորս էլ մի լավ ուրախացանք, պարեցինք, շատ լավ ժամանակ անցկացրինք: Hըrashali, bolորs el mi lav urakhatsank, p'aretsink, shat' lav zhamanak' antsk'atsrink.	= Wonderful. We all had fun, we danced and had a great time.
- Ուրախ եմ, կհանդիպենք երեկոյան: Urakh em, k'ըhandip'enk yerek'oyan.	- I'm glad, see you in the evening.

Read the text and answer the following questions orally and in writing.

1. Ովքե՞ր են զրուցում: Ovker en zըrutsum? Who is conversing?	
3. Նկարագրի՛ր Նարեկին: Որկ'aragըրir Narek'in. Describe Narek.	
4. Նկարագրի՛ր Դավիթին: Որկ'aragըրir Davitin. Describe Davit.	
5. Արտակը որտե՞ղ հանդիպեց Նարեկին: Art'ak'ը vort'egh handip'ets Narek'in? Where did Artak and Narek meet?	
6. Ի՞նչ կարծիքի է Արտակը Նարեկի մասին: Inch k'arts'iki e Art'ak'ը Narek'i masin? What is Artak's opinion about Narek?	
7. Իսկ ինչպե՞ս անցավ ծննդյան տարեդարձը: Isk' inhp'es antsav ts'ըըndyan t'aredartsը? How was the birthday party?	
8. Ի՞նչ նվեր ես նախընտրում ստանալ քո ծննդյան տարեդարձին: Inch որver es nakhըnt'rum sըt'anel ko ts'ըըndyan t'aredartsin? What kind of present do you like to get on your birthday	

Proverbs of the Lesson

⇒ Հիմարի հետ գլուխ մի՛ դիր: Himari het' ցըlukh mi dir.
If a donkey brays at you, don't bray at him.

⇒ Ժլատը երկու անգամ է վճարում: Zhըlat'ը yerկ'u ankam e vըdg'arum. The miser pays twice.

⇒ Ծուլ ոչխարին սեփական բուրդն էլ ծանր է թվում: Ts'uyl vochkharin sepak'an burtn el ts'anըr e tըvum.
A lazy sheep thinks his own wool is heavy.

Lesson 26 ⇒ Դաս քսանվեցերորդ

► Declension of Personal Pronouns ► Personal Pronouns + Postpositions

Grammar Note: Declension of Personal Pronouns

Ուղղական հոլով – Nominative Case					
✓ Personal pronouns in Armenian can be declined. The nominative form of personal pronouns always functions as the subject. The nominative case answers the questions: people ⇒ ո՞վ / ov? – (singular) <i>who?</i> ♦ ովքե՞ր / ovker? – (plural) <i>who?</i> things ⇒ ի՞նչ / inch? – (singular) <i>what?</i> ♦ ինչե՞ր / incher? – (plural) <i>what?</i>					
ես (ինքս) yes (inkʰs) <i>I, myself</i>	դու (ինքդ) du (inkʰd) <i>you yourself</i> sɛgɛr	նա (ինքը) na (inkʰr) <i>she / he</i> herself, himself	մենք (ինքներս) menk (inknerʰs) <i>we, ourselves</i>	դուք (ինքներդ) duk (inknerʰd) <i>you, yourselves</i> pɛrɛ	նրանք (իրենք)* nʰrank (irenk) <i>they, themselves</i>
Սեռական հոլով – Genitive Case					
✓ The genitive forms of personal pronouns express possession much like “s” or “of” in English. ✓ The genitive case answers the question: ո՞ւմ / um? – <i>whose?</i>					
իմ im <i>my</i>	քո ko <i>your (s.)</i>	նրա/իր** nʰra/ir <i>his/her</i>	մեր mer <i>our</i>	ձեր dzer <i>your (p.)</i>	նրանց/իրենց nʰrants/irents <i>their</i>
Տրական հոլով – Dative Case					
✓ The dative case shows the person to whom the action is concerned or directed. ✓ The dative case answers the question: ո՞ւմ / um? – <i>to whom?</i>					
ինձ indz <i>to me</i>	ձեզ kez <i>to you</i>	նրան / իրեն nʰran / iren <i>to him / her</i>	մեզ mez <i>to us</i>	ձեզ dzez <i>to you</i>	նրանց / իրենց nʰrants/irents <i>to them</i>
Հայցական հոլով – Accusative Case					
✓ The accusative case shows the person on whom the action of the subject directly falls. ✓ When used with personal pronouns it coincides with the dative case in form. The accusative case answers the question: ո՞ւմ / um? – <i>to / for whom?</i>					
ինձ indz <i>me</i>	քեզ kez <i>you</i>	նրան/իրեն nʰran/iren <i>him/her</i>	մեզ mez <i>us</i>	ձեզ dzez <i>you</i>	նրանց/իրենց nʰrants/irents <i>them</i>
Բացառական հոլով – Ablative Case					
✓ The ablative case shows the person from whom the action starts or originates. ✓ The ablative case answers the question: ումի՞ց / umits? – <i>from whom?</i>					
ինձանից ինձնից indzanits indznits <i>from me</i>	քեզանից քեզնից kezanits keznits <i>from you</i>	նրանից իրենից nʰranits irenits <i>from her/him</i>	մեզանից մեզնից mezanits meznits <i>from us</i>	ձեզանից ձեզնից dzezanits dzeznits <i>from you</i>	նրանցից իրենցից nʰrantsits irentsits <i>from them</i>
Գործիական հոլով – Instrumental Case					
✓ The instrumental case shows the person as an instrument of the action. ✓ The instrumental case answers the question: ումո՞վ / umov? – <i>by / with whom?</i>					
ինձանով ինձնով indzanov indznov <i>by / of / with me</i>	քեզանով քեզնով kezanov keznov <i>by / of / with you</i>	նրանով իրենով nʰranov irenov <i>by / of / with him/her</i>	մեզանով մեզնով mezanov meznov <i>by / of / with us</i>	ձեզանով ձեզնով dzezanov dzeznov <i>by / of / with you</i>	նրանցով իրենցով nʰrantsov irentsov <i>by / of / with them</i>

Ներգոյական հոլով / Locative Case

- ✓ The locative case shows a person's state or position.
- ✓ The locative case answers the question **մեզ / um mech - in whom?**

իմ մեջ or ինձանում im mech indzanim indznum in me	քո մեջ or քեզանում ko mech kezanum keznum in you	նրա մեջ or նրանում nra mech nranum in her/him	մեր մեջ or մեզանում mer mech mezanum meznum in, among us	ձեր մեջ or ձեզանում dzer mech dzezanum dzeznum in, among you	նրանց մեջ or նրանցում nrants mech nranntsum in, among them

Remember:

**** իր / ir, իրենք / irenk** is used only when the speaker refers to something he /she owns.
 e.g. **իր մեքենան / ir mekenan**
 Նա վաճառեց իր մեքենան: Na vadg'ar'ets ir mekenan. *He sold his (own) car.*
 Նրանք գնացին իրենց մեքենայով: Nrank grnatsin irents mekenayov.
They went with their (own) car.

Remember:

Note: The personal pronouns expressing the first and second person have double forms for ablative, instrumental and locative cases – **with or without -ա**. Both these forms are common in Modern Armenian.

Note: Personal pronouns fall in two categories: **personal and possessive**.

- ⇒ Facial personal pronouns indicate speaker, listener and the third person: **ես, դու, նա, մենք, դուք, նրանք** / yes, du, na, menk, duk, nrank.
- ⇒ Personal possessive pronouns indicate people (specifically family) related to speaker or listener without them and without mentioning related peoples names (**մերոնք, ձերոնք / meronk, dzeronk**).
- ⇒ Personal possessive pronouns follow **ց / ts** declension.
 e.g. **մերոնք – մերոնց – մերոնցից – մերոնցով / մերոնց մեջ**
meronk – meronts – merontsits – merontsov/meronts mech.

Personal pronouns function in the sentence

⇒ **as a subject**

e.g. **Մերոնք քեզ չեն ճանաչում: Meronk qez chen dganachum. My family** doesn't know about you.

⇒ **as a nominative predicate**

e.g. **Մի անհանգստացիր, մարդիկ, որ հիմա գալիս են, մերոնք են:**

Mi anhangstatsir, martik', vor hima galis en, meronk en.

Don't worry, the people coming **are my people.**

⇒ **as a complement for nouns**

e.g. **Դու չես ճանաչում իմ հորը: Du ches dg'anachum im horj. You don't know my father.**

⇒ **as a complement for verbs**

e.g. **Երեկ զրոսայում հանդիպեցի քեզ: Yerek' zrbosayum handip'etsi kez.**

Yesterday I met you in a park.

Examples

1.	Ես գոհ եմ քեզնից : Yes goh em keznits.	I am pleased with you.
2.	Ի՞նչ եք ուզում մեզնից : Inch ek uzum meznits?	What do you want from us?
3.	Նրանցից մեկին ես ճանաչում եմ: Nrantsits mek'in yes dg'anachum em.	I know one of them.
4.	Բոլորը հիացած են նրանով: Bolorr hiatsats' en nranov.	Everybody delights in him.
5.	Ինձնից հետո՝ թեկուզ ջրհեղեղ: Indznits het'o tek'uz dgrheghegh.	After me, the deluge.
6.	Մեր մեջ շատ օտարերկրացիներ կան: Mer mech shat' ot'arerk'ratsiner k'an.	There are many foreigners among us.

✎ WRITING: EXERCISES

Challenge: Make the sentences negative.

1.	Ես հպարտանում եմ քեզանով: Yes hpp'art'anum em keznov.	I am proud of you.
2.	Նրանք շատ են հետաքրքրվում ձեզնով: Nrank shat'en hetakrkrvum dzeznov.	They are interested in you.
3.	Մեզանում դա ընդունված չէ: Mezanum da rntunvats'che.	It is not accepted among us.
4.	Ուզում եմ հանդիպել ձերոնց: Uzum em handip'el dzeronts.	I want to meet your family.
5.	Երեկ ձերոնց հետ էի: Yerek' dzeronts het'ei.	I was with your family yesterday.

Exercise 1: Fill in the blanks with the appropriate personal pronouns.

1.	Ես և քույրիկս շատ նման ենք _____ մայրիկին: Yes yev kuyrik's shat' nroman enk _____ mayrik'in.	My sister and I are a lot like our mother.
2.	Խնդրում եմ _____ վերադարձրեք _____ իրերը: Khrntrum em _____ veradardzrek _____ irerj.	Please return my things to me.
3.	Եթե տեսնես _____, ասա, որ շուտ վերադառնա: Yete t'esnes _____, asa, vor shut' veradar'na.	If you see him, tell him to come back soon.
4.	Ասեք _____, որ իր մոտ եկել է _____ մեծ եղբայրը: Asek _____, vor ir mot' yek'el e _____ mets' yekhp'ayrj.	Tell him that his elder brother has come to him.
5.	Ուզում եմ պատմել _____ մի հետաքրքիր պատմություն: Uzum em p'at'mel _____ mi het'akrkrir p'at'mutyun.	I want to tell you an interesting story.
6.	Թեև _____ վաղուց էին ծանոթացրել, բայց ես չճանաչեցի _____: Teyev _____ vaghuts ein ts' anaotatsrel, bayts yes chrdg' anachetsi _____.	Though we had been acquainted long ago, I didn't recognize him.
7.	Անծանոթը արագ մոտեցավ _____ ու հարվածեց: Ants'anotr arag mot'etsav _____ u harvats'ets.	The stranger approached and hit me.
8.	Ես հարցրի _____ այդ մասին, բայց _____ չպատասխանեցիր: Yes hartspri _____ ayd masin, bayts _____ chrp'at'askhanetsir.	I asked you about that but you didn't answer me.

Exercise 2: Choose the correct word from the brackets.

1.	(Մենք, մեզ) շատ ես օգնում: (Menk, mez) shat'es oknum.	You're helping us a lot.
2.	(Նրան, նա) շատ են գովում: (Nran, na) shat'en govum.	They say a lot of good things (praise) about him/her.
3.	(Նրանք, նրանց) ե՞րբ ես տեսնելու: (Nrank, nrannts) yerp es t'esnelu'?	When will you see them?
4.	Վաղը (դու, քեզ) նույնպես հարցնելու են դրա մասին: Vaghj (du, kez) nuynp'es hartsnelu en dpra masin.	They are also going to ask you about that tomorrow.
5.	(Մեզ, ձեր) տան հասցեն ասա: (Mez, dzer) t'an hastsen asa.	Say your home address.
6.	Նման դժվարություններ (քեզնից, քեզ) էլ են սպասելու: Nroman drzhvarutyunner (keznits, kez) el en spaselu.	You're going to have similar difficulties.
7.	Արի (ինձ, իմ) օգնիր. այս գործը դժվար է: Ari (indz, im) oknir. ays gortsj drzhvar e.	Come here, help me, this is a difficult job.

Exercise 3: Use the words in brackets in the appropriate forms.

1.	Ես (դու) հաճախ նամակ կգրեմ: Yes (du) hadg'akh namak' k'rgrem.	I will write you letters often.
2.	Զգիտեմ, թե ով կարող է օգնել (նրանք) այդ հարցում: Chrgit'em te ov k'arogh e oknel (nprank) ayd hartsum.	I don't know who can help them with that problem.
3.	Մատուցողը շատ ուշ մոտեցավ (մենք): Mat'utsoghrl shat' ush mot'etsav (menk).	The waiters approached us very late.
4.	Խնդրում եմ բերեք (ես) մեկ գավաթ սուրճ: Khrntrum em berek (yes) mek' gavat surdg'.	Please, bring me one cup of coffee.
5.	Ես անպայման կգանգեմ (դու): Yes anpayman k'rzangem (du).	I will certainly call you.
6.	Ուզում եմ երեկոյան (դուք) մտա գալ: Uzum em yerek'oyan (duk) mot' gal.	I want to come to your place in the evening.
7.	Նա (ես) չի ճանաչում: Na (yes) chi dg'anachum.	He doesn't know me.
8.	Մենք (դուք) չէինք սպասում երեկ: Menk (duk) cheink spr'asum yerek'.	We didn't expect you yesterday.
9.	Ուզում ենք շնորհակալություն հայտնել (նա): Uzum enk shnorhak'alutyun hayt'nel (na).	We want to thank him/her.

Exercise 4: Choose the correct case of the personal pronouns.

1.	Վաղը _____ գնալու եմ դեսպանատուն: Vaghrl _____ grnalu em desp'angat'un. Tomorrow I am going to the embassy.	Ես, իմ, ինձ yes, im, indz I, my, me
2.	Վարսավիրը լավ է կտրել _____ մազերը: Varsavirrl lav e k'rt'el _____ mazerl. The hairdresser has cut your hair well.	դու, քո, քեզ du, ko, kez you, your, you
3.	_____ ընկերը գնացել է արտասահման աշխատելու: _____ rnk'erl grnatsel e art'asahman ashkhat'elu. My friend has gone abroad to work.	Ես, իմ, ինձ yes, im, indz I, my, me
4.	Երևանը _____ շատ է դուր գալիս: Yerevanrl _____ shat' e dur galis. We like Yerevan very much.	մենք, մեր, մեզ menk, mer, mez we, our, us
5.	Մենք միշտ օգնում ենք _____ : Menk misht' oknum enk _____ . We always help them.	նրանք, նրանց, նրանց nprank, nprants, nprants they, their, them
6.	Ուզում եմ հավատալ _____ : Uzum em havat'al _____ . I want to believe you.	դուք, ձեր, ձեզ duk, dzer, dzez you, your, you
7.	Երեկոյան շատ փնտրեցի, բայց չգտա _____ : Yerek'oyan shat' prnt' retsi, bayts chrgrt'a. Yesterday I looked for him a lot, but I didn't find him.	նա, նրա, նրան na, npra, npran helshe, her/his, him/her
8.	Մայրիկս ստացել է _____ նամակը: Mayrik'rs srt'atsel e _____ namak'rl. My mother has received my letter.	Ես, իմ, ինձ yes, im, indz I, my, me

Exercise 5: Use the words in brackets in the appropriate forms.

1.	Ես հիմա ժամանակ չունեմ, չեմ կարող զբաղվել (դու): Yes hima zhamanak' chunem, chem k'arogh zrbaghvel (du).	I don't have time now and can't be occupied with you .
2.	Մենք չենք վախենում (դուք): Menk chenk vakhenum (duk).	We are not afraid of you .
3.	(Դու) այդպիսի բան չէի սպասում: (Du) aydp'isi ban chei spr'asum.	I didn't expect such a thing from you .
4.	Նա (ես) ամաչում է: Na (yes) amachum e.	He is shy around me (from me).
5.	Մենք շատ ենք տարբերվում (դուք): Menk shat' enk t'arbervum (duk).	We are very different from you.
6.	(Նա) շատ գոհ եմ: (Na) shat' goh em.	I am very pleased with him .
7.	Արան հաճախ (ես) նամակներ է ստանում: Aran hadg'akh (yes) namak'ner e spr'anum.	Ara gets letters from me often.
8.	Ինչո՞ւ (նա մեզ) այնքան չարություն կա: Inchu (na mech) aynkan charutyun k'a?	Why is there so much evil in him ?

Exercise 6: Fill in the blanks with personal pronouns.

1.	Երեկ _____ վերադարձա Ամերիկայից: Yerek' _____ veradartsa Amerik'ayits.	Yesterday I returned from America.
2.	_____ վերադարձը շատ անսպասելի էր: _____ veradardzը shat' anspr'aseli er.	My return was very sudden.
3.	Օդակայանում _____ դիմավորեց _____ մանկության ընկերը: Otak'ayanum _____ dimavorets _____ mank'utyan ըnk'erը.	My friend from childhood met me at the airport.
4.	Նա երեկոյան _____ հրավիրեց _____ տուն: Na yerek'oyan _____ hravirets _____ t'un.	He invited me to his place in the evening.
5.	Ես շատ եմ սիրում _____, որովհետև _____ ազնիվ ու բարի է: Yes shat' em sirum _____, vorovhet'ev _____ azniv u bari e.	I love him very much because he is honest and kind.
6.	_____ շատ բան եմ սովորել իմ կյանքում: _____ shat' ban em sovorel im k'yankum.	I have learned a lot from him in my life.
7.	_____ միշտ հպարտացել են ծնողները և ընկերները: _____ misht' hըր'art'atsel en ts'ըnoghnerը yev ըnk'ernerը.	My parents and friends have always been proud of him .
8.	_____ հետաքրքիր ու արտասովոր ինչ-որ բան կա: _____ het'akրkir u art'asovor inch vor ban k'a.	There is something interesting and unusual in him .

Personal Pronouns + Postpositions
Study, Memorize, Rewrite

Armenian prepositions and postpositions require the nouns and personal pronouns that are used with them to be in a certain case. All of the postpositions below are used with nouns in the genitive case and with personal pronouns in the dative & genitive case .		
առանց ar'ants	without	Առանց թեզ տխուր կլինի: Ar'ants kez t'rkhur k'plini. <i>It will be sad without you.</i>
հետ het'	with	Աննան գնաց նրանց հետ: Annan g'nats n'rants het'. <i>Anna went with them.</i>
ո՞ւմ հետ um het'?	with whom?	Ո՞ւմ հետ գնաց Աննան: Um het' g'nats Annan? <i>Whom did Anna go with?</i>
մոտ mot'	at, with	Քո տետրը ինձ մոտ է: Ko t'et'rd indz mot' e. <i>Your copybook is with me.</i>
ո՞ւմ մոտ um mot'?	with whom?	Ո՞ւմ մոտ է իմ տետրը: Um mot' e im t'et'rd. <i>Whom is my copybook with?</i>
մասին masin	about	Նրա մասին բոլորը գիտեն: N'ra masin bolord git'en. <i>Everybody knows about him.</i>
ո՞ւմ մասին um masin?	about whom?	Ո՞ւմ մասին եք խոսում: Um masin ek khosum? <i>Whom are you talking about?</i>
համար hamar	for	Տանտիկինը մեզ համար սուրճ պատրաստեց: T'ant'ik'inrd mez hamar surdg' pat'rast'ets. <i>The landlady made coffee for us.</i>
ո՞ւմ համար um hamar?	for whom?	Ո՞ւմ համար նա սուրճ պատրաստեց: Um hamar na surdg' pat'rast'ets? <i>For whom did she make the coffee?</i>
նման n'rman	like	Դու ինձ նման բարի ես: Du indz n'rman bari es. <i>You are kind, like me.</i>
պես p'es	like	Նրա պես ոչ ոք չի պարում: N'ra p'es voch vok chi p'arum. <i>No one dances like her.</i>
փոխարեն pokharen	instead of	Ես կգնամ քո փոխարեն: Yes k'rdg'nam ko pokharen. <i>I will go instead of you.</i>
ո՞ւմ փոխարեն um pokharen?	instead of whom? for whom?	Ո՞ւմ փոխարեն ես եկել: Um pokharen es yek'el? <i>For whom did you come? In whose place did you come?</i>
վրա v'ra	on/with	Երեկ ես բարկացա նրա վրա: Yerek' yes bark'atsa n'ra v'ra. <i>Yesterday I got cross with him.</i>
շնորհիվ sh'rnorhiv	thanks to, owing to	Իր աշխատասիրության շնորհիվ նա շատ բանի հասավ: Ir ashkhat'asirutyana sh'rnorhiv na shat' bani hasav. <i>Thanks to her hard work, she achieved lots of things.</i>

Proverbs of the Day

⇒ **Ուրիշին հոր փորողն ինքն էլ կընկնի մեջը:**

Urishin hor poroghni kn el k'rnk'ni mechrd.

He who digs a pit, digs for himself. (lit.)

⇒ **Ով ինչ անի՝ իրեն կանի:** Ov inch ani, iren k'ani.

What goes around comes around.

⇒ **Ինչ որ (դու)ցանես, այն էլ (դու) կինձես:**

Inch vor (du) tsanes, ayn el (du) k'rdndzes.

You reap what you sow.

Lesson 27 ⇒ Դաս քսանյոթերորդ

► **Noun Cases** ► *More about yourself*: “What do you like to do in your spare time?”

✚ **Grammar: Cases. Հոլովներ:** (Appendix 8 – for genitive declension)

- ✓ Armenian nouns have a base or dictionary form. Different endings can be added to this form to change the meaning or function of the noun.
- ✓ Nouns as well as other substantial parts of speech such as pronouns, adjectives, and numerals are declined when used as nouns. In other words, their endings change according to their functions in the sentence.
- ✓ The various forms that nouns take are called **cases**, and the endings are called **case endings**:
-ը, -ն, -ից, -ով, -ում (-ը, -ն, -its, -ov, -um).
- ✓ The following endings belong to the **genitive case** but are often used to build other cases
-ի, -ոց, -վա, -ան, -ու, -ց, -ո, -ա (-i, -och, -va, -an, -u, -ts, -vo, -a).
(see Appendix 8 for examples).

Remember:

There are 7 cases in Armenian:
Nominative, Genitive, Dative, Accusative, Ablative, Instrumental, Locative.

Cases and Questions	Example of Ի (i) Declension <i>(see Appendix 8 for other declensions)</i>		Case Endings & Equivalents for all Declensions / Practice	
Nominative – Ուղղական ո՞վ / ov? – <i>who?</i> (person) ի՞նչ(ը) / inch(ը)? – <i>what?</i> (thing)	ուսանող(ը) usanogh(ը) the student	Երևան(ը) Yerevan(ը) Yerevan	-ը, -ն the	<i>ուսանող(ը)</i> <i>Երևան(ը)</i> noun +(-ը,-ն)
Genitive – Սեռական ո՞ւմ / um? – <i>whose?</i> ի՞նչի՞ / inchi? – <i>of what?</i>	ուսանողի usanoghi of the student	Երևանի Yerevani of Yerevan	externally declined -ի, -ու, -ան, -ոց, -վա, -ց internally declined -ա, -ո ⇒ of / to	<i>ուսանողի</i> <i>Երևանի</i> noun + genitive endings
Dative – Տրական ո՞ւմ / um? – <i>to whom?</i> ի՞նչի՞ն / inchin? – <i>to what</i>	ուսանողին usanoghin to the student	Երևանին Yerevanin to Yerevan	-ն, -ը to	<i>ուսանողին</i> <i>Երևանին</i> gen. + (-ը,-ն)
Accusative – Հայցական ո՞ւմ / um? – <i>whom?</i> ի՞նչ(ը) / inch(ը)? – <i>what?</i>	ուսանողին usanoghin to the student	Երևանը Yerevanը the/a Yerevan	people are declined in the dative case, things in the nominative case	<i>ուսանողին</i> <i>Երևանը</i>
Ablative – Բացառական ու՞մից / umits? – <i>from whom?</i> ի՞նչից / inchits? – <i>from what?</i>	ուսանողից usanoghits' from the student	Երևանից Yerevanից from Yerevan	-ից, -ուց from	<i>ուսանողից</i> <i>Երևանից</i> genitive + (-ից, -ուց)
Instrumental – Գործիական ու՞մով / umov? – <i>by whom?</i> ի՞նչով / inchov? – <i>by what?</i>	ուսանողով usanoghov with, by the student	Երևանով Yerevanով with, by Yerevan	-ով, -մբ with/by/of	<i>ուսանողով</i> <i>Երևանով</i> genitive + (-ով, -մբ)
Locative – Ներգոյական ո՞ւմ մեջ / um mech? – <i>in whom</i> ի՞նչի՞ մեջ / inchi mech? <i>in what?</i> որտե՞ղ / vort'egh? – <i>where?</i>	ուսանողի մեջ usanoghi mech in the student	Երևանում Yerevanում in/at Yerevan	gen. + մեջ nom. + ում in / at	<i>ուսանողի մեջ</i> <i>Երևանում</i>

Cases are used to express different meanings and have different roles in the sentence.

1.	Հայաստանը իմ տունն է: Hayast'anը im t'unn e. <i>Armenia is my home.</i>	The case of the subject
2.	Հայաստանի մասին շատ երգեր կան: Hayast'ani masin shat' yerker k'an. <i>There are a lot of songs about Armenia.</i>	The case of the attribute (This is the possessive case)
3.	Ես ուզում եմ օգնել Հայաստանին: Yes uzum em oknel Hayast'anin. <i>I want to help Armenia.</i>	The case of the indirect object
4.	Ես սիրում եմ Անուշին: Yes sirum em Anushin. <i>I love Anush.</i> Ես սիրում եմ Հայաստանը: Yes sirum em Hayast'anը. <i>I love Armenia.</i>	The case of the direct object
5.	Ես եկել եմ Հայաստանից: Yes yek'el em Hayast'anits'. <i>I come from Armenia.</i>	Shows from what or from whom the action originates
6.	Հայաստանով հիացած եմ: Hayast'anov hiatsats' em. <i>I am thrilled with Armenia.</i>	Indicates the means by which an action is performed
7.	Հիմա ես ապրում եմ Հայաստանում: Hima yes ap'rum em Hayast'anum. <i>Now I live in Armenia.</i>	Indicates the place where the action occurs.

Challenge 1: Rewrite the sentences above in Armenian.

Observe the Various Endings

1.	Երևանն աշխարհի ամենահին քաղաքներից է: Yerevann ashkhari amenahin kaghaknerits e.	Yerevan is one of the ancient cities of the world.
2.	Երևանի ճարտարապետությունը գեղեցիկ է: Yerevani dgart'arap'et'utyunը geghetsik' e.	The architecture of Yerevan is beautiful.
3.	Գնացքը մոտենում է Երևանին: Ghnatskr mot'enum e Yerevanin.	The train is approaching Yerevan.
4.	Մենք շատ ենք սիրում Երևանը: Menk shat' enk sirum Yerevanը.	We love Yerevan a lot.
5.	Երեկ հյուրերը մեկնեցին Երևանից: Yerek' hyurerը mek'netsin Yerevanits.	The guests left Yerevan yesterday.
6.	Երևանով հպարտանում է ամեն հայ: Yerevanov hըp'art'anum e amen hay.	Every Armenian is proud of Yerevan.
7.	Երևանում ապրում են իմ ծնողներն ու ազգականները: Yerevanum ap'rum en im ts'ը'noghnerm u azgak'anըrը.	My parents and relatives live in Yerevan.

✎ WRITING: EXERCISES

Challenge 2: Decline the following words according to the chart on the previous page.

քաղաք / kaghak – city, **երկիր** / yerk'ir – country, **աշխարհ** / ashkhar – world, **ծնողներ** / ts'rdnoghner – parents, **հյուրեր** / hyurer – guests, **հայրենիք** / hayrenik – homeland, **համալսարան** / hamalsaran – university, **ինքնաթիռ** / inknatir' – plane.

Exercise 1: Write the equivalents of these word combinations and write sentences using Challenge 1 as a model.

of the world	աշխարհի	Ներևանն աշխարհի ամենահին փառափներհի է:
with Yerevan		
from Yerevan		
in Yerevan		
architecture of Yerevan		

Exercise 2: Decline “Armenia”.

1.	(Հայաստան) նա մեկնելու է Ամերիկա: (Hayast'an) na mek'nelu e Amerik'a. <i>He/she is leaving Armenia for America.</i>	Հայաստանից նա մեկնելու է Ամերիկա:
2.	(Հայաստան) նա լավ է զգում: (Hayast'an) na lav e zrgum. <i>He/she is feeling fine in Armenia.</i>	
3.	(Հայաստան) նա հիացած է: (Hayast'an) na hiatsats' e. <i>He/she is thrilled with Armenia.</i>	
4.	Ես սիրում եմ (Հայաստան): Yes sirum em (Hayast'an) . <i>I love Armenia.</i>	
5.	(Հայաստան) մեր հայրենիքն է: (Hayast'an) mer hayrenikn e. <i>Armenia is our homeland.</i>	
6.	Ինքնաթիռը մոտենում է (Հայաստան): Inknatir'ը mot'enum e (Hayast'an). <i>The airplane is approaching Armenia.</i>	
7.	(Հայաստան) հողի ու ջրի համը ուրիշ է: (Hayast'an) hoghi u dg'rdri hamrd urish e. <i>The taste of the soil and the water in Armenia is different (special).</i>	

Exercise 3: Put the words in brackets into their appropriate cases.

e.g. Ես նվեր ստացա իմ (հայրիկ): Yes rdver st'atsa im (hayrik').
Ես նվեր ստացա իմ հայրիկից: Yes rdver st'atsa im hayrik'its).

1.	Ես նվեր ստացա իմ (հայրիկ): Yes rdver srd'atsa im (hayrik').	I got a present from my father. <i>Ես նվեր ստացա իմ հայրիկից:</i>
2.	Մենք եկել ենք (Ամերիկա), (ինքնաթիռ): Menk yek'el enk (Amerik'a), (inknatir').	We came from America by plane.
3.	Ուսանողը գրում է (գրիչ): Usanoghrd grrum e (grrich).	The student is writing with a pen.
4.	Ես դուռը բացեցի (բանալի): Yes dur'rd batsetsi (banali).	I opened the door with a key.

5.	Ամեն օր (աշխատանք) գնում եմ (ոտք): Amen or (ashkhat'ank) ցրոս em (vot'k).	Everyday I go to work on foot.
6.	Ես չեմ ճանաչում այս (տղա): Yes chem dg'anachum ays (t'rgcha).	I do not know this boy.
7.	Երեկոյան ուզում եմ զանգել իմ (դասախոս): Yerek'oyan uzum em zangel im (dasakhos).	I want to call my professor in the evening.
8.	Իմ աշխատանքը սկսվում է առավոտյան ժամը 8 (ուր): Im ashkhat'ankը ցրկ'ըsvum e ar'avot'yan zhamը 8 (ut).	My work starts at 8 o'clock in the morning.
9.	Ես եկել եմ (մարտ): Yes yek'el em (mart').	I came in March.
10.	(Հայաստան) աշունը շատ գեղեցիկ է: (Hayast'an) ashunը shat' geghetsik' e.	Autumn in Armenia is very beautiful.

Exercise 4: More practice with cases, decline the words in brackets.

1.	Ես հեռագիր ստացա իմ (հայր, մայր): Yes her'agir ցրt'atsa im (hayr, mayr).	I got a telegram from my mother and father. <i>Աս հեռագիր ստացա իմ հորից և մորից:</i>
2.	(Երևան) 2789 տարեկան է: (Yerevan) is 2789 t'arek'an e.	Yerevan is 2788 years old.
3.	(Երևան) (աշխարհ) ամենահին(քաղաքներ) է: (Yerevan) (ashkhar) amenahin (kaghakner) e.	Yerevan is one of the world's oldest cities.
4.	Ես շատ եմ սիրում (Երևան) ջուրն ու օդը: Yes shat' em sirum (Yerevan) dg'urn u otը.	I like the water and the air of Yerevan.
5.	Արմենը երեկ նամակ ստացավ (եղբայր): Armenը yerek' namak' ցրt'atsav (yekhp'ayr).	Armen got a letter from his brother yesterday.
6.	Դուք երեկ բացակա էիք (հայերեն) (դաս): Duk yerek' batsak'a eik (hayeren) (das).	You were absent from the Armenian lesson yesterday.
7.	Իմ (ընկեր) մեքենան նոր է: Im (ըnk'er) mekenan nor e.	My friend's car is new.
8.	Նրանք ավարտել են (համալսարան) անցյալ տարի: Nrank avart'el en (hamalsaran) antsyal t'ari.	They graduated from the university last year.
9.	Մենք միշտ օգնում ենք մեր (ընկերներ): Menk misht' oknum enk mer (ըnk'erner).	We always help our friends.
10.	Իմ ծնողները ապրում են (Կանադա): Im ts'rnoghnerը ap'rum en (Kanada).	My parents live in Canada.
11.	Ես սիրում եմ իմ (հայրենիք): Yes sirum em im (hayrenik).	I love my homeland.

Exercise 5: Choose the appropriate word from the brackets.

1.	(Խնձոր, խնձորից) ի՞նչ կարելի է պատրաստել:	(Khndzor, khndzorits) inch k'areli e p'at'rast'el? <i>What can be made from apples?</i>
2.	(Խնձորի, խնձորից) հյութ, խնձորով տորթ:	(Khndzori, khndzorits) hyut, khndzorov t'ort. <i>Apple juice, apple cake.</i>
3.	(Հայաստանում, Հայաստանի) շատ լավ գինիներ կան:	(Hayast'anum, Hayast'ani) shat' lav giner k'an. <i>There is a lot of good wine in Armenia.</i>
4.	Սրճարաններում (գինիներ, գինի) տալի՞ս են:	Srdg'arannerum (gininer, gini) t'alis en? <i>Do they serve wine in the cafés?</i>

5.	Այո՛, նաև (գարեջուր, գարեջրի) են տալիս:	Ayo, naye (garedgur, garedgğri) en t'alis. Yes, and they also serve beer.
6.	Երևանում շատ թանգարաններ և (արձանի, արձաններ) կան:	Yerevanum shat' tangaranner yev (artsani, artsanner) k'an. There are a lot of museums and statues in Yerevan.
7.	Հին (տան, տներ) շատ են սիրում:	Hin (t'an, t'ner) shat' em sirum. I like old houses very much.
8.	Մեր բակում (շներ, շների) և կատուներ կան:	Mer bak'um (shner, shneri) yev k'at'uner k'an. There are dogs and cats in our courtyard.
9.	(Հայաստանում, Հայաստան) շատ են լեռներ:	(Hayast'anum, Hayast'an) shat' en ler'ner. There are many mountains in Armenia.
10.	Քսան (րոպեից, րոպե) հասնում եմ տուն:	Khsan (rop'eits, rop'e) hasnum em t'un. I will be home in 20 minutes.

Exercise 6: Choose the appropriate word from the brackets.

1.	(Տուն, տնից) ի՞նչ լուր ունես:	(T'un, t'gnits) inch lur unes? What news do you have from home?
2.	Սուրճը (կաթով, կաթ) և շաքարով եմ խմում:	Surdğ'ը (k'atov, k'at) yev shakarov em khrumum. I drink coffee with milk and sugar.
3.	(Կաղամբով, կաղամբ) աղցանի մեջ աղ ու պղպեղ կա՞:	(K'aghambov, k'aghamb) akhtsani mech agh u p'ghpegh k'a? Is there salt and pepper in the cabbage salad?
4.	(Հրապարակի, հրապարակում) արձան կա՞:	(Hrap'arak'i, hrap'arak'um) artsan k'a? Is there a statue in the square?
5.	Այս (անկյան, անկյունում) սրճարան կա:	Ays (ank'yan, ank'yunum) srdğ'aran k'a. There's a café on this corner.
6.	Էջմիածնում խաղողի և (ծիրանի, ծիրան) այգիներ կան:	Echmiats'num khaghoghi yev (ts'irani, ts'iran) ayginer k'an. There are grape and apricot orchards in Echmiadzin.
7.	Սոխով և (սխտորով, սխտոր) ճաշեր չեմ սիրում:	Sokhov yev (sqkht'orov, sqkht'or) dg'asher chem sirum. I don't like food with onion and garlic.
8.	Նուռ, տանձ և (դեղձ, դեղձեր) կեր:	Nur', t'andz yev (dekhts, dekhtser) k'er. Eat pomegranates, pears and peaches.
9.	(Տանձ, տանձի) և ծիրանի չիր կեր: Համով է:	(Tandz, t'andzi) yev ts'irani chir k'er: Hamov e. Eat dried pears and apricots. They're tasty.

Exercise 7: Put the words in brackets in their appropriate forms and translate.

Model: Նա նամակ ստացավ իր (քույր): Նա նամակ ստացավ իր քրոջից:

1.	Ես նվեր ստացա իմ (հայրիկ): Yes nriver spt'atsa im (hayrik').	
2.	Դասախոսը գրում է (կավիճ): Dasakhosը գրում է (k'avidg').	
3.	Դու նամակ ես գրում (ինտերնետ): Du namak' es գրում (int'ernet').	
4.	Մենք շնորհակալություն հայտնեցինք (դասախոս): Menk shnorhak'alutyun hayt'netsink (dasakhos).	

5.	Արամը լալիս է (ցավ): Aramը lalis e (tsav).	
6.	Ամեն օր դասի գալիս ենք (ավտորուս): Amen or galis enk (avt'obusov).	
7.	Մենք եկել ենք (Կանադա) և (Ֆրանսիա): Menk yek'el enk (K'anada) yev (Fransia).	
8.	Երեկ տեսա գեղեցիկ (աչքեր) մի աղջիկ: Yerek' t'esa geghetsik' (achker) mi akhchik'.	
9.	Երևանը շատ է դուր գալիս իմ (ընկեր): Yerevanը shat' e dur galis im (pnk'er).	
10.	Ազատ (ժամեր) սիրում եմ զբոսնել գիշերային (երևան): Asat' (zhamer) sirum em zrbosnel gisherayin (Yerevan).	

Exercise 8: Make up sentences declining the nouns in brackets.

- (Գիրք) (սեղան) վրա է: (Girk) (seghan) vpra e.

- (Աթոռ) (դուռ) մոտ է: (Ator') (dur') mot' e.

- (Հանրակացարան) շրջակայքում (վարսավիրանոց) կա:
(Hanrak'atsaran) (shrdgag'aykum) (varsaviranots) k'a.

- (Անի) գնաց (Արամ) հետ: (Ani) gdnats (Aram) het'.

- Երեկ ես գնեցի (ժաղիկներ) (ընկերուհի) (մայր) համար:
Yerek' yes gdnetsi (ts'aghik'ner) (pnk'eruhi mayr) hamar.

- Իմ (ընկեր) (անուն) Արսեն է: Im (pnk'er) (anun) Arsen e.

- Երեկ մենք խոսում էինք ձեր (որդի) մասին:
Yerek' menk khosum eink dzer (vorti) masin.

Exercise 9: Choose the correct form of the noun.

1.	Նրա քույրն ու (եղբայրն, եղբայր) իմ ընկերներն են:	Npra kuyrn u (yekhp'ayrn, yekhp'ayr) im pnk'emern en. <i>Her brother and sister are my friends.</i>
2.	Նրանց տան դիմաց (խաղողի, խաղող) այգի կա:	Nprants t'an dimats (khaghoghi, khaghogh) aygi k'a. <i>There is a grape orchard opposite their house.</i>
3.	Կարմիր (տանիք, տանիքով) տունն ո՞ւմն է:	K'armir (t'anik, t'anikov) t'unnumn e? <i>Whose is the house with the red roof?</i>
4.	Նրանց (տունը, տունն) է:	Nprants (t'unը, t'unն) e. <i>It's their house.</i>
5.	Չեր (տուն, տունը) ո՞րն է:	Dzer (t'un, t'unը) vorn e? <i>Which is your house?</i>
6.	Մեր (տուն, տան) դիմաց էլ խնձորի այգի կա:	Mer (t'un, t'an) dimats el khndzori aygi k'a. <i>There's an apple orchard in front of our house as well.</i>
7.	Դեղին (տանձը, տանձ) փորձիր: Քաղցր է:	Deghin (t'andzը, t'andz) portsir. Kakhtsը e. <i>Try the yellow pear. It's sweet.</i>
8.	Որտե՞ղ հանդիպենք: - Հինգ րոպեից այս (անկյուն, անկյունում):	Vort'egh handip'enk? – Hing rop'eits' ays (ank'yun, ank'yunum). <i>Where shall we meet? – In five minutes at this corner.</i>
9.	Որտե՞ղ է ձեր դպրոցը: - Մեր (տուն, տնից) հեռու չէ:	Vort'egh e dzer dըp'rotsը? – Mer (t'un, t'ըnits) her' u che. <i>Where is your school? – Not far from our house.</i>

Lesson 28 ⇒ Դաս քսանութերորդ

▶ Vocabulary: Armenia ▶ Text: "Armenia" ▶ Grammar Revision

SPEAKING: New Vocabulary: Հայաստան: Hayast'an. Armenia.

քառակուսի կիլոմետր տարածք / kar'ak'usi k'ilomet'or t'arars'k – square kilometer	հյուսիս / hyusis – North
քաղաքավորություն / takavorutyun – kingdom	հարավ / harav – South
մոտ / mot' – about	արևելք / arevelk – East
Վրաստան / Vprast'n – Georgia	արևմուտք / arevmut'k – West
Իրան, Պարսկաստան / Iran, P'arsk'ast'an Iran, Persia	ոսկի / voski – gold
Ադրբեջան / Adrbedgan – Azerbaijan	հանքային ջրեր / hankayin dgrer mineral waters
Թուրքիա / Turkia – Turkey	խաչքար / khachkar – cross-stone
չքեղ / shrkegh – luxurious	պղինձ / p'rghindz – copper
հիմնադրվել / himnadrvel – to be founded	այլ նյութեր / ayl nyuter other materials
782 թվականին / 782 (yot haryurtsunyerku) Երվակ'անին – in the year of 782	հանքեր / hanker – mines
մեր թվարկությունից առաջ mer t'vark'utyunits ar'ach – BC	մարզ / marz – region
ուրարտական / urart'ak'an – Urartian	ներառյալ / nerar'yal – including
թագավորի կողմից / takavori k'oghmits by the king	պատմական / p'at'mak'an – historical
Արարատ սարի մոտ / Ararat sari mot' by Mount Ararat	պետական լեզու / p'et'ak'an lezu state language
Աստվածաշունչ / Ast'vats'ashunch – Bible	անկախության օր / ank'akhutyan or Independence Day
ջրհեղեղ / dgrheghegh – flood	տաճար / t'adg'ar – temple
Նոյ / Noy – Noah	տոկոս / t'ok'os – percent
քրիստոնյա երկիր / kprist'onya yer'ir Christian country	Նոր տարի / Nor t'ari – New Year
բիբլիական / bibliak'an – biblical	Սուրբ Ծնունդ / Surp Ts'rdnund Christmas
խորհրդանիշ / khorrtanish – symbol	տոնել / t'onel – to celebrate
քրիստոնեություն / kpristoneyun – Christianity	կենտրոն / k'ent'ron – center
պետական կրոն / p'et'ak'an k'rdron – state religion	բնակվել / b'rnak'vel – to inhabit, dwell
Տրդատ թագավորի օրոք / T'rdat' takavori orok under the reign of T'rdat'	թանգարան / tangaran – museum
քարերի ու լեռների երկիր / kareri u ler'neri yer'ir mountainous and stony country	չոզ ու տոթ / shok u t'ot – hot and humid
ընդունվել / rdntunvel – to be accepted	հայ առաքելական եկեղեցի hay ar'akelak'an y'ek'eghetsi Armenian Apostolic church
բնություն / b'rdnyun – nature	սփյուռք / s'pyurk – diaspora
զով ու մեղմ / zov u meghm – cool and moderate	բաց երկնքի տակ / bats yer'rdnki t'ak' under the open air
գեղատեսիլ վայրեր / geghat'esil vayrer picturesque places	մստավայր / m'rst'avayr – seat
	Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս / Amenayn hayots katoghik'os Catholicos of all Armenians

SPEAKING: Հայաստան: Hayast'an. Armenia.

Հայաստանն աշխարհի հնագույն երկրներից է, ունի հինգ հազար տարվա պատմություն: Hayast'ann ashkhari hraguyn yerkermerits e, uni hing hazar t'arva p'at'mutyun.	Armenia is one of the world's ancient countries. It has a history of 5 thousand years.
Հայաստանի տարածքը հիմա փոքր է, մոտ 30.000 քառակուսի կիլոմետր: Hayast'ani t'arats'ker hima pokrer e, mot' 30.000 kar'ak'usi k'ilomet'ir.	The territory of Armenia is small now, about 30.000 square kilometers.
Առաջ այն տասն անգամ ավելի մեծ է եղել, ունեցել է թագավորություն և 300.000 քառակուսի կիլոմետր տարածք: Ar'ach ayn t'asn ankam aveli mets' e yeghel, unetsel e takavorutyun yev 300.000 kar'ak'usi k'ilomet'ir t'arats' .	It was ten times bigger before, it had a territory of 300.000 square kilometers and a kingdom.
Հայաստանը հյուսիսում սահմանակից է Վրաստանին, հարավում՝ Իրանին, արևելքում՝ Ադրբեջանին, արևմուտքում՝ Թուրքիային: Hayast'anը hyusisum sahmanak'its e V'rast'anin, harafum Iranin, arevelkum Adrbedganin, arevmut'kum Turkiayin.	Armenia borders Georgia in the north, Iran in the east, Azerbaijan in the east and Turkey in the west.
Երևանը Հայաստանի մայրաքաղաքն է, որը հիմնադրվել է մեր թվարկությունից առաջ 782 թվականին, ուրարտական Արգիշտի թագավորի կողմից: Yerevanը Hayast'ani mayrakaghakn e, vorը himnadըvel e mer t'rvark'utyunits ar'ach, 782 t'rvak'anin, urart'ak'an Argisht'I takavori k'oghmits.	Yerevan is the capital of Armenia. It was founded in 782 B.C. by king Argisht'i of Urartu.
Հիմա Երևանը 2789 տարեկան է: Yerevanը hima 2789 (yerk'u hazar yot haryur utsunir) t'arek'an e.	Yerevan is now 2789 years old.
Աստվածաշնչում գրված է, որ ջրհեղեղից հետո Նոյը բնակվում է Արարատ սարի մոտ: Ast'vats'ashrnochum ghrvats' e, vor dgrhrheghghits het'o Noyr brnak'yum e Ararat' sari mot'.	It is written in the Bible that after the flood Noah dwelled near Mount Ararat.
Բիբլիական Արարատ սարը Հայաստանի սիմվոլն է /խորհրդանիշը/: Bibliak'an Ararat' sarը Hayast'ani simvoln e (khorrtanishr).	Biblical Mount Ararat is the symbol of Armenia.
Հայաստանը առաջին երկիրն է աշխարհում, որ պետականորեն ընդունել է քրիստոնեությունը: Hayast'anը ar'achin yerk'irn e ashkharum, vor p'et'ak'anoren rntunel e kprist'oneutyunը.	Armenia is the first country in the world that accepted Christianity as a state religion.
Տրդատ թագավորի օրոք, 301 թվականին, Հայաստանում քրիստոնեությունը ընդունվեց որպես պետական կրոն: 301 t'rvak'anin, T'rdat' takavori orok, Hayast'anum krist'oneutyunը rntunvets vorp'es pet'ak'an k'pron.	In 301, under the reign of T'rdat', Christianity was adopted as the state religion.
Էջմիածինը հայ առաքելական եկեղեցու կենտրոնն է, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի նստավայրը: Echmiats'inը hay ar'akelak'an yek'eghetsu k'ent'ronn e, Amenayn Hayots k'atoghik'osi nrst'avayrը.	Holy Echmiadzin is the historic center of the Armenian Apostolic church, the seat of the Catholicos of all Armenians.

Երկրի բնակչությունը մոտ 4 միլիոն է, բայց ամբողջ աշխարհում ապրում է մոտ 10 միլիոն հայ: Yerk'ri b'rnak'chutyun' mot' 4 milion e, bayts ambokhch ashkharum ap'rum e mot' 10 milion hay.	The population of the country is about 4 million, but 10 million Armenians live throughout the world.
Շատ հայեր են ապրում սփյուռքում: Shat' hayer en ap'rum s'pyur'kum.	Many Armenians live in the diaspora.
Հայաստանը քարերի ու լեռների երկիր է: Hayast'an' ք kareri u ler'neri yerk'ir e.	Armenia is a mountainous and stony country.
Հայաստանը թանգարան է բաց երկնքի տակ: Hayast'an' ք tangaran e bats yerk'rnki t'ak'.	Armenia is an open-air museum.
Այստեղ կան շատ խաչքարեր, եկեղեցիներ, տաճարներ, վանքեր: Ayst'egh k'an shat' khachkarer, yerk'eghetsiner, t'adg'arner, vanker.	There are many cross-stones, churches, temples, and monasteries here.
Հայաստանում ծնունդ ցուրտ է, գարնանը՝ զով ու մեղմ, ամռանը՝ շոգ ու տոթ, իսկ աշունն անմման է: Hayast'anum dz'nmr'an' ք tsurt' e, gaman' ք zov u meghm, amr'an' ք shok u t'ot, isk' ashunn ann'uman e.	Winter is cold in Armenia, spring is cool and moderate, summer is hot and humid and autumn is like no other.
Հայաստանի բնությունը շատ շքեղ է: Hayast'ani b'rnutyun' ք shat' sh'kegh e.	Armenia's nature is gorgeous.
Հայաստանում աճում են տարբեր տեսակի մրգեր, բանջարեղեն, հացահատիկ: Hayast'anum adg'um en t'arber t'esak'i m'rk'ker, bandgareghen, hatsahat'ik.	In Armenia people grow different kinds of fruits, vegetables, and grain.
Հայաստանում կան ոսկու, հանքային ջրերի, պղնձի և այլ նյութերի հանքեր: Hayast'anum k'an vosk'u, hankayin dg'nreri, p'ng'h'ndzi yev ayl nyuteri hanker.	In Armenia there is gold, mineral water, copper, and mines of other materials.
Հայաստանն ունի տասնմեկ մարզ, ներառյալ մայրաքաղաք Երևանը՝ Արագածոտն, Արարատ, Արմավիր, Գեղարքունիք, Լոռի, Կոտայք, Շիրակ, Սյունիք, Վայոց Ձոր, Տավուշ, Երևան: Hayast'ann uni t'asn'mek' marz, nerar'y'al mayrakaghak Yerevan' ք: Aragats'ot' քn, Ararat', Armavir, Gegharkunik, Lor'i, Kot'ayk, Shirak', Syunik, Vayots Dzor, T'avush.	Armenia has 11 regions including the capital city Yerevan, Aragats'ot'n, Ararat', Armavir, Gegharkunik, Lor'i, Kot'ayk, Shirak', Syunik, Vayots Dzor, T'avush.
Հայաստանի Հանրապետության պետական լեզուն հայերենն է: Hayast'ani Hanrap'et'utyan p'et'ak'an lezun hayerenn e.	The official language of the Republic of Armenia is Armenian.
Սեպտեմբերի 21-ը Հայաստանի Հանրապետության անկախության օրն է: Sep't'emberi 21-ը Hayast'ani Hanrap'et'utyan ank'akhutyan orn e.	The 21st of September is the Independence Day of Armenia.
Հայ ժողովուրդը բարի է, հյուրասեր ու ջերմ: Hay zhoghovurt' ք bari e, hyuraser u dgerm.	Armenian people are kind, hospitable and warm.
Բնակչության 98%-ը հայեր են: B'rnak'chutyan 98%-ը (t'okosp) hayer en.	98% of the population is Armenian.
Հայաստանում Նոր տարին տոնում են հունվարի մեկին, իսկ Սուրբ Ծնունդը՝ հունվարի վեցին: Hayast'anum Nor t'arin t'onum en hunvari mek'in, isk' Surp Ts'rnund' ք hunvari vetsin.	Armenia celebrates the New Year on January 1st, and Christmas on January 6th.

Challenge 1: Paraphrase the text and speak about Armenia.

WRITING & SPEAKING:

Challenge 2: Speak about your own country using the questions below.

Questionnaire: ARMENIA

Challeng 3: Answer the following questions in written form.

1.	Ինչպիսի՞ երկիր է Հայաստանը: Inchp'isi yerk'ir e Hayast'anp?	What kind of country is Armenia?
2.	Ո՞րն է Հայաստանի մայրաքաղաքը: Vorn e Hayast'ani mayrakhaghakp?	What is the capital of Armenia?
3.	Հիմա ինչքա՞ն է Հայաստանի տարածքը: Hima inchkan e Hayast'ani tarats'kp?	How big is the Armenia's territory now?
4.	Ինչքա՞ն էր պատմական Հայաստանի տարածքը: Inchkan er p'at'mak'an Hayast'ani t'arats'kp?	How big was the territory of historical Armenia?
5.	Որո՞նք են Հայաստանին սահմանակից երկրները: Voronk en Hayast'anin sahmanak'its yerk'ormerp?	Which countries border Armenia?
6.	Ե՞րբ և ո՞ւմ կողմից է հիմնադրվել Երևանը: Yerp yev um k'oghmits e himnadrvrel Yerevanp?	When and by whom was Yerevan founded?
7.	Ե՞րբ է Հայաստանի անկախության օրը: Yerp e Hayast'ani ank'akhutyann orp?	When is the Independence Day of Armenia?
8.	Ի՞նչ է գրված Աստվածաշնչում: Inch e gprvats' Ast'vats'ashrnchum?	What is written in the Bible?
9.	Ո՞րն է Հայաստանի սիմվոլը / խորհրդանիշը: Vorn e Hayast'ani simvolp? khorprtanishp?	What is the symbol of Armenia?
10.	Ո՞րն է աշխարհում առաջին քրիստոնյա երկիրը: Vorn e ashkharum ar'achin kprist'onya yerk'irp?	What is the first Christian country in the world?
11.	Ե՞րբ է ընդունվել քրիստոնեությունը Հայաստանում: Yerp e rntunvel kpristoneutyunp Hayast'anum?	When was Christianity accepted in Armenia?
12.	Որտե՞ղ է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի նստավայրը և հայ առաքելական եկեղեցու կենտրոնը: Vort'egh e Amenayn hayots k'atoghik'osi nqst'avayrp yev hay ar'akelak'an yek'eghetsu k'ent'ronp?	Where is the seat of the Catholicos of all Armenians and the center of the Armenian Apostolic church?
13.	Ինչքա՞ն է երկրի բնակչությունը: Inchkan e yerk'ri bpnak'chutyunp?	What is the population?
14.	Որտե՞ղ են շատ հայեր ապրում: Vort'egh en shat' hayer ap'rum?	Where do many Armenians live?
15.	Ինչե՞ր կան Հայաստանում: Incher k'an Hayast'anum?	What is there in Armenia?
16.	Ինչպիսի՞ն է եղանակը Հայաստանում: Inchp'isin e yeghanak'p Hayast'anum?	How is the weather in Armenia?
17.	Ի՞նչ մրգեր և բանջարեղեն են աճում Հայաստանում: Inch mprker yev bandgareghen en adg'un Hayast'anum?	What fruits and vegetables are grown in Armenia?
18.	Ինչպիսի՞ն են Հայաստանի միրգն ու բանջարեղենը: Inchp'isin en Hayast'ani mirkn u bandgareghenp?	What kind of fruits and vegetables (as in quality and taste) are there in Armenia?
19.	Ո՞րն է Հայաստանի Հանրապետության պետական լեզուն: Vorn e Hayast'ani Hanrap'et'utyann pet'ak'an lezun?	What is the state language of the Republic of Armenia?
20.	Ե՞րբ է Հայաստանի անկախության օրը: Yerp e Hayast'ani ank'akhutyann orp?	When is the Independence Day of Armenia?

21.	Հայկական ի՞նչ տոներ գիտես: Թվարկի՞ր: Hayk'ak'an inch t'oner git'es. T'pvark'ir.	What Armenian holidays do you know? List them.
22.	Ինչքա՞ն է հայերի թիվը Հայաստանում և ամբողջ աշխարհում: Inchkan e hayeri tivը Hayast'anum yev ambokhch ashkharum?	How many Armenians live in Armenia and over the whole world?
23.	Քանի՞ մարդ ունի Հայաստանը: Որո՞նք են դրանք: Kani marz uni Hayast'anը? Voronk en dprank?	How many regions does Armenia have? What are they?
24.	Ինչո՞վ է հայտնի Հայաստանը: Inchov e hayt'ni Hayast'anը?	What is Armenia famous for?
25.	Տնտեսության ի՞նչ ճյուղեր են զարգացած Հայաստանում: T'ոտ'esutyani inch dg'yugher en zargatsats' Hayast'anum?	What branches of the economy have developed in Armenia?
26.	Ե՞րբ են Հայաստանում տոնում Նոր տարին և Սուրբ Ծնունդը: Yerp en Hayast'anum t'onum Nor t'arin yev Surp Ts'ոrundը?	When do Armenians celebrate the New Year and Christmas?
27.	Ե՞րբ են քո երկրում տոնում Նոր տարին ու Սուրբ Ծնունդը: Yerp en ko yerk'rum t'onum Nor T'arin u Surp Ts'ոrundը?	When do you celebrate New Year and Christmas in your country?
28.	Հայ ընկերներ ունե՞ս: Hay ըո՞k'erner unes?	Do you have Armenian friends?
29.	Որտե՞ղ ես եղել Հայաստանում և ե՞րբ: Vort'egh es yeghel Hayast'anum yev yerp?	Where have you been in Armenia and when?
30.	Ի՞նչն է քեզ դուր գալիս Հայաստանում և ի՞նչը դուր չի գալիս: Inchn e kez dur galis Hayast'anum yev inchը dur chi galis?	What do you like in Armenia and what don't you like?

WRITING: EXERCISES

Challenge 4: Write down the nouns from the text and write their dictionary forms.

e.g. երկրներից / yerk'ոrnerits ⇒ երկիր / yerk'ir
տարվա / t'arva ⇒ տարի / t'ari
աշխարհի / ashkhar ⇒ աշխարհ / ashkhar

Challenge 5: Conjugate the verb ապրել / ap'rel – to live, using the tenses you have studied (Present Tense, Past Progressive, Simple Past, Present Perfect, -Ու Future, Imperative Mood).

Challenge 6: Translate the following word combinations and write sentences with them from the text.

the territory of Armenia	Հայաստանի տարածքը Hayast'ani t'arats'kը	Հայաստանի տարածքը հիմա փոքր է, մոտ 30.000 քառակուսի կիլոմետր: Hayast'ani t'arats'kը hima pokըr e, mot' 30.000 kar'ak'usi k'ilomet'ըr.
symbol of Armenia		
Christian country		
Independence Day		
state language		
under the reign of T'rdat'		
the seat of the Catholicos of all Armenians		
the nature of Armenia		

Exercise 1: Match the words to make combinations and translate.

1. կաթողիկոսի / k'atoghik'osi	1. կենտրոն / k'ent'ron
2. Տրդատ թագավորի / T'rdat' takavori	2. ջրեր / hankayin dgprer
3. եկեղեցու / yek'eghetsu	3. եկեղեցի / yek'eghetsi
4. լեռների / ler'neri	4. կրոն / k'ron
5. առաքելական / ar'akelak'an	5. օրոք / orok
6. պետական / p'et'ak'an	6. նստավայր / nst'avayr
7. հանքային / hankayin	7. երկիր / yerk'ir

Exercise 2: Write the infinitives and meanings of the following verbs.

1. ունի / uni	ունենալ / ունենալ	to have
2. ունեցել / unetsel		
3. հիմնադրվել / himnadrvvel		
4. գրված / gprvats'		
5. ընդունվեց / rntunvets		
6. ապրում / ap'rum		
7. աճում / adg'um		
8. տոնում / t'onum		
9. զարգացած / zargatsats'		

ԱՆՃՆԱԿԱՆ դԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՂՎՈՒՄԸ
Declension of Personal Pronouns (Appendix 1)

Nominative ն՞վ – (s.) who? ովքե՞ր – (p.) who? ի՞նչ – (s.) what? ինչե՞ր – (p.) what?	ես, ինքս yes, inkrs <i>I, myself</i>	դու, ինքդ du, inkrd you (sing.) <i>yourself</i>	նա, ինքը na, inkrl she, he <i>herself, himself</i>	մենք, ինքներս menk, inknerrs <i>we, ourselves</i>	դուք, ինքներդ duk, inknerd <i>you</i> (plur.) <i>yourselves</i>	նրանք, իրենք nrank, irenk <i>they, themselves</i>
Genitive ն՞ւմ – whose?	իմ im <i>my</i>	քո ko <i>your (sing.)</i>	նրա, իր nrā, ir <i>his, her</i>	մեր mer <i>our</i>	ձեր dzer <i>your (plural)</i>	նրանց, իրենց nrants <i>their</i>
Dative ն՞ւմ – to whom?	ինձ indz <i>me</i>	քեզ kez <i>you</i>	նրան, իրեն nrān, iren <i>him, her</i>	մեզ mez <i>us</i>	ձեզ dzez <i>you</i>	նրանց, իրենց nrants, irents <i>them</i>
Accusative ն՞ւմ – (to, for) whom?	ինձ indz <i>me</i>	քեզ kez <i>you</i>	նրան, իրեն nrān, iren <i>him, her</i>	մեզ mez <i>us</i>	ձեզ dzez <i>you</i>	նրանց, իրենց nrants, irents <i>them</i>
Ablative ումի՞ց – from whom?	ինձանից indzanits <i>from me</i>	քեզանից kezanits <i>from you</i>	նրանից, իրենից nrānits, irenits <i>from her, him</i>	մեզանից mezanits <i>from us</i>	ձեզանից dzezanits <i>from you</i>	նրանցից, իրենցից nrantsits, irentsits <i>from them</i>
Instrumental ումն՞վ – by/with whom?	ինձանով indzanov <i>by/of/with me</i>	քեզանով kezanov <i>by/of/with you</i>	նրանով, իրենով nrānov, irenov <i>by/of/with him, her</i>	մեզանով mezanov <i>by/of with us</i>	ձեզանով dzezanov <i>by/of with you</i>	նրանցով, իրենցով nrantsov, irentsov <i>by/of with them</i>
Locative ն՞ւմ մեջ – in whom?	իմ մեջ, ինձանում im mech Indzanum <i>in me</i>	քո մեջ, քեզանում ko mech kezanum <i>in you</i>	նրա մեջ, նրանում nrā mech nrānum <i>in her</i>	մեր մեջ, մեզանում mer mech mezanum <i>in, among us</i>	ձեր մեջ, ձեզանում dzer mech dzezanum <i>in, among you</i>	նրանց մեջ, նրանցում nrants mech nrantsum <i>in, among them</i>

ԹՂԹԱՊԱՆԱԿ: ԱՆՃՆԱԿԱՆ ԽՎՅԱԼՆԵՐ

Portfolio: Personal Data (Appendix 2)

Ազգանունը _____ Azganunը Surname	Անունը _____ Anunը Name	Հայրանունը _____ Hayranunը Father's Name
Սեռը Ser'ը Gender:	արական ☐ իգական ☐ arak'an igak'an Male Female	
Ծննդավայրը _____ Ts'ըրըndavayը Place of birth	Ծննդյան օրը _____ Ts'ըրըndyan օրը Date of birth	(օր) (ամիս) (տարի) (or) (amis) (t'ari) (day) (month) (year)
Հասցեն _____ Hasten Address:	(փողոց) (շենք) (բնակարան) (քաղաք) (ինդեքս) (երկիր) (poghots) (shenk) (b'nak'aran) (kaghak) (indeks) (yerk'ir) (street) (building) (apartment) (city) (zip code) (country)	
Հեռախոսի համարը _____ Her'akhosi hamarը Telephone #:	Անձնագրի տվյալները _____ Andznagri t'ըvyalnerը Passport Information:	
Ստորագրություն _____ Տըt'օragrutyun Signature		
Ամսաթիվ _____ Amsativ Date:		

Անորոշ դերբայ Infinitive (Appendix 4)

-ել or -ալ are infinitive endings in Armenian.

Remember: *This is important because their conjugation patterns are different.*

Infinitives ending in **-ել** belong to the **-ե** conjugation.

Infinitives ending in **-ալ** belong to the **-ա** conjugation.

-ել or **-ալ** are also verbal suffixes and makes infinitives from other part of speech /noun, adjective, adverb/.

ալ		ել	
գնալ	gnal – to go	անել	anel – to do / make
մնալ	mnal – to stay	զրուցել	zprutsel – to talk / have a conversation
գալ	gal – to come	ասել	asel – to say
կարդալ	k'artal – to read	խոսել	khosel – to speak

Verbs + Infinitive

Some verbs require the infinitive as a complement.

The following verbs require the use of the infinitive to make a compound verbal predicate.

-ալ(al) -ել (el) are infinitive endings in Armenian.

ուզել / uzel	to want	Չեմ ուզում ասել : Chem uzum asel. <i>I don't want to say.</i>
ցանկանալ tsank'anal	to wish to want	Ցանկանում եմ շնորհավորել ձեզ ծննդյան օրվա առթիվ: Tsank'anum em shnorhavorel dzez ts'ndnyan orva ar'tiv: <i>I want to congratulate you on your birthday.</i>
պատրաստվել p'at'rast'vel	to get ready	Պատրաստվում եմ գնալ տուն: P'at'rast'vum em gnal t'un. <i>I am getting ready to go home.</i>
երազել yerazel	to dream / to want	Երազում եմ բժիշկ դառնալ : Yerazum em bzhishk' dar'nal. <i>I want to become a doctor.</i>
գերադասել geradasel	to prefer	Ի՞նչ ես գերադասում խմել : Inch es geradasum khmel? <i>What do you prefer to drink?</i>
առաջարկել ar'achark'el	to offer	Մենք առաջարկում ենք օգնել նրանց: Menk ar'achark'um enk oknel nhrants. <i>We are offering to help them.</i>
սիրել / sirel	to love	Ի՞նչ ես սիրում անել ազատ ժամանակ: Inch es sirum anel azat' zhamanak'? <i>What do you like to do in your spare time?</i>

Some Phrases that Require Infinitives

կարո՞ղ եմ k'arogh em?	can I?	Կարո՞ղ եմ գնալ : Այո', կարող ես: Karogh em gnal? Ayo, karogh es. <i>Can I go? Yes, you can.</i>
թույլ տվե՞ք tuyl t'vek	let us, allow us	Թույլ տվե՞ք խոսել : Tuyl t'vek khosel. <i>Let me/us speak.</i>
կարելի՞ է k'areli e?	may I?	Կարելի՞ է ներս գալ և զրուցել : K'areli e ners gal yev zprutsel? <i>May I come in and talk?</i>

Position in the Sentence

<i>Statement:</i>	Ուզում եմ գնալ տուն: Uzum em gnal t'un.	I want to go home.
<i>Negative:</i>	Չեմ ուզում գնալ տուն: Chem uzum gnal t'un.	I don't want to go home.
<i>General Question:</i>	Ուզո՞ւմ ես գնալ տուն: Uzum es gnal t'un?	Do you want to go home?
<i>Special Question:</i>	Ի՞նչո՞ւ ես ուզում գնալ տուն: Inchu es uzum gnal t'un?	Why do you want to go home?

ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀՈԳՆԱԿԻ ԹՎԻ ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ
Regular Plural Formation (Appendix 5)

Singular + եր/er / ներ/ner			
Monosyllabic words usually form their plurals by adding եր / er			
Singular	Meaning	Plural = Singular + եր	Meaning
դաս / das	class	դասեր / daser	classes
բառ / bar'	word	բառեր / bar'er	words
Polysyllabic words usually form their plurals by adding ներ / ner			
Singular /living/	Meaning	Plural = Singular + ներ	Meaning
աղջիկ / akhchik'	girl	աղջիկներ / akhchik'ner	girls
տղա / t'rgħa	boy	տղաներ / t'rgħaner	boys
երիտասարդ / yerit'asard	young man	երիտասարդներ / yerit'asardner	young men
Double ն/n ⇒ ն + ներ/ner			
When polysyllabic words end with ն / n, the plural is written with two ն / n's			
	Meaning		Meaning
պատուհան / p'at'uħan	window	պատուհաններ / p'at'uħanner	windows
սեղան / seghan	table	սեղաններ / seghanner	tables
պահարան / p'aharan	wardrobe	պահարաններ / p'aharanner	wardrobes
Disappearing Vowels			
Certain vowels (ի - i / ու - u) in monosyllabic nouns are dropped out and are reduced to the neutral (and unwritten ղ)			
Singular (Inanimate)	Meaning	Plural (Inanimate)	Meaning
ի / i ⇒ unwritten ղ			
գիրք / girk	book	գրքեր / grker	books
սիրտ / sirt'	heart	սրտեր / srt'er	hearts
միրգ / mirk	fruit	մրգեր / mrker	fruits
երկիր / yerk'ir	country	երկրներ / yerk'rner	countries
ու / u ⇒ unwritten ղ			
շուն / shun	dog	շներ	dogs
տուն / t'un	home	տներ	homes

ԱՆԿԱՆՈՆ ՀՈԳՆԱԿԻ ԹՎԻ ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

Irregular Plural Formation (Appendix 5)

Singular	Meaning	Cursive	Plural	Meaning	Cursive
մարդ / mart	man, person	Մարդ	մարդիկ / martik'	people	Մարդիկ
տղամարդ t' rghamart	man	Կրղամարդ	տղամարդիկ / t' rghamartik'	men	Կրղամարդիկ
կին / k'in	woman	Կին	կանայք / k'anayk	women	Կանայք
տիկին / t'ik'in	madam, lady	Կրկին	տիկնայք / t'ik'nayk	madams/ladies	Կրկնայք
պարոն / p'aron	Sir, Mr.	Կպարոն	պարոնայք / p'aronayk	sirs	Կպարոնայք
Note: Some of the monosyllabic words which had the ending -ն / -n in the old Armenian, have the ending -ներ / -ner . This -ն / -n is restored in the plural and we get -ն / -n + -եր / -er = -ներ / -ner .					
դուռ / dur'	door	Դուռ	դռներ / drr'ner	doors	Դռներ
ծուկ / dzuk'	fish	Զուկ	ծկներ / dzrk'ner	fish	Զկներ
մուկ / muk'	mouse	Մուկ	մկներ / mrrk'ner	mice	Մկներ
գառ / gar'	lamb	Գառ	գառներ / gar'ner	lambs	Գառներ
լեռ / ler'	mountain	Լեռ	լեռներ / ler'ner	mountains	Լեռներ
մատ / mat'	finger	Մատ	մատներ / mat'ner	fingers	Մատներ
հարս / hars	bride	Կհարս	հարսներ / harsner	brides	Կհարսներ
ծունկ / ts'unk'	knee	Ժունկ	ծնկներ / ts'rrnk'ner	knees	Ժնկներ
թոռ / tor'	grandchild	Թոռ	թոռներ / tor'ner	grandchildren	Թոռներ
նուռ / nur'	pomegranate	Նուռ	նռներ / nrr'ner	pomegranates	Նռներ
ռուս / r'us	Russian	Ռուս	ռուսներ / r'usner	russians	Ռուսներ

ՈՐՈՇՅԱԼ ՅՈԴ ԵՎ ՅՈԳՆԱԿԻԻ ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆ

Definite Article & Plural Formation (*Appendix 6*)

Ազգակցական կապեր (ծնունդով) ⇒ Family Relations			
եզակի + որոշյալ առում singular + definite article		հոգնակի + որոշյալ առում plural + definite article	
ընտանիք / րոտ'անիկ <i>family</i>	ընտանիքը <i>the family</i>	ընտանիքներ <i>families</i>	ընտանիքները <i>the families</i>
ծնող / ts'ընogh <i>parent</i>	ծնողը <i>the parent</i>	ծնողներ <i>parents</i>	ծնողները <i>the parents</i>
զավակ/երեխա / zavak'/yerekha <i>child</i>	զավակը <i>the child</i>	զավակներ <i>children</i>	զավակները <i>the children</i>
հայր / hayr <i>father</i>	հայրը <i>the father</i>	հայրեր <i>fathers</i>	հայրերը <i>the fathers</i>
մայր / mayr <i>mother</i>	մայրը <i>the mother</i>	մայրեր <i>mothers</i>	մայրերը <i>the mothers</i>
եղբայր / yekhpayr <i>brother</i>	եղբայրը <i>the brother</i>	եղբայրներ <i>brothers</i>	եղբայրները <i>the brothers</i>
քույր / kuyr <i>sister</i>	քույրը <i>the sister</i>	քույրեր <i>sisters</i>	քույրերը <i>the sisters</i>
որդի / vorti <i>son</i>	որդին <i>the son</i>	որդիներ <i>sons</i>	որդիները <i>the sons</i>
դուստր / dust'ըր <i>daughter</i>	դուստրը <i>the daughter</i>	դուստրեր <i>daughters</i>	դուստրերը <i>the daughters</i>
պապիկ / p'ap'ik' <i>grandfather</i>	պապիկը <i>the grandfather</i>	պապիկներ <i>grandfathers</i>	պապիկները <i>the grandfathers</i>
տատիկ / t'at'ik' <i>grandmother</i>	տատիկը <i>the grandmother</i>	տատիկներ <i>grandmothers</i>	տատիկները <i>the grandmothers</i>
թոռնիկ / tor'nik' <i>grandchild</i>	թոռնիկը <i>the grandchild</i>	թոռնիկներ <i>grandchildren</i>	թոռնիկները <i>the grandchildren</i>
զարմիկ / zarmik' <i>male cousin</i>	զարմիկը <i>the cousin</i>	զարմիկներ <i>cousins</i>	զարմիկները <i>the cousins</i>
զարմուհի / zarmuhi <i>female cousin</i>	զարմուհին <i>the cousin</i>	զարմուհիներ <i>cousins</i>	զարմուհիները <i>the cousins</i>
հորաքույր / horakuyr <i>aunt (paternal)</i>	հորաքույրը <i>the aunt</i>	հորաքույրեր <i>aunts</i>	հորաքույրերը <i>the aunts</i>
մորաքույր / morakuyr <i>aunt (maternal)</i>	մորաքույրը <i>the aunt</i>	մորաքույրեր <i>aunts</i>	մորաքույրերը <i>the aunts</i>
մորեղբայր/քեռի moryekhpayr/keri <i>uncle (maternal)</i>	մորեղբայրը <i>the uncle</i>	մորեղբայրներ <i>uncles</i>	մորեղբայրները <i>the uncles</i>
հորեղբայր / horyekhpayr <i>uncle (paternal)</i>	հորեղբայրը <i>the uncle</i>	հորեղբայրներ <i>uncles</i>	հորեղբայրները <i>the uncles</i>
ազգական / azgak'an <i>relative</i>	ազգականը <i>the relative</i>	ազգականներ <i>relatives</i>	ազգականները <i>the relatives</i>

Definite Article & Plural Formation (Appendix 6)

Քարեկամական կապեր / Relations by Marriage			
եզակի + որոշյալ առում singular + definite article		հոգնակի + որոշյալ առում plural + definite article	
ամուսին / amusin <i>husband</i>	ամուսինը the husband	ամուսիններ husbands	ամուսինները the husbands
կին / k'in <i>wife/woman</i>	կինը the wife	կանայք women	կանայք women
հարս / hars <i>bride, daughter/sister-in-law</i>	հարսը the bride	հարսներ brides	հարսները the brides
փեսա / pesa <i>bridegroom, son/brother-in-law</i>	փեսան the bridegroom the brother-in-law	փեսաներ bridegrooms brothers-in-law	փեսաները the bridegrooms the brothers-in-law
զույգ / zuyg <i>couple</i>	զույգը the couple	զույգեր couples	զույգերը the couples
սկեսուր / sɤk'esur <i>mother-in-law</i>	սկեսուրը the mother-in-law	սկեսուրներ mothers-in-law	սկեսուրները the mothers-in-law
սկեսրայր / sɤk'esrayr <i>father-in-law</i>	սկեսրայրը the father-in-law	սկեսրայրներ fathers-in-law	սկեսրայրները the fathers-in-law
տալ / t'al <i>sister-in-law</i>	տալը the sister-in-law	տալեր sisters-in-law	տալերը the sisters-in-law
տեգր / t'ekɤr <i>brother-in-law</i>	տեգրը the brother-in-law	տեգրեր brothers-in-law	տեգրերը the brothers-in-law
նշանած / nɤshanats' <i>fiancé(e)</i>	նշանածը the fiancé(e)	նշանածներ fiancé(e)s	նշանածները The fiancé(e)s
Այլ հարաբերություններ / Other Relationships			
ընկեր / ɤnk'er <i>friend</i>	ընկերը the friend	ընկերներ friends	ընկերները the friends
ընկերուհի / ɤnk'eruhi <i>girlfriend, female friend</i>	ընկերուհին the girlfriend	ընկերուհիներ girlfriends	ընկերուհիները the girlfriends
հարևան / harevan <i>neighbor</i>	հաևանը the neighbor	հարևաններ neighbors	հարևանները the neighbors
սիրած / sirats' <i>lover</i>	սիրածը the lover	սիրածներ lovers	սիրածները the lovers
ղեկավար / ghek'avar <i>manager, head, leader</i>	ղեկավարը the manager	ղեկավարներ managers	ղեկավարները the managers
աշխատակից / ashkhat'ak'its <i>associate</i>	աշխատակիցը the associate	աշխատակիցներ associates	աշխատակիցները the associates
գործընկեր / gorts'ɤnk'er <i>partner</i>	գործընկերը the partner	գործընկերներ partners	գործընկերները the partners
դասընկեր / dasɤnk'er <i>classmate</i>	դասընկերը the classmate	դասընկերներ classmates	դասընկերները the classmates
սենյակակից / senyak'ak'its' <i>room-mate</i>	սենյակակիցը the room-mate	սենյակակիցներ room-mates	սենյակակիցները the room-mates
կնքահայր / k'ɤnkahayr <i>godfather</i>	կնքահայրը the godfather	կնքահայրեր godfathers	կնքահայրերը the godfathers
կնքամայր / k'ɤnkamayr <i>godmother</i>	կնքամայրը the godmother	կնքամայրեր godmothers	կնքամայրերը the godmothers

ԹՂԹԱՊԱՆԱԿ: Ընտանիք

Portfolio: Family (Appendix 7)

Անուն _____

Anun

Name

Ազգանուն _____

Azganun

Surname

Մոր անունը _____

Mor anunը

Mother's name

Հոր անունը _____

Hor anunը

Father's name

Ամուսնական կարգավիճակը

Amusnak'an k'arkavidg'ak'ը

Marital status:

չամուսնացած

chamusnatsats'

single

ամուսնացած

amusnatsats'

married

բաժանված

bazhanvats'

divorced

Եթե ամուսնացած եք՝ Ձեր կնոջ / ամուսնու անունը _____

Yete amusnatsats' ek, Dzer k'ըnoch / amusnu anunը

If married, the name of your wife/husband:

Երեխաներ ունե՞ք

Yerekhaner unek?

Do you have any children?

այո

ayo

yes

ոչ

votch

no

Եթե այո, ի՞նչ են երեխաների անունները _____

Yete ayo, inch en yerekhaneri anunnerը?

If yes, what are their names?

Ստորագրություն _____

Տըր'oragrutyun

Signature

Ամսաթիվ _____

Amsativ

Date:

Chart of Genitive Formation (Appendix 8)

Nominative / Questions ն՞վ / ov ⇒ who? ի՞նչ / inch ⇒ what?	Genitive / Questions ն՞ւմ / um ⇒ whose? ինչի՞ / inchi ⇒ of what?	Ending Different	Meaning of "s"
External Declension			
դասախոս / dasakhos – <i>instructor</i> սեփար / t'et'ir – <i>notebook</i>	դասախոսի / dasakhosi սեփարի / t'et'iri	-ի (-i) = of (the)	tutor's notebook's
մարդ / mart' – <i>man, person, human being</i> ընկերուհի / րnk'eruhi – <i>girlfriend</i> որդի / vorti – <i>son</i> ամուսին / amusin – <i>husband</i> անկողին / ank'oghin – <i>bed</i> գինի / gini – <i>wine</i> եկեղեցի / yek'eghetsi – <i>church</i> ամերիկացի / amerik'atsi – <i>American</i> ուսանողուհի / usanoghui – <i>student (fem.)</i>	մարդու / martu ընկերուհու / րnk'eruhu որդու / vortu ամուսնու / amusnu անկողնու / ank'oghnu գինու – ginu եկեղեցու / yek'eghetsu ամերիկացու / amerik'atsu ուսանողուհու / usanoghuhu	-ու (-u) = of (the)	man's girlfriend's son's husband's of the bed of the wine of the church American's student's
քույր / kuyr – <i>sister</i> ընկեր / րnk'er – <i>friend</i> կին / k'in – <i>woman</i> տիկին / t'ik'in – <i>madam</i> հորաքույր / horakuyr – <i>aunt (pat.)</i> մորաքույր / morakuyr – <i>aunt (mat.)</i>	քրոջ / k'roch ընկերոջ / րnk'eroch կնոջ / k'noch տիկնոջ / t'ik'noch հորաքրոջ / horakroch մորաքրոջ / morakroch	-ոջ (-och) = of (the)	sister's friend's woman's madam's aunt's (pat.) aunt's (mat.)
գարուն / garan – <i>spring</i> հանդիպում / handip'um – <i>meeting</i> գործուղում / ort's'ughum – <i>business trip</i> լեռ / ler' – <i>mountain</i>	գարնան / garan հանդիպման / handip'man գործուղման / gortsughman լեռան / ler'an	-ան (-an) = of (the)	of spring of the meeting business trip's mountain's
ժամ / zham – <i>hour</i> օր / or – <i>day</i> շաբաթ / shapat – <i>week</i> ամիս / amis – <i>month</i> տարի / t'ari – <i>year</i> այսօր / aysor – <i>today</i> վաղը / vaghը – <i>tomorrow</i> երեկ / yerek' – <i>yesterday</i>	ժամվա / zhamva օրվա / orva շաբաթվա / shapatva ամսվա / amsva տարվա / t'arva այսօրվա / aysorva վաղվա / vaghva երեկվա / yerek'va	-վա (-va) = of (the)	hour's day's week's month's year's today's tomorrow's yesterday's
մերոնք / meronk – <i>my folks</i> Աշոտենք / Ashot'enk – <i>Ashot & his family</i>	մերոնց / meronts Աշոտենց / Ashot'ents	-ց (ts) = of (the)	my folks' Ashot & his family's
Internal Declension			
տուն / t'un – <i>home</i> շուն / shun – <i>dog</i> ձյուն / dzyun – <i>snow</i> անուն / anun – <i>name</i> արյուն / aryun – <i>blood</i> պետություն / p'et'utyun – <i>state</i>	տան / t'an շան / shan ձյան / dzyan անվան / anvan արյան / aryan պետության / p'et'utyun	-ա (a) = of (the)	of the house dog's of snow of the name of blood of the state
հայր / hayr – <i>father</i> մայր / mayr – <i>mother</i> եղբայր / yekhp'ayr – <i>brother</i> հորեղբայր / horyekhp'ayr – <i>uncle (pat.)</i> մորեղբայր / moryekhp'ayr – <i>uncle (mat.)</i>	հոր / hor մոր / mor եղբոր / yekhp'or հորեղբոր / horyekhp'or մորեղբոր / moryekhp'or	-ո (vo) = of (the)	father's mother's brother's uncle's (pat.) uncle's (mat.)

Simple Tenses in Armenian: Present – Future – Past

Regular -el verbs (Appendix 9)

Adverbs used in the Present Tense	Adverbs used in the Future Tense	Adverbs used in Past Tenses
հիմա / hima – <i>now</i> այսօր / aysor – <i>today</i> սովորաբար / sovorabar – <i>usually</i> հաճախ / hadg'akh – <i>often</i> երբեմն / yerpemn – <i>sometimes</i> երբեք / yerpek – <i>never</i> այս շաբաթ / ays shapat – <i>this week</i> այս տարի / ays t'ari – <i>this year</i> այս անգամ / ays ankam – <i>this time</i>	վաղը / vaghr – <i>tomorrow</i> վաղը չէ մյուս օրը / vaghr che myus or <i>the day after tomorrow</i> շուտով / shut'ov – <i>soon</i> հաջորդ օրը / hadgort or – <i>the next day</i> հաջորդ շաբաթ / hadgort shapat – <i>next week</i> հաջորդ ամիս / hadgort amis – <i>next month</i> հաջորդ տարի / hadgort t'ari – <i>next year</i> հաջորդ դասին / hadgort dasin – <i>next lesson</i>	երեկ / yerek' – <i>yesterday</i> նախանցյալ օրը / nakhantsyal or <i>the day before yesterday</i> անցյալ շաբաթ / antsyal shapat – <i>last week</i> անցյալ ամիս / antsyal amis – <i>last month</i> անցյալ տարի / antsyal t'ari – <i>last year</i> արդեն / arten – <i>already</i> դեռ / der' – <i>yet</i> վաղուց / vaghuts – <i>long ago</i>
Present Tense / I work= I am working	Future Simple / I am going to work	Present Perfect / I have worked
Infinitive -el, -al ⇒ -um + Present Auxiliary em, es, e, enk, ek, en	Infinitive -el, -al + -u + Present Auxiliary em, es, e, enk, ek, en	Infinitive -el + Present Auxiliary em, es, e, enk, ek, en
I work / I am working	I am going to work	I have worked
ես աշխատում եմ / yes ashkhat'um em դու աշխատում ես / du ashkhat'um es նա աշխատում է / na ashkhat'um e մենք աշխատում ենք / menk ashkhat'um enk դուք աշխատում եք / duk ashkhat'um ek նրանք աշխատում են / nrank ashkhat'um en	ես աշխատելու եմ / yes ashkhat'elu em դու աշխատելու ես / du ashkhat'elu es նա աշխատելու է / na ashkhat'elu e մենք աշխատելու ենք / menk ashkhat'elu enk դուք աշխատելու եք / duk ashkhat'elu ek նրանք աշխատելու են / nrank ashkhat'elu en	ես աշխատել եմ / yes ashkhat'el em դու աշխատել ես / du ashkhat'el es նա աշխատել է / na ashkhat'el e մենք աշխատել ենք / menk ashkhat'el enk դուք աշխատել եք / duk ashkhat'el ek նրանք աշխատել են / nrank ashkhat'el en
I don't work / I'm not working	I am not going to work	I haven't worked
ես չեմ աշխատում / yes chem ashkhat'um դու չես աշխատում / du ches ashkhat'um նա չի աշխատում / na chi ashkhat'um մենք չենք աշխատում / menk chenk ashkhat'um դուք չեք աշխատում / duk chek ashkhat'um նրանք չեն աշխատում / nrank chen ashkhat'um	ես չեմ աշխատելու / yes chem ashkhat'elu դու չես աշխատելու / du ches ashkhat'elu նա չի աշխատելու / na chi ashkhat'um մենք չենք աշխատելու / menk chenk ashkhat'elu դուք չեք աշխատելու / duk chek ashkhat'elu նրանք չեն աշխատելու / nrank chen ashkhat'elu	ես չեմ աշխատել / yes chem ashkhat'el դու չես աշխատել / du ches ashkhat'el նա չի աշխատել / na chi ashkhat'el մենք չենք աշխատել / menk chenk ashkhat'el դուք չեք աշխատել / duk chek ashkhat'el նրանք չեն աշխատել / nrank chen ashkhat'el

Present – Past – Future (Regular -el verbs) (Appendix 9)

Conjugate according to the example:

Simple Tenses Infinitive -el	Present Tense = Present Simple, Present Continuous	Past Tense / Present Perfect	Future Tense /Future Simple/ I am going to ...
Present Auxiliary: em, es, e, enk, ek, en, chem, ches, chi, chenk, chek, chen	Infinitive -el ⇒ -um + Present Auxiliary	Infinitive -el + Present Auxiliary	Infinitive -el + u + Present Auxiliary
Example խոսել / khosel – to speak	khosum + em, es, e, enk, ek, en / chem, ches, chi, chenk, chek, chen + khosum	khosel + em, es, e, enk, ek, en / chem, ches, chi, chenk, chek, chen + khosel	khoselu + em, es, e, enk, ek, en / chem, ches, chi, chenk, chek, chen + khoselu
ուզել / uzel – to want			
լսել / ltsel – to listen, to hear			
ասել / asel – to say			
պատմել / p'at'mel – to tell			
զրուցել / zprutsel – to talk			
հանդիպել / handip'el – to meet			
ողջունել / vokhchunel – to greet			
բարևել / barevel – to greet			
զրկել / g'rk'el – to hug			
համբուրել / hampurel – to kiss			
հարգել / hargel – to respect			
ճանաչել / dg'anachel – to recognize			
սիրել / sirel – to love			
կարոտել / k'arot'el – to miss			
վստահել / v'rst'ahel – to trust			
փնտրել / p'rut'el – to seek			
հիշել / hishel – to remember			
խմել / kh'p'mel – to drink			
ծխել / ts'rkhel – to smoke			
սովորել / sovorel – to study			
ապրել / ap'rel – to live			
վարձել / vartsel – to rent			

Present – Past – Future (Regular -el verbs) (Appendix 9)

Conjugate according to the example:

գրել / grel – to write			
խմբագրել / khymbagrel – to edit			
նկարել / nrk'arel – to draw			
բերել / berel – to bring			
գնել / gnel – to buy			
վճարել / vrdg'arel – to pay			
վաճառել / vadg'ar'el – to sell			
հյուրասիրել / hyurasirel – to treat, serve			
հրավիրել / hravirel – to invite			
նախընտրել / nakhrt'arel – to prefer			
խնդրել / khrtrel – to ask			
փոխել / pokhel – to change			
մատուցել / mat'utsel – to serve			
համտեսել / hamt'esel – to taste			
ճաշակել / dg'ashak'el – to taste			
փորձել / pordzel – to test, to try on			
կատարել / k'at'arel – to do, make			
ամաչել / amachel – to feel shy			
բաժանել / bazhanvel – to divide			
լռել / lr'el – to be silent			
ծիծաղել / ts'its'aghel – to laugh			
վայելել / vayelet – to enjoy			
հարբել / harpel – to be drunk			
շնորհավորել / shnorhavorel to congratulate			
մարզվել / marzvel – to exercise			
հավանել / havanel – to like			
օգտագործել / ogt'agorts'el – to use			
նայել / nayel – to look			
դիտել / dit'el – to watch			

Present – Past – Future (Regular -el verbs) (Appendix 9)

Conjugate according to the example:

տեղափոխվել / t'eghapokhvel – to move			
նախաճաշել / nakhadg'ashel <i>to have breakfast</i>			
ճաշել / dg'ashel – to dine			
ընթրել / entrel – to have supper			
քնել / knel – to sleep			
զարթնել / zartnel – to wake up			
գտնվել / grt'novel – to be located			
հավանել / havanel – to like			
մեկնել / mek'nel – to leave			
ժամանել / zhamanel – to arrive			
ճանապարհել / dg'anap'arel – to see off			
դիմավորել / dimavorel – to meet/receive, <i>pick up</i>			
քայլել / kaylel – to walk			
շտապել / shrt'apel – to be in a hurry			
վազել / vazel – to run			
նստել / nst'el – to sit, to get on			
շրջագայել / shrdgagayel – to tour			
կանգնել / k'angnel – to stand, to stop			
թեքվել / tekvel – to turn			
փոխանցել / pokhantsel – to pass			
սպասել / spr'asel – to wait			
կանչել / k'anchel – to call			
ճամփորդել / dg'amportel – to travel			
բացել / batsel – to open			
փակել / pak'el – to close			
սկսել / sk'nsel – to start			
մտածել / mrt'ats'el – to consider			

Present – Past – Future (Regular -el verbs) (Appendix 9)

Conjugate according to the example:

մաքրել / makrel – to clean			
կարծել / k'arts'el – to think (of, about)			
հաշվել / hashvel – to count			
մանրել / manrel – to change			
փոխանակել / pokhanak'el to change, exchange			
նկարագրել / nrk'aragrel – to describe			
ծամել / ts'amel – to chew			
կապակել / t'ap'ak'el – to fry, roast			
եփել / yepel – to boil, to cook			
թխել / t'rkhel – to bake			
խորովել / khorovel – to brown, to broil, to grill			
կտրատել / k'rt'rat'el – to cut into pieces			
կլլել / k'rlp'el – to peel			
խառնել / khar'nel – to mix, to stir			
մզել / m'pzel – to squeeze			
պատրաստել / p'at'rast'el – to make			
պայմանավորվել / p'aymanavorvel to arrange			
մաղթել / makhtel – to wish			
տոնել / t'onel – to celebrate			
փոխանցել / pokhantsel – to pass			
պատահել / pat'ahel – to happen			
նորոգել / norokel – to repair			
սարքել / sarkel – to fix			
հիմնադրվել / himnad'rvvel to be found			
պատճենել / p'at'dg'eneel – to copy			
դակել / dak'el – to punch, to knock			

Simple Tenses in Armenian: Present – Past – Future

Regular verbs ալ (-al) (Appendix 9)

Conjugate according to the example:

Infinitive (-al)	Present – Present Simple & Present Continuous	Past – Present Perfect	Future – Future Simple (I am going to ...)
Present Auxiliary: -em, -es, -e, -enk, -ek, -en, -chem, -ches, -chi, -chenk, -chek, -chen	Infinitive -al ⇒ -um + Present Auxiliary	Infinitive -al ⇒ -atsel + Present Auxiliary	Infinitive -al ⇒ -u + Present Auxiliary
Example զնալ / զրոնալ – to go	I go / I am going – զրոնալ + em, es, e, enk, ek, en I don't go / I am not going chem, ches, chi, chenk, chek, chen + զրոնալ	I have gone – զրոնատսել + em, es, e, enk, ek, en I haven't gone – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + զրոնատսել	I am going to go – զրոնալու + em, es, e, enk, ek, en I am not going to go – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + զրոնալու
մնալ / մոռնալ – to stay			
կարդալ / կ'արտալ – to read			
զգալ / շրջալ – to feel			
ժպտալ / շիրք'տ'ալ – to smile			
խաղալ / khaghal – to play (game)			
դողալ / doghal – to shiver			
լողալ / loghal – to swim			
փռշտալ / քրք'րստ'ալ – to sneeze			
թվալ / տրվալ – to seem, appear			
եռալ / yer'al – to boil			
Երևալ / yereval – to be seen			
հավատալ / havat'al – to believe			
(add verbs you have found)			

Simple Tenses in Armenian: Present – Past – Future

Derivative Verbs -ան (-an) (Appendix 10)

Verbs which do not include any verbal affixes are called simple verbs.

- ✓ The verbal affixes in Armenian include -վ, -ցն, -չ, -ն, -ան, -են (-v, -tsn, -ch, -n, -an, -en).
- ✓ They are located between the verb stem & the endings -ալ (-al) & -ել (-el).
- ✓ Verbs which have the following verbal affixes -ան, -են, -ն, -չ before the infinitive endings -ել (-el) or -ալ (-al) are called **derivative verbs**.
- ✓ They join with the verbal endings -ալ, -ել (-al, -el) to make -անալ, -ենալ, -նել, -չել (-anal, -enal, -nel, -chel) and form verbs from the stems and words.

e.g. ուրախ + անալ = ուրախանալ (urakh + anal = urakhanal)

տես + նել = տեսնել (t'es + nel = t'esnel)

մոտ + անալ = մոտանալ (mot' + enal = mot'enal)

- ✓ This category of verbs drop the suffixes -ն, -չ in the **Simple Past** formation as well as **Present Perfect** and **Imperative Mood**.

Infinitive (-an) al	Present Tense – Present Simple & Present Continuous	Past Tense – Present Perfect	Future Tense – Future Simple (I am going to ...)
Example	Infinitive - al ⇒ - um + Present Auxiliary	Infinitive -anal ⇒ atsel + Present Auxiliary	Infinitive -al ⇒ - u + Present Auxiliary
մոռանալ / mor'anal – to forget			
հասկանալ / hask'anal – to understand			
առողջանալ / ar'okhchanal – to get well			
ծանոթանալ / ts'anotanal – to get acquainted			
արթնանալ / artnanal – to wake up			
լողանալ / loghanal – to bathe			
բարկանալ / bark'anal – to get angry			
հեռանալ / her'anal – to go away / leave			
գողանալ / goghanal – to steal			
ուրախանալ / urakhanal – to be glad			
հանգստանալ / hangst'anal – to rest			
զարմանալ / zarmanal – to get surprised			
ուշանալ / ushanal – to be late			
առողջանալ / ar'okhchanal – to get well			

Simple Tenses in Armenian: Present – Past – Future Derivative Verbs -են (-en) (Appendix 10)

Conjugate according to the example:

- ✓ Verbs which have the following affixes -ան, -են, -ն, -չ (-an, -en, -n, -ch) before the infinitive endings -ել (-el), -ալ (-al) in Armenian are called **derivative verbs**.
- ✓ This category verbs drop suffixes -ն, -չ in the Simple Past formation as well as the Present Perfect and Imperative Mood.

Infinitive (al)	Present – Present Simple, Present Continuous	Past Tense – Present Perfect	Future Tense – Future Simple/ I am going to ...
Present Auxiliary: em, es, e, enk, ek, en / chem, ches, chi, chenk, chek, chen	Infinitive -al ⇒ -um + Present Auxiliary	Infinitive -enal ⇒ -etsel + Present Auxiliary	Infinitive -al ⇒ -u + Present Auxiliary
Example մոտենալ / mot'enal – to approach	I approach – mot'enum + em, es, e, enk, ek, en I don't approach – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + mot'enum	I have approached – mot'etsel + em, es, e, enk, ek, en I have not approached – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + mot'etsel	I am going to approach mot'enal + em, es, e, enk, ek, en I am not going to approach – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + mot'enal
վախենալ / vakhenal – to be afraid of			
կամենալ / k'amenal – to want, to like			
արժենալ / arzhenal – to cost, to deserve			
ունենալ / unenal – to have			
պարծենալ / p'arts'enal – to boast (of) (add verbs you have found)			

Simple Tenses in Armenian: Present – Past – Future Derivative Verbs -ն (-n) (Appendix 10)

Conjugate according to the example:

- ✓ Verbs which have the following affixes -ան, -են, -ն, -չ (-an, -en, -n, -ch) before the infinitive endings -ել (-el), -ալ (-al) in Armenian are called **derivative verbs**.
- ✓ This category verbs drop affixes -ն (-n), -չ (-ch) in the Simple Past formation as well as the Present Perfect and Imperative Mood.

Infinitive –al	Present – Present Simple, Present Continuous	Past – Present Perfect	Future – Future Simple (I am going to ...)
Present Auxiliary: em, es, e, enk, ek, en, chem, ches, chi, chenk, chek, chen	Infinitive -al ⇒ -um + Present Auxiliary	Infinitive -nel ⇒ -n is dropped + Present Auxiliary	Infinitive –al ⇒ -n + Present Auxiliary
Example տեսնել / t'esnel – to see	I see – t'esnum + em, es, e, enk, ek, en I don't see chem, ches, chi, chenk, chek, chen + t'esnum	I have seen – t'esel + em, es, e, enk, ek, en I haven't seen – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + t'esel	I am going to see – t'esnelu + em, es, e, enk, ek, en I am not going to see – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + t'esnelu
հասնել / hasnel – to reach, to get			
գտնել / gnt'nel – to find			
մտնել / mt'nel – to enter			
մեռնել / mer'nel – to die			
հագնել / haknel – to put on			
պրծնել / p'rts'nel – to run out			
անցնել / antsel – to pass			
առնել / ar'nel – to buy, to take			
իջնել / ichnel – to go down, get off			
ելնել / yelnel – to get out, leave, exit			
ընկնել / rnk'nel – to fall, drop			
թողնել / toghnel – to let, leave (add verbs you have found)			

Simple Tenses in Armenian: Present – Past – Future Derivative Verbs -չ (-ch) (Appendix 10)

Conjugate according to the example:

- ✓ Verbs which have the following affixes -ան, -եմ, -մ, -չ (-an, -en, -n, -ch) before the infinitive endings -ել (-el) or -ալ (-al) are called **derivative verbs**.
- ✓ This category of verbs drops the -մ (-n) and -չ (-ch) affixes in the Simple Past formation as well as in the Present Perfect and Imperative Mood.

Infinitive –al	Present – Present Simple, Present Continuous	Past Tense – Present Perfect	Future Tense – Future Simple (I am going to ...)
	Infinitive -al ⇒ -um + Present Auxiliary	Infinitive -ch is dropped + Present Auxiliary	Infinitive -al + u + Present Auxiliary
Example կորչել / k'orchel – <i>to get lost, disappear, vanish</i>	I am lost – k'orchum + em, es, e, emk, ek, en I am not lost – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + k'orchum	I have gotten lost – k'orel + em, es, e, emk, ek, en I haven't gotten lost – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + k'orel	I am going to get lost – k'orchelu + em, es, e, emk, ek, en I am not going to get lost – chem, ches, chi, chenk, chek, chen + k'orchelu
դիպչել / dip'chel – <i>to touch</i>			
կորչել / k'orchel – <i>to get lost, disappear, vanish</i>			
կպչել / k'pp'chel – <i>to stick, cling</i>			
թռչել / tr'chel – <i>to fly</i>			
սառչել / sar'chel – <i>to freeze</i>			
փախչել / p'akhchel – <i>to run away</i>			
հանգչել / hangchel – <i>to go out (electricity), to put out (candle, light)</i> <i>(add verbs you have found)</i>			

Irregular verbs in Simple Past (*Appendix 11*)

Conjugate according to the example:

Some irregular verbs and derivative verbs have the following endings: -ա, -ար, -ավ, -անք, -աք, -ան (-a, -ar, -av, -ank, -ak, an)		
Infinitive	Preterit stem + end.	Simple Past
Example գալ / gal – <i>to come</i>	եկ / ek + personal endings	I, you, he/she, we, you, they came – եկա, եկար, եկավ, եկանք, եկաք, եկան I, you, he/she, we, you, they didn't come – չեկա, չեկար, չեկավ, չեկանք, չեկաք, չեկան
ուտել / ut'el – <i>to eat</i>	կեր / k'er + personal endings	
լինել / linel – <i>to be</i>	եղ / yegh + personal endings	
դառնալ / dar'nal – <i>to become</i>	դարձ / dardz + personal endings	
վերադառնալ / veradar'nal – <i>to return</i>	վերադարձ / veradarts + personal endings	
տանել / t'anel – <i>to take, carry, bear</i>	տար / t'ar + personal endings	
վեր կենալ / ver k'enal – <i>to stand</i>	վեր կաց / ver k'ats + personal endings	
առնել / ar'nel – <i>to buy, take</i>	առ / ar' + personal endings	
թողնել / toghnel – <i>to let, leave</i>	թող / togh + personal endings	
տեսնել / t'esnel – <i>to see</i>	տես / t'es + personal endings	
Some irregular verbs have different personal endings.		
Infinitive	Preterit stem + endings	Simple Past
Some irregular verbs as well as derivative verbs has the following endings: -եցի, -եցիր, -եց, -եցինք, -եցիք, -եցին (-etsi, -etsir, -ets, -etsink, -etsik, -etsin)		
տալ / t'al – <i>to give</i>	տվ / t'rv + personal endings	I, you, he/she, we, you, they gave – տվեցի, տվեցիր, տվեց, տվեցինք, տվեցիք, տվեցին I, you, he/she, we, you, they didn't give – չտվեցի, չտվեցիր, չտվեց, չտվեցինք, չտվեցիք, չտվեցին
լալ / lal – <i>to cry</i>	լաց / lats + personal endings	
դնել / d'nel – <i>dnel to put</i>	դր / d'rr + personal endings	
անել / anel – <i>to do, make</i>	ար / ar' + personal endings	
Note 1: The verb ասել * (asel – to say) is a simple -ել (-el) verb but is conjugated like -ալ (-al).		

Irregular verbs in Present Perfect (*Appendix 11*)

Conjugate according to the example:

Preterit Stem + -ել (-el) endings + Present Auxiliary = Present Perfect			
Infinitive -el	Preterit Stem + -el	Present Perfect (Affirmative)	Present Perfect (Negative)
Example գալ / gal – to come	եկ ⇒ ek' + el	I have come – եկել են, ես, է, ենք, եք, են / yek'el em, es, e, enk, ek, en	I have not come – չեն, չես, չի, չենք, չեք, չեն եկել (chem, ches, chi, chenk, chek, chen) yek'el
տալ / t'al – to give	տվ ⇒ t'rv + el		
լալ / lal – to cry	լաց ⇒ lats + el		
ուտել / ut'el – to eat	կեր ⇒ k'er + el		
լինել / linel – to be	եղ ⇒ yegh + el		
դառնալ / dar'nal – to become	դարձ ⇒ dardz + el		
վերադառնալ / veradar'nal to return	վերադարձ / veradarts + el		
տանել / t'anel – to take, carry, bear	տար ⇒ t'ar + el		
վեր կենալ / ver k'enal – to stand	վեր կաց ⇒ ver k'ats + el		
դնել / dneel – to put	դր ⇒ drr + el		
անել / anel – to do, make	ար ⇒ ar + el		
բանալ / batsel – to open	բաց ⇒ bats + el		
թողնել / toghnel – to let, leave	թող ⇒ togh + el		
առնել / ar'nel – to buy, take	առ ⇒ ar' + el		
տեսնել / t'esnel – to see	տես ⇒ t'es + el		
<i>(add other verbs you have found)</i>			

Irregular Verbs in Imperative Mood (Appendix 11)

Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
Infinitive Stem	Preterit stem	Preterit stem +եք (ek)	մի – mi (don't) + Sing. Aff.	մի – mi (don't) + Pl. Aff.
դնել / dnel – to put	դիր / dir – put	դրեք / drek – put	մի՛ դիր / mi dir – don't put	մի՛ դրեք / mi drek – don't put
գալ / gal – to come	արի՛, ե՛կ / ari, ek come	եկե՛ք / yek'ek – come	մի՛ արի / mi ari – don't come	մի՛ եկեք / mi yek'ek – don't come
տալ / t'al – to give	տուր / t'ur – give	տվե՛ք / t'uvek – give	մի՛ տուր / mi t'ur – don't give	մի՛ տվեք / mi t'vek – don't give
ուտել / ut'el – to eat	կեր / k'er – eat	կերե՛ք / k'erek – eat	մի՛ կեր / mi k'er – don't eat	մի՛ կերեք / mi k'erek – don't eat
տանել / t'anel – to take away	տար / t'ar – take away	տարե՛ք / t'arek – take	մի՛ տար / mi t'ar – don't take	մի՛ տարեք / mi t'arek don't take
ասել / asel – to say	ասա՛ / asa – say	աս(աց)ե՛ք / as(ats)ek say	մի՛ ասա / mi asa – don't say	մի՛ աս(աց)եք / mi asatsek don't say
անել / anel – to do, make	արա՛ / ara – do	արե՛ք / arek – do	մի՛ արա / mi ara – don't do	մի՛ արեք / mi arek – don't do
բերել / berel – to bring	բեր / ber – bring	բերե՛ք / berek – bring	մի՛ բեր / mi ber – don't bring	մի՛ բերեք / mi berek – don't bring
լվանալ / l'vanel – to wash	լվա՛ / l'va – wash	լվացե՛ք / l'vatsek Wash	մի՛ լվա / mi l'va don't wash	մի՛ լվացեք / mi l'vatsek don't wash
բացել / batsel – to open	բաց(իր) / batsir open	բացե՛ք / batsek – open	մի՛ բաց(իր) / mi batsir don't open	մի՛ բացեք / mi batsek don't open
վերադառնալ / veradar'nal to return	վերադարձիր veradarzir – return	վերադարձե՛ք veradartsek – return	մի՛ վերադարձիր / mi veradartsir – don't return	մի՛ վերադարձեք mi veradartsek – don't return
լինել / linel – to be	եղիր / yeghir – be	եղե՛ք / yeghek – be	մի՛ եղիր/լինիր / mi yeghir don't be	մի՛ եղեք(լինեք) / mi yeghek don't be
դառնալ / dar'nal – to become	դարձիր / dartsir become	դարձե՛ք / dartsek become	մի՛ դարձիր / mi dartsir don't become	մի՛ դարձեք / mi dartsek don't become
վեր կենալ / ver k'enal to get up	վեր կաց / ver k'ats get up	վեր կացե՛ք / ver k'atsek get up	մի՛ վեր կաց / mi ver k'ats don't get up	մի՛ վեր կացեք / mi ver k'atsek don't get up
բանալ / banal – to open	բաց(իր) / bats(ir) open	բացե՛ք / batsek – open	մի՛ բաց(իր) / mi bats(ir) don't open	մի՛ բացեք / mi batsek don't open

Causative Verbs / Imperative Mood (Appendix 12)

Infinitive	Affirmative Imperative		Negative Imperative	
	Singular	Plural	Singular	Plural
Causative Verbs -ցն, -եցն, -ցն -atsրո, -etsրո, -tsրո	ացն ⇒ ացր + ու atսրո ⇒ atսր + ս եցն ⇒ եցր + ու etsրո ⇒ etsր + ս ցն ⇒ ցր + ու tsրո ⇒ tsր + ս	ացն ⇒ ացր + եք atսրո ⇒ atսր + ek եցն ⇒ եցր + եք etsրո ⇒ etsր + ek ցն ⇒ ցր + եք tsրո ⇒ tsր + ek	մի' (mi) + Singular Affirmative	մի' (mi) + Plural Affirmative
վախեցնել / vakhetsnel <i>to frighten</i>	վախեցրո՛ւ vakhetsru	վախեցրե՛ք vakhetsrek	մի' վախեցրու mi vakhetsru	մի' վախեցրեք mi vakhetsrek
կորցնել / k'ortsrovel <i>to lose, to miss</i>	կորցրո՛ւ k'ortsru	կորցրե՛ք k'ortsrek	մի' կորցրու mi k'ortsru	մի' կորցրեք mi k'ortsrek
վերջացնել / verchatsnel <i>to finish, complete</i>	վերջացրո՛ւ verchatsru	վերջացրե՛ք verchatsrek	մի' վերջացրու mi verchatsru	մի' վերջացրեք mi verchatsrek
հիշեցնել / hishetsnel <i>to remind</i>	հիշեցրո՛ւ hishetsru	հիշեցրե՛ք hishetsrek	մի' հիշեցրու mi hishetsru	մի' հիշեցրեք mi hishetsrek
մոտեցնել / mot'etsnel <i>to bring together / near</i>	մոտեցրո՛ւ mot'etsru	մոտեցրե՛ք mot'etsrek	մի' մոտեցրու mi mot'etsru	մի' մոտեցրեք mi mot'etsrek
դժվարացնել / dzhvaratsnel <i>to make difficult</i>	դժվարացրո՛ւ dzhvaratsru	դժվարացրե՛ք dzhvaratsrek	մի' դժվարացրու mi dzhvaratsru	մի' դժվարացրեք mi dzhvaratsrek
մեծացնել / mets'atsnel <i>to increase, enlarge</i>	մեծացրո՛ւ mets'atsru	մեծացրե՛ք mets'atsrek	մի' մեծացրու mi mets'atsru	մի' մեծացրեք mi mets'atsrek
բարկացնել / bark'atsnel <i>to make angry</i>	բարկացրո՛ւ bark'atsru	բարկացրե՛ք bark'atsrek	մի' բարկացրու mi bark'atsru	մի' բարկացրեք mi bark'atsrek
արթնացնել / arnatsnel <i>to wake up, wake</i>	արթնացրո՛ւ arnatsru	արթնացրե՛ք arnatsrek	մի' արթնացրու mi arnatsru	մի' արթնացրեք mi arnatsrek
հեռացնել / her'atsnel <i>to make leave, send away</i>	հեռացրո՛ւ her'atsru	հեռացրե՛ք her'atsrek	մի' հեռացրու mi her'atsru	մի' հեռացրեք mi her'atsrek
բարձրացնել / bartsratsnel <i>to lift</i>	բարձրացրո՛ւ bartsratsru	բարձրացրե՛ք bartsratsrek	մի' բարձրացրու mi bartsratsru	մի' բարձրացրեք mi bartsratsrek
զբաղեցնել / zrbaghetsnel <i>to occupy, entertain</i>	զբաղեցրո՛ւ zrbaghetsru	զբաղեցրե՛ք zrbaghetsrek	մի' զբաղեցրու mi zrbaghetsru	մի' զբաղեցրեք mi zrbaghetsrek

Causative Verbs / Simple Past (Appendix 12)

Conjugate according to the example

Simple Past Formation ⇒ preterit stem -ացն, -եցն, -ցն (-atsn, -etsn, -tsn) -ն ⇒ -ր (n ⇒ r) + personal endings -ի, -իր, -եց, -ինք, -իք, -ին (-i, -ir, -ets, -ink, -ik, -in)		
Infinitive	Causative Preterit Stem	Personal Ending
Example վերջացնել / verchatsnel – to finish, complete	վերջացր / verdgatsr + ի, իր, եց, ինք, իք, ին (i, ir, ets, ink, ik, in)	I, you, he/she, we, you, they finished վերջացրի, վերջացրիր, վերջացրեց, վերջացրինք, վերջացրիք, վերջացրին I, you, he/she, we, you, they didn't finish չվերջացրի, չվերջացրիր, չվերջացրեց, չվերջացրինք, չվերջացրիք, չվերջացրին
դադարեցնել / dataretsnel – to stop, to cease	դադարեցր / dadaretsr +	ի, իր, եց, ինք, իք, ին (i, ir, ets, ink, ik, in)
հասցնել / hastsrnel – to lead, to accompany, to cultivate, to bring up, to rise, to manage	հասցր / hastsr +	ի, իր, եց, ինք, իք, ին (i, ir, ets, ink, ik, in)
հեռացնել / her'atsnel – to move away, make leave, fire, discharge	հեռացր / her'ats r +	ի, իր, եց, ինք, իք, ին (i, ir, ets, ink, ik, in)
դժվարացնել / dzhvaratsnel – to make difficult	դժվարացր / dzhvaratsr +	ի, իր, եց, ինք, իք, ին (i, ir, ets, ink, ik, in)
հեշտացնել / hesht'atsnel – to facilitate	հեշտացր / hesht'atsr	
փոքրացնել / pokratsnel – to diminish, to decrease	փոքրացր / pokratsr +	
բարկացնել / bark'atsnel – to make angry	բարկացր / barkatsr +	
ուրախացնել / urakhatsnel – to make happy	ուրախացր / urakhatsr +	
տխրեցնել / t'khretsnel – to sadden, to depress	տխրեցր / t'khrets r +	
իջեցնել / ichetsnel – to get down, to lower	իջեցր / idgetsr +	
արթնացնել / artnatsnel – to wake up, wake	արթնացր / artnatsr +	
կպցնել / k'p'tsnel – to glue, paste, join, hit (colloquial)	կպցր / k'p'tsr +	
զբաղեցնել / zrbaghetsnel – to occupy, entertain	զբաղեցր / zbaghetsr +	
միացնել / miatsnel – to join, unite, switch on the electricity, power, connect, join together	միացր / miatsr +	
հագցնել / haktsrnel – to clothe, dress, put (into, in)	հագցր / haktsr +	
պառկեցնել / par'k'etsnel – to lay down	պառկեցր / par'k'etsr +	
լռեցնել / lr'etsnel – to silence	լռեցր / lr'etsr +	

Քայերի ցանկ	List of verbs
Անորոշ դերբայ	Infinitive
Ա	
ապրել / ap'rel	to live
աշխատել / ashkhat'el	to work
ամաչել / amachel	to be shy
անվանվել / anvanvel	to call
արագացնել / aragatsnel	to hasten, to quicken
անհանգստանալ / anhangrst'anal	to worry
անել / anel	to do, to make
արհամարհել / ar'hamarel	to disdain
արտագրել / art'agrel	to copy
արժենալ / arzhenal	to cost
արտասանել / art'asanel	to recite
արտասվել / art'asvel	to cry
արտահայտել / art'ahayt'el	to express
արթնանալ / artnanal	to wake up
ապականել / ap'ak'anel	to dirty
ավել / avlel	to sweep
առողջանալ / ar'okhchanal	to get better, to recover
ատել / at'el	to hate
ասել / asel	to say
աճել / adg'el	to grow
ավարտվել / avart'vel	to finish
ազատել / azat'el	to set free
ազատվել / azat'vel	to become free
ակնարկել / ak'nark'el	to hint
աղքատանալ / aghkat'anal	to become poor
ամուսնալուծվել / amusnaluts'vel	to get divorced, to divorce
ամուսնանալ / amusnanal	to get married, to marry
առաջարկել / ar'achark'el	to offer
առարկել / ar'ark'el	to object, to protest
ավարտվել / avart'vel	to end, to finish
արգելել / arkelel	to forbid, to prohibit
արդարանալ / artaranal	to justify oneself
արդուկել / artuk'el	to iron
անիծել / anits'el	to curse, to damn
արձակել / artsak'el	to dismiss
Բ	
բացել / bats'el	to open
բերել / berel	to bring
բռնել / bpr'nel	to catch
բարձրանալ / bartsranal	to lift
բարկանալ / bark'anal	to get angry
բուժել / buzhel	to cure / to treat
բացակայել / batsak'ayel	to be absent
բաժանել / bazhanel	to divide

բախվել / bakhvel	to collide
բամբասել / bambasel	to gossip
բացառել / batsar'el	to exclude
բացատրել / batsat'rel	to explain
բնաջնջել / bñnadgñndgel	to destroy
բնութագրել / bñnutagñrel	to characterize, to define
Գ	
գալ / gal	to come
գնալ / gñnal	to go
գնել/առնել / gñnel/ar'nel	to buy
գրել / gñrel	to write
գերել / gerel	to capture
գրկել / gñrk'el	to hug, to embrace
գովել / govvel	to praise
գտնել / gñt'nel	to find
գտնվել / gñt'ñrvel	to be located
գիտենալ / git'enal	to know
գողանալ / goghantal	to steal
գծել / gñts'el	to draw
գաղթել / gaghtel	to migrate
գայթակղել / gaytak'ghel	to tempt
գերադասել / geradasel	to prefer
գերազանցել / gerazantsel	to excel
գնդակահարել / gñndak'aharel	to shoot, to execute
գրոհել / gñrohel	to attack
գուշակել / gushak'el	to foresee
Դ	
դնել / dñnel	to put
դառնալ / dar'nal	to become
դարսել / darsel	to pile, to put together
դավաճանել / davadg'anel	to betray
դադարել / datarel	to rest, to stop, to pause
դանակահարել / danak'aharel	to stab
դեգերել / degerel	to roam, to wonder
դժգոհել / dñzhoghel	to complain
դիզել / dizel	to pile, to accumulate
դավել / davel	to scheme
դատել / dat'el	to judge
դասավորել / dasavorel	to arrange
դաստիարակել / dast'iarak'el	to bring up
դիպչել / dip'chel	to touch
դիտել / dit'el	to watch
դուրս գնալ / durs gñnal	to go out
դուր գալ / dur gal	to like
դիմավորել / dimavorel	to meet
դիմադրել / dimadrel	to resist
դիմանալ / dimanal	to bear, to stand
դողալ / doghal	to tremble, to shiver

դիմել / dimel	to apply (to), to address
Ե	
երազել / yerazel	to dream
երկարացնել / yerk'aratsnel	to extend, to lengthen
երևակայել / yerevak'ayel	to imagine, to fancy
երկմտել / yerk'mpt'el	to hesitate
երջանկացնել / yerdgank'atsnel	to make happy
երգել / yerkel	to sing
եզրափակել / yezrapak'el	to complete, to conclude with
ելնել / yelnel	to climb
Զ	
զանգել / zangel	to call (on the phone)
զանազանել / zanazanel	to distinguish
զարմանալ / zarmanal	to be surprised
զարդարել / zartarel	to decorate
զայրանալ / zayranal	to become angry
զգալ / zrgal	to feel
զննել / znnel	to examine
զզվել / zjzvel	to disgust
զրնգալ / zrrngal	to ring
զբաղվել / zrbaghvel	to be occupied with, to be busy
զավթել / zavtel	to conquer, to capture
զբոսնել / zrbosnel	to walk, to go for a walk
զեկուցել / zek'utsel	to report
զրուցել / zrutsel	to talk, to converse
զիջել / zidg'el	to concede, to comply with
զննել / znnel	to consider, to inspect, to examine
զսպել / zrsp'el	to hold in, to restrain
զվարճանալ / zrvardg'anal	to amuse, to have a nice time
զրկել / zrk'el	to deprive
զրնգալ / zrrngal	to ring
զուգակցել / zugak'tsel	to combine
զոհաբերել / zohabere	to sacrifice
Ը	
ընկնել / rnk'nel	to fall, to drop
ընկալել / rnk'alel	to perceive
ընդունել / rntunel	to receive
ընթանալ / rntanal	to move, to go, to pass
ընթերցել / rntertsel	to read
ընթրել / rntrel	to have supper
ընկերանալ / rnk'eranal	to become friends
ընձեռել / rndzer'el	to give, to grant
ընտրել / rnt'rel	to choose
ըմբռնել / rmbrr'nel	to understand, to perceive
ըմբոստանալ / rmbost'anal	to revolt
ընդլայնել / rndlaynel	to expand

ընտրել / rnt' rel	to choose
ըմպել / rmp' el	to drink
Թ	
թաքնվել / takn' vel	to hide
թուլանալ / tulanal	to weaken
թալանել / talanel	to rob, to plunder
թարգմանել / targmanel	to translate
թթվել / tptvel	to sour
թռչել / trr' chel	to fly
թվարկել / t'vark' el	to enumerate, to list
թվալ / t'val	to seem, to appear
թովել / tovel	to charm, to fascinate
թափանցել / tapantsel	to penetrate
թափահարել / tapaharel	to shake
թողնել / toghnel	to leave
թելադրել / teladrel	to dictate
թեքել / tekel	to incline
թրջել / trchel	to make wet
թույլատրել / tuylat' rel	to allow, permit
Ժ	
ժամանել / zhamanel	to arrive at/in
ժառանգել / zhar' angel	to inherit, to pass on
ժպտալ / zh'p' t' al	to smile
ժխտել / zh'kht' el	to deny, to negate
ժողովել / zhoghovel	to gather, to collect
Ի	
իմանալ / imanal	to know
իրականանալ / irak' ananal	to come true
իշխել / ishk' hel	to rule
իջեցնել / ichetsnel	to get down
իրագործել / iragorts' el	to carry out
իջնել / ichnel	to go, to get down
Լ	
լալ / lal	to cry
լավանալ / lavanal	to improve
լսել, ունկնդրել / l'ysel, unk' r'ndrel	to hear
լվանալ / l'v' anal	to wash
լուսանալ / l'usanal	to rise (the sun)
լողանալ / loghanal	to swim
լինել / l'inel	to be
լայնանալ / laynanal	to broaden, to widen
լռել / l'rr' el	to keep silent
լսել / l'ysel	to hear
լվանալ / l'v' anal	to wash
Խ	

խաղալ / khaghal	to play
խլացնել / khrlatsnel	to deafen
խլել / khrlal	to take way
խոսել / khosel	to speak
խմել / khmel	to drink
խորովել / khorovel	to roast
խայթել / khaytel	to sting
խայտառակել / khayt'ar'ak'el	disgrace, to dishonor
խանգարել / khangar'el	to disturb
խանդել / khandel	to be jealous
խառնել / khar'nel	to stir, to mix
խոնավանալ / khonavanal	to become moist
խոստովանել / khost'ovanel	to confess
խորհել / khorhel	to think, to consider
խորտակել / khort'akel	to destroy, to demolish
խոչընդոտել / khochrndot'el	to prevent
խնամել / khnamel	to take care of, to look after
Ծ	
ծածկվել / ts'ats'k'rvl	to cover oneself
ծախսել / ts'akhsel	to spend
ծալել / ts'alel	to fold
ծաղկել / ts'akhk'el	to blossom
ծախել, վաճառել / ts'akhel, vadg'ar'el	to sell
ծխել / ts'rkhel	to smoke
ծաղրել / ts'aghrel	to mock, to make fun of
ծակել / ts'ak'el	to make a hole
ծանոթանալ / ts'anotanal	to get acquainted with
ծարավել / ts'aravel	to be thirsty
ծիծաղել / ts'its'aghel	to laugh
ծնվել / ts'rnvel	to be born
ծուլանալ / ts'ulanal	to be lazy
Կ	
կանգնել / k'angnel	to stand
կատարել / k'at'arel	to fulfill
կարողանալ / k'aroghanal	to be able to, can
կորցնել / k'ortsnel	to lose
կարոտել / k'arot'el	to miss, to long for
կպչել / k'rp'chel	to stick
կոտրատել / k'ot'rat'el	to break, to fracture
կանչել / k'anchel	to call
կարդալ / k'artal	to read
կշռել / k'pshr'el	to weigh
կարեկցել / k'arek'tsel	to sympathize
կարծել / k'arts'el	to think
կառուցել / k'ar'utsel	to build
կարել / k'arel	to sew
կրակել / k'prakel	to shoot
կռվել / k'rv'el	to fight

կտրել / k'rt'el	to cut
կծել / k'rts'el	to bite, to sting
կրծել / k'rts'el	to bite off
կրթել / k'rtel	to educate
կեղևահանել / k'eghevahanel	to peel
կեղծել / k'eghts'el	to dissemble
կեղտոտել / k'eght'ot'el	to make dirty
կենդանանալ / k'entananal	to revive, to come to life
կուրանալ / k'uranal	to become blind
կրկնել / k'rk'nel	to repeat
կոտրել / k'ot'el	to break
կորանալ / k'oranal	to bend
կոպտել / k'op't'el	to insult
կարծրանալ / k'arts'ranal	to harden
կատարել / k'at'arel	to do, to make
կատարվել, տեղի ունենալ / k'at'arvel, t'eghi unenal	to take place
կասկածել / k'ask'ats'el	to doubt
կանչել / kanchel	to call, to shout
կապել / kap'el	to tie, to bind
կանխել / k'ankhel	to prevent
կրճատել / k'rdg'at'el	to shorten
կանխատեսել / k'ankhat'esel	to foresee
կրկնապատկել / k'rk'nap'at'k'el	to double
կանխարգելել / k'ankhargelel	to prevent
կանգնել / k'angnel	to stand
կամենալ / k'amenal	to want, to like
կաղալ / k'aghal	to limp, to hobble
կալանավորել / k'alanavorel	to imprison, to arrest
կազմել / k'azmel	to put together, to make up
կազմվել / k'azmvel	to form
կազմակերպել / k'azmakerp'el	to organize, to arrange
կազդուրվել, առողջանալ / k'azdurvel, ar'okhchanal	to recover, to get well
կնքել / k'rnkel	to seal, to baptize, to christen
կռահել / k'ra'ahel	to guess
կշտամբել / k'psht'ambel	to rebuke
կիրառել / kirar'el	to apply
կիսել / k'isel	to divide
կշտանալ / k'pshat'anal	to be full
կազմալուծել / k'azmaluts'el	to dissolve, to collapse
կաշառել / k'ashar'el	to bribe
Ք	
հավատալ / havat'al	to believe, to trust
համարել / hamarel	to consider
հաստատել / hast'at'el	to affirm, to prove
հագնել / haknel	to put on
հարգել / hargel	to respect
հարցնել / hartspnel	to ask a question

հասկանալ / hask'anal	to understand, to see, to realize
հանել / hanel	to take out
հազալ / hazal	to cough
հասնել / hasnel	to reach
հարվածել / harvats'el	to hit
հանդիպել / handip'el	to meet
հաչել / hachel	to bark
հուշել / hushel	to prompt
հեռանալ / her'anal	to leave
հալվել / halvel	to melt, to fuse
հիանալ / hianal	to admire
հիվանդանալ / hivandanal	to become ill
հալածել / halats'el	to chase
հաղթահարել / haghataharel	to overcome
հաղթանակել / haghthanak'el	to conquer
հաղորդել / haghortel	to tell, to communicate
հաճախել / hadg'akhel	to visit, to attend
համակրել / hamak'rel	to sympathize
համաձայնել / hamadzaynel	to agree
հնչել / hpnchel	to sound
համարձակվել / hamartsakvel	to dare
համարվել / hamarvel	to be considered
հայթայթել / haytaytel	to obtain, procure, get
համբերել / hamperel	to be patient, to wait
համապատասխանել / hamap'at'askhanel	to correspond
համրել / hamrel	to count, to compute
հայտնել / hayt'nel	to declare, to announce
հանգստանալ / hanghst'anal	to rest
հանդիմանել / handimanel	to reproach
հանդուրժել / handur'zhel	to tolerate
հանվել / hanvel	to undress
հաշտվել / hasht'vel	to pacify, conciliate
հաջողվել / hadg'oghvel	to succeed, to manage
հառաչել / har'achel	to moan, to sigh with grief
հավաքել / havakel	to gather, to collect, to pick
հավերժանալ / haverzhanal	to be immortalized
հատուցել / hat'utsel	to pay back, to compensate
հարբել / harpel	to get drunk
հարմարվել / harmarvel	to adapt, to adjust
հափշտակել / haphsh'tak'el	to capture, to plunder
հեռանալ / her'anal	to go away, to leave
հետաքրքրվել / het'akrkrivel	to be interested, to be curious
հետևել / het'evel	to follow, to go after
հիմարանալ / himaranal	to become stupid
հիմնադրել / himnadrel	to found, to establish
հիշեցնել / hishetsnel	to remind
հղիանալ / hrgghianal	to become pregnant
հնանալ / hpnanal	to be out of date, to become antiquated
հոգնել / hoknel	to get tired
հրապարակել / hrap'arak'el	to announce, to publish

հրապուրել / hrap'urel	to charm, to fascinate
հուսալ / husal	to hope, to expect
հուսահատվել / husahat'vel	to despair
հյուրասիրել / hyurasirel	to treat, to entertain, to serve
հնարել / hpnarel	to invent
հրամայել / hpramayel	to order, to command
հրաժարվել / hprazharvel	to refuse, to renounce
հպարտանալ / hrp'artanal	to be proud of
հորանջել / horandgel	to yawn
հսկել / hpsk'el	to guard
հորդել / hordel	to overflow
հրահանգել / hprahangel	to instruct
հրդեհել, հրկիզել / hprdehel, hprk'izel	to burn, to set fire to
հրավիրել / hpravirel	to invite, to ask
հուզել / huzel	to excite, to be touched
հետազոտել / het'azot'el	to examine

Չ

ծևացնել / dzevatsnel	to fawn
ծուլել / dzulel	to mould
ծնակերպել / dzevak'erp'el	to register officially, to formulate
ծնափոխել / dzevapokhel	to modify, to alter
ծգտել / dzpk't'el	to seek, to aim
ծնավորել / dzevavorel	to shape, to develop into
ծգվել / dzpkvel	to stretch
ծերբակալել / dzerbak'alel	to arrest
ծոնել / dzonel	to dedicate
ծնել / dzevel	to cut, to cut out
ծանձրանալ / dzandzranal	to be bored
ծանձրացնել / dzandzratsnel	to bore
ծեռնարկել / dzer'nark'el	to undertake
ծախողել / dzakhoghel	to fail

Ղ

ղեկավարել / ghek'avarel	to lead, to direct, to guide
ղողանջել / ghoghandgel	to ring, to chime

Ճ

ճանապարհորդել / dg'anap'arortel	to travel
ճաշել / dg'ashel	to dine, to have dinner
ճանապարհել / dg'anap'arel	to send, to see off
ճանաչել / dg'anachel	to know, to recognize
ճաշակել / dg'ashak'el	to taste
ճարել / dg'arel	to get, to find, to obtain
ճաքել / dg'akel	to crack
ճեղքել / dg'eghkel	to cut, to split
ճնշվել / dg'rnshvel	to be depressed
ճչալ / dg'rchal	to cry, to shout

Մ

մտածել / mpt'ats'el	to think, to consider
մաքրել / makrel	to clean
մարել / marel	to put out, to extinguish
մնալ / mɾnal	to stay
մոռանալ / mor'anal	to forget
մեծանալ / mets'anal	to grow
մեկնել / mek'nel	to leave
մտնել / mpt'nel	to enter
մանրել / manrel	to change, to reduce into small pieces
մահանալ / mahanal	to die, be dead
մաղթել / makhtel	to wish
մերկացնել / merk'atsnel	to strip, to disrobe
մերսել / mersel	to massage
մրսել / mɾrsel	to catch cold
մեքենագրել / mekenagrel	to type
միավորել / miavorel	to unite, to join together
մխիթարել / mkhitharel	to comfort, to console
մղել / mɾghel	to push
մնալ / mɾnal	to remain, to stay
մշակել / mɾshakel	to work out, to develop, to draft
մորթել / mortel	to slaughter, to kill
մտցնել / mpt'tsnel	to insert, to put in
մռայլվել / mɾr'aylvel	to frown
մտաբերել / mpt'abere	to recall, to remember
մտադրվել / mpt'adrvel	to intend, to plan
մտահոգվել / mpt'ahokvel	to worry
մտապահել / mpt'ap'ahel	to memorize, to keep in mind
մտերմանալ / mpt'ermanal	to become intimate (with)
մրցել / mɾtsel	to compete
մարզվել / marzvel	to train, to exercise
3	
յուղել / yughel	to grease, to oil
յուղոտել / yughot'el	to make oily, to grease
Լ	
նմանվել / nɾmanvel	to resemble, to be like
նայել / nayel	to look (at), watch
նստել / nɾst'el	to sit, sit down
նախագահել / nakhagahel	to be president (of), to preside
նախագծել / nakhagɾts'el	to design, to draft, to sketch
նախշել / nakhshel	to cover with drawings
նավարկել / navark'el	to sail, to navigate
նեխել / nekhel	to rot, to decay
նետել / net'el	to throw
ներգրավել / nergɾravel	to involve (in)
նկարել / nɾk'arel	to paint, to draw
նիհարել / niharel	to lose weight, to slim down
նետել / net'el	to throw
ներդնել / nerdɾnel	to put (in), to insert

նվագել / nrvakel	to play
ներել / nerel	to forgive, to pardon
ներխուժել / nerkhuzhel	to invade, to break in
ներկայացնել / nerk'ayatsnel	to present, to represent
ներկել / nerk'el	to colour, to paint
ներմուծել / nermuts'el	to import
ներշնչել / nershpnchel	to breathe, to inhale
նզովել / nrvovel	to excommunicate
նշանակել / nrvshanak'el	to mean, to signify
նշանվել / nrvshanvel	to become engaged
նոսրանալ / nosranal	to thin, thin out
նպաստել / nrvp'ast'el	to favour, to assist, to help, to promote
նսեմացնել / nrvsematsnel	to humble, to humiliate
նվազել / nrvvazel	to diminish, to decrease
նվաճել / nrvvadg'el	to conquer
նվիրաբերել / nrvviraberel	to endow, to make a donation
նվիրել / nrvvirel	to present, to give a gift
նույնացնել / nuynats'nel	to identify
Շ	
շահել / shahel	to win, to gain
շեղել / sheghel	to deflect
շտապել / shrt'ap'el	to hurry, to hasten
շփանալ / shrvpanal	to become spoiled
շլանալ / shrvlanal	to be dazzled
շատանալ / shat'anal	to increase
շարժել / sharzhel	to move
շիկնել / shik'nel	to blush
շինել / shinel	to make, to build, to construct
շղթայել / shrvkhtayel	to chain
շեշտել / shesht'el	to stress, to assent
շնորհել / shrvnorel	to grant, to give, to award
շնորհավորել / shrvnorhavorel	to congratulate
շնչել / shrvnchel	to breathe, to respire
շշնջալ / shrvshrvndgal	to whisper
շոգել / shokel	to be hot
շողորթթել / shoghokortel	to flatter
շոյել / shoyel	to caress
շոշափել / shoshapel	to touch
շռայլել / shrvr'ayel	to waste
շրջապատել / shrvrdgap'at'el	to surround
շրջել / shrvrdgel	to circle, to wander
շփոթվել / shrvpotvel	to get confused
Ո	
ոչնչանալ / vochrvnchanal	to be destroyed
ոգեշնչել / vokeshrvnchel	to feel inspired
ոլորել / volorel	to twist, to roll up
ողողել / voghoghel	to flood, to overflow
որոնել / voronel	to look for, to search

որոշել / voroshel	to decide, to determine
որոտալ / vorot'al	to thunder
որակագրել / vorak'azprk'el	to disqualify
որդեգրել / vortegprel	to adopt, to affiliate
Թ	
չարախոսել / charakhosel	to slander
չարանալ / charanal	to get angry, to become wicked
չարաշահել / charashahel	to abuse
Պ	
պարել / p'arel	to dance
պահել / p'ahel	to keep, to hold, to hide
պաղել / paghel	to freeze
պակասել / p'ak'asel	to decrease, to diminish
պահածոյացնել / p'ahats'oyatsnel	to conserve, to tin, to can
պահանջել / p'ahandgel	to demand, to request
պահպանել / p'ahp'anel	to keep, to reserve
պայծառանալ / p'ayts'ar'anal	to clear up, to brighten, to shine
պայմանավորվել / p'aymanavorvel	to be conditioned
պաշտել / p'asht'el	to worship
պաշտպանել / p'ashp'anel	to defect, to protect
պառկել / p'ar'k'el	to lie
պատասխանել / p'at'askhanel	to answer, to reply, to respond
պատահոտել / p'at'ar'ot'el	to tear up
պատել / p'at'el	to cover, to coat
պատերազմել / p'at'erazmel	to be at war
պատկանել / p'at'k'anel	to belong to
պատկերացնել / p'at'k'eratsnel	to imagine
պատկերել / p'at'k'erelel	to depict, to portray
Ջ	
ջարդել / dgar'tel	to break
ջրել / dgprel	to water
ջահելանալ / dgahelanal	to become younger
ջոկել, ընտրել / dgok'el, rnt'r'el	to chose, pick
ջերմանալ / dgermanal	to grow, get warm
ջղայնանալ / dgrgghaynanal	to get irritated
ջնջել / dgjndgel	to wipe off, to delete
Ռ	
ռմբակոծել / r'rbak'ots'el	to bombard
Ս	
սովորել, ուսանել / sovorel, usanel	to study, to learn
սովորեցնել / sovoretsnel	to teach
սպառել / spr'ar'el	to consume, to exhaust
սպառնալ / spr'ar'nal	to threaten
սադրել / sadrel	to provoke

սահմանել / sahmanel	to determine
սահմանափակել / sahmnapak'el	to limit, to restrict
սանրել / sanrel	to comb, to brush
սատարել / sat'arel	to support, to assist
սարսափել / sarsapel	to be terrified, to be horrified
սարսափեցնել / sarsapetsnel	to horrify, to frighten, to terrify
սափրել / saprel	to shave
սեղմել / sekhmel	to squeeze
սևացնել / sevatsnel	to blacken
սեփականաշնորհել / sepak'anashrnorel	to privatize
սիրահարվել / siraharvel	to fall in love
սիրել / sirel	to love, to be in love
սիրահետել / sirahet'el	to court, to pursue someone
սլանալ / slanal	to rush, to speed
սխալվել / srkhalvel	to make a mistake
սկսել, սկսվել / srk'psel, srk'psvel	to begin, to start
սոսնձել / sosndzel	to glue
սպասել / sprp'asel	to wait, to expect
ստել / spt'el	to lie
ստեղծագործել / spt'eghts'agorts'el	to create, to make
ստեղծել / spt'eghts'el	to create
ստիպել / spt'ipel	to force, to oblige
ստանալ / spt'anal	to receive, to get
ստորագրել / spt'oragrel	to sign
ստորացնել / spt'oratsnel	to humble, to humiliate
ստուգել / spt'ugel	to check, to verify
սրամտել, սրախոսել / sramrt'el, srakhosel	to make a joke
սրբել / srpbel	to wipe
սրսկել / srprsk'el	to inject
սուզվել / suzvel	to dip, to sink
սփոփել / sprpopel	to comfort, to console
վ	
վազել / vazel	to run
վախենալ / vakhenal	to be afraid of
վախճանվել / vakhdg'anvel	to pass away
վաճառել / vadg'ar'el	to sell
վայելել / vayelet	to enjoy
վառվել / var'vel	to burn
վաստակել / vast'ak'el	to earn, to make money
վատանալ / vat'anal	to get worse, go bad
վատթարանալ / vat'taranal	to become worse
վատնել / vat'nel	to waste
վարձակալել / vartsak'alel	to lease, to rent
վարձել / vartsel	to hire, to rent
վարվել / varvel	to treat, act
վերագնահատել / veragrnahat'el	to re-estimate
վերածել / verats'el	to transform
վերածնվել / verats'rnvel	to be revitalized, to be born anew

վերականգնել / verakangnel	to restore
վերանվանել / veranvanel	to rename
վերաշինել / verashinel	to rebuild
վերահսկել / verahrsk'el	to control
վերլուծել / verluts'el	to analyze
վերցնել / vertspnel	to take, to pick up
վիճել, վիճաբանել / vidg'el, vidg'abanel	to argue
վիրահատել / virahat'el	to operate
վիրավորել / viravorel	to injure, to wound
վիրավորվել / viravorvel	to take offence, to be offended
վհատվել / vphat'vel	to despair
վստահել / vrs't'ahel	to trust
վտանգել / vrt'angel	to endanger
վտարել / vrt'arel	to exclude
վրդովվել, զայրանալ / vrtovvel, zayranal	to be upset, to be nervous
վրիպել / vrip'el	to miss
վռնդել / vpr'ndel	to turn out, to drive out, to fire

S

տագնապել / t'agnap'el	to worry
տալ / t'al	to give
տածել / t'ats'el	to feel, to nourish
տանել / t'anel	to take, to carry
տանջվել, տառապել / t'andgvel, tar'ap'el	to suffer, to pine
տապակել / t'ap'ak'el	to fry, to roast
տարածվել / t'arats'el	to spread
տարբերվել / t'arbervel	to differ from
տարբերել / t'arberel	to distinguish, to sort out
տաքանալ / t'akanal	to get warm
տաքացնել / t'akatsnel	to heat
տեղադրել / t'eghadrel	to place
տեղաշարժել / t'eghasharzhel	to move, to transfer
տեղափոխել / t'eghapokhel	to transport, to remove, to postpone
տեղավորել / t'eghavorel	to put, to store
տեղավորվել / t'eghavorvel	to settle down, to take a seat
տեղեկացնել / t'eghekatsnel	to inform, to notify
տեսակցել / t'esak'tsel	to date
տեսնել / t'esnel	to see, to notice, to examine
տիրել / t'irel	to rule over, to own
տխրել / t'rkhrel	to be sad
տկարանալ / t'rk'aranal	to weaken, to fall ill
տկլորանալ, մերկանալ / t'rk'loranal, merk'anal	to become naked
տոնել / t'onel	to celebrate
տրաքել / t'prakel	to crack
տրորել / t'prorel	to rub
տրվել / t'prvel	to give oneself up (to)

8

ցավել / tsavel	to ache, to hurt, to feel pain
ցածրանալ / tsats'ranal	to lower
ցածրացնել / ts'ats'rats'nel	to lessen, to make lower
ցամաքել / tsamakel	to become dry
ցավազրկել / tsavazrk'el	to anaesthetize
ցավակցել / tsavak'tsel	to condole, to sympathize (with)
ցավեցնել / tsavetsnel	to hurt (someone)
ցատկել / tsat'k'el	to jump
ցնորվել / tsrnorvel	to become crazy
ցնցել / tsrntsel	to shake
ցրտահարվել / tsprt'aharel	to be frozen
ցցվել / tsrts'vel	to stick
ցուցադրել / tsutsadprel	to exhibit
ցույց տալ / tsuyts t'al	to show

ՈՒ

ուզենալ / uzenal	to want, to wish
ուժեղանալ / uzheghanal	to get stronger
ունենալ / unenal	to have, to possess
ուղարկել / ughark'el	to send
ուղեկցել / ughek'tsel	to accompany
ուղևորվել / ughevorvel	to set out on a journey
ուղղել / ughghel	to correct, to put right
ուշացնել / ushatsnel	to delay
ուշաթափվել / ushatapvel	to faint
ուռցնել / ur'tsrnel	to blow out
ուռչել / ur'chel	to swell, to be puffed up
ուսումնասիրել / usumnasirel	to study, to investigate
ուտել / ut'el	to eat
ուրախանալ / urakhanal	to be glad, to be happy
ուրվանկարել / urvanrk'arel	to sketch

Փ

փաթաթել / patatel	to wrap up
փաթաթվել / patatvel	to cover, muffle
փակել / pak'el	to close, to shut
փակցնել / pak'tsrnel	to paste, to glue
փայլել / paylel	to shine, to sparkle
փառաբանել / par'abanel	to glorify
փառավորել / par'avorvel	to be famous for
փափկել / papk'el	to soften
փլվել / pplvel	to crumble
փշրվել / pshrvvel	to crash, to break into
փոխադրել / pokhadrel	to transport, to remove
փոխանակել / pokhanak'el	to change
փոխարինել / pokharinel	to substitute
փոխհատուցել / pokhhat'utsel	to compensate
փոխներարկել / pokhnerark'el	to transfuse
փորել / porel	to dig out
փորձել / portsel	to attempt

փորձարկել / portsark'el	to experiment
փռել / prr'el	to spread
փչանալ / prchanal	to deteriorate
փոքրանալ / pokranal	to diminish
փռչտալ / prr'rsht'al	to sneeze
Ք	
քաղցրանալ / kaghtsranal	to become sweet
քանահրել, արհամարհել / kamahrel, ar'hamarel	to neglect
քաղցրացնել / kaghtsratsnel	to sweeten
քաղցել / kaghtsel	to starve
քայքայել / kaykayel	to decompose
քայլել / kaylel	to walk
քամել / kamel	to squeeze
քանդակել / kandak'el	to sculpture
քանդել / kandel	to destroy
քաշել / kashel	to pull, to draw
քաջալերել / kadgarelel	to encourage
քարոզել / karozelel	to preach, to sermonize
քծնել / kpts'nel	to fawn
քննարկել / kpnark'el	to discuss
քննել / knnel	to examine
քսել / kpsel	to rub, polish
քվեարկել / kpvark'el	to vote
քրտնել / kprt'nel	to sweat, to perspire
Օ	
օգնել, օժանդակել / oknel, ozhandak'el	to help, to assist
օգտագործել / ogt'agorts'el	to use, to utilize
օրինականացնել / orinak'anatsnel	to legalize, to make legitimate
օրորել / ororel	to swing, to stir, to shake
օրհնել / orhnel	to bless
օժանդակել / ozhandak'el	to assist, to help

Key to Exercises

Lesson 2	3.2
2.1	1. կարրում / k'artum
1. ծարավ, սոված / ts'arav, sovats'	2. զարթնում / zartnum
2. առողջ, հիվանդ / ar'okhch, hivand	3. քայլում / kaylum
3. դասախոս, ուսանող / dasakhos, usanogh	4. նստում / nrst'um
4. գործարար / gorts'arar	5. է / e
5. ամերիկացի գրոսաշրջիկ / amerik'atsi zrbosashrpdgik'	6. խոսում / khosum
2.2	7. խոսում / khosum
սովել / sovel – to get hungry	8. հասկանում / hask'anum
հոգնել / hoknel – to get tired	9. խոսում / khosum
հարբել / harpel – to get drunk	Lesson 4
մրսել / mrsel – to befeel cold	4.1
բարկանալ / bark'anal – to get angry	a/ What's the time?
զբաղվել / zrbaghvel – to be occupied with	- Excuse me, what's the time?
զարմանալ / zarmanal – to be surprised	= It's 2 o'clock.
հիանալ / hianal – to admire, be delighted	- Thank you.
հիասթափվել / hiastapvel – to be disappointed	= Your welcome.
2.3	b/ At what time?
1. շոգ / shok	- At what time are you going to the cinema?
2. սոված / sovats'	= At 9 o'clock .
3. հոգնած / hoknats'	- At what time are you coming home?
4. մրսած, հիվանդ / mrsats', hivand	= 5:30
5. ուրախ, տխուր / urakh, t'rkhur	4.2
2.4	2: 30 / yerk'usn ants e k'es/yeresun/
1. հայ չես / hay ches	5:00 / ughigh hingn e/
2. զբաղված չե՞ / zrbaghvats' che?	4:20 / chorsn ants e k'rsan/
3. սոված չենք / sovats' chenk	2:35 / yerekits k'rsanhing e p'ak'as/
4. հոգնած չե՞ք / hoknats' chek?	8:50 / innits t'as p'ak'as/
5. արտասահմանցի / art'asahmantsi chen	1:05 / zhamr mek'n ants e hing/
6. տխուր չե, հիվանդ չե / t'rkhur che, hivand che	Lesson 6
Lesson 3	6.1
3.1	2. աշնան / ashnan
1. ճանաչում եմ / dg'anachum em	3. ամսի / amsi
2. կիրակի է / k'irak'i e	4. օրվա / orva
3. գնում եմ / gnum em	5. օգոստոսի / ogost'osi
4. գնում եմ / gnum em	6. ցերեկվա / tserek'va
5. հեռու չե, մոտիկ է / her'u che, mot'ik' e	7. զարնան / garnan
6. ապրում եմ, չեմ ապրում / ap'rum em, chem ap'rum	8. գիշերվա / gisherva
7. այստեղ են / ayst'egh en	9. այսօրվա / aysorva
	10. շաքարվա / shapatva
	11. երեկվա / yerek'va
	12. տարվա / t'arva
	13. վաղվա / vaghva
	14. հունվարի / hunvari
	15. ամռան / amr'an

6.2	Lesson 10
1. գարնան ամիսներ / gaman amisnerj	10. 1
2. սիրած եղանակը / sirats' yeghanakr	1. հորս / horps
3. ցերեկվա շոգը / tserek' va shokr	2. ամուսնու / amusnu
4. գիշերվա ցուրտը / gisherva tsurt' r	3. ազգականների / azgak' annerjd
5. օդի ջերմաստիճանը / oti dgermast' idg' anr	4. աղջկաս / akhch' rk' as
6. ծնունդ օրը / dzrnr' an orr	5. քեռու / ker' ud
Lesson 7	6. կնոջը / k' rnochrd
7. 1	7. հորեղբորս / horyekhpors
1. գնալու եմ / grnalu em	8. ընկերուհի / rnk' eruhid
2. է քնելու / e knelu	10. 2
3. գալու է / galu e	1. տղայի հետ / t' rghayi het'
4. ենք գնալու / enk grnalu	2. հարևանի հետ / harevani het'
5. վերադառնալու եմ / veradar' nalu em	3. տիկնոջ հետ / t' ik' noch het'
6. ես հանդիպելու / es handip' elu	4. քեռու հետ / ker' u het'
7. ես անելու / es anelu	5. մոր հետ / mor het'
8. ես պատմելու / es p' at' melu	6. որդու մասին / vortu masin
Lesson 8	7. ընկերոջ մասին / rnk' eroch masin
8. 1	8. ամուսնու մասին / amusnu masin
1. կա՞ / k' a?	9. մարդու մասին / martu masin
2. չկա՞ / chrk' a?	10. ընկերուհու մասին / rnk' eruhu masin
3. կա՞ / k' a?	11. եղբոր մասին / yekhp' or masin
4. կա / k' a	10. 3
5. ունի՞ / uni?	1. ընկերոջ հոր / rnk' eroch hor
6. ունի / uni	2. հայրը, մայրը / hayr, mayr
7. ունի՞ / uni?	3. քրոջ / k' roch
8. չունի / chuni	4. հորեղբոր / horyekhp' or
9. կա՞ / k' a?	5. Աննայի ամուսնու / Annayi amusnu
10. չգիտեմ / chrgit' em	6. ընկերուհու / rnk' eruhu
11. կա / k' a	10. 4
12. ունի / uni	1. սեղանի / seghani
13. չունե՞իր / chuneir?	2. դռան / dr' an
8. 2	3. գրասենյակի / grrasenyak' i
1. սա / sa	4. նրա / nr' ra
2. այս / ays	5. իմ քրոջ / im k' roch
3. դրանք / dr' rank	6. իմ մոր / im mor
4. սրանք / sr' rank	7. քո ընկերոջ / ko rnk' eroch
5. այդ / ayd	8. Ձեր որդու / dzer vortu
6. այդ / ayd	10. 5
7. այդ / ayd	1. հայրը / hayr' rd
8. այդ ----- այդ / ayd ----- ayd	2. եղբայրս / yekhp' ayrs
9. այս ... դա / ays --- da	3. պապիկս / p' ap' ik' ns
	4. նրա քույրը / nr' ra kuyr
	5. զարմիկի / zarmik' id

12. 1	15. 3
1. արթնացել / artnatsel	1. հիշեցրու / hishetsru
2. նախաճաշել / nakhadg'ashel	2. արթնացրեք / artnatsrek
3. հասել / hasel	3. մի բարկացրեք / mi bark'atsrek
4. աշխատել / ashkhat'el	4. վերջացրեք / verchatsrek
6. կերել / k'ere	5. հարցրեք / hartsprek
7. շարունակել / sharunak'el	6. վերցրու / vertspuru
8. վերջացրել / verchatsrel	7. բարձրացրու / bartsratsru
9. զնացել / gpnatsel	Lesson 16
10. զնացել / gpnatsel	
11. քնել / kpnel	
Lesson 14	16. 1
14. 1	1. ավելի երկար – ամենաերկար aveli yerk'ar – amenayerk'ar
1. փոխանցիր / pokhantsir	2. ավելի կարճ – ամենակարճ aveli k'ardg' – amenak'ardg'
2. բերեք / berek	3. ավելի հաստ – ամենահաստ aveli hast' – amenahast'
3. լվացեք / lrvatssek	4. ավելի բարակ – ամենաբարակ aveli barak' – amenabarak'
4. մնա / mprna	5. ավելի հարմար – ամենահարմար aveli harmar – amenaharmar
5. ասա / asa	6. ավելի աղմկոտ – ամենաաղմկոտ aveli aghmk'ot' – amenaaghmk'ot'
6. կարդա / k'arta	7. ավելի խաղաղ – ամենախաղաղ aveli khaghagh – amenakhaghagh
7. եղիր / yeghir	8. ավելի բարձր – ամենաբարձր aveli bartspr – amenabartspr
8. արա / ara	9. ավելի ցածր – ամենացածր aveli tsats'pr – amenatsats'pr
9. տես / t'es	10. ավելի հարուստ – ամենահարուստ aveli harust' – amenaharust'
10. անցեք / antsek	11. ավելի աղքատ – ամենաաղքատ aveli akhkat' – amenaakhkat'
Lesson 15	12. ավելի համեղ – ամենահամեղ aveli hamegh – amenahamegh
15. 1	13. ավելի հետաքրքիր – ամենահետաքրքիր aveli het'akrkrir – amenahet'akrkrir
1. ամուսնանալ / amusnanal	14. ավելի ծանծրալի – ամենածանծրալի aveli dzandzrali – amenadzandzrali
2. հանգստանալ / hangrst'anal	15. ավելի կարևոր – ամենակարևոր aveli k'arevor – amenak'arevor
3. հեռանալ / her'anal	16. ավելի ուժեղ – ամենաուժեղ aveli uzhegh – amenauszhegh
4. վախենալ / vakhenal	17. ավելի թույլ – ամենաթույլ aveli tuyl – amenatuyl
5. ճանաչել / dg'anachel	18. ավելի հին – ամենահին aveli hin – amenahin
6. հանդիպել / handip'el	
7. սովորել / sovorel	
8. աշխատել / ashkhat'el	
9. մոտենալ / mot'enal	
10. հիշեցնել / hishetsnel	
11. մոռանալ / mor'anal	
12. ծանոթանալ / ts'anutanal	
15. 2	
1. կանգնիր / k'angnir	
2. հանվիր / hanvir	
3. հանգստացիր / hangrst'atsir	
4. հիշեցրու / hishetsru	
5. վերջացրու / verchatsru	
6. օգնիր / oknir	
7. զգուշացրու / zrgushatsru	
8. մի միացրու / mi miatsru	

19. ավելի նոր – ամենանոր aveli nor – amenanor	3. սովորեցի՞ր / sovoretsir?	
Lesson 19	4. լվացի՞ր / lrvatsir?	
	5. հավանեցի՞ր / havanetsir?	
	6. դուր եկա՞վ / dur yek'av?	
	7. կորցրի / k'ortsrri	
	8. զանգեցի՞ր / zangetsir?	
	9. օգնեց / oknets	
	10. անցկացրի՞ր / antsk'atsrir?	
	22. 2	
	1. _____ 3	1. _____ 10
	2. _____ 6	2. _____ 9
3. _____ 1	3. _____ 7	
4. _____ 5	4. _____ 8	
5. _____ 4	5. _____ 6	
6. _____ 2	6. _____ 4	
7. _____ 9	7. _____ 3	
8. _____ 10	8. _____ 1	
9. _____ 7	9. _____ 5	
10. _____ 8	10. _____ 2	
Lesson 20	22. 3	
	20. 1	
	1. նստեցինք / nrst'etsink	1. they treated – հյուրասիրել / hyurasirel
	2. պատրաստեց / p'at'rast'ets	2. he, she appeared – երևալ / yereval
	3. հանդիպեցինք / handip'etsink	3. I got acquainted – ծանոթանալ / tsanotanal
	4. որոշեցին / voroshetsin	4. you forgot – մոռանալ / mor'anal
	5. եկավ / yek'av	5. they approached – մոտենալ / mot'enal
	6. խնեց ... ցավեց / khnmets ... tsavets	6. didn't ask – չհարցնել / chrhartsrnel
	7. խոստացաք ... չավարտեցիք khost'atsak ... chavart'etsik	7. he, she got afraid – վախենալ / vakhenal
	8. անցկացրիք / antsk'atsrik	8. we congratulated – շնորհավորել shgnorhavorel
20. 2	9. he, she didn't call – չզանգահարել chrzangaharel	
1. մտա ... նստեցի / mrt'a ... nrst'etsi	10. he, she didn't want – չուզել / chuzel	
2. եկավ ... պատվիրեցի yek'av ... p'at'viretsi	11. they got married – ամուսնանալ / amusananal	
3. բերեց / berets	12. we bought – առնել / ar'nel	
4. նայեցի ... ասացի / nayetsi ... asatsi	13. he, she didn't understand – չհասկանալ chrhask'anal	
Lesson 21	14. it came true – իրականանալ / irak'ananal	
	21. 1	15. we got bored – ծանձրանալ / dzandzranal
	1. _____ 5	16. he, she said – ասել / asel
	2. _____ 4	17. you got lost – կորչել / k'orchel
	3. _____ 1	18. he, she wished – մաղթել / makhtel
	4. _____ 6	19. he, she, it passed – անցնել / antsnel
	5. _____ 7	20. he, she, it touched – դիպչել / dip'chel
	6. _____ 2	22. 4
	7. _____ 3	1. դարձավ / dardzav
	Lesson 22	2. ուզեց / uzets
22. 1		
1. տեսա / t'esa		
2. հասկացա / hask'atsa		

3. զանգահարեց / zangaharets, հրավիրեց հրավirets	5. էիք / eik		
4. պայմանավորվեց / p'aymanavorvets	6. էր / er		
6. շնորհավորեցին / shnorhavoretsin, մաղթեցին / makhtetsin	7. էր / er		
7. բարձրացան / bartsratsan	8. էիք / eik		
Lesson 24			
8. նստեցին / nst'etsin, գնացին / grnatsin, խաղացին / khaghatsin	24.1		
9. անցկացրին / antsk'atsrin	1. _____ 5		
10. վերադարձան / veradartsan	2. _____ 4		
11. անցավ / antsav	3. _____ 1		
Lesson 23			
23.1			
1. աշխատում էր / ashkhat'um er	4. սրսել / srsel – to catch a cold		
պատասխանում էր / p'al'askhanum er	5. զգալ / zagal – to feel		
2. բարգմանում էր / tarkmanum er	6. ցավել / tsavel – to ache		
զրուցում էր / zrutsum er	7. հազալ / hazel – to cough		
3. որոնում էր / voronum er, խմբագրում էր / khymbagrum er	8. գալ / gal – to come		
4. էր լսում / er lsum, խոսում էիր / khosum eir	9. իջնել / ichnel – to go down		
23.2			
1. էի / ei	10. անել / anel – to do, to make		
2. էր / er	11. սկսվել / ssk'rsvel – to start		
3. էին / ein	12. վատանալ / vat'anal – to deteriorate		
4. չէինք / cheink	13. զանգահարել / zangaharel to make a phone call		
5. էր / er	14. բարձրանալ / bartsranal – to rise		
6. չէիք / cheik	15. դեղ նշանակել degh nshanak'el – to prescribe		
7. էին / ein	16. ներարկել / nerark'el – to inject		
8. էր / er	17. տանել / t'anel – to take		
9. էիր / eir	18. հանգստանալ / hangrst'anal – to rest		
23.3			
1. էի / ei	19. կանչել / k'anchel – to call		
2. գնում / grnum	20. տանել / t'anel – to take, carry		
3. էր / er	Lesson 26		
4. չէր / cher	26.1		
5. զգում / zrgum	1. աշխարհի / ashkhari – world's		
6. էր / er	2. Երևանով / Yerevanov – by Yerevan		
7. էր / er	3. Երևանից / Yerevanits – from Yerevan		
23.4		4. Երևանից / Yerevanits – from Yerevan	
23.4		5. Երևանի ճարտարապետությունը Yerevani dg'art'arap'et'utyunը the architecture of Yerevan	
1. էի / ei			
2. էր / er, է / e			
3. էի / ei, եմ / em			
4. չէիք / cheik, եք / ek			

26. 2	26. 6
1. Հայաստանից / Hayast'anits	1. տնից / t'rnits
2. Հայաստանում / Hayast'anum	2. կաթով / k'atov
3. Հայաստանով / Hayast'anov	3. կաղամբով աղցան / k'aghambov aghtsan
4. Հայաստանը / Hayast'anr	4. հրապարակում / hrp'arak'um
5. Հայաստանը / Hayast'anr	5. անկյունում / ank'yunum
6. Հայաստանին / Hayast'anin	6. էջմիածնում / Echmits'num
7. Հայաստանին / Hayast'anin	7. սխտորով / spkht'orov
26. 3	8. նուռ / nur'
1. հայրիկից / hayrik'its	9. տանձի / t'andzi
2. Ամերիկայից / Amerik'ayits, ինքնաթիռով / inknatir'ov	26. 7
3. գրիչով / g'richov	1. հայրիկից / hayrik'its
4. բանալիով / banaliov	2. կավիճով / k'avidgov
5. աշխատանքի / ashkhat'anki, ուտքով / vot'kov	3. ինտերնետով / int'ernet'ov
6. տղային / t'rg'hayin	4. դասախոսին / dasakhosin
7. դասախոսին / dasakhosin	5. ցավից / tsavits
8. ութին / utin	6. ավտոբուս / avt'obus
9. մարտին / mart'in	7. Կանադայից / K'anadayits, Ֆրանսիայից Fransiyits
10. Հայաստանի / Hayast'ani	8. աչքերով / achkerov
26. 4	9. ընկերոջը / rnk'erochr
1. հորից / horits, մորից / morits	10. ժամերին / zhamerin, Երևանում / Yerevanum
2. Երևանը / Yerevanr	26. 8
3. Երևանը / Yerevanr, քաղաքներից / Kaghaknerits	1. գիրքը / girkr, սեղանի / seghani
4. Երևանի / Yerevani	2. աթոռը / ator'ը, դռան / dr'an
5. եղբորից / yekhp'orits	3. հանրակացարան / hanrak'atsaran) վարսավիրանոց / varsaviranots)
6. հայերենի դասից / hayereni dasits	4. Անին / Anin, Արամի / Arami
7. ընկերոջ / rnk'eroch	5. Լուսինեի / Lusinei, քրոջ / k'roch, ընկերը / rnk'erը / հիվանդանոցում / hivandanotsum
8. համալսարանը / hamalsaranr	6. ծաղիկներ / tsaghik'ner, ընկերուհու rnk'eruhu, մոր / mor
9. ընկերներին / rnk'ernerin	7. ընկեր / rnk'er, ամուն / anum
10. Կանադայում / K'anadayum	26. 9
11. հայրենիքը / hayrenikr	1. եղբայրն / yekh'payrn
26. 5	2. խաղողի / khaghoghi
1. խնձորից / kh'ndzorits	3. տանիքով / t'anikov
2. խնձորի / kh'ndzori	4. տունն / t'unn
3. Հայաստանում / Hayast'anum	5. տունը / t'unr
4. գինի / gini	6. տան / t'an
5. գարեջուր / garedgur	7. տանձը / t'andzr
6. արձաններ / ardzanner	8. անկյունում / ank'yunum
7. տներ / t'ner	9. տնից / t'rnits
8. շներ / sh'ner	

Lesson 27	
27. 1	7. ինծնից / indznits
1. մեր / mer	8. նրա մեջ / nra mech
2. ինձ / indz, իմ / im	27. 6
3. նրան / nran	1. ես / yes
4. նրան / nran, իր / ir	2. իմ / im
5. ձեզ / dzez	3. ինձ / indz, իմ / im
6. մենք / menk, նրան / nran	4. ինձ / indz, իրենց / irents
7. ինձ / indz	5. նրան / nran, նա / na
8. քեզ / kez, դու / du	6. նրանից / nranits
27. 2	7. նրանով / nranov
1. մեզ / mez	8. նրա մեջ / nra mech
2. նրան / nran	Lesson 28
3. նրանց / nrannts	28. 1
4. քեզ / kez	1 _____ 6 (the seat of the catholicos)
5. ձեզ / dzez	2 _____ 5 (under the reign of T'rdat)
6. քեզ / kez	3 _____ 1 (historic church center)
7. ինձ / indz	4 _____ 7 (mountainous country)
27. 3	5 _____ (Apostolic church)
1. քեզ / kez	6 _____ 4 (state religion)
2. նրանց / nrannts	7 _____ 2 (mineral water)
3. մեզ / mez	28. 2
4. ինձ / indz	1. unenal - to have
5. քեզ / kez	2. unenal - to have
6. ձեզ / dzez	3. himnadprvel - to be founded
7. ինձ / indz	4. gprvel - to be written
8. ձեզ / dzez	5. rntunvel - to enter
9. նրան / nran	6. ap'rel - to live
27. 4	7. adg'el - to grow
1. ես / yes	8. t'onel - to celebrate
2. իմ / im	9. zarganal - to develop
3. իմ / im	
4. ինձ / indz	
5. նրանց / nrannts	
6. ձեզ / dzez	
7. նրան / nran	
8. իմ / im	
27. 5	
1. քեզնով / keznov	
2. ձեզնից / dzeznits	
3. քեզնից / keznits	
4. ինծնից / indznits	
5. ձեզնից / dzeznits	
6. նրանից / nranits	

Anahit S. Avetisyan graduated from Yerevan state university faculty of Armenian philology in 1987. She worked as a teacher of Armenian language and literature in the # 132 school. She is currently tutoring the Armenian language to international students at the Yerevan state medical university. Anahit also teaches Eastern Armenian to young diasporan Armenians as well as foreign diplomats, businessmen and students.

"... I found her to be highly devoted to her work, very enthusiastic and ever willing to see how she could adopt the instructions so that we would feel more comfortable to learn Armenian ..."

Reena Panday
Ambassador of India in Armenia

"...Anahit has spent many years teaching the Armenian language, including to diplomats and foreign university students, on the basis of which she has developed her own very successful methodology, which she is currently developing into an Armenian language book. At the same time, she is always willing to adapt her methodology to the particular needs of her students, focusing on what the needs of each individual are. She clearly spends a significant amount of time preparing for each lesson, carefully choosing the vocabulary and practice dialogues so as to maximize their usefulness for the student..."

Nienke Oomes
Resident Representative
International Monetary Fund Office in Armenia

"...The Eastern Armenian Textbook by Anahit Avetisyan captures the fundamental skills needed to become a proficient Eastern Armenian speaker. The coherent information that book provides ensures a definite improvement in speaking and writing. Anahit's book brings together vocabulary, reading, and writing in a concise and useful manner. Also, the structure of the textbook encourages practice and long-term memorization. When I first started this Armenian language class, I was afraid I would go back to the United States and lose all the Armenian I learned, but because of this textbook I feel very confident in my pursuit of fluency ..."

Michael A. Nur
University of California, Irvine
Henry Samuel School of Engineering

"... I personally found her dialogues to be the most useful teaching mechanism. For someone that comes to Armenia with no Armenian language skills whatsoever, the provided dialogues are one of the most useful parts of the textbook. All information is presented with additional historical notations..."

Anna Gargarian
New York University

For any comments or further information please contact : E-mail: anahit35@yahoo.com

Copyright © 2008 All rights reserved.

